

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Όμιλος και Τράπεζα
Εξαμηνιαία χρηματοοικονομική έκθεση
περιόδου από 1 Ιανουαρίου έως 30 Ιουνίου 2023

Ιούλιος 2023

Πίνακας Περιεχομένων

Με μια ματιά	3
Δήλωση Προέδρου Διοικητικού Συμβουλίου	5
Δήλωση Διευθύνοντος Συμβούλου	7
Δηλώσεις μελών του Διοικητικού Συμβουλίου	9
Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου	11
Έκθεση Επισκόπησης Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή	55
Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.....	57
Κατάσταση Αποτελεσμάτων – 6 μηνών	58
Κατάσταση Συνολικών Εσόδων – 6 μηνών.....	59
Κατάσταση Αποτελεσμάτων – 3 μηνών	60
Κατάσταση Συνολικών Εσόδων – 3 μηνών.....	61
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων - Όμιλος.....	62
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων - Τράπεζα	63
Κατάσταση Ταμειακών Ροών.....	64
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1 Γενικές πληροφορίες	65
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2 Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών	66
2.1 Βάση παρουσίασης	66
2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας	66
2.3 Νέα και Τροποποιημένα Πρότυπα και Διερμηνείες.....	68
2.4 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών	70
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3 Τομείς δραστηριότητας.....	72
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4 Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου και κέρδη/(ζημίες) από παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος.....	75
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5 Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	76
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6 Κόστος αναδιάρθρωσης	76
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7 Φόροι.....	76
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8 Κέρδη ανά μετοχή	76
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	77
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10 Ενσώματα πάγια στοιχεία, περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης και υποχρεώσεις από μισθώσεις	82
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11 Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προσωριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες	83
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12 Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	85
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13 Υποχρεώσεις προς πελάτες.....	85
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14 Ενδεχόμενες υποχρεώσεις, εξασφαλίσεις και δεσμεύσεις.....	85
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15 Μετοχικό κεφάλαιο, διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο και ίδιες μετοχές.....	87
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16 Φορολογικές επιδράσεις σχετιζόμενες με τα λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	88
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη.....	89
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18 Κεφαλαιακή επάρκεια.....	91
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19 Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού	94
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20 Εξαγορές, πωλήσεις και λοιπές συναλλαγές	100
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21 Ενοποιούμενες εταιρείες	103
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22 Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού	104

Με μια ματιά

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.

Ποιοι είμαστε: Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. (εφεξής «ΕΤΕ» ή «Τράπεζα») ιδρύθηκε το 1841 και οι μετοχές της εισήχθησαν στο Χρηματιστήριο Αθηνών («ΧΑ») το 1880. Η Τράπεζα έχει την έδρα της στην οδό Αιόλου 86, 10559 Αθήνα, Ελλάδα (αριθμός Γ.Ε.ΜΗ 237901000), τηλ.: (+30) 210 334 1000, www.nbg.gr. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τράπεζα μπορεί να ιδρύει καταστήματα, πρακτορεία και γραφεία αντιπροσωπείας οπουδήποτε στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Η Τράπεζα κατά τη διάρκεια των 182 ετών λειτουργίας της, έχει επεκτείνει το φάσμα των τραπεζικών υπηρεσιών που προσφέρει και καλύπτει όλα τα σύγχρονα τραπεζικά προϊόντα. Η Τράπεζα μαζί με τις θυγατρικές της (εφεξής ο «Όμιλος») παρέχουν ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, το οποίο περιλαμβάνει κυρίως λιανική, επιχειρηματική και επενδυτική τραπεζική, διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων & Specialized Asset Solutions, συναλλακτική τραπεζική, χρηματοδοτική μίσθωση, πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων, χρηματιστηριακή μεσιτεία, διαχείριση ενεργητικού πελατών, διαχείριση ακίνητης περιουσίας και ασφαλιστικές υπηρεσίες. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κυρίως στην Ελλάδα, ωστόσο διατηρεί κατάστημα στην Κύπρο και θυγατρικές στη Βόρεια Μακεδονία, στην Κύπρο, στη Ρουμανία, στη Βουλγαρία, στο Λουξεμβούργο, στην Ολλανδία και στο Ηνωμένο Βασίλειο. Σε συνέχεια της σχετικής απόφασης της Τράπεζας το 2021, ο Όμιλος διέκοψε τη λειτουργία του στην Αίγυπτο, στη Μάλτα και στο κατάστημα του Λονδίνου και ως εκ τούτου το κατάστημα της Αιγύπτου, το κατάστημα του Λονδίνου και οι θυγατρικές NBG Malta Ltd (παλαιότερα γνωστή ως NBG Bank Malta Ltd) και NBG Malta Holdings Ltd, βρίσκονται υπό εκκαθάριση.

Η Τράπεζα είναι μια από τις τέσσερις συστημικές τράπεζες στην Ελλάδα και ένα από τα μεγαλύτερα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στην Ελλάδα σε όρους κεφαλαιοποίησης, κατέχοντας σημαντική θέση στο Ελληνικό χρηματοπιστωτικό τομέα.

Αναφορικά με το Σκοπό, το Όραμα και τις Αξίες μας

Στην ΕΤΕ, η Δήλωση Σκοπού μας είναι **«Μαζί δημιουργούμε Μέλλον»**.

Όραμά μας είναι να είμαστε η **«Τράπεζα Πρώτης Επιλογής»** για τους πελάτες, τους εργαζόμενους, και τους επενδυτές.

Μια **αξιόπιστη, ανθρωπίνη, αποτελεσματική** και **αναπτυξιακή** τράπεζα που προσφέρει διαρκώς νέες προοπτικές στα νοικοκυριά, στις επιχειρήσεις, στην κοινωνία και στους ανθρώπους της.

Σε όλη τη διάρκεια της ιστορικής μας διαδρομής, από το 1841 μέχρι σήμερα, αναγνωρίζουμε ότι η διαχρονική επιτυχία της επιχειρηματικής μας δραστηριότητας στηρίζεται κατά κύριο λόγο στο ότι λειτουργούμε με βάση τις αξίες μας και τις αρχές μας. Αυτές οι αξίες είναι και παραμένουν στο DNA μας, για να περάσουμε μαζί στην επόμενη ημέρα.

Ανθρωπίνη

Γνώμονας σε κάθε βήμα μας είναι οι ανάγκες και οι επιλογές των πελατών μας.

Αξίопιστη

Λειτουργούμε με διαφάνεια, γνώση και εμπειρία.

Αποτελεσματική

Αναποκρινόμαστε στις ανάγκες των πελατών μας με ευέλικτες λύσεις.

Αναπτυξιακή

Επιταχύνουμε την πρόοδο και την ευημερία.

Αναφορικά με το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση

Από το 2021, η Τράπεζα ξεκίνησε μια ολιστική προσπάθεια εναρμόνισης με το εξελισσόμενο κανονιστικό πλαίσιο για το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση («Environment, Social and Governance» ή «ESG»), για την εκπλήρωση της δέσμευσής της στις Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής (UN Environment Program Finance Initiative Principles of Responsible Banking, “UNEP-FI PRB”), και την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών σε ολόκληρο τον οργανισμό (για τη διαχείριση πιστωτικού και άλλων τύπων κινδύνων, την επιχειρηματική στρατηγική, προϊόντα και υπηρεσίες, δημοσιοποιήσεις και αναφορές, καθώς και την προσπάθεια μείωσης του άμεσου και έμμεσου περιβαλλοντικού αποτυπώματος της Τράπεζας). Στο πλαίσιο της ωρίμανσης των σχετικών πρακτικών, η ΕΤΕ συνεχίζει την ενσωμάτωση των θεμάτων ESG στην επιχειρηματική δραστηριότητα και στο λειτουργικό μοντέλο της.

Η Επιτροπή Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και θεμάτων Διακυβέρνησης ESG της ΕΤΕ, υπό την προεδρία του Διευθύνοντος Συμβούλου, καθορίζει όλες τις στρατηγικές αποφάσεις που σχετίζονται με το ESG, ενώ η Επιτροπή Καινοτομίας και Βιώσιμης Ανάπτυξης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει συσταθεί για να επιβλέπει τα θέματα ESG. Η ΕΤΕ έχει ενσωματώσει τη διαχείριση των θεμάτων ESG στις τρεις γραμμές άμυνας, με τον ορισμό συγκεκριμένων ρόλων και αρμοδιοτήτων σε υφιστάμενες οργανωτικές μονάδες, καθώς και με τη σύσταση νέων ομάδων σχετικών με το ESG. Στο πλαίσιο αυτό, ο Ανεξάρτητος Τομέας Κλιματικής και Περιβαλλοντικής Στρατηγικής στο πλαίσιο του Μετασχηματισμού, Στρατηγικής & Διεθνών Δραστηριοτήτων, της Τράπεζας και του Ομίλου, έχει συσταθεί για τον καθορισμό, τον συντονισμό και την παρακολούθηση της εφαρμογής της Κλιματικής και Περιβαλλοντικής Στρατηγικής στην πρώτη γραμμή. Επίσης έχει συσταθεί ειδική Διεύθυνση Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης & Βιώσιμης Ανάπτυξης στο πλαίσιο Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ομίλου για να επιβλέπει θέματα συμμόρφωσης και κινδύνου φήμης που σχετίζονται με την εταιρική κοινωνική ευθύνη, τη βιώσιμη ανάπτυξη και την κλιματική αλλαγή. Τέλος, ένα αρμόδιο τμήμα, εντός της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων Στρατηγικής, επιβλέπει τους Κλιματικούς & Περιβαλλοντικούς κινδύνους.

Επιπρόσθετα, οι βασικές πρωτοβουλίες για την εφαρμογή της ESG στρατηγικής της Τράπεζας αποτελούν μέρος του Προγράμματος Μετασχηματισμού, με στόχο την προσηλωση στην επίτευξη των στόχων στις προαναφερθείσες κρίσιμες περιοχές (βλ. ενότητα «Πρόγραμμα Μετασχηματισμού»).

Γκίκας Α. Χαρδούβελης
Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου

Στο πρώτο εξάμηνο του 2023, η ΕΤΕ συνέχισε την επιτυχημένη πορεία του μετασχηματισμού της, λειτουργώντας σε περιβάλλον ταχείας σύσφιξης της νομισματικής πολιτικής και επιβράδυνσης της παγκόσμιας ανάπτυξης. Παρά τις αντίξοες συνθήκες, η ΕΤΕ επικεντρώθηκε στην επέκταση των δραστηριοτήτων της και των επενδύσεών της σε πολυετή προσπάθεια αναδιάρθρωσης.

Παρά το δυσμενές διεθνές οικονομικό περιβάλλον, η οικονομική δραστηριότητα στην Ελλάδα παρουσίασε αξιοσημείωτη ανθεκτικότητα. Ο ρυθμός αύξησης του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) ανήλθε στο 5,9% το 2022 και 2,1% το πρώτο τρίμηνο του 2023, αντανakλώντας την αυξημένη ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας μετά από μια πολυετή προσπάθεια αναδιάρθρωσης.

Ο αναμενόμενος ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ για το 2023 είναι περίπου 2,5%, τουλάχιστον δύο φορές υψηλότερος από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης. Όλες οι κύριες συνιστώσες της οικονομικής δραστηριότητας παρουσίασαν ισχυρή μεγέθυνση, με την ιδιωτική κατανάλωση και τις επενδύσεις να παρουσιάζουν σταθερή ανοδική τάση. Οι θετικές επιπτώσεις στον πλούτο των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων, η αυξανόμενη αξία των εξασφαλίσεων - λόγω της αύξησης των τιμών των μετοχών και των ακινήτων - και τα υψηλά αποθέματα ρευστότητας του ιδιωτικού τομέα, αντιστάθμισαν, σε γενικές γραμμές, την πίεση στις χρηματοοικονομικές συνθήκες από τις αυξήσεις των επιτοκίων.

Ο τουριστικός τομέας ανέκαμψε ταχύτερα από ό,τι αρχικά αναμενόταν, συγκλίνοντας στα προ πανδημίας υψηλά του 2019. Τα έσοδα από τον τουρισμό πιθανότατα θα φτάσουν σε νέα επίπεδα ρεκόρ το 2023, έχοντας ισχυρό και θετικό άμεσο και έμμεσο αντίκτυπο στην οικονομική δραστηριότητα και την απασχόληση.

Η σχετικά ταχεία επιβράδυνση του συνολικού πληθωρισμού λόγω της πτώσης των τιμών της ενέργειας, καθώς και η ανθεκτικότητα της αγοράς εργασίας, θέτουν τις βάσεις για αυξήσεις των πραγματικών μισθών το 2023, που θα ενισχύσουν την εγχώρια ζήτηση. Επιπλέον, τα μειούμενα κόστη των συντελεστών παραγωγής ενισχύουν την κερδοφορία των επιχειρήσεων, ενώ η ταχεία απορρόφηση των κεφαλαίων του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Recovery & Resilience

Facility «RRF») και η ετεροχρονισμένη επίδραση των σχετικών δαπανών, θα ενισχύσουν περαιτέρω τις επενδύσεις.

Η δημοσιονομική προσαρμογή της Ελλάδας επιταχύνθηκε το 2022, καταγράφοντας τη μεγαλύτερη βελτίωση μεταξύ των χωρών της Ευρωζώνης (σε πρωτογενές δημοσιονομικό ισοζύγιο και σε δημόσιο χρέος ως ποσοστά του ΑΕΠ). Αυτή η θετική δημοσιονομική τροχιά φαίνεται να διατηρείται και το 2023, υποστηρίζοντας έτσι την προσπάθεια της Ελλάδας να ανακτήσει την αξιολόγηση της επενδυτικής βαθμίδας τους επόμενους μήνες.

Στο πρώτο εξάμηνο του 2023, το ευνοϊκό μακροοικονομικό περιβάλλον, σε συνδυασμό με τον εύρωστο ισολογισμό και τα θετικά αποτελέσματα του πολυετούς μετασχηματισμού της, επέτρεψαν στην Εθνική Τράπεζα να επιτύχει ισχυρά αποτελέσματα περιόδου. Η κερδοφορία αυξήθηκε σημαντικά, λαμβάνοντας ώθηση από τη σταθερή αύξηση των οργανικών εσόδων λόγω της ισχυρής ανάκαμψης των καθαρών εσόδων από τόκους, ενώ τα λειτουργικά κόστη και οι προβλέψεις πιστωτικού κινδύνου παρέμειναν σχετικά συγκρατημένα, παρά τις μειούμενες αλλά ακόμα σχετικά υψηλές πληθωριστικές πιέσεις. Η κεφαλαιακή μας θέση συνεχίζει να ενισχύεται, μέσω της ισχυρής αύξησης των οργανικών κερδών, με τον Δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1 («CET1»)) να διαμορφώνεται στο 17,3%. Τέλος, η ποιότητα του ενεργητικού της Τράπεζας παραμένει ανθεκτική, με τον δείκτη μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων («ΜΕΑ») να ανέρχεται στο 5,4%, με δείκτη κάλυψης άνω του 82%, και με τις πρώιμες καθυστερήσεις πληρωμών να παραμένουν συγκρατημένες και εντός των προσδοκιών μας για το 2023.

Κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους, συνεχίστηκε η ανάπτυξη των εγχώριων δραστηριοτήτων μας σύμφωνα με τον στόχο μας να συμβάλλουμε στη διαμόρφωση ενός υγιούς και πιο βιώσιμου μέλλοντος για τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά. Στον τομέα της εταιρικής τραπεζικής, ξεκινήσαμε την ανάπτυξη ενός νέου, πιο κεντροποιημένου μοντέλου υπηρεσιών και βελτιώσαμε περαιτέρω τη ροή εργασιών μας ώστε να μειώσουμε τον χρόνο έως την εκταμίευση από τους πελάτες μας. Επίσης, προχωρήσαμε με επιτυχία στην εφαρμογή του νέου πληροφοριακού συστήματος Βασικών Τραπεζικών Εργασιών (Core Banking System), ξεκινώντας με τα δάνεια προς τις επιχειρήσεις. Στη Λιανική Τραπεζική, το ψηφιακό μας αποτύπωμα συνέχισε να επεκτείνεται, με μια νέα εφαρμογή επιχειρηματικής τραπεζικής και 2,8 εκατομμύρια ενεργούς χρήστες στις πλατφόρμες κινητής και διαδικτυακής τραπεζικής μας τους τελευταίους 12 μήνες.

Σύμφωνα με τη στρατηγική μας για συνεργασίες που φέρνουν προστιθέμενη αξία, αγοράσαμε το 7,5% του μετοχικού κεφαλαίου της Epsilon Net S.A. Συνάψαμε μια μακροχρόνια, αποκλειστική συνεργασία για την κοινή ανάπτυξη και διανομή προϊόντων και λύσεων στους τομείς του επιχειρηματικού λογισμικού, ηλεκτρονικών πληρωμών και άλλων (embedded banking). Η συνεργασία μας με την Epsilon Net S.A. θα προσφέρει λύσεις στις ανάγκες ψηφιακού μετασχηματισμού των ελληνικών επιχειρήσεων, καθώς και μια απρόσκοπτη πελατειακή εμπειρία.

Συνεχίσαμε να επενδύουμε στην περαιτέρω ενίσχυση των δυνατοτήτων και της υποδομής μας σε θέματα Περιβάλλοντος, Κοινωνίας και Διακυβέρνησης (Environment, Social and Governance ή ESG). Σε θέματα κλίματος και περιβάλλοντος, αναβαθμίσαμε τις δεξιότητες της διοίκησης μας και των τεχνικών ομάδων εργασίας μας, εξειδικεύσαμε τη στρατηγική μας για την αξιοποίηση των αναδυόμενων ευκαιριών από τη μετάβαση της ελληνικής οικονομίας στις μηδενικές καθαρές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, και βελτιώσαμε τη διαχείριση των κινδύνων για το κλίμα και το περιβάλλον. Για όλες τις προσπάθειές μας, λάβαμε το βραβείο Diamond ESG & Social Responsibility του περασμένου έτους από το Ινστιτούτο Εταιρικής Υπευθυνότητας («CRI»). Είναι η 5η φορά που παίρνουμε το βραβείο από τότε που ξεκίνησε πριν από 15 χρόνια στην Ελλάδα.

Οι άνθρωποι μας ήταν στην πρώτη γραμμή αυτών των επιτευγμάτων, τα οποία δεν θα ήταν δυνατά χωρίς την ισχυρή αφοσίωσή τους και τις άοκνες προσπάθειές τους. Στόχος μας είναι να συνεχίσουμε να χτίζουμε ένα σύγχρονο πλαίσιο διαχείρισης ανθρώπινων πόρων, που να μας

Δήλωση Προέδρου Διοικητικού Συμβουλίου

επιτρέπει να προσελκούμε, να αναπτύσσουμε και να διατηρούμε τα καλύτερα ταλέντα της αγοράς.

Στο μέλλον, η συνέχιση των μεταρρυθμίσεων καθώς και άλλοι ισχυροί καταλύτες ανάπτυξης αναμένεται να δώσουν επαρκή ώθηση για να ξεπεραστούν οι προκλήσεις που τίθενται από τις συνεχιζόμενες γεωπολιτικές εντάσεις, από την αργή αποκλιμάκωση του δομικού πληθωρισμού και του πληθωρισμού της κατηγορίας των τροφίμων, από τις προκλήσεις της ενεργειακής μετάβασης, καθώς και από τον αυξανόμενο αντίκτυπο στην ανάπτυξη της Ευρωζώνης από τη νομισματική και δημοσιονομική σύσφιξη.

Τα ουσιαστικά αποτελέσματα της προσπάθειας μετασχηματισμού μας, καθώς και η αναβάθμιση του μοντέλου υπηρεσιών και λειτουργίας μας, συμπεριλαμβανομένου του εντυπωσιακού ψηφιακού αποτυπώματός μας, μας έχουν φέρει σε θέση ισχύος στον ελληνικό τραπεζικό τομέα. Έχουμε τη δυνατότητα να υποστηρίζουμε και να συμβουλεύουμε τους πελάτες μας για την επίτευξη των στόχων τους, προωθώντας παράλληλα τη βιώσιμη ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας.

Στην ΕΤΕ θέτουμε ψηλά τον πήχη, λειτουργούμε ως ενιαία ομάδα και επιτυγχάνουμε απτά αποτελέσματα. Η Δήλωση Σκοπού της Τράπεζας

εξακολουθεί να είναι καθοριστικός παράγοντας στις δραστηριότητές μας: «Μαζί δημιουργούμε μέλλον». Δηλαδή, μαζί με τους ανθρώπους και τους πελάτες μας, είμαστε συνεπείς στις τέσσερις βασικές αξίες μας, προσδοκώντας να διατηρήσουμε την Τράπεζα μας Ανθρώπινη, Αξιόπιστη, Αποτελεσματική και Αναπτυξιακή.

Αθήνα, 31 Ιουλίου 2023

Γκίκας Α. Χαρδούβελης

Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

Παύλος Κ. Μουλανάς
Διευθύνων Σύμβουλος

Η ελληνική οικονομία διανύει μια ευνοϊκή περίοδο και βρίσκεται σε μία σπάνια οικονομική και πολιτική συγκυρία. Οι προοπτικές για παγκόσμια ανάκαμψη είναι βελτιωμένες αλλά και η ανταγωνιστικότητα της ίδιας της ελληνικής οικονομίας είναι φανερά ενισχυμένη μετά από σκληρή προσπάθεια, ενώ έχει σημαντικές προοπτικές για περαιτέρω μεταρρυθμίσεις. Σε αυτό το θετικό κλίμα, η ανάπτυξη της οικονομίας στην Ελλάδα έχει ως κινητήριο μοχλό τις επενδύσεις και τις εξαγωγές, υποστηριζόμενη από σημαντικές άμεσες ξένες επενδύσεις (Foreign Direct Investments (FDI)), συνέπεια της ελκυστικότητας της ελληνικής οικονομίας.

Το πρώτο εξάμηνο του 2023 καταγράψαμε εντυπωσιακά οικονομικά αποτελέσματα, αξιοποιώντας τη σταθερή αναπτυξιακή πορεία της χώρας καθώς και τα ισχυρά θεμελιώδη μεγέθη του Ισολογισμού μας και του επιτυχημένου μετασχηματισμού μας.

Όσον αφορά την κερδοφορία, τα οργανικά κέρδη μετά από φόρους ξεπέρασαν τα €0,5 δισ., με αποτέλεσμα η οργανική απόδοση των ενσώματων ιδίων κεφαλαίων να υπερβαίνει το 16%. Ο δείκτης κόστους προς οργανικά έσοδα διαμορφώθηκε στο 32%, αντανakλώντας τη σημαντική αύξηση των καθαρών εσόδων από τόκους και τα καθαρά έσοδα από προμήθειες, τη συγκράτηση των λειτουργικών δαπανών, καθώς και τη σταδιακή ομαλοποίηση του κόστους πιστωτικού κινδύνου κάτω από τις 70 μονάδες βάσης («μ.β.»).

Η ισχυρή οργανική κερδοφορία μας δημιουργεί σταθερό κεφάλαιο κάθε τρίμηνο, με τον δείκτη CET1 στο 17,3%¹ και

τον Συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας στο 18.4%¹, καταγράφοντας αύξηση κατά 80μ.β. σε τριμηνιαία βάση για δεύτερο συνεχές τρίμηνο.

Ταυτόχρονα, η ρευστότητά μας εξακολουθεί να αποτελεί ισχυρό ανταγωνιστικό μας πλεονέκτημα, βασιζόμενη σε μια ισχυρή και σταθερή καταθετική βάση, ενώ η καθαρή ταμειακή μας θέση ενισχύθηκε περαιτέρω, αγγίζοντας τα €7 δισ..

Η υπολεπτόμενη έκθεση της Τράπεζας σε Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα μετά από προβλέψεις ανέρχεται σε μόλις €0,3 δισ., ενώ η μικρή αύξηση στις καθυστερήσεις αποπληρωμών στεγαστικών δανείων κατά το Β' τρίμηνο 2023 παραμένει πολύ χαμηλότερη του αναμενόμενου, επιβεβαιώνοντας για ακόμα μία φορά τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του δανειακού χαρτοφυλακίου μας.

Αξιοσημείωτο είναι ότι η Εθνική Τράπεζα ολοκλήρωσε με επιτυχία την Άσκηση Προσομοίωσης Ακραιών Καταστάσεων του 2023, με ουσιαστική βελτίωση σε σχέση με τα προηγούμενα έτη. Η Εθνική κατατάσσεται ως η τράπεζα με την καλύτερη επίδοση στην Ελλάδα και μεταξύ των καλύτερων στην Ευρώπη, με κριτήριο την απομείωση κεφαλαίων κατά την άσκηση προσομοίωσης.

Όσον αφορά στις εταιρικές συναλλαγές, μείναμε προσηλωμένοι στην υλοποίηση του σχεδίου μας για τη δημιουργία στρατηγικών συνεργασιών με κυρίαρχες εταιρίες στον τομέα της τεχνολογίας και λοιπούς τομείς. Τον Μάιο 2023 υπογράψαμε νέα συμφωνία στρατηγικής συνεργασίας με την εταιρεία τεχνολογίας Epsilon Net A.E. η οποία εξειδικεύεται στα Συστήματα Επιχειρησιακού Σχεδιασμού (Enterprise Resource Planning («ERP»)) και υπηρεσιών σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Η συνεργασία αυτή αναμένεται να στηρίξει περαιτέρω τις προσπάθειές μας για δημιουργία νέων καινοτόμων λύσεων και προϊόντων και την επέκταση των ψηφιακών καναλιών διανομής των προϊόντων και των υπηρεσιών μας προς αυτούς τους πελάτες.

Για 5^η συνεχόμενη χρονιά, το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού μας συνεχίζει να είναι ο μηχανισμός υλοποίησης της στρατηγικής μας, ενισχύοντας την αποτελεσματικότητα μας. Προσβλέπουμε στην περαιτέρω βελτίωση των προϊόντων και των υπηρεσιών μας προκειμένου να ανταποκριθούμε στις ραγδαία μεταβαλλόμενες ανάγκες των πελατών μας με έναν πιο αποδοτικό και πελατοκεντρικό τρόπο. Θα αναφέρω μερικά μόνο από τα επιτεύγματα του Προγράμματος Μετασχηματισμού:

Συνεχίσαμε να ενισχύουμε τις ψηφιακές μας υπηρεσίες, με τους εγγεγραμμένους και ενεργούς χρήστες ψηφιακών καναλιών να ανέρχονται σε 3,8 εκατ. (+9% σε ετήσια βάση) και 2,3 εκατ. (+9% σε ετήσια βάση) αντίστοιχα, ενώ οι πωλήσεις μέσω ψηφιακών καναλιών εκτοξεύτηκαν σε 1 εκατ. τεμάχια από 0,6 εκατ. το Β' τρίμηνο 2022.

Η υλοποίηση του νέου συστήματος Βασικών Τραπεζικών Εργασιών (Core Banking System) είναι υπό εξέλιξη, με τμήμα των επιχειρηματικών δανείων να βρίσκεται πιλοτικά στην παραγωγή. Είμαστε ένα βήμα πιο κοντά στο

¹ Περιλαμβάνοντας τα κέρδη περιόδου μετά από πρόβλεψη για διανομή μερίσματος.

Δήλωση Διευθύνοντος Συμβούλου

όραμά μας για μια ενοποιημένη και σύγχρονη υποδομή που θα μας απαλλάξει από τον κατακερματισμό των παλαιών και λιγότερο ευέλικτων συστημάτων.

Οι προσπάθειες κεντροποίησης και αυτοματοποίησης διαδικασιών συνεχίζονται, τόσο στη λιανική όσο και στην εταιρική τραπεζική. Συγκεκριμένα, μια σειρά από εργασίες χωρίς χαρτί υιοθετήθηκε στα καταστήματά μας, εξαλείφοντας σημαντικά τη νέα παραγωγή χαρτιού.

Με αίσθημα ευθύνης, όπως αρμόζει στην μακρά και ένδοξη κληρονομιά μας, στηρίζουμε έμπρακτα την οικονομία, την κοινωνία και του περιβάλλον. Διατηρήσαμε την ηγετική μας θέση στη χρηματοδότηση της βιώσιμης ενέργειας και ενσωματώσαμε κριτήρια ESG στη διαδικασία αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των εταιρικών μας πελατών, υποστηρίζοντάς τους να στραφούν προς βιώσιμες επενδύσεις. Επιπρόσθετα, μετράμε το αποτύπωμα άνθρακα της Τράπεζας, ώστε να υπάρχει διαφάνεια και να καταστεί εφικτός ο καθορισμός στόχων. Επί του παρόντος βρίσκονται σε εξέλιξη εκπαιδεύσεις σε θέματα ESG σε όλη την Τράπεζα με στόχο την κατανόηση και ευαισθητοποίηση, των εργαζομένων μας σχετικά με την κλιματική αλλαγή και το περιβάλλον. Το πρόγραμμα χορηγιών συνεχίστηκε με πληθώρα πρωτοβουλιών για τη στήριξη της κοινωνίας, ενώ ακολουθούμε τις βέλτιστες πρακτικές όσον αφορά την εταιρική μας διακυβέρνηση. Ως αναγνώριση των προσπαθειών μας λάβαμε το βραβείο *Diamond ESG & Social Responsibility «CR Index 2022-23»* από το Ινστιτούτο Εταιρικής Ευθύνης.

Με τους οικονομικούς δείκτες να προβλέπουν ισχυρότερη ανάπτυξη για το υπόλοιπο του 2023, παραμένουμε προσηλωμένοι στη δέσμευση μας, ως Τράπεζα Πρώτης Επιλογής, να διαδραματίσουμε ηγετικό ρόλο στηρίζοντας τους πελάτες μας, οι οποίοι αποτελούν την κινητήρια δύναμη της ελληνικής οικονομίας.

Αθήνα, 31 Ιουλίου 2023

Παύλος Κ. Μυλωνάς
Διευθύνων Σύμβουλος

Δηλώσεις μελών του Διοικητικού Συμβουλίου επί της εξαμηνιαίας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης 30 Ιουνίου 2023

Δήλωση του Προέδρου, του Διευθύνοντος Συμβούλου και Μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με το Άρθρο 5 του Ν. 3556/07, όπως ισχύει.

Εμείς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. και εξ όσων γνωρίζουμε, δηλώνουμε ότι:

- (1) Οι εξαμηνιαίες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της περιόδου που έληξε την 30 Ιουνίου 2023, καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα και απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων, στην Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων και στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών της Τράπεζας καθώς και αυτά των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο.
- (2) Η εξαμηνιαία Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της περιόδου που έληξε την 30 Ιουνίου 2023, απεικονίζει κατά τρόπο αληθή τις πληροφορίες που απαιτούνται βάσει της παραγράφου 6 του άρθρου 5 του Ν. 3556/07, όπως ισχύει.

Αθήνα, 31 Ιουλίου 2023

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΜΕΛΟΣ Δ.Σ.

ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

MATTHIEU A. KISS

NATIONAL BANK
OF GREECE

Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

2023

για την εξαμηνιαία περίοδο που έληξε 30 Ιουνίου 2023

Σημαντικότερες Εξελίξεις

Χρηματοοικονομικές επιδόσεις Ομίλου του Α' εξαμήνου 2023

Τα Οργανικά Κέρδη μετά φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες σε επίπεδο Ομίλου ανήλθαν σε €508 εκατ.

Οργανικά Κέρδη μετά φόρων σε επίπεδο Ομίλου για το Α' εξάμηνο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες

€508 εκατ. για την περίοδο που έληξε 30 Ιουνίου 2023 (30 Ιουνίου 2022: €142 εκατ.).

Οι νέες εκταμιεύσεις δανείων σε επίπεδο Τράπεζας συνεχίστηκαν το Α' εξάμηνο 2023

Ανήλθαν σε €2,5 δισ., αντανακλώντας κυρίως τις εκταμιεύσεις δανείων προς επιχειρήσεις.

Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα («ΜΕΑ»)

Τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα σε επίπεδο Ομίλου ανήλθαν στο ποσό των €1,8 δισ., με τον δείκτη Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων («Δείκτης ΜΕΑ») να ανέρχεται σε 5,4%.

Ρευστότητα

Οι καταθέσεις στον Όμιλο αυξήθηκαν κατά €0,5 δισ. και ανήλθαν σε €55,7 δισ., οι δείκτες Κάλυψης Ρευστότητας («LCR») και Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης («NSFR») διατηρούνται σε υψηλά επίπεδα υπερβαίνοντας κατά πολύ το ελάχιστο εποπτικό όριο.

Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1 («CET1»)

Την 30 Ιουνίου 2023, ο δείκτης CET1 και ο συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας διαμορφώθηκαν σε 15,8% και 16,9% αντίστοιχα, υπερβαίνοντας τον δείκτη Συνολικών Κεφαλαιακών Απαιτήσεων ποσοστού 14,53% για το 2023. Συμπεριλαμβανομένων των κερδών της περιόδου μετά από πρόβλεψη για διανομή μερίσματος, ο δείκτης CET1 και ο συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας διαμορφώθηκαν σε 17,3% και 18,4% αντίστοιχα.

Ψηφιακή Τραπεζική

Οι ψηφιακές συναλλαγές αυξήθηκαν σημαντικά, υποστηριζόμενες από τις προσπάθειές μας για την επιτάχυνση της διαδικασίας εγγραφής, την ενίσχυση της χρήσης και τη βελτίωση των ψηφιακών δυνατοτήτων των πελατών μας

Η εισαγωγή νέων ψηφιακών δυνατοτήτων σε συνδυασμό με τις προωθητικές ενέργειες, οδήγησαν σε σημαντική αύξηση της χρήσης των ψηφιακών καναλιών:

- Οι ενεργοί χρήστες των ψηφιακών καναλιών ανήλθαν σε 2,8 εκατ. (+8,5% σε ετήσια βάση).
- 12,0% ετήσια αύξηση των συναλλαγών μέσω ψηφιακών καναλιών.
- 40,6% ετήσια αύξηση στις πωλήσεις μέσω ψηφιακών καναλιών.

Σημαντικότερες Εξελίξεις

Πρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
Χρηματοοικονομική
Επισκόπηση

Διαχείριση Κινδύνου

Εταιρική Διακυβέρνηση

Επιτάχυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού και νέες ψηφιακές λειτουργίες

Ένα ψηφιακό άλμα προς τα εμπρός δημιουργώντας ένα νέο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα

Βασικές ψηφιακές μετρήσεις

Νέες ψηφιακές λειτουργίες

Εγγραφή

- **Εγγεγραμμένοι Χρήστες ψηφιακών καναλιών:** 3,8 εκατ. (+8,6% σε ετήσια βάση).
- **Λήψεις της εφαρμογής:** 3,9 εκατ. (+19,8% σε ετήσια βάση).

- Εγγραφή ατομικών επιχειρήσεων μέσω της εφαρμογής NBG Mobile Banking.

Χρήση

- **Ενεργοί χρήστες ψηφιακών μέσων (12M):** 2,8 εκατ. (+8,5% σε ετήσια βάση).
- **Ενεργοί χρήστες ψηφιακών μέσων (1M):** 2,3 εκατ. (+9,0% σε ετήσια βάση).

- Ανέπαφες πληρωμές μέσω κινητού τηλεφώνου: προσθήκη καρτών της Τράπεζας στο Garmin, Mi και στο Zapp Pay.
- Νέο mobile offering για επιχειρήσεις.
- Εφαρμογή παρακολούθησης και ανάλυσης των journeys πελατών.
- Βελτιώσεις στην online διαδικασία νομιμοποίησης επιχειρήσεων.
- Ρυθμίσεις ασφάλειας στους λογαριασμούς.
- Μεταφορά υπολοίπου πιστωτικών καρτών.
- Online προγραμματισμός επίσκεψης σε κατάσταση.
- Online αποπληρωμή επιχειρηματικών δανείων.
- Εμφάνιση δικαιούχου σε εξερχόμενα εμβάσματα εσωτερικού.

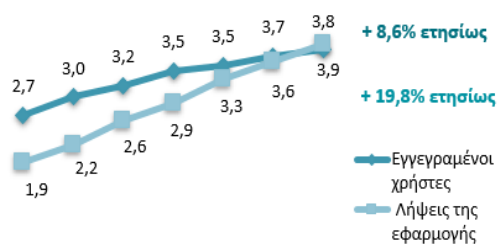
Πωλήσεις

- **Ψηφιακές πωλήσεις:** περίπου 179 χιλιάδες αντικείμενα (+40,6% σε ετήσια βάση).

- Εισαγωγή νέων προϊόντων στο χαρτοφυλάκιο ψηφιακών πωλήσεων (Αμοιβαία κεφάλαια, προπληρωμένη mc κ.α.).
- Επανάδοση επιχειρηματικής χρεωστικής κάρτας.

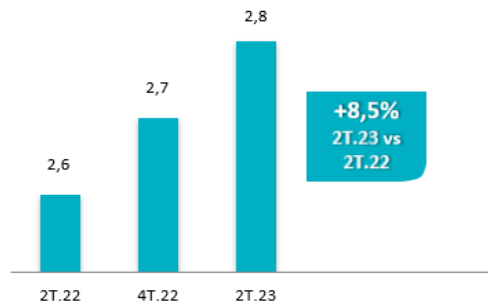
Οι ψηφιακές συναλλαγές αυξήθηκαν, υποστηριζόμενες από τις προσπάθειές μας για επιτάχυνση της διαδικασίας εγγραφής, ενίσχυση της χρήσης και βελτίωση των ψηφιακών δυνατοτήτων των πελατών μας

Χρήστες ψηφιακών μέσων (σε εκατ.)

2T.20 4T.20 2T.21 4T.21 2T.22 4T.22 2T.23

Ενεργοί χρήστες ψηφιακών μέσων (σε εκατ.)

Σημαντικότερες Εξελίξεις

Πρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
Χρηματοοικονομική
Επισκόπηση

Διαχείριση Κινδύνου

Εταιρική Διακυβέρνηση

Σημαντικότερα επιτεύγματα και κύριες εξελίξεις το πρώτο εξάμηνο 2023 για τον Όμιλο ΕΤΕ

Ευρείας κλίμακας Πρόγραμμα Μετασχηματισμού

Σχέδιο μείωσης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

Πώληση χαρτοφυλακίων Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

Λοιπές Συναλλαγές

Χρηματοοικονομικές εξελίξεις

Εποπτικές εξελίξεις

Ευρείας κλίμακας Πρόγραμμα Μετασχηματισμού

Βασισμένη στη μακροχρόνια σχέση εμπιστοσύνης και παροχής υπηρεσιών στην Ελληνική οικονομία και κοινωνία, η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος («ΕΤΕ» ή «Τράπεζα») ξεκίνησε ένα ευρείας κλίμακας Πρόγραμμα Μετασχηματισμού (βλ. Ενότητα «Πρόγραμμα Μετασχηματισμού») στο δεύτερο εξάμηνο του 2018 για τη μετατροπή της Τράπεζας, ανταποκρινόμενη στις προκλήσεις και στην αξιοποίηση των επιχειρηματικών ευκαιριών που παρουσιάζει το ταχέως μεταβαλλόμενο οικονομικό και τραπεζικό περιβάλλον.

Το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού προσδιόρισε τις στρατηγικές περιοχές που αξιοποιούν τις δυνατότητες και αντιμετωπίζουν τις αδυναμίες μας. Από την έναρξή του, το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού έχει επιφέρει εντυπωσιακά αποτελέσματα όσον αφορά στην οργανική κερδοφορία, η οποία είναι πλήρως εναρμονισμένη με τους οικονομικούς και επιχειρηματικούς στόχους της Τράπεζας μέχρι το 2024, καθώς και απτές βελτιώσεις στο επιχειρηματικό και λειτουργικό μοντέλο της Τράπεζας. Αυτά τα αποτελέσματα επιτυγχάνονται μέσω διακριτών αξόνων δράσης που περιλαμβάνουν περίπου 30+ πρωτοβουλίες και εμπλέκουν 1.000+ διευθυντές και υπαλλήλους της Τράπεζας.

Σχέδιο μείωσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

Στο χρονικό διάστημα από τον Δεκέμβριο του 2015 έως τον Ιούνιο του 2023, ο Όμιλος σημείωσε μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων («Non Performing Exposures» ή «NPE») κατά €22,5 δισ. μέσω ενός συνδυασμού οργανικών και μη οργανικών ενεργειών, με τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα για τον Όμιλο στις 30 Ιουνίου 2023 να ανέρχονται σε €1,8 δισ. (Τράπεζα: €1,6

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Εταιρική Διακυβέρνηση
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	-----------------------

δισ.). Επίσης, ο δείκτης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων («ΜΕΑ») μειώθηκε από 46,8% σε 5,4%, μετά την αποαναγνώριση του Project "Frontier" και την ταξινόμηση του Project "Frontier II" ως διακρατούμενο προς πώληση. Συγκεκριμένα, τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα στην Ελλάδα παρέμειναν σε σταθερά επίπεδα το πρώτο εξάμηνο του 2023 ανερχόμενα σε €1,7 δισ.

Ο δείκτης ΜΕΑ στην Ελλάδα σημείωσε μικρή αύξηση κατά περίπου 20 μονάδες βάσεις («μ.β.»), σε 5,3% το 2ο τρίμηνο του 2023, με τον δείκτη κάλυψης ΜΕΑ από σωρευμένες προβλέψεις να ανέρχεται σε 82,1%.

Στις διεθνείς δραστηριότητες, ο δείκτης ΜΕΑ και ο δείκτης κάλυψης ΜΕΑ από σωρευμένες προβλέψεις διαμορφώθηκαν κατά το 2ο τρίμηνο του 2023 σε 6,9% και 81,4%, αντίστοιχα.

Επιπλέον, σύμφωνα με το ημερολόγιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας («ΕΚΤ» ή «European Central Bank», «ECB»), οι αναθεωρημένοι στόχοι για τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα για την περίοδο 2023-2025 υποβλήθηκαν στον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό («SSM») στις 31 Μαρτίου 2023. Οι αναθεωρημένοι στόχοι αποσκοπούν στην βελτίωση του δείκτη Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων και στην ευθυγράμμιση του με τον μέσο όρο της ΕΕ (~3%) έως το 2025.

Πώληση χαρτοφυλακίων Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

Project "Frontier II"

Στις 25 Νοεμβρίου 2021, η Τράπεζα αποφάσισε την πώληση ενός χαρτοφυλακίου ελληνικών ΜΕΑ με τη μορφή διαβαθμισμένης τιτλοποίησης χρησιμοποιώντας τις διατάξεις του Προγράμματος της Ελληνικής Δημοκρατίας για την παροχή εγγύησης σε τιτλοποιήσεις πιστωτικών ιδρυμάτων («Ηρακλής II») (βλ. παρακάτω αναφορικά με το εν λόγω πρόγραμμα). Την 31 Δεκεμβρίου 2021, το Project Frontier II αντιπροσώπευε λογιστική αξία προ προβλέψεων περίπου €1.0 δισ. Το χαρτοφυλάκιο αποτελείται κυρίως από εξασφαλισμένα δάνεια μεγάλων, μικρομεσαίων και μικρών επιχειρήσεων («ΜΜΕ»), καθώς και στεγαστικά και καταναλωτικά δάνεια.

Την 29 Ιουνίου 2022, η Τράπεζα ανακοίνωσε την υποβολή αίτησης στο πλαίσιο του Προγράμματος Ηρακλής II για την τιτλοποίηση του Project Frontier II. Η αίτηση αφορούσε στην παροχή εγγύησης από το Ελληνικό Δημόσιο για τις ομολογίες υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας ύψους έως €460 εκατ.

Στη συνέχεια, στις 29 Ιουλίου 2022 η Τράπεζα ανακοίνωσε την οριστική συμφωνία με επενδυτικά κεφάλαια υπό τη διαχείριση της Bracebridge Capital, LLC για την πώληση του 95% ομολογιών μεσαίας (Mezzanine) και χαμηλής (Junior) εξοφλητικής προτεραιότητας. Η Τράπεζα θα διακρατήσει το 100% των ομολογιών υψηλής (Senior) εξοφλητικής προτεραιότητας, καθώς και το 5% των ομολογιών μεσαίας (Mezzanine) και χαμηλής (Junior) εξοφλητικής προτεραιότητας.

Η συναλλαγή αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του δεύτερου εξαμήνου του 2023, κατόπιν λήψης των σχετικών εγκρίσεων.

Η συναλλαγή πραγματοποιείται στο πλαίσιο της στρατηγικής της Τράπεζας για τη διαχείριση των ΜΕΑ και είναι σύμφωνα με τους στόχους, όπως αυτοί έχουν υποβληθεί στον SSM.

Πρόγραμμα της Ελληνικής Δημοκρατίας για την παροχή εγγύησης σε τιτλοποιήσεις πιστωτικών ιδρυμάτων

Το Δεκέμβριο του 2019, το ελληνικό κοινοβούλιο ψήφισε για τη δημιουργία ενός Προγράμματος Προστασίας Περιουσιακών Στοιχείων (Asset Protection Scheme («APS»)), (Ν. 4649/2019) γνωστό επίσης ως «Σχέδιο Ηρακλής», το οποίο θα στηρίξει τις τράπεζες για τη μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων μέσω τιτλοποίησης, με στόχο την επίτευξη μεγαλύτερης σταθερότητας στην αγορά. Η συμμετοχή στο εν λόγω πρόγραμμα είναι εθελοντική, ανοιχτή σε όλες τις ελληνικές τράπεζες, ενώ, δεν συνιστά κρατική ενίσχυση, καθώς οι εγγυήσεις αποτιμώνται με όρους αγοράς.

Στο πλαίσιο του Σχεδίου Ηρακλής, η Ελληνική Δημοκρατία θα παρέχει εγγυήσεις ύψους έως €12,0 δισ. για τα ομόλογα υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας των τιτλοποιήσεων των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων. Το Σχέδιο Ηρακλής θα τεθεί σε ισχύ εφόσον ο εκδότης έχει πωλήσει τουλάχιστον το 50% συν ένα από τα ομόλογα χαμηλότερης (και μεσαίας αν εκδοθεί) εξοφλητικής προτεραιότητας και το ποσό αυτό επιτρέπει τη διαγραφή και τη σημαντική μεταφορά κινδύνου «Significant Risk Transfer» («SRT») των τιτλοποιημένων απαιτήσεων.

Επιπλέον, τον Ιούλιο του 2021, κατόπιν έγκρισης από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (η «ΓΔ Διαγωνισμού») στις 9 Απριλίου 2021 και βάσει του Ελληνικού Νόμου 4818/2021, το Σχέδιο «Ηρακλής» (ονομάζεται επίσης ως «Ηρακλής II») παρατάθηκε κατά 18 μήνες, χωρίς ουσιαστικές αλλαγές.

Project "Pronto"

Τον Δεκέμβριο του 2021, η Τράπεζα αποφάσισε την πώληση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων χρηματοδοτικών μισθώσεων, συμπεριλαμβανομένων: της συμμετοχής στη Probank Leasing A.E., του χαρτοφυλακίου χρηματοδοτικών μισθώσεων της Τράπεζας (πρώην FBB) και του χαρτοφυλακίου χρηματοδοτικών μισθώσεων της NBG Leasing S.A. Την 30 Ιουνίου 2023, η λογιστική αξία προ προβλέψεων των χαρτοφυλακίων μισθώσεων της Τράπεζας και της NBG Leasing, την ίδια ημερομηνία, ανήλθαν σε €33 εκατ.

Την 25 Μαΐου 2023 η Τράπεζα ήρθε σε τελική συμφωνία και η συναλλαγή αναμένεται να ολοκληρωθεί το δεύτερο εξάμηνο του 2023.

Project "Solar"

Τον Δεκέμβριο του 2021, η Τράπεζα αποφάσισε να ξεκινήσει την αποεπένδυση του χαρτοφυλακίου εξασφαλισμένων δανείων μικρομεσαίων επιχειρήσεων (Project "Solar") με λογιστική αξία προ προβλέψεων την 31 Δεκεμβρίου 2021 περίπου €170 εκατ., μέσω κοινής τιτλοποίησης στο πλαίσιο του «Προγράμματος Ηρακλής».

Τον Αύγουστο του 2022, η Τράπεζα μαζί με τα άλλα ελληνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα υπέβαλαν στο Υπουργείο Οικονομικών κοινή αίτηση στο πρόγραμμα HAPS για την ένταξη των ομολογιών υψηλής (Senior) εξοφλητικής προτεραιότητας που θα εκδοθούν στο πλαίσιο της Τιτλοποίησης "Solar".

Η συναλλαγή αναμένεται να ολοκληρωθεί το δεύτερο εξάμηνο του 2023, κατόπιν λήψης των σχετικών εγκρίσεων.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Εταιρική Διακυβέρνηση
---------------------------------	---------------------------	---	---------------------	-----------------------

Λοιπές Συναλλαγές

Πρόγραμμα Ανταμοιβής για Συνεπείς Δανειολήπτες Στεγαστικών Δανείων

Στις 11 Απριλίου 2023, η Τράπεζα ανακοίνωσε την έναρξη του Προγράμματος Ανταμοιβής Συνεπών Πελατών Στεγαστικών Δανείων που οριοθετεί τα κυμαινόμενα επιτόκια για τους επόμενους 12 μήνες, προστατεύοντας έτσι τους δανειολήπτες από μελλοντικές αυξήσεις των επιτοκίων αναφοράς. Το κόστος της εν λόγω πρωτοβουλίας δεν είχε σημαντική επίπτωση στις Ενδιάμεσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

Στρατηγική Συνεργασία της ΕΤΕ με την Epsilon Net Α.Ε.

Στις 16 Νοεμβρίου 2022, η Τράπεζα ανακοίνωσε την υπογραφή μνημονίου συνεννόησης (memoranda of understanding ("MoU")) με την EPSILON NET Α.Ε. («EPSILON NET») και το βασικό της μέτοχο. Μετέπειτα, στις 4 Μαΐου 2023 η Τράπεζα ανακοίνωσε την υπογραφή δεσμευτικής συμφωνίας για την αγορά ποσοστού 7,5% επί του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου της EPSILON NET από το βασικό της μέτοχο, («Αρχική Συναλλαγή») καθώς και τη δυνατότητα απόκτησης περαιτέρω ποσοστού 7,5% από τον βασικό μέτοχο τρία χρόνια μετά την ολοκλήρωση της Αρχικής Συναλλαγής. Τέλος, στις 9 Ιουνίου 2023 η Τράπεζα ανακοίνωσε την ολοκλήρωση της αρχικής συναλλαγής για την απόκτηση μειοψηφικής συμμετοχής στην Epsilon Net σε τιμή €7,49/μετοχή, καθώς και την υπογραφή συμφωνίας στρατηγικής συνεργασίας.

Η συμφωνία με το βασικό μέτοχο επίσης προβλέπει την υπογραφή μίας μακροχρόνιας, αποκλειστικής συμφωνίας συνεργασίας μεταξύ EPSILON NET και ΕΤΕ με αντικείμενο τον από κοινού σχεδιασμό, την ανάπτυξη και διάθεση προϊόντων και υπηρεσιών που αποσκοπούν στην ενίσχυση και στήριξη του επιχειρείν στην Ελλάδα. Μεταξύ άλλων, προβλέπεται η απευθείας διασύνδεση των πληροφοριακών συστημάτων της EPSILON NET (ERP, Εμπορικολογιστικές Εφαρμογές) με τα συστήματα της ΕΤΕ αξιοποιώντας την εξελιγμένη Open Banking πλατφόρμα της στην περιοχή του Embedded Finance.

Χρηματοοικονομικές εξελίξεις

Τα οργανικά κέρδη μετά από φόρους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες σε επίπεδο Ομίλου ανήλθαν σε €508 εκατ.

Τα οργανικά κέρδη μετά από φόρους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες σε επίπεδο Ομίλου ανήλθαν σε €508 εκατ. για την εξαμηνιαία περίοδο που έληξε 30 Ιουνίου 2023, με τα λειτουργικά οργανικά κέρδη να έχουν αυξηθεί κατά €476 εκατ. ετησίως, από €234 εκατ. σε €710 εκατ., αντικατοπτρίζοντας την αύξηση στα οργανικά έσοδα κατά 59,6%, ενώ τα λειτουργικά έξοδα διατηρήθηκαν συγκρατημένα ετησίως (αύξηση κατά 3,4% σε ετήσια βάση).

Πιο συγκεκριμένα, τα Καθαρά Κέρδη από Τόκους σε επίπεδο Ομίλου αυξήθηκαν κατά 75,2% ετησίως σε €1.052 εκατ.,

επωφελούμενα κυρίως από την αύξηση του βασικού επιτοκίου της ΕΚΤ. Οι θετικοί αυτοί παράγοντες απορρόφησαν πλήρως τη συμπίεση του δανειακού επικοκιακού περιθωρίου, την αύξηση του κόστους προθεσμιακών καταθέσεων καθώς και το υψηλότερο κόστος των εκδόσεων MREL.

Τα καθαρά έσοδα από προμήθειες ανήλθαν σε €178 εκατ., και σημείωσαν αύξηση κατά 4,6%, σε ετήσια βάση, αντικατοπτρίζοντας την ανάπτυξη στη λιανική και επιχειρηματική τραπεζική, ως αποτέλεσμα των προμηθειών που σχετίζονται με κάρτες, πληρωμές και χρηματοδότηση.

Τα λειτουργικά έξοδα διατηρήθηκαν συγκρατημένα σε ετήσια βάση

Οι λειτουργικές δαπάνες για το Α' εξάμηνο 2023 σημείωσαν αύξηση της τάξεως του 3,4% σε ετήσια βάση, και ανήλθαν σε €399 εκατ., λόγω της αύξησης των αποσβέσεων (+11,9% ετησίως), αντανakλώντας το φιλόδοξο στρατηγικό σχέδιο επενδύσεων της Τράπεζας στον τομέα της πληροφορικής, το οποίο έχει ως επίκεντρο την αντικατάσταση του συστήματος Βασικών Τραπεζικών Εργασιών (Core Banking System) της Τράπεζας. Οι δαπάνες προσωπικού και τα γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα διαχειρίστηκαν συντηρητικά και αυξήθηκαν κατά μόλις 1,1% σε ετήσια βάση, παρά τις κλαδικές αυξήσεις μισθών στα τέλη του 2022 και τις μειωμένες, παρότι ακόμη υψηλές, πληθωριστικές πιέσεις.

Τα εξυπηρετούμενα δάνεια της Τράπεζας ενισχύθηκαν το Α' εξάμηνο 2023

Το χαρτοφυλάκιο των εξυπηρετούμενων δανείων της Τράπεζας συνέχισε να ενισχύεται το πρώτο εξάμηνο του 2023 και οι εκταμιεύσεις ανήλθαν σε €2,5 δισ., κυρίως από την επιχειρηματική τραπεζική.

Η χρηματοδότηση από την ΕΚΤ μέσω των στοχευμένων πράξεων μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης («TLTROs»), υποχώρησε περαιτέρω το Α' εξάμηνο 2023, ενώ οι καταθέσεις του Ομίλου επανήλθαν με ανοδική πορεία το Β' τρίμηνο 2023

Η χρηματοδότηση της Τράπεζας μέσω πράξεων TLTRO της ΕΚΤ μειώθηκε περαιτέρω το Β' τρίμηνο 2023 και στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθε σε €1,9 δισ. από €5,0 δισ. την 31 Μαρτίου 2023 και €8,1 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2022, με τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της Τράπεζας διαθέσιμα για περαιτέρω αύξηση της ρευστότητας αξίας σε μετρητά να ανέρχεται σε €25,5 δισ. και τους δείκτες LCR και NSFR πολύ πάνω από το 100%.

Το υπόλοιπο των καταθέσεων πελατών του Ομίλου ανήλθε σε €55,7 δισ. στις 30 Ιουνίου 2023, σημειώνοντας αύξηση ύψους €0,5 δισ. σε σχέση με την 31 Δεκεμβρίου 2022, κυρίως λόγω της αύξησης στις προθεσμιακές καταθέσεις κατά €3,0 δισ. από πελάτες premium και mass banking, η οποία αντισταθμίστηκε σε μεγάλο βαθμό από τη μείωση των τρεχούμενων και όψεως καταθέσεων κατά €1,2 δισ. και των καταθέσεων ταμειευτηρίου κατά €1,4 δισ. Οι εξασφαλισμένες διατραπεζικές συναλλαγές χρηματοδότησης της Τράπεζας παρέμειναν στα ίδια επίπεδα σε σύγκριση με την 31 Δεκεμβρίου 2022 και ανήλθαν σε €0,1 δισ. την 30 Ιουνίου 2023.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα	Οικονομική και	Διαχείριση Κινδύνου	Εταιρική Διακυβέρνηση
	Μετασχηματισμού	Χρηματοοικονομική		

Εποπτικές εξελίξεις

Άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων (2023 EU-wide Stress Test)

Στις 31 Ιανουαρίου 2023, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών ("European Banking Authority" ή "EBA") ανακοίνωσε την έναρξη της Άσκησης Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων για 70 συμμετέχουσες ευρωπαϊκές τράπεζες. Το τεστ ακραίων καταστάσεων 2023 σχεδιάστηκε για να παρέχει πληροφορίες για την αξιολόγηση της ανθεκτικότητας του ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα στο τρέχον αβέβαιο και μεταβαλλόμενο μακροοικονομικό περιβάλλον. Η ΕΤΕ συμμετείχε στην άσκηση ως μέρος του δείγματος των μεγαλύτερων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων της ευρωζώνης, που εξετάστηκαν από την ΕΒΑ.

Στο παραπάνω πλαίσιο, η άσκηση προσομοίωσης βασίστηκε σε στατική προσέγγιση του Ισολογισμού, λαμβάνοντας υπόψη τη χρηματοοικονομική και κεφαλαιακή θέση του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022 ως σημείο εκκίνησης, επί του οποίου και πραγματοποιήθηκε προβολή ακραίων συνθηκών με ορίζοντα τριετίας (2023-2025) βάσει ενός Βασικού και ενός Δυσμενούς σεναρίου.

Την 28 Ιουλίου 2023, η ΕΒΑ δημοσίευσε τα αποτελέσματα της άσκησης. Σύμφωνα με την κοινή μεθοδολογία που εφαρμόστηκε, στο Δυσμενές σενάριο ο δείκτης Κύριων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων με πλήρη επίδραση του ΔΠΧΑ 9 (FL CET1) κατέγραψε μέγιστη απομείωση της τάξεως των 2,71 π.μ. φθάνοντας στο χαμηλότερο επίπεδο του 13,1% κατά το πρώτο έτος του ορίζοντα προβλέψεων (2023). Το εν λόγω αποτέλεσμα συνιστά την καλύτερη επίδοση εντός του ελληνικού τραπεζικού χώρου, ο οποίος κατέγραψε μέγιστη μείωση κεφαλαίων 3,50 π.μ. -κατά μέσο όρο, εξαιρουμένης της ΕΤΕ-. Με κριτήριο το δείκτη μέγιστης απομείωσης κεφαλαίων, η επίδοση της ΕΤΕ είναι η 11η καλύτερη στο σύνολο των 70 ευρωπαϊκών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που συμμετείχαν στην άσκηση και η 5^η καλύτερη με κριτήριο την απομείωση κεφαλαίων στον τριετή ορίζοντα (έως το τέλος του 2025).

Σε σχέση με τον πλήρη, τριετή ορίζοντα προβλέψεων της άσκησης:

- Υπό το Δυσμενές σενάριο, ο δείκτης Κύριων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων της Τράπεζας με πλήρη επίδραση του ΔΠΧΑ 9 (FL CET1) διαμορφώθηκε σε 14,5% στο τέλος του 2025, υποδεικνύοντας απομείωση 1,36 π.μ. σε σχέση με το επίπεδο έναρξης της άσκησης.
- Το Βασικό σενάριο υποδεικνύει ενίσχυση κατά 5,76 π.μ. του δείκτη Κύριων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων με πλήρη επίδραση του ΔΠΧΑ 9 (FL CET1) στον τριετή ορίζοντα, διαμορφώνοντάς τον σε 21,6% το 2025.

Το αποτέλεσμα της Πανευρωπαϊκής Άσκησης Προσομοίωσης Ακραίων Συνθηκών του 2023 καταδεικνύει την ανθεκτικότητα του Ομίλου της ΕΤΕ σε δυσμενείς συνθήκες, καθώς και τη δυνατότητα διατήρησης επαρκών κεφαλαίων ακόμη και υπό ακραίες μακροοικονομικές παραδοχές. Συγκριτικά με τις επιδόσεις αντίστοιχων προηγούμενων ασκήσεων, η ΕΤΕ έχει επιτύχει αξιοσημείωτη πρόοδο στην ενδυνάμωση του Ισολογισμού της, παρά τη συγκυρία των διεθνών οικονομικών προκλήσεων. Συγκεκριμένα, το αποτέλεσμα της άσκησης προσομοίωσης ακραίων συνθηκών του 2023 αντανακλά την επιτυχή υλοποίηση της στρατηγικής διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (NPEs), την οικοδόμηση επαρκούς κεφαλαιακού αποθέματος, καθώς και την πλεονεκτική θέση ρευστότητας του Ομίλου.

Πρόγραμμα Μετασχηματισμού

Ακολουθώντας τη σαφή εντολή του Διοικητικού Συμβουλίου της, η ΕΤΕ έθεσε σε εφαρμογή ένα δυναμικό Πρόγραμμα Μετασχηματισμού κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2018, εστιάζοντας στην επίτευξη φιλόδοξων χρηματοοικονομικών και λειτουργικών στόχων. Από την έναρξή του, το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού απέδωσε εντυπωσιακά αποτελέσματα όσον αφορά την οργανική κερδοφορία – σε πλήρη εναρμόνιση με τους χρηματοοικονομικούς και επιχειρηματικούς στόχους της Τράπεζας – και απτές βελτιώσεις στο επιχειρηματικό και λειτουργικό μοντέλο της Τράπεζας. Το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού έχει σχεδιαστεί και υλοποιείται σε Άξονες, κάθε έναν από τους οποίους εποπτεύει ένα ανώτερο στέλεχος της Τράπεζας και παρακολουθείται στενά από την Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού.

Υλοποίηση του Μετασχηματισμού

Από την έναρξη του, το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού είναι δομημένο σε εξαμηνιαίες περιόδους. Ο σχεδιασμός αυτός επέτρεψε στην Τράπεζα να εξασφαλίσει υψηλό ρυθμό υλοποίησης των έργων από τα πρώτα χρόνια και να διασφαλίσει τη διαρκή προσήλωση στους στόχους.

Από το 2022 και έπειτα, αναγνωρίζοντας την αυξημένη ωριμότητα και εμπειρία των στελεχών που εμπλέκονται σε αυτό, το Πρόγραμμα ακολουθεί ετήσιο ορίζοντα σχεδιασμού, ενώ διατηρεί την ευελιξία του, καθώς νέα Έργα είναι δυνατό να ενταχθούν και υφιστάμενα να προσαρμοστούν ή να απουσηθούν στη διάρκεια του έτους. Κάθε ετήσια περίοδος ξεκινάει και ολοκληρώνεται με μία εκδήλωση που εστιάζει στην ανασκόπηση της προόδου που έχει σημειωθεί, την αναγνώριση των κύριων επιτευγμάτων, καθώς και την άντληση συμπερασμάτων που ενσωματώνονται στο μελλοντικό σχεδιασμό. Στο πλαίσιο του Προγράμματος, συστάθηκε η Διεύθυνση Επιχειρησιακού Μετασχηματισμού προκειμένου να:

- Διασφαλίσει τη συνοχή και συνέπεια του σχεδιασμού σε κάθε Άξονα και Έργο, συμπεριλαμβανομένης της ιεράρχησης των δραστηριοτήτων και της παρακολούθησης των αλληλεξαρτήσεων σε επίπεδο προγράμματος.
- Παρέχει διοικητική εποπτεία και καθοδήγηση με βάση τις βέλτιστες πρακτικές σχετικά με κάθε άξονα και Έργο του Προγράμματος.
- Εφαρμόζει έναν αναλυτικό, έγκαιρο και αποτελεσματικό μηχανισμό αναφοράς προόδου (και κινδύνων).

Η Διεύθυνση Επιχειρησιακού Μετασχηματισμού αποτελεί θεμελιώδη παράγοντα στη συντονισμένη, έγκαιρη και συστηματική ολοκλήρωση του Προγράμματος.

Επιτεύγματα του Προγράμματος Μετασχηματισμού κατά το πρώτο εξάμηνο του 2023

Κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2023, περισσότεροι από 1.000 συνάδελφοι συμμετείχαν ενεργά σε τουλάχιστον ένα εκ των 30+ Έργων και 75+ Δράσεων του Προγράμματος Μετασχηματισμού, επιτυγχάνοντας σημαντικά αποτελέσματα σε όλους τους Άξονες:

Άξονες	Τα σημαντικότερα επιτεύγματα το πρώτο εξάμηνο του 2023
Η καλύτερη Τράπεζα για τους Πελάτες μας 	<ul style="list-style-type: none"> Συνέχιση της εμπορικής αξιοποίησης του προγράμματος Εθνική 2.0, με στόχο την ηγετική θέση στην ελληνική αγορά εταιρικών δανείων, αξιοποιώντας το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (TAA) «Ελλάδα 2.0». Αύξηση των σταυροειδών πωλήσεων και δημιουργία νέων πηγών εσόδων από προμήθειες στην Εταιρική Τραπεζική, με την παροχή ολοκληρωμένων και εξειδικευμένων υπηρεσιών μέσω της μονάδας Εταιρικής Συναλλακτικής Τραπεζικής. Συνεχής εμπλουτισμός πωλησιακών εργαλείων για την ενίσχυση των Συμβούλων Πελατείας Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής. Εφαρμογή νέου μοντέλου εξυπηρέτησης Μικρών Επιχειρήσεων (SB) στο Δίκτυο Καταστημάτων με έμφαση στην εξωστρέφεια, παράλληλα με την υλοποίηση σημαντικών βελτιώσεων στις σχετικές πιστωτικές διαδικασίες. Ενίσχυση των σταυροειδών πωλήσεων καρτών, επενδυτικών και τραπεζοασφαλιστικών προϊόντων σε πελάτες Λιανικής και υλοποίηση προωθητικών ενεργειών που βασίζονται σε ανάλυση δεδομένων. Περαιτέρω ενίσχυση της μετάπτωσης πελατών στα ψηφιακά κανάλια, βελτίωση της εμπειρίας πελάτη και διάθεση νέων λειτουργικότητων: <ul style="list-style-type: none"> Για ιδιώτες: νέα προϊόντα και λειτουργικότητες διαθέσιμα σε Internet και Mobile Banking, συμπεριλαμβανομένης της νέας προπληρωμένης κάρτας και της δυνατότητας μεταφοράς υπολοίπου πιστωτικής κάρτας μέσω Internet Banking. Για αυτοαπασχολούμενους/ επιχειρήσεις: διάθεση νέας εφαρμογής mobile banking, καθώς και βελτιώσεις στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες νομιμοποιήσεων και χορήγησης επαγγελματικού δανείου Express. Περαιτέρω αξιοποίηση ψηφιακών λειτουργικότητων από τους πελάτες μας (Client Trade & i-FX) και συνεχής ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων με τη χρήση Application Programming Interfaces («APIs»). Επιτάχυνση του μετασχηματισμού του Δικτύου Καταστημάτων, συμπεριλαμβανομένης της ενσωμάτωσης της λειτουργικότητας κράτησης ραντεβού στο Internet και Mobile Banking, του ανασχεδιασμού διαδικασιών, αλλά και της ενίσχυσης πελατοκεντρικών και πωλησιακών δεξιοτήτων των στελεχών Δικτύου.
Specialized Asset Solutions 	<ul style="list-style-type: none"> Έναρξη λειτουργίας της νέα μονάδας («Specialized Asset Solutions») για την αξιοποίηση των αναδυόμενων ευκαιριών δημιουργίας εσόδων στο εξελισσόμενο οικοσύστημα servicers και επενδυτών (π.χ. acquisition financing, Real Estate Operating companies («REOC») financing, alternative financing). Αποτελεσματικός περιορισμός των νέων MEA και οργανική μείωση μέσω νομικών και στρατηγικών ενεργειών με στόχο τη μεγιστοποίηση των ανακτήσεων από χαρτοφυλάκια υφιστάμενων MEA.
Αποτελεσματικότητα & Ευελιξία 	<ul style="list-style-type: none"> Υλοποίηση στοχευμένων ενεργειών για τη βελτιστοποίηση του λειτουργικού μοντέλου και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας σε επιλεγμένες Κεντρικές Μονάδες της Τράπεζας. Εξορθολογισμός του κόστους ακίνητης περιουσίας, μέσω της βέλτιστης αξιοποίησης των κτηρίων στο πλαίσιο ενός πιο ευέλικτου μοντέλου εργασίας.
Τεχνολογία & Διαδικασίες 	<ul style="list-style-type: none"> Συνέχιση υλοποίησης του Προγράμματος αντικατάστασης του συστήματος Core Banking (CBS). Ανασχεδιασμός και υλοποίηση κεντροποίησης κύριων διαδικασιών (π.χ. δανειοδότηση μικρών επιχειρήσεων) και αυτοματοποίηση διαδικασιών Εταιρικής Τραπεζικής (π.χ. Corporate Workflow). Επέκταση της χρήσης νέων τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένης της αυτοματοποίησης διαδικασιών μέσω Robotics Process Automation («RPAs»), τεχνητής νοημοσύνης (AI), οπτικής αναγνώρισης χαρακτήρων (OCR), και συνέχιση μετάβασης σε περιβάλλον cloud. Μετάβαση σε ένα μοντέλο λειτουργίας χωρίς τη χρήση χαρτιού, μέσω της σταδιακής ενσωμάτωσης των σχετικών λειτουργικότητων σε όλα τα προϊόντα και τις υπηρεσίες του Δικτύου.
Άνθρωποι, Οργανωτικές Δομές και Κουλτούρα 	<ul style="list-style-type: none"> Ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης της απόδοσης των εργαζομένων μας για το 2022, και επιβράβευση απόδοσης μέσω του συστήματος μεταβλητών αποδοχών ανάλογα με τα αποτελέσματα του Συστήματος Αξιολόγησης και Ανάπτυξης. Υλοποίηση προγράμματος διαδοχής & διαχείρισης ταλέντου σε όλο τον οργανισμό, συμπεριλαμβανομένων προγραμμάτων ανάπτυξης. Παροχή εκπαιδευτικών προγραμμάτων με επίκεντρο την ευαισθητοποίηση σε θέματα Κλίματος και Περιβάλλοντος, συνέχιση της υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης και μάθησης στο πλαίσιο του NBG Academy. Πρόγραμμα ενίσχυσης της εταιρικής μας κουλτούρας με επίκεντρο την εμπειρία πελάτη.
Κλιματική & Περιβαλλοντική ή στρατηγική 	<ul style="list-style-type: none"> Διαρκής ευθυγράμμιση με τις Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής της πρωτοβουλίας UNEP FI του OHE και προοδευτική εφαρμογή του Ευρωπαϊκού συστήματος ταξινόμησης. Ολοκλήρωση μέτρησης εκπομπών αερίων θερμοκηπίου για το 2022 (συμπεριλαμβανομένων χρηματοδοτούμενων και μη χρηματοδοτούμενων εκπομπών) και στοχοθεσία προς μηδενικό αποτύπωμα σε βάθος χρόνου (Net Zero target). Ενίσχυση των πρακτικών διαχείρισης κλιματικών και περιβαλλοντικών κινδύνων (συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων του Παλώνα III) και προσομοίωσης ακραίων σεναρίων για το κλίμα.

Σημαντικότερες Εξελίξεις

Πρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
Χρηματοοικονομική
Επισκόπηση

Διαχείριση Κινδύνου

Εταιρική Διακυβέρνηση

Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση

Εξελίξεις που αφορούν το Μακροοικονομικό και Χρηματοοικονομικό περιβάλλον

Παγκόσμια Οικονομία & Χρηματοοικονομικό Περιβάλλον

Η παγκόσμια οικονομική ανάκαμψη έχει σταθεροποιηθεί, αν και με αποκλίνοντες ρυθμούς ανάπτυξης μεταξύ των οικονομιών

Στις Ηνωμένες Πολιτείες, η οικονομική ανάπτυξη κινήθηκε κοντά στη μακροπρόθεσμη τάση ανάπτυξής της το πρώτο εξάμηνο του 2023.

Στην Ευρωζώνη, η οικονομική δραστηριότητα παρέμεινε στάσιμη.

Οι Κεντρικές Τράπεζες προκρίνουν μια παρατεταμένη περίοδο περιοριστικής νομισματικής πολιτικής, με σκοπό την επαναφορά του πληθωρισμού στο μεσοπρόθεσμο στόχο.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Αύξησε και τα τρία επιτόκια νομισματικής πολιτικής κατά 150 μονάδες βάσης το πρώτο εξάμηνο του 2023.

Ανακοίνωσε τον τερματισμό των επανεπενδύσεων στο πλαίσιο του προγράμματος αγοράς στοιχείων ενεργητικού ("APP") από τον Ιούλιο του 2023.

Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα ("Fed")

Αύξησε το επιτόκιο αναφοράς κατά 75 μονάδες βάσης στο εύρος του 5,0% με 5,25% το πρώτο εξάμηνο του 2023.

Μείωσε την θέση της σε κρατικά ομόλογα ΗΠΑ και σε ενυπόθηκα δάνεια κατά USD 210 δισ. σε USD 8,3 τρισ. το πρώτο εξάμηνο του 2023.

Ο πληθωρισμός παγκοσμίως επιβραδύνθηκε εξαιτίας των πτωτικών τιμών ενέργειας και της ομαλοποίησης της λειτουργίας των εφοδιαστικών αλυσίδων

Η παγκόσμια οικονομική ανάκαμψη επιβραδύνθηκε σημαντικά το 2022, με το παγκόσμιο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν («ΑΕΠ»), σε πραγματικούς όρους, να αυξάνεται κατά +3,3%, από +6,1% το 2021, κυρίως λόγω των λιγότερο ευνοϊκών χρηματοπιστωτικών συνθηκών, εν μέσω της ταχύτερης από το αναμενόμενο σύσφιξης της νομισματικής πολιτικής, με σκοπό να αντιμετωπιστεί ο υψηλός και επίμονος πληθωρισμός. Επιπλέον, το υψηλό ενεργειακό κόστος λόγω του πολέμου στην Ουκρανία και των σχετικών κυρώσεων στη Ρωσία, επηρέασε αρνητικά την αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών και τις επενδυτικές αποφάσεις των επιχειρήσεων. Οι οικονομικές συνθήκες τους πρώτους έξι μήνες του 2023 εμφανίζουν μεικρή εικόνα μεταξύ των επιμέρους χωρών. Παράλληλα, ο πληθωρισμός παγκοσμίως επιβραδύνθηκε σε +5,9% σε ετήσια βάση το Μάιο από το πολυετές υψηλό του +9,5% το Σεπτέμβριο του 2022, λόγω της πτώσης των τιμών ενέργειας, αν και οι υποκείμενες πληθωριστικές πιέσεις παραμένουν ισχυρές.

Όσον αφορά τις κυριότερες οικονομίες, το πραγματικό ΑΕΠ των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής («Η.Π.Α.») αναμένεται να αυξηθεί κατά +1,8% (εξαμηνιαία ετησιοποιημένη μεταβολή) το πρώτο εξάμηνο του 2023, από +2,1% το δεύτερο εξάμηνο του 2022. Η ιδιωτική κατανάλωση υποστηρίχθηκε από τη χρήση μέρους των υπερβαλλουσών αποταμιεύσεων που είχαν συσσωρεύσει κατά την περίοδο της πανδημίας τα νοικοκυριά, καθώς επίσης και από τις ευνοϊκές συνθήκες στην αγοράς εργασίας, με το ποσοστό ανεργίας να κυμαίνεται σε πολυετή χαμηλά, περίξ του 3,7%. Από την άλλη πλευρά, οι επενδυτικές δαπάνες όσον αφορά την οικιστική δραστηριότητα κατέγραψαν μείωση για οκτώ διαδοχικά τρίμηνα. Ο πληθωρισμός, μετά από επιτάχυνση της τάξεως του +7,7% το δεύτερο εξάμηνο του 2022, κατά μέσο όρο,

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Εταιρική Διακυβέρνηση
--------------------------	------------------------------	---	---------------------	-----------------------

επιβραδύνθηκε σημαντικά, με τον δείκτη τιμών καταναλωτή («ΔΤΚ») να σημειώνει άνοδο +4% σε ετήσια βάση το Μάιο.

Η οικονομία της Ευρωζώνης λειτουργεί σε ένα περιβάλλον αυξημένης γεωπολιτικής αβεβαιότητας καθώς ο πόλεμος στην Ουκρανία επιβαρύνει την καταναλωτική και επιχειρηματική εμπιστοσύνη. Αν και η επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας ήταν μικρότερη-των-εκτιμήσεων, καθώς, μεταξύ άλλων, η δημοσιονομική στήριξη ήταν σημαντική, το πραγματικό ΑΕΠ αναμένεται να παραμείνει στάσιμο το πρώτο εξάμηνο του 2023, από αύξηση κατά +1,5% το δεύτερο εξάμηνο του 2022 (εξαμηνιαία ετησιοποιημένη μεταβολή). Η ιδιωτική κατανάλωση αντικατοπτρίζει την υποτονική δυναμική του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών, εξαιτίας των υψηλών, αν και μειούμενων, πληθωριστικών πιέσεων. Ο πληθωρισμός (ΔΤΚ) επιβραδύνθηκε στο +5,5% σε ετήσια βάση τον Ιούνιο, από +9,6% κατά μέσο όρο το δεύτερο εξάμηνο του 2022.

Τέλος, η οικονομική δραστηριότητα στην Κίνα βελτιώθηκε λόγω της σημαντικής μείωσης των περιοριστικών μέτρων που ελήφθησαν για την ανάσχεση της διασποράς της COVID-19, ανοίγοντας το δρόμο για την πλήρη επανεκκίνηση της οικονομίας. Το ΑΕΠ, σε πραγματικούς όρους, αναμένεται να αυξηθεί κατά +6,0% σε ετήσια βάση, κατά μέσο όρο, το πρώτο εξάμηνο του 2023, από +3,4% το δεύτερο εξάμηνο του 2022, αν και η υποκειμένη αναπτυξιακή δυναμική έχει υποχωρήσει πρόσφατα, με υποτονικά στοιχεία για τις επιχειρηματικές επενδύσεις και για τις επενδύσεις στον κλάδο των ακινήτων. Ο πληθωρισμός (ΔΤΚ) αυξήθηκε κατά +0,2% σε ετήσια βάση τον Ιούνιο του 2023, από +2,3%, κατά μέσο όρο, το δεύτερο εξάμηνο του 2022.

Η νομισματική πολιτική έχει καταστεί συγχρονισμένα περισσότερο περιοριστική, ως απάντηση στις επίμονες πληθωριστικές πιέσεις. Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ («Fed») αύξησε το επιτόκιο αναφοράς κατά 75 μ.β. το πρώτο εξάμηνο του 2023, αν και έκανε παύση στις αυξήσεις τον Ιούνιο του 2023, με το επιτόκιο αναφοράς να διαμορφώνεται στο εύρος του 5,00% έως 5,25%. Σύμφωνα με τις συνοπτικές οικονομικές εκτιμήσεις της Ομοσπονδιακής Τράπεζας (Ιούνιος 2023), αναμένεται αύξηση του επιτοκίου αναφοράς στο 5,6% έως το τέλος του 2023. Επιπλέον, η Fed συνεχίζει τη διαδικασία συρρίκνωσης των ποσών των κρατικών ομολόγων ΗΠΑ και ενυπόθητων δανείων που διακρατεί στον ισολογισμό της κατά USD 95 δισ. ανά μήνα, με τον ισολογισμό να ανέρχεται σε USD 8,3 τρισ. ή 33% του ΑΕΠ του 2022 από USD 8,6 τρισ. το 2022.

Το Μάρτιο του 2023, η κατάρρευση της Silicon Valley Bank και της Signature Bank στις ΗΠΑ, καθώς και η εξαγορά της Credit Suisse από την UBS με τη σημαντική υποστήριξη των Ελβετικών αρχών, ενεργοποίησαν την ταχεία αντίδραση των αρχών των ΗΠΑ. Συγκεκριμένα, για τη σταθεροποίηση του τραπεζικού συστήματος των ΗΠΑ και τη διασφάλιση των καταθέσεων, το Υπουργείο Οικονομικών των ΗΠΑ, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα και το FDIC παρενέβησαν ταχύτατα και ανακοίνωσαν δύο σημαντικά μέτρα. Πρώτον, εγγυήθηκαν όλες τις καταθέσεις και στις δύο τράπεζες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που δεν καλύπτονταν από την εγγύηση καταθέσεων (έως \$250 χιλ. ανά καταθέτη). Δεύτερον, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα, ανακοίνωσε ένα νέο πρόγραμμα δανεισμού (Bank Term Funding Program) διάρκειας έως ενός έτους, όπου τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα δύνανται να λάβουν πιστώσεις καταθέτοντας ως εχέγγυο μία σειρά από περιουσιακά στοιχεία (κρατικά ομόλογα ΗΠΑ, ενυπόθηκα δάνεια και άλλα), τα οποία θα τιμολογούνται στο άρτιο αντί της συνήθους διαδικασίας

όπου τα περιουσιακά στοιχεία τιμολογούνται στην εύλογη αξία (fair value). Έως τον Ιούνιο του 2023, τα δάνεια του προγράμματος ανέρχονταν σε USD 103 δισ.

Στην άλλη όχθη του Ατλαντικού, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα («ΕΚΤ») αύξησε και τα τρία επιτόκια νομισματικής πολιτικής κατά 150 μονάδες βάσης το πρώτο εξάμηνο του 2023, καθώς οι πληθωριστικές πιέσεις ενισχύθηκαν από τον πόλεμο στην Ουκρανία, την ανάκαμψη κλάδων της οικονομίας που είχαν πληγεί από τους περιορισμούς λόγω της πανδημίας και την ισχυρή αγορά εργασίας. Τον Ιούνιο του 2023, η ΕΚΤ αύξησε τα επιτόκια νομισματικής πολιτικής κατά 25 μονάδες βάσης σε 4,0%, 4,25% και 3,5% (Πράξεων Κύριας Αναχρηματοδότησης, Διευκόλυνσης Οριακής Χρηματοδότησης, Διευκόλυνσης Αποδοχής Καταθέσεων). Σύμφωνα με την ΕΚΤ, η πιθανότητα για μια επιπλέον αύξηση κατά 25 μονάδες βάσης τον Ιούλιο του 2023 παραμένει υψηλή, ενώ στη συνέχεια η πορεία των επιτοκίων αναμένεται να επαναξιολογείται συνεδρίαση ανά συνεδρίαση.

Αναφορικά με τις αγορές περιουσιακών στοιχείων, η ΕΚΤ ανακοίνωσε τον Ιούνιο του 2023 ότι οι επανεπενδύσεις στο πλαίσιο του προγράμματος αγοράς στοιχείων ενεργητικού (APP) θα τερματιστούν. Η ΕΚΤ θα συνεχίσει την πολιτική πλήρους επανεπένδυσης του προϊόντος της εξόφλησης χρεογράφων στο χαρτοφυλάκιο Pandemic Emergency Purchase Programme («PEPP») τουλάχιστον μέχρι το τέλος του 2024. Επιπλέον, μετά την αναπροσαρμογή των επιτοκίων που ισχύουν για τις στοχευμένες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης («TLTRO III») οι τράπεζες της Ευρωζώνης προέβησαν σε σημαντικές πρόωρες αποπληρωμές ποσών που είχαν αντληθεί στο πλαίσιο των TLTRO III. Ως αποτέλεσμα, ο ισολογισμός του ευρωσυστήματος μειώθηκε σε €7,2 τρισ. ή 54% του ΑΕΠ του 2022, από €8,0 τρισ. το 2022.

Οι συνθήκες των χρηματοπιστωτικών αγορών βελτιώθηκαν το πρώτο εξάμηνο του 2023, καθώς ενισχύθηκαν οι προσδοκίες του επενδυτικού κοινού για «ομαλή προσεγίωση» της παγκόσμιας οικονομίας. Οι διεθνείς μετοχές κατέγραψαν σημαντικά κέρδη, με το μετοχικό δείκτη Morgan Stanley Capital International All Country World Index («MSCI ACWI») να ενισχύεται κατά +12,8% σε όρους USD. Αντίστοιχα, τα περιθώρια των αποδόσεων των εταιρικών ομολόγων χαμηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης αποκλιμακώθηκαν τόσο σε USD όσο και σε EUR κατά 74 μονάδες βάσης σε 405 μονάδες βάσης και κατά 48 μονάδες βάσης σε 446 μονάδες βάσης, αντίστοιχα, εν μέσω μειωμένων καθοδικών κινδύνων για την οικονομική ανάπτυξη. Τα ονομαστικά επιτόκια των μακροπρόθεσμων κρατικών ομολόγων παρέμειναν εν πολλοίς αμετάβλητα στις Ηνωμένες Πολιτείες (-4 μονάδες βάσης) στο 3,8%, ενώ η αντιστροφή της καμπύλης επιτοκίων εντάθηκε (-106 μονάδες βάσης), καθώς οι αποδόσεις των βραχυχρόνιων ομολόγων διαμορφώθηκαν σημαντικά υψηλότερες από εκείνες των μακροπρόθεσμων. Το επιτόκιο του 10-ετούς κρατικού ομολόγου της Γερμανίας υποχώρησε κατά 18 μονάδες βάσης στο 2,4%, λόγω, μεταξύ άλλων, των χαμηλότερων-των-εκτιμήσεων οικονομικών στοιχείων και προοπτικών της οικονομίας, με το περιθώριο των αποδόσεων των κρατικών ομολόγων της περιφέρειας για την ευρωζώνη ενάντι των Γερμανικών κρατικών ομολόγων να μειώνεται. Το ευρώ ανατιμήθηκε κατά +1,9% έναντι του δολαρίου ΗΠΑ σε 1,09 και κατά +4,2% σε όρους σταθμισμένης συναλλαγματικής ισοτιμίας. Τέλος, ο δείκτης Standards & Poors («S&P»)/ Goldman Sachs («GS») Commodities υποχώρησε κατά -11% το πρώτο εξάμηνο του 2023. Πιο αναλυτικά, ο κλάδος της ενέργειας σημείωσε πτώση κατά -15%, καθώς η προσφορά

Σημαντικότερες Εξελίξεις

Πρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
Χρηματοοικονομική
Επισκόπηση

Διαχείριση Κινδύνου

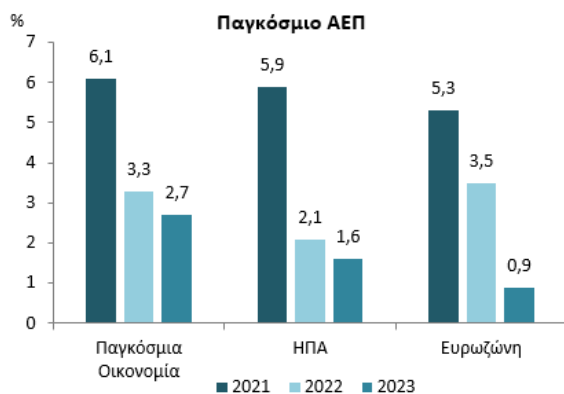
Εταιρική Διακυβέρνηση

παρέμεινε σε υψηλά επίπεδα, ενώ οι ανησυχίες για τη ζήτηση οδήγησαν τις τιμές πετρελαίου χαμηλότερα (Brent: -10,9% to \$75,7/βαρέλι). Η χαμηλότερη-των-εκτιμήσεων ανάκαμψη των επιχειρηματικών επενδύσεων στην Κίνα επηρέασε τις τιμές των βιομηχανικών μετάλλων, ενώ οι τιμές των πολύτιμων μετάλλων αυξήθηκαν ελαφρώς.

Προοπτικές για το 2023

Η σύσφιξη των χρηματοπιστωτικών συνθηκών και η σταδιακή απόσυρση των δημοσιονομικών μέτρων, αναμένεται να επιβραδύνουν τον ρυθμό ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας σε +2,7% για το σύνολο του 2023 από +3,3% το 2022, σύμφωνα με τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ). Οι κίνδυνοι ως προς την ανάπτυξη είναι καθοδικοί, και συμπεριλαμβάνουν μια ταχύτερη-από-το-αναμενόμενο σύσφιξη της νομισματικής πολιτικής παγκοσμίως, λόγω του επίμονου υψηλού πληθωρισμού, η οποία ενδέχεται να διακυβεύσει την «ομαλή προσγείωση» της παγκόσμιας οικονομίας. Ο παρατεταμένος πόλεμος στην Ουκρανία παραμένει σημαντική πηγή ανησυχίας, καθώς οποιαδήποτε κλιμάκωση διακινδυνεύει να διαταράξει τις ροές και τον εφοδιασμό των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με φυσικό αέριο, πλήττοντας αρχικά τον βιομηχανικό τομέα και ωθώντας υψηλότερα τις παγκόσμιες τιμές ενέργειας. Επιπλέον, η εμφάνιση νέων μεταλλάξεων της COVID-19 θα μπορούσε να προκαλέσει νέες διαταραχές στη λειτουργία της οικονομίας και να αποτρέψει την ομαλοποίηση της λειτουργίας των εφοδιαστικών αλυσίδων. Από την άλλη πλευρά, μια πιθανή υποχώρηση της αβεβαιότητας που σχετίζεται με τις γεωπολιτικές εξελίξεις, θα μπορούσε να οδηγήσει σε βελτίωση του ρυθμού ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας, καθώς οι ισολογισμοί των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων εκτιμώνται πιο υγιείς, σε σύγκριση με τις μεγάλες ανισορροπίες, μεταξύ άλλων και της υψηλής μόχλευσης, που είχαν συσσωρευθεί οδεύοντας προς την Παγκόσμια Χρηματοπιστωτική Κρίση. Επιπλέον, η πλήρης επανεκκίνηση της οικονομίας της Κίνας αναμένεται να θέσει τις βάσεις, μεταξύ άλλων, για την ταχύτερη ανάκαμψη του διεθνούς εμπορίου, εν μέσω και της συνεχιζόμενης εξομάλυνσης της λειτουργίας των παγκόσμιων εφοδιαστικών αλυσίδων.

Παγκόσμιο ΑΕΠ

Πηγή: ΟΟΣΑ, Ιούνιος 2023

Εγχώρια οικονομία

Η οικονομική δραστηριότητα βρίσκεται σε σταθερή ανοδική πορεία παρά την επιβράδυνση του 1ου τριμήνου του 2023

Το ΑΕΠ της Ελλάδας αυξήθηκε κατά 2,1% ετησίως το 1ο τρίμηνο του 2023, υπερβαίνοντας σημαντικά τον αντίστοιχο μέσο όρο της ευρωζώνης.

Η ιδιωτική κατανάλωση ενισχύθηκε κατά 2,9% ετησίως, με ώθηση από τις υποστηρικτικές συνθήκες στην αγορά εργασίας και από το μειωμένο ενεργειακό κόστος.

Το εισόδημα των νοικοκυριών εξαιρουμένων των μισθολογικών απολαβών, καθώς και τα εταιρικά κέρδη, όπως προσεγγίζονται από το ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα και μικτό εισόδημα, στο σύνολο της οικονομίας, αυξήθηκαν κατά 9,3% ετησίως το 1ο τρίμηνο του 2023.

Αντανακλώντας την ενισχυμένη εμπιστοσύνη και τις ελκυστικές επενδυτικές αποδόσεις, ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου σημείωσε άνοδο 8,2% ετησίως το 1ο τρίμηνο του 2023, στο 14,5% του ΑΕΠ, με ενίσχυση από τις κατασκευές.

Ο τραπεζικός δανεισμός προς τον ιδιωτικό τομέα παρουσίασε σημάδια επιβράδυνσης το 5μηνο του 2023, μετά από μια έντονα ανοδική πορεία το 2022, υπό την πίεση της συνεχιζόμενης αυστηροποίησης της νομισματικής πολιτικής από την ΕΚΤ.

Οι τιμές των κατοικιών αυξήθηκαν κατά 14,5% ετησίως το 1ο τρίμηνο του 2023, σημειώνοντας σωρευτική ανατίμηση κατά σχεδόν 50% από το χαμηλότερο σημείο τους κατά τη διάρκεια της δεκαετούς κρίσης (3ο τρίμηνο του 2017).

Η οικονομική ανάπτυξη στην Ελλάδα αναμένεται να υπερβεί το μέσο όρο της ευρωζώνης το 2023, παρά τις αυξανόμενες διεθνείς προκλήσεις, υποστηριζόμενη από τον ανθεκτικό τουρισμό και την εγχώρια ζήτηση, σε συνδυασμό με την υλοποίηση σημαντικής δέσμης δημόσιων και ιδιωτικών επενδυτικών σχεδίων.

Η ακαμψία του πληθωρισμού διεθνώς, η μεγάλη γεωπολιτική αβεβαιότητα και οι επιδράσεις, με χρονική υστέρηση, στην οικονομία από τη συνεχιζόμενη νομισματική και δημοσιονομική σύσφιξη, περιορίζουν την ικανότητα αντιμετώπισης πρόσθετων παραγόντων κινδύνου όσο αφορά τις προοπτικές της οικονομίας.

Η οικονομική δραστηριότητα στην Ελλάδα επιβραδύνθηκε, αλλά παρέμεινε σε ανοδική τάση το 1ο τρίμηνο του 2023, με το ΑΕΠ να αυξάνεται κατά 2,1% σε ετήσια βάση και να υπερβαίνει σημαντικά – για 8ο συνεχόμενο τρίμηνο – τον αντίστοιχο μέσο όρο της ευρωζώνης (+1,0% ετησίως το 1ο τρίμηνο του 2023). Η ισχυρή ιδιωτική κατανάλωση και οι επενδύσεις παγίου κεφαλαίου, σε συνδυασμό με τις ανθεκτικές εξαγωγικές

Σημαντικότερες Εξελίξεις

Πρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
Χρηματοοικονομική
Επισκόπηση

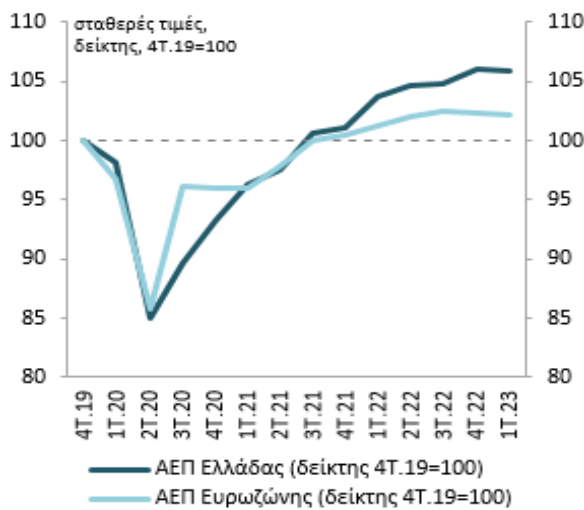
Διαχείριση Κινδύνου

Εταιρική Διακυβέρνηση

επιδόσεις, ήταν οι βασικοί παράγοντες της θετικής επίδοσης του 1ου τριμήνου¹

Ωστόσο, η επιβράδυνση της αύξησης του ΑΕΠ το 1ο τρίμηνο του 2023, σε σύγκριση με την ισχυρή ανάπτυξη του 2022 (+6,0% σε ετήσια βάση), αντανάκλα κυρίως την υποχώρηση των έκτακτων ευνοϊκών επιδράσεων που ενίσχυσαν τη δραστηριότητα του 2022, μετά την πλήρη άρση των περιορισμών που σχετίζονται με τον COVID-19, ιδίως αναφορικά με δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών.¹

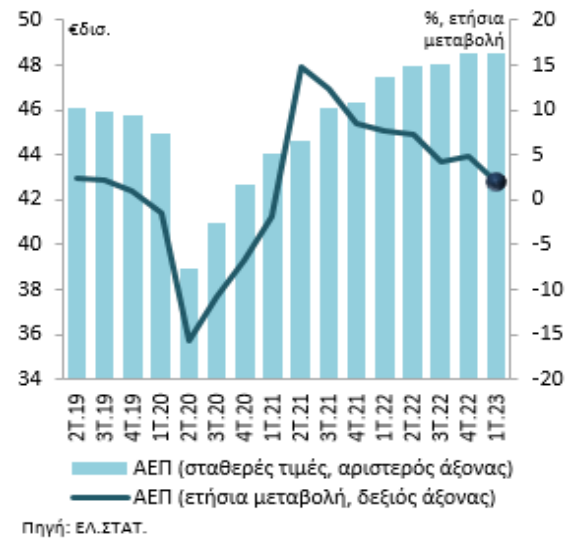
ΑΕΠ σωρευτική μεταβολή: Ελλάδα έναντι Ευρωζώνης

Πηγές: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Επιπλέον, η μείωση των αποθεμάτων αποδυνάμωσε την αύξηση του ΑΕΠ, σε ετήσια βάση, μετά από μια περίοδο ασυνήθιστης ταχείας συσσώρευσης αποθεμάτων κατά το προηγούμενο έτος, κυρίως στον ενεργειακό τομέα, εξαιτίας της αβεβαιότητας αναφορικά με την επάρκεια αλλά και της αναπλήρωσης των εξαντλημένων αποθεμάτων από τις επιχειρήσεις. Αυτή η επίδραση θα πρέπει να θεωρείται προσωρινή και δεν αναμένεται να επαναληφθεί τα επόμενα τρίμηνα του έτους, τουλάχιστον όχι με την ίδια ένταση που παρατηρήθηκε κατά το 1ο τρίμηνο του 2023.

ΑΕΠ: επίπεδο σε δισ. ευρώ & ετήσια μεταβολή

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Η σημαντικότερη συνιστώσα της εγχώριας ζήτησης, η ιδιωτική κατανάλωση, αυξήθηκε κατά 2,9% σε ετήσια βάση, λόγω των υποστηρικτικών συνθηκών της αγοράς εργασίας και της κάμψης των τιμών της ενέργειας που ενίσχυσαν την αγοραστική δύναμη¹. Συγκεκριμένα, σε σταθερές τιμές, οι αποδοχές των εργαζομένων αυξήθηκαν κατά 1,3% σε ετήσια βάση το 1ο τρίμηνο του 2023, μετά από υποχώρηση 1,8% σε ετήσια βάση το 2022, αντανάκλωντας την εκτιμώμενη αύξηση των ονομαστικών μισθών (περίπου 5% ετησίως), ενώ η απασχόληση, βάσει της έρευνας εργατικού δυναμικού, αυξήθηκε κατά 1,4% σε ετήσια βάση το 1ο τρίμηνο του 2023¹. Η δαπάνη των νοικοκυριών ενισχύθηκε επίσης από τη θετική επίδραση στο διαθέσιμο εισόδημα της μείωσης των εγχώριων τιμών ενέργειας (-6,2% ετησίως το 1ο τρίμηνο του 2023 και -18,7% τον Απρίλιο-Μάιο, από +40% το 2022)¹.

Το μη-μισθολογικό εισόδημα των νοικοκυριών, καθώς και η κερδοφορία των επιχειρήσεων, κινήθηκαν επίσης ανοδικά, με το ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα και το μικτό εισόδημα στο σύνολο της οικονομίας να αυξάνεται κατά 9,3% σε ετήσια βάση το 1ο τρίμηνο του 2023, αν και με βραδύτερο ρυθμό σε σύγκριση τα προηγούμενα τρίμηνα (+14,7% σε ετήσια βάση το 2022).

Αντανάκλωντας τα ισχυρά επίπεδα εμπιστοσύνης και τις ελκυστικές αποδόσεις, ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου (ΑΣΠΚ) σημείωσε άνοδο 8,2% σε ετήσια βάση το 1ο τρίμηνο του 2023, μετά από ισχυρή επέκταση +11,6% το 2022. Η περαιτέρω ενίσχυση της οικοδομικής δραστηριότητας (+19,6% σε ετήσια βάση), με κινητήρια δύναμη τις επενδύσεις σε κατοικίες (αύξηση 48,4% ετησίως), ερμηνεύει το μεγαλύτερο μέρος της ανωτέρω αύξησης².

Οι καθαρές εξαγωγές εξέπληξαν θετικά, συνεισφέροντας +0,9 ποσοστιαίες μονάδες στην ετήσια αύξηση του ΑΕΠ το 1ο τρίμηνο του 2023, έναντι μέσης αρνητικής επίδρασης 2,8 ποσοστιαίων μονάδων κατά το 2022. Η συνολική αύξηση των εξαγωγών ξεπέρασε την αύξηση των εισαγωγών σε αυτό το τρίμηνο (+8,9% ετησίως έναντι +5,6% ετησίως, σε σταθερές τιμές), και η εν λόγω εξέλιξη αντανάκλαται επίσης στη μείωση του ελλείμματος του

¹ Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί, 1ο τρίμηνο 2023

² Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Ακαθάριστος Σχηματισμός Παγίου Κεφαλαίου, 1ο τρίμηνο 2023

Σημαντικότερες Εξελίξεις

Πρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
Χρηματοοικονομική
Επισκόπηση

Διαχείριση Κινδύνου

Εταιρική Διακυβέρνηση

ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών κατά 34,8% ετησίως στο 4μηνο³.

Ελληνική αγορά εργασίας

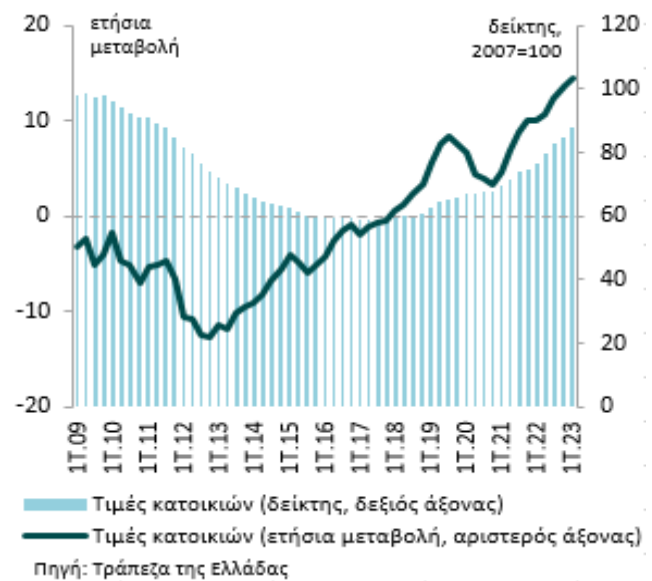

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Οι τιμές των οικιστικών ακινήτων, που αντιπροσωπεύουν περισσότερο από το 80% του πλούτου των νοικοκυριών, σημείωσαν σημαντική αύξηση κατά 14,5% ετησίως το 1ο τρίμηνο του 2023, έπειτα από μια ανοδικά αναθεωρημένη ετήσια αύξηση κατά 11,7% το 2022 (έναντι αρχικής εκτίμησης +11,1% ετησίως), καταγράφοντας σωρευτική ανατίμηση κατά περίπου 50% μεταξύ του 3ου τριμήνου του 2017 και του 1ου τριμήνου του 2023, και μειώνοντας την απόσταση από το ιστορικό τους υψηλό επίπεδο το 2008 σε -14%⁴.

Σημάδια επιτάχυνσης εμφάνισαν και οι τιμές των εμπορικών ακινήτων το 2ο εξάμηνο του 2022, παρουσιάζοντας ωστόσο μια πιο συγκρατημένα ανοδική τάση, έπειτα από την κρίση του COVID-19, σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδας για τις τιμές των χώρων γραφείων και καταστημάτων, που δημοσιεύθηκαν τον Ιούνιο του 2023. Συγκεκριμένα, οι τιμές των χώρων γραφείων υψηλών προδιαγραφών και των καταστημάτων, στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας, αυξήθηκαν κατά 3,1% και 5,3% ετησίως αντίστοιχα, το 2ο εξάμηνο του 2022, με την αύξηση για το σύνολο του 2022 να ανέρχεται σε 2,6% και 5,0% σε ετήσια βάση⁴.

Τιμές οικιστικών ακινήτων

Τα διαθέσιμα δεδομένα οικονομικών δεικτών υψηλής συχνότητας παρουσίασαν μια μεικτή εικόνα αναφορικά την οικονομική δραστηριότητα κατά το 2ο τρίμηνο του 2023. Συγκεκριμένα:

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος (ESI) αυξήθηκε σημαντικά, σε υψηλό 15 μηνών (μ.ο. τριμήνου), στις 109 μονάδες κατά το 2ο τρίμηνο του 2023, από 106,9 το 1ο τρίμηνο του 2023, διευρύνοντας τη θετική διαφορά έναντι του μέσου όρου της ευρωζώνης, για 14ο συνεχή μήνα⁵.

Οι υποδείκτες του ESI που αφορούν τις προσδοκίες σε υπηρεσίες και λιανικό εμπόριο παρέμειναν κοντά στα ιστορικά τους υψηλά το 2ο τρίμηνο του 2023 (μέσο επίπεδο δεικτών 35,3 και 20,6 αντίστοιχα, σε σύγκριση με 16,4 και 21,0 το 1ο τρίμηνο του 2023)⁵, υποδηλώνοντας την ισχυρή δυναμική βασικών τομέων της οικονομίας, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν τα 3/4 της εγχώριας παραγωγής.

³ Πηγές: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί, 1ο τρίμηνο 2023 & Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Ισοζύγιο Πληρωμών (μηνιαία στοιχεία), Απρίλιος 2023

⁴ Πηγές: Τράπεζα της Ελλάδος, Δείκτες τιμών οικιστικών & εμπορικών ακινήτων, 1ο τρίμηνο 2023

⁵ Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Business, and consumer survey database, Ιούνιος 2023

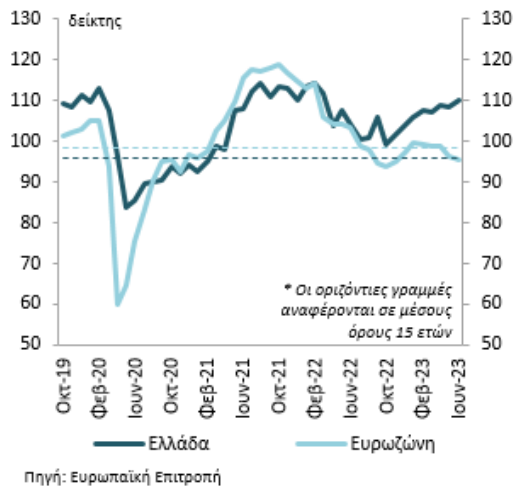
Σημαντικότερες Εξελίξεις

Πρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
Χρηματοοικονομική
Επισκόπηση

Διαχείριση Κινδύνου

Εταιρική Διακυβέρνηση

Δείκτης οικονομικού κλίματος

Ο ετήσιος ρυθμός αύξησης της απασχόλησης διαμορφώθηκε στο 1,1% το Μάιο του 2023, από 1,6% τον Απρίλιο, σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της έρευνας εργατικού δυναμικού (LFS)⁶, ενώ με βάση τα δεδομένα του πληροφοριακού συστήματος ΕΡΓΑΝΗ, οι καθαρές ροές προσλήψεων μισθωτής απασχόλησης αυξήθηκαν στο ιστορικό υψηλό των περίπου 180 χιλ. θέσεων το 4μηνο του 2023⁷.

Οι διεθνείς αφίξεις στο Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών το Μάιο του 2023 ξεπέρασαν, κατά 9,1%, την αντίστοιχη περίοδο του ιστορικά υψηλού έτους 2019, κυρίως λόγω της ισχυρής επίδοσης του 1ου τριμήνου του 2023 (+2,9% σε σύγκριση με το 1ο τρίμηνο του 2019)⁸, ενώ τα πρώτα στοιχεία για τον Ιούνιο εμφανίζονται επίσης ενισχυμένα σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2019.

Ο δείκτης υπευθύνων προμηθειών στη μεταποίηση (PMI) παρέμεινε αρκετά υψηλότερα από τα επίπεδα επέκτασης των 50 μονάδων, κατά το 2ο τρίμηνο του 2023, στις 52,0 μονάδες περίπου την περίοδο Μαΐου-Ιουνίου – σε σύγκριση με το μέσο όρο του 51,2 το 1ο τρίμηνο του 2023– υπερβαίνοντας σημαντικά τη μέση τιμή της ευρωζώνης κατά 8,4 μονάδες τον Ιούνιο, για 6ο συνεχόμενο μήνα⁹.

Ωστόσο, τα στοιχεία του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων με υποχρέωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων παρουσίασαν σημάδια εξασθένησης, σε ονομαστικούς όρους, σημειώνοντας μείωση κατά 2,0% ετησίως τον Απρίλιο του 2023, σε σύγκριση με αύξηση 9,3% κατά το 1ο τρίμηνο του έτους. Η ασθενής αυτή τάση θα μπορούσε εν μέρει να αποδοθεί στον αρνητικό αντίκτυπο της ταχείας υποχώρησης των τιμών ενέργειας αλλά και των τιμών βασικών μη ενεργειακών προϊόντων, καθώς και στις πιέσεις που ασκεί ο επιβραδυνόμενος πληθωρισμός στον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων¹⁰.

⁶ Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (μηνιαία στοιχεία), Μάιος 2023

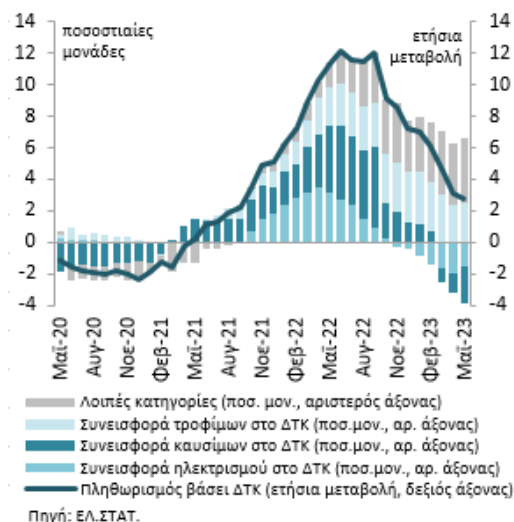
⁷ Πηγή: Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικής Ασφάλισης, Πληροφοριακό σύστημα ΕΡΓΑΝΗ, Απρίλιος 2023

⁸ Πηγή: Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών (ΔΑΑ), Στοιχεία αφίξεων, Μάιος 2023

⁹ Πηγή: S&P Global, Ελλάδα: Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών PMI, Ιούνιος 2023

Πράγματι, οι πληθωριστικές πιέσεις υποχώρησαν περαιτέρω, με την αύξηση του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ) να επιβραδύνεται στο 2,9% ετησίως τον Απρίλιο-Μάιο, από 5,9% το 1ο τρίμηνο του 2023, λόγω της περαιτέρω κάμψης των τιμών ενέργειας την ίδια περίοδο (-18,7% ετησίως), μετριάζοντας τις πιέσεις στο πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα και στο κόστος παραγωγής. Ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή («ΕνΔΤΚ») επιβραδύνθηκε επίσης στο 4,3% τον Απρίλιο-Μάιο του 2023, από 6,4% το 1ο τρίμηνο, παραμένοντας σημαντικά κάτω από το μέσο όρο της ευρωζώνης, στο 6,5% ετησίως την ίδια περίοδο. Ωστόσο, οι υποκείμενες πληθωριστικές πιέσεις, που αντανακλώνται στο δομικό πληθωρισμό (βάσει ΔΤΚ) – ο οποίος εξαιρεί το κόστος των τροφίμων και της ενέργειας – παρέμειναν σε υψηλά επίπεδα (+6,4% ετησίως τον Απρίλιο-Μάιο) με παράλληλη ώθηση και από τον πληθωρισμό τροφίμων και ποτών, ο οποίος διαμορφώθηκε στο, ακόμη υψηλό, 11,5% ετησίως τον Απρίλιο-Μάιο 2023, σε σύγκριση με +14,8% το 1ο τρίμηνο του 2023¹¹.

Μεταβολή ΔΤΚ και συνεισφορά βασικών συνιστωσών (ετησίως)

Η ισχυρή κυκλική ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας ενίσχυσε τις δημοσιονομικές επιδόσεις, επιτρέποντας την επίτευξη μικρού πρωτογενούς πλεονάσματος 0,1% του ΑΕΠ το 2022 στον προϋπολογισμό της Γενικής Κυβέρνησης – ένα έτος κωλύερα από το προγραμματισμένο – έναντι εκτίμησης του Κρατικού Προϋπολογισμού του 2023 για πρωτογενές έλλειμμα 1,6% του ΑΕΠ¹².

Οι θετικές δημοσιονομικές τάσεις το 2022 υποστηρίχθηκαν από την ανοδική οικονομική δραστηριότητα, η οποία ενίσχυσε τα έσοδα και μείωσε την ανάγκη για αντικυκλικές πρωτογενείς δαπάνες (εξαιρουμένων των μέτρων που σχετίζονται με την ενεργειακή/πληθωριστική κρίση). Παράλληλα, η Ελλάδα καταγράφηε τη μεγαλύτερη βελτίωση μεταξύ των χωρών της

¹⁰ Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, Εξέλιξη Κύκλου Εργασιών των Επιχειρήσεων, Απρίλιος 2023 και 1ο τρίμηνο 2023

¹¹ Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Δείκτης Τιμών Καταναλωτή και Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Εναρμονισμένοι Δείκτες Τιμών Καταναλωτή, Μάιος 2023

¹² Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Δημοσιονομικά Στοιχεία – Ετήσια, 2023, 1^ο κοινοποίηση (προσωρινά στοιχεία) & Υπουργείο Οικονομικών, Κρατικός Προϋπολογισμός 2023

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Εταιρική Διακυβέρνηση
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	-----------------------

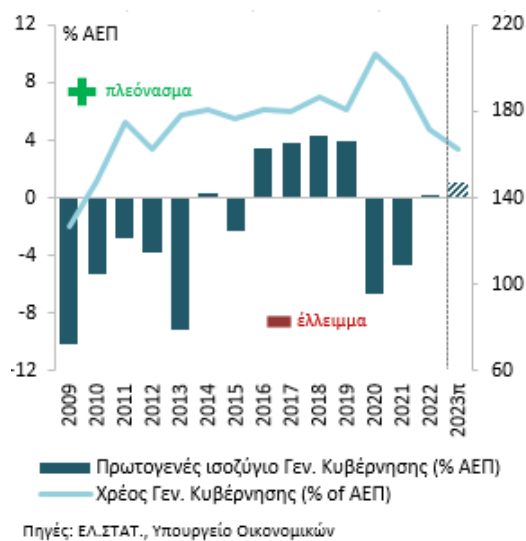
ευρωζώνης, όσον αφορά τον ετήσιο ρυθμό μείωσης του δημόσιου χρέους, 23,3% του ΑΕΠ το 2022 έναντι 4% του ΑΕΠ για την ευρωζώνη. Το ακαθάριστο δημόσιο χρέος της Ελλάδας μειώθηκε σημαντικά στο 171,3% το 2022, από 194,6% το 2021 και 206,3% το 2020, στο χαμηλότερο σημείο (ως % του ΑΕΠ) από το 2012¹³.

Αυτή η θετική δυναμική διατηρείται και το 5μηνο του 2023, με τον κρατικό προϋπολογισμό να καταγράφει πρωτογενές πλεόνασμα ύψους 1,1% του ΑΕΠ, έναντι εκτίμησης του Κρατικού Προϋπολογισμού του 2023 για έλλειμμα -0,7% την ίδια περίοδο, με τα υψηλότερα του αναμενόμενου φορολογικά έσοδα να ερμηνεύουν περισσότερο από το μισό της υπεραπόδοσης¹⁴.

Το ελληνικό Πρόγραμμα Σταθερότητας 2023 («ΠΣ2023») προβλέπει ότι ο λόγος χρέους προς ΑΕΠ θα μειωθεί περαιτέρω στο 162,6% του ΑΕΠ το 2023 και στο 135,2% έως το 2026, χαμηλότερα και από την αντίστοιχη πρόβλεψη για το χρέος της Ιταλίας για αυτό το έτος¹⁵.

Η ανωτέρω δημοσιονομική επίδοση αναμένεται να στηρίξει την προσπάθεια της Ελλάδας να ανακτήσει την επενδυτική βαθμίδα τους επόμενους μήνες του 2023 ή εντός του 2024.

Πρωτογενές αποτέλεσμα γενικής κυβέρνησης και χρέος (ESA 2010)

Η σύσφιξη της νομισματικής πολιτικής, που αντικατοπτρίζεται στις αυξήσεις των βασικών επιτοκίων πολιτικής από την ΕΚΤ, κατά 400,0 μονάδες βάσης τους τελευταίους 12 μήνες, άρχισε να ασκεί πιέσεις στην ανοδική τάση των τραπεζικών πιστώσεων¹⁶. Η επιβράδυνση αυτή ακολούθησε τη σημαντική ενίσχυση της πιστωτικής επέκτασης, ιδίως προς τον εταιρικό τομέα, τα τελευταία 3 έτη. Σημειώνεται ότι ο τραπεζικός δανεισμός προς τις εγχώριες επιχειρήσεις συνεχίζει να υπερβαίνει το μέσο όρο της ευρωζώνης. Η αξία των συνολικών χορηγήσεων πιστώσεων προς τον ιδιωτικό τομέα επιβραδύνθηκε στο 3,1% ετησίως το Μάιο του 2023, από 6,3% ετησίως το Δεκέμβριο του 2022, κυρίως λόγω της

επιβράδυνσης των δανείων προς τον εταιρικό τομέα, στο +7,0% ετησίως από +12,3% ετησίως τον Δεκέμβριο του 2022. Τα επίπεδα καταθέσεων του ιδιωτικού τομέα παραμένουν κοντά σε υψηλά 12 ετών, λόγω της αξιοσημείωτης ανάκαμψης των προθεσμιακών καταθέσεων, μετά από πολυετή συμπίεση αλλά και παράλληλη ενίσχυση από την αύξηση των επιτοκίων, τα οποία αυξάνουν την ελκυστικότητα της συγκεκριμένης κατηγορίας καταθέσεων¹⁷.

Το κυβερνών κόμμα της Νέας Δημοκρατίας εξασφάλισε ισχυρή αυτοδυναμία για το σχηματισμό κυβέρνησης, για δεύτερη συνεχόμενη θητεία, στις επαναληπτικές εκλογές της 25ης Ιουνίου 2023, μετά από τις εκλογές της 21ης Μαΐου 2023, στις οποίες δεν είχε επιτευχθεί αυτοδυναμία, καθώς διεξήχθησαν με τον εκλογικό νόμο της απλής αναλογικής.

Οι χρηματοπιστωτικές αγορές, καθώς και οι μεγάλοι οίκοι αξιολόγησης, φαίνεται να ερμήνευσαν το αποτέλεσμα των εκλογών ως «θετικό σε όρους πιστοληπτικής αξιολόγησης» όσο αφορά τις προοπτικές αξιολόγησης της χώρας, υποστηρίζοντας τη διαφάνεια αλλά και τη συνέχιση των υφιστάμενων πολιτικών, αναμένοντας ωστόσο περαιτέρω πρόοδο στη δημοσιονομική προσαρμογή και τις οικονομικές μεταρρυθμίσεις τα επόμενα τρίμηνα. Το πρώτο εξάμηνο του 2023, η πιστοληπτική ικανότητα της Ελλάδας αναβαθμίστηκε σε BB+ από τον οίκο Fitch τον Ιανουάριο, μια θέση κάτω από την επενδυτική βαθμίδα, ενώ το Μάρτιο και τον Απρίλιο του 2023, δύο οίκοι αξιολόγησης, η Moody's και η S&P αντίστοιχα, αναθεώρησαν τις προοπτικές της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας σε «θετικές» από «σταθερές». Επί του παρόντος, όλοι οι σημαντικοί οίκοι αξιολόγησης τοποθετούν την Ελλάδα μία θέση κάτω από την επενδυτική βαθμίδα, πλην της Moody's (δύο θέσεις κάτω από την επενδυτική βαθμίδα).

¹³ Πηγή: Eurostat, Έλλειμμα & Χρέος Γενικής Κυβέρνησης, 2022 – 1^η κοινοποίηση

¹⁴ Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, Εκτέλεση Κρατικού Προϋπολογισμού, Μηνιαίο Δελτίο, Μάιος 2023

¹⁵ Πηγές: Υπουργείο Οικονομικών, Πρόγραμμα Σταθερότητας 2023, Μάιος 2023 & Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ιταλία – Πρόγραμμα Σταθερότητας 2023, Μάιος 2023

¹⁶ Πηγή: Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Βασικά Επιτόκια, Ιούνιος 2023

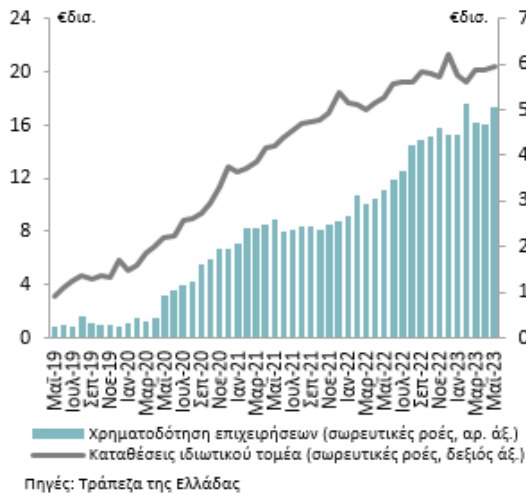
¹⁷ Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Νομισματική και Τραπεζική Στατιστική, Μάιος 2023

Σημαντικότερες Εξελίξεις

Πρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
Χρηματοοικονομική
Επισκόπηση

Διαχείριση Κινδύνου

Εταιρική Διακυβέρνηση

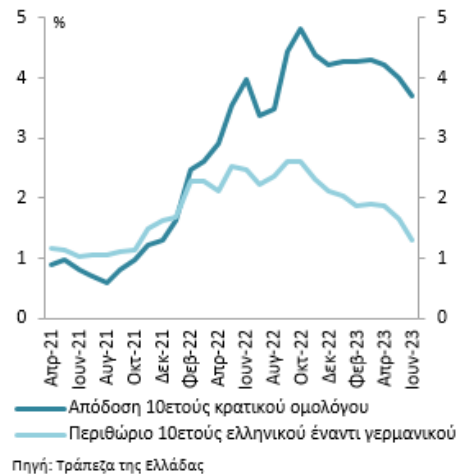
Καθαρός τραπεζικός δανεισμός, και τραπεζικές καταθέσεις
(σωρευτική μεταβολή από Ιανουάριο 2018)

Η απόδοση του 10-ετούς ομολόγου του Ελληνικού Δημοσίου μειώθηκε στο 3,6%, στα τέλη Ιουνίου 2023, ενώ κινήθηκε στο 4,0% κατά μέσο όρο το 2ο τρίμηνο του 2023 σε σύγκριση με 4,3% το 1ο τρίμηνο του 2023 και 4,1% το 2ο εξάμηνο του 2022 (2,9% το 1ο εξάμηνο του 2022), στον απόηχο της αυστηρότερης νομισματικής πολιτικής αλλά και της συνεχιζόμενης προσαρμογής των τιμών των κρατικών ομολόγων στο νέο πληθωριστικό και επιτοκιακό περιβάλλον. Το περιθώριο του ελληνικού κρατικού ομολόγου σε σχέση με το γερμανικό μειώθηκε στις 130 μονάδες βάσης, στα τέλη Ιουνίου 2023 – το χαμηλότερο επίπεδο από το Νοέμβριο του 2021 – και στις 160 μονάδες βάσης, κατά μέσο όρο, το 2ο τρίμηνο του 2023, από 190 μονάδες βάσης το 1ο τρίμηνο του 2023 και 240 μονάδες βάσης το 2ο εξάμηνο του 2022. Επιπλέον, η απόδοση του ελληνικού 10-ετούς κρατικού ομολόγου παρέμεινε χαμηλότερη από αυτή του αντίστοιχου ιταλικού, υποστηριζόμενη από την ταχύτερη δημοσιονομική προσαρμογή της Ελλάδας, τις προσδοκίες για αναβάθμιση της αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας, σε επίπεδα επενδυτικής βαθμίδας, αλλά και το γεγονός ότι οι ελληνικοί τίτλοι παραμένουν επιλέξιμοι, στο πλαίσιο ευέλικτων επανεπενδύσεων κεφαλαίων ομολόγων λήξεως υπό καθεστώς REPP (μετά τη λήξη του προγράμματος το Μάρτιο του 2022), τουλάχιστον μέχρι το τέλος του 2024, σύμφωνα με τις τελευταίες αποφάσεις νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ¹⁸.

Συγκεκριμένα, το περιθώριο του 10-ετούς ελληνικού ομολόγου έναντι του αντίστοιχου ιταλικού πέρασε σε αρνητικά επίπεδα το Μάιο, με τη διαφορά να διευρύνεται, σε ιστορικό υψηλό, περίπου -40,0 μονάδων βάσης στα τέλη Μαΐου αλλά και τον Ιούνιο, σε σύγκριση με το μέσο όρο 4μήνου 2023 των +6,0 μονάδων βάσης¹⁹.

Η συνδυαστική επίδραση των προαναφερθέντων παραγόντων υποστήριξε την ανθεκτική αναπτυξιακή επίδοση της Ελλάδας το 2022, με το ισχυρό αποτέλεσμα του ΑΕΠ το 1ο τρίμηνο του 2023 να είναι συμβατό με ετήσια αύξηση του ΑΕΠ της τάξης του 2,2%

το 2023 και 1,9% το 2024, σύμφωνα με το μέσο όρο των τελευταίων διαθέσιμων εκτιμήσεων του επίσημου και ιδιωτικού τομέα²⁰.

Απόδοση 10-ετούς ελληνικού ομολόγου και περιθώριο έναντι γερμανικού**Οι μακροοικονομικές προοπτικές της Ελλάδας παραμένουν ανθεκτικές παρά τις επίμονες προκλήσεις**

Η αναπτυξιακή επίδοση της Ελλάδας το τρέχον έτος, αλλά και μεσοπρόθεσμα, αναμένεται να υποστηριχθεί από τους ακόλουθους παράγοντες, οι οποίοι προοιωνίζουν τη διατήρηση μιας σημαντικής θετικής διαφοράς, όσο αφορά το ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης, έναντι του μέσου όρου της ευρωζώνης:

- Ισχυρή αναπτυξιακή συνεισφορά των επενδύσεων, χάρη στις ισχυρές ιδιωτικές επενδύσεις και τον αυξανόμενο αντίκτυπο του Ταμείου Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας («ΤΑΑ»). Ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου αναμένεται να αυξηθεί με διψήφιο ρυθμό, ενισχυόμενος από τις θετικές προοπτικές της ζήτησης, τα υψηλά ποσοστά χρήσης της παραγωγικής δυναμικότητας και την ανθεκτική κερδοφορία των επιχειρήσεων. Επιπλέον, ο θετικός αντίκτυπος από την τελική κεφαλαιουχική δαπάνη που σχετίζεται με το Σχέδιο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας («ΣΑΑ») θα αρχίσει να αποτυπώνεται από το 2023 και μετά, λόγω των χρονικών υστερήσεων μεταξύ της απορρόφησης των κεφαλαίων (€11,1 δισ. επιχορηγήσεων και δανείων, σωρευτικά, έως το 1ο 6μηνο του 2023, που αντιστοιχεί περίπου στο 1/3 της συνολικής διαθέσιμης χρηματοδότησης για την Ελλάδα) και την τελική κεφαλαιουχική δαπάνη²¹. Ομοίως, οι εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων ("ΑΞΕ") ύψους €16,5 δισ., την περίοδο μεταξύ του 2020 και του 4μήνου του 2023 θέτουν μια ισχυρή βάση για την περαιτέρω ενίσχυση του σχηματισμού παγίου κεφαλαίου²².

¹⁸ Πηγή: Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Αποφάσεις νομισματικής πολιτικής, 15 Ιουνίου 2023

¹⁹ Πηγή: Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

²⁰ Πηγές: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και Focus Economics-Consensus Forecasts Euro Area, Ιούλιος 2023

²¹ Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Πίνακας αποτελεσμάτων ανάκτησης και ανθεκτικότητας

²² Πηγές: Τράπεζα της Ελλάδος, Στατιστική άμεσων επενδύσεων & Τράπεζα της Ελλάδος, Ισοζύγιο Πληρωμών (μηνιαία στοιχεία), Απρίλιος 2023

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Εταιρική Διακυβέρνηση
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	-----------------------

- Η θετική δυναμική των υπηρεσιών, και ιδιαίτερα του τουρισμού, που είναι λιγότερο ευαίσθητες σε κλυδωνισμούς στις σχετικές τιμές των διεθνώς εμπορεύσιμων αγαθών, στο κόστος των εισροών και στις εισοδηματικές διακυμάνσεις. Η εμπειρία των προηγούμενων ετών δείχνει ότι η εξωτερική ζήτηση για τουριστικές υπηρεσίες είναι ανθεκτική στην οικονομική μεταβλητότητα, αλλά είναι εξαιρετικά ευαίσθητη σε γεωπολιτικούς κινδύνους ή σε υγειονομικούς κινδύνους. Επιπλέον, η τιμολογιακή ισχύς των ελληνικών επιχειρήσεων για το 2023 ενισχύθηκε σημαντικά, ενώ συνδυάζεται με ποιοτική αναβάθμιση των σχετικών υπηρεσιών που προμηθύνουν περαιτέρω αύξηση των τουριστικών εσόδων.
- Σημάδια επιταχυνόμενης αύξησης των μισθών - για πρώτη φορά από την έναρξη της κρίσης - σε ένα πλαίσιο ευνοϊκών συνθηκών στην αγορά εργασίας και επιβράδυνσης του πληθωρισμού, αναμένεται να υποστηρίξουν το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα, ενώ αντισταθμίζουν τον αντίκτυπο της μειωμένης δημοσιονομικής στήριξης²³.
- Οι χαμηλότερες τιμές της ενέργειας και η επιβράδυνση του πληθωρισμού στα βασικά αγαθά, εξαιρουμένων των ενεργειακών, και οι διακυμάνσεις από την πλευρά της προσφοράς θα στηρίζουν την κερδοφορία των επιχειρήσεων, μετριάζοντας τον αντίκτυπο των υψηλότερων μισθών και του αυξημένου χρηματοοικονομικού κόστους.

Ωστόσο, οι ανωτέρω εκτιμήσεις υπόκεινται σε ορισμένους σημαντικούς καθοδικούς κινδύνους, όπως:

Μια πιθανή αναζωπύρωση των εντάσεων στην αγορά ενέργειας, που θα οδηγήσει σε νέα άνοδο των τιμών της ενέργειας, λόγω γεωπολιτικών τριβών ή/και βραχυπρόθεσμων προκλήσεων σχετικά με την εφαρμογή της φιλόδοξης ατζέντας της ΕΕ για το κλίμα και την επιτάχυνση της ενεργειακής μετάβασης, θα μπορούσε να φέρει την ελληνική οικονομία σε μειονεκτική θέση, γεγονός που θα μπορούσε να ασκήσει καθοδικές πιέσεις στην οικονομική ανάπτυξη, δεδομένης της μειωμένης ικανότητας για δημοσιονομικές παρεμβάσεις ευρείας κλίμακας και του σχετικά υψηλού ενεργειακού κόστους για τις επιχειρήσεις.

Η αρνητική επίπτωση του πληθωρισμού στο διαθέσιμο εισόδημα (συμπεριλαμβανομένων επιπτώσεων με χρονική υστέρηση από το 2022) θα παραμείνει σημαντική, ειδικά για τις πληθυσμιακές ομάδες χαμηλού εισοδήματος – κυρίως λόγω του επίμονου δομικού πληθωρισμού και των αυξήσεων των τιμών των τροφίμων – παρά την υποχώρηση του γενικού πληθωρισμού, που επιβαρύνει την ιδιωτική κατανάλωση.

Αντίστοιχα, μια βραδύτερη από την αναμενόμενη μείωση των πληθωριστικών πιέσεων παγκοσμίως, θα προκαλούσε μια ακόμη πιο περιοριστική νομισματική πολιτική, προκαλώντας ισχυρότερες υφειακές πιέσεις, επιβαρύνοντας την ικανότητα δημοσιονομικής στήριξης, αποδυναμώνοντας τις ιδιωτικές επενδυτικές δαπάνες και μειώνοντας τη ζήτηση για τραπεζικές χορηγήσεις.

Συνολικά, η ελληνική οικονομία φαίνεται να μπορεί να αντιμετωπίσει τις παραπάνω προκλήσεις και να συνεχίσει την οικονομική της μεγέθυνση, ξεπερνώντας τις αντίστοιχες επιδόσεις του μ.ο. της ευρωζώνης, αξιοποιώντας την ισχυρή δυναμική που αναπτύχθηκε το 2021-2022. Επιπλέον, υπάρχουν ανοδικοί κίνδυνοι που εκπορεύονται από την πιθανότητα γρηγορότερης αποκλιμάκωσης από το αναμενόμενο των τιμών ενέργειας, καθώς η Ελλάδα είχε επηρεαστεί περισσότερο αρνητικά από την ενεργειακή κρίση το 2022, λόγω της σχετικά υψηλής εξάρτησής της από τις εισαγωγές ενέργειας. Η αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της Ελλάδας στην επενδυτική βαθμίδα θα μπορούσε επίσης να ενισχύσει την ανάπτυξη, μέσω των θετικών επιδράσεων στο οικονομικό κλίμα, στη διάθεση για ανάληψη κινδύνου, στις συνθήκες ρευστότητας καθώς και στο σχηματισμό παγίου κεφαλαίου και στις άμεσες ξένες επενδύσεις.

Το Μακροοικονομικό Περιβάλλον και ο Τραπεζικός Τομέας στη Βόρεια Μακεδονία ²⁴

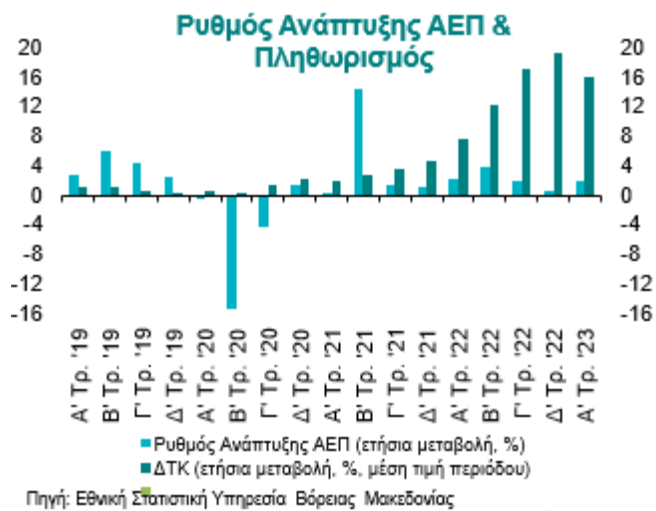
Παρά τις ισχυρές αντιξοότητες, η οικονομία ξεκίνησε το έτος με σχετικά ισχυρό βηματισμό

Ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ επιταχύνθηκε στο 2,1% σε ετήσια βάση το πρώτο τρίμηνο του 2023 από 0,6% το προηγούμενο τρίμηνο (με την αύξηση του ΑΕΠ κατά τα πρώτα τρία τρίμηνα του 2022 να έχει διαμορφωθεί στο 2,7%), συγκλίνοντας στο μέσο όρο της περιοχής. Οι ισχυρότερες καθαρές εξαγωγές ήταν ο μοναδικός παράγοντας που συνέβαλε στην επιτάχυνση του ρυθμού αύξησης του ΑΕΠ το πρώτο τρίμηνο του 2023, αντανακλώντας κυρίως την ευνοϊκή επίδραση βάσης λόγω της ανάκαμψης στην εγχώρια παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και, σε μικρότερο βαθμό, την συνεχιζόμενη μείωση των αποθεμάτων. Παράλληλα, παρά την άνοδο των επιτοκίων και τον υψηλό πληθωρισμό, ο οποίος αντανακλά τις δευτερογενείς επιπτώσεις από την προηγηθείσα αλματώδη αύξηση των τιμών των εμπορευμάτων στις διεθνείς αγορές, η ιδιωτική κατανάλωση συνέχισε να ενισχύεται με σχετικά εύρωστο ρυθμό, υποστηριζόμενη από τις υψηλότερες εισροές εμβασμάτων και την ανθεκτική αγορά εργασίας.

²³ Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Δείκτης Μισθολογικού Κόστους, 1^ο τρίμηνο 2023 (προσωρινά δεδομένα)

²⁴ Πηγή: Δημοσιευμένα στοιχεία από την Κεντρική Τράπεζα, την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία και το Υπουργείο Οικονομικών της χώρας και υπολογισμοί της ΕΤΕ.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Εταιρική Διακυβέρνηση
--------------------------	------------------------------	---	---------------------	-----------------------

Ρυθμός Ανάπτυξης ΑΕΠ & Πληθωρισμός

Είναι σημαντικό ότι η επιδείνωση των εξωτερικών λογαριασμών ανακόπηκε, με το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών να μειώνεται στο 2,0% του ΑΕΠ, σε κυλιόμενη βάση τεσσάρων τριμήνων, το πρώτο τρίμηνο του 2023 από 6,0% το προηγούμενο τρίμηνο. Οι μειωμένες εισαγωγές ενέργειας, τόσο σε όρους ποσότητας όσο και τιμών, και οι υψηλότερες εισροές εμβασμάτων ήταν οι βασικοί παράγοντες που συνέβαλαν σε αυτήν τη βελτίωση. Το χαμηλότερο έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, σε συνδυασμό με τις ισχυρές εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων και τα έσοδα από την πώληση ενός κρατικού ευρωομολόγου, είχαν ως αποτέλεσμα τα συναλλαγματικά αποθέματα να αυξηθούν κατά 296 εκατ. ευρώ μεταξύ Μαρτίου 2023 και Δεκεμβρίου 2022 στα επαρκή επίπεδα των 4,2 δισ. ευρώ (καλύπτοντας 4,0 μήνες εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών μη αποδιδόμενων σε συντελεστές παραγωγής).

Η επίδοση του τραπεζικού τομέα ισχυροποιήθηκε σημαντικά το πρώτο τρίμηνο του 2023, εν μέσω υψηλότερων επιτοκίων

Σύμφωνα με τα δημοσιευθέντα στοιχεία, τα κέρδη του τραπεζικού τομέα αυξήθηκαν στα 246 εκατ. ευρώ (ετησιοποιημένα) το πρώτο τρίμηνο του 2023 από 157 εκατ. ευρώ το 2022, με τον (ετησιοποιημένο) δείκτη απόδοσης των μέσων ιδίων κεφαλαίων να ενισχύεται στο 17,6% το πρώτο τρίμηνο του 2023 από 12,2% το 2022, κυρίως λόγω των υψηλότερων καθαρών εσόδων από τόκους. Πράγματι, εν μέσω αυξανόμενων επιτοκίων, το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο του τραπεζικού τομέα ισχυροποιήθηκε σημαντικά το πρώτο τρίμηνο του 2023 (σε 348 μονάδες βάσης από 277 μονάδες βάσης το 2022), ενισχύοντας τα καθαρά έσοδα από τόκους, παρά την επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης των χορηγήσεων (με τις πιστώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα να αυξάνονται κατά 6,6% σε ετήσια βάση τον Μάρτιο του 2023 έναντι αύξησης 9,3% τον Δεκέμβριο του 2022). Παράλληλα, με τον δείκτη των μη εξυπηρετούμενων δανείων προς το σύνολο των ακαθάριστων δανείων να παραμένει χαμηλός (στο 2,8% το Μάρτιο του 2023, οριακά κάτω από το επίπεδο του Δεκεμβρίου του 2022), οι τράπεζες περιόρισαν περαιτέρω τις προβλέψεις για μη εξυπηρετούμενα δάνεια το πρώτο τρίμηνο του 2023, παρά τις προκλήσεις που θέτει το οικονομικό περιβάλλον. Είναι σημαντικό ότι η κεφαλαιοποίηση του τραπεζικού κλάδου παρέμεινε ισχυρή,

με το δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας να σταθεροποιείται στο 18,0% το Μάρτιο του 2023, παραμένοντας σημαντικά υψηλότερος από το κατώτατο κανονιστικό όριο του 8,0%.

Θεμελιώδη Μεγέθη Τραπεζικού Συστήματος

Ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ αναμένεται να διατηρηθεί στο 2,2% το 2023, σχεδόν αμετάβλητος σε σύγκριση με το 2022, υποστηριζόμενος από ισχυρή αύξηση των επενδύσεων

Ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου αναμένεται να αναδειχθεί σε βασικό μοχλό ανάπτυξης στη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα των προβλέψεων, με τις δημόσιες επενδύσεις να κατέχουν ηγετικό ρόλο. Σημειώνεται ότι ο αυτοκινητόδρομος "Corridor 8/10d", το εμβληματικό έργο υποδομής της χώρας, η κατασκευή του οποίου ξεκίνησε στις αρχές του 2023, προβλέπεται να προσθέσει περίπου 0,3 ποσοστιαίες μονάδες στη συνολική ετήσια αύξηση του ΑΕΠ τα επόμενα 5 χρόνια. Οι ιδιωτικές επενδύσεις (συμπεριλαμβανομένων των άμεσων ξένων επενδύσεων, οι οποίες έχουν αποδειχθεί ανθεκτικές μέχρι στιγμής) αναμένεται επίσης να συμβάλουν στη συνολική ανάπτυξη, αν και περιορισμένα, λόγω των περιοριστικών συνθηκών χρηματοδότησης και της αυξημένης αβεβαιότητας. Αντίθετα, με τον πληθωρισμό να προβλέπεται να παραμείνει αυξημένος κατά το μεγαλύτερο μέρος του έτους (στο 8,7% κατά μέσο όρο έναντι 14,0% το 2022, σημαντικά υψηλότερος από το μέσο όρο της τελευταίας δεκαετίας που διαμορφώθηκε σε περίπου 1,0%), συνεχίζοντας να αποδυναμώνει το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών, η ιδιωτική κατανάλωση δεν αναμένεται να ενισχυθεί βραχυπρόθεσμα, παρά την ανθεκτική αγορά εργασίας (με τη σταθερή μείωση του ποσοστού ανεργίας να αποκορύφει, ωστόσο, τη συνεχή συρρίκνωση του εργατικού δυναμικού). Η υποτονική ανάπτυξη στην ΕΕ (ιδίως στη Γερμανία, η οποία απορροφά περίπου το 50% των συνολικών εξαγωγών της χώρας), σε συνδυασμό με τον σχετικά ισχυρό ακαθάριστο σχηματισμό κεφαλαίου (ο οποίος, μεταξύ άλλων, αντανακλά και την ανάγκη αναπλήρωσης των αποθεμάτων, τα οποία έχουν εξαντληθεί, εν μέσω διαταραχών στις παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες), αναμένεται να οδηγήσουν σε αρνητική συμβολή των καθαρών εξαγωγών στη συνολική ανάπτυξη το 2023, με τη συνολική απομείωση, ωστόσο, να είναι πολύ μικρότερη σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, χάρη στις ευνοϊκές επιδράσεις βάσης.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Εταιρική Διακυβέρνηση
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	-----------------------

Συνολικά, ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ προβλέπεται να διαμορφωθεί στο 2,2% το 2023, σχεδόν αμετάβλητος σε σύγκριση με το 2022. Η ισχυρότερη εξωτερική ζήτηση και η ανάκαμψη της ιδιωτικής κατανάλωσης, εν μέσω χαμηλότερου πληθωρισμού, αναμένεται να ενισχύσουν το ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ στο 3,4% το 2024, με το παραγωγικό κενό να παραμένει ελαφρώς αρνητικό.

Σε περίπτωση καθυστερήσεων στην εκτέλεση του φιλόδοξου επενδυτικού προγράμματος της κυβέρνησης, η οικονομική ανάπτυξη θα είναι χαμηλότερη από την προβλεπόμενη. Είναι σημαντικό ότι η διετής προληπτική χρηματοδοτική συμφωνία της χώρας με το ΔΝΤ περιορίζει τους κινδύνους που σχετίζονται με την εξωτερική χρηματοδότηση

Ανησυχητικό είναι το γεγονός ότι ο πολιτικός θόρυβος αναμένεται να παραμείνει αυξημένος κατά την προσεχή περίοδο, λόγω της αμφιλεγόμενης συμφωνίας για τη διευθέτηση της μακροχρόνιας διαμάχης της χώρας με τη Βουλγαρία, η οποία, ωστόσο, επέτρεψε την έναρξη ενταξιακών συνομιλιών με την ΕΕ. Σε αυτό το πλαίσιο, και με την αντιπολίτευση να πιέζει για πρόωρες εκλογές και να καθυστερεί τις κοινοβουλευτικές διαδικασίες, ενδέχεται να ανακύψουν περαιτέρω καθυστερήσεις στην ένταξη της χώρας στην ΕΕ.

Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα για το Α' εξάμηνο του 2023

Στο Α' εξάμηνο του 2023, τα οργανικά κέρδη μετά φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες σε επίπεδο Ομίλου ανήλθαν σε €508 εκατ. με τα οργανικά λειτουργικά κέρδη στα €710 εκατ. αντικατοπτρίζοντας τις ακόλουθες σημαντικές μεταβολές στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων:

- Τα καθαρά έσοδα από τόκους αυξήθηκαν κατά 75,2% σε ετήσια βάση και ανήλθαν σε €1.052 εκατ., επωφελημένα κυρίως από την αύξηση του βασικού επιτοκίου της ΕΚΤ και την υψηλότερη απόδοση της υπερβάλλουσας ρευστότητας στην ΤτΕ. Οι θετικοί αυτοί παράγοντες απορρόφησαν πλήρως την αύξηση του κόστους καταθέσεων καθώς και των εκδόσεων Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities ("MREL").
- Τα καθαρά έσοδα από προμήθειες αυξήθηκαν κατά 4,6% σε ετήσια βάση και ανήλθαν σε €178 εκατ., με σταθερά ισχυρά έσοδα από όλους τους επιχειρηματικούς τομείς, ως αποτέλεσμα των προμηθειών που σχετίζονται με κάρτες, πληρωμές και χρηματοδότηση.
- Τα αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων, λοιπά έσοδα και αναλογία κερδών/ (ζημιών) από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης το Α' εξάμηνο του 2023 μειώθηκαν κατά 81,3% σε ετήσια βάση και ανήλθαν σε €56 εκατ., κυρίως λόγω των παραγώνων και της διμερούς προσαρμογής πιστωτικής αποτίμησης (Bilateral Credit Valuation Adjustment-«BCVA»).
- Οι λειτουργικές δαπάνες αυξήθηκαν κατά 3,4% σε ετήσια βάση, και απαρτίζονται από αύξηση δαπανών προσωπικού κατά 0,9% και αύξηση στα γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα κατά 1,6%, παρά τις κλαδικές αυξήσεις μισθών στα τέλη του 2022 και τις μειωμένες, παρότι ακόμη υψηλές, πληθωριστικές πιέσεις, αντίστοιχα. Επιπρόσθετα, οι αποσβέσεις αυξήθηκαν κατά 11,9% σε ετήσια βάση,

αντανακλώντας το φιλόδοξο στρατηγικό σχέδιο επενδύσεων της Τράπεζας στον τομέα της πληροφορικής, το οποίο έχει ως επίκεντρο την αντικατάσταση του συστήματος Βασικών Τραπεζικών Εργασιών (Core Banking System) της Τράπεζας.

- Οι προβλέψεις δανείων για το Α' εξάμηνο του 2023 ανήλθαν σε €109 εκατ. από €104 εκατ. το Α' εξάμηνο του 2022, αυξημένες κατά 4,7%.
- Ο δείκτης Κόστους προς Οργανικά Έσοδα το Α' εξάμηνο του 2023, μειώθηκε σε 32,5% έναντι του 50,1% το προηγούμενο έτος, υποστηριζόμενο από τα ισχυρά οργανικά έσοδα και τα συγκρατημένα λειτουργικά έξοδα παρά τις πληθωριστικές πιέσεις.
- Το κόστος πιστωτικού κινδύνου το Α' εξάμηνο του 2023, διατηρήθηκε συντηρητικά σε 68 μ.β.

Εξέλιξη Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

- Το ύψος των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων σε επίπεδο Ομίλου την 30 Ιουνίου του 2023 διατηρήθηκε σε €1,8 δις. (31 Δεκεμβρίου 2022: €1,8 δις.), ή €0,3 δις. Μετά από προβλέψεις, με την οργανική ροή ΜΕΑ να κυμαίνεται σε οριακά θετικά επίπεδα (€0,08 δις.) στο 2^ο τρίμηνο του 2023, παραμένοντας πολύ χαμηλότερη του αναμενόμενου. Οι οργανικές ροές ΜΕΑ σχεδόν απορροφήθηκαν από μη οργανικές ροές ΜΕΑ, συμπεριλαμβανομένων των διαγραφών, με την καθαρή ροή ΜΕΑ να διαμορφώνεται σε μόλις +€0,03 δις. Το 2^ο τρίμηνο 2023 (βλ. ενότητα «Σημαντικότερες εξελίξεις – Σχέδιο μείωσης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων»).
- Ο δείκτης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων ανήλθε σε 5,4% στις 30 Ιουνίου 2023, έναντι 5,2% την 31 Δεκεμβρίου του 2022.
- Ο δείκτης κάλυψης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων ανήλθε στις 30 Ιουνίου 2023 σε 82,1%, από 87,3% την 31 Δεκεμβρίου 2022.

Αύξηση των καταθέσεων κατά 0,9%

Οι καταθέσεις του Ομίλου αυξήθηκαν στις 30 Ιουνίου 2023 κατά €0,5 δις. Από την 31 Δεκεμβρίου 2022 και ανήλθαν σε €55,7 δις., κυρίως λόγω της αύξησης στις προθεσμιακές καταθέσεις κατά €3,0 δις., η οποία αντισταθμίστηκε σε μεγάλο βαθμό από τη μείωση των τρεχούμενων και καταθέσεων όψεως κατά €1,2 δις. Και των καταθέσεων ταμειυτηρίου κατά €1,4 δις. Ωστόσο, οι προθεσμιακές καταθέσεις εξακολουθούν να αποτελούν μόλις το 18,2% των συνολικών καταθέσεων (13,0% την 31 Δεκεμβρίου 2022), με την ισχυρή και σταθερή βάση καταθέσεων να προσδίδει στην Τράπεζα ένα σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα σε ένα περιβάλλον ραγδαίας αύξησης των επιτοκίων.

Ο Δείκτης Κύριων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων (CET1) ανήλθε σε 17,3%

- Το Α' εξάμηνο του 2023, ο δείκτης CET1 και ο Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας διαμορφώθηκαν σε 17,3% και 18,4% αντίστοιχα συμπεριλαμβανομένων των κερδών μετά φόρων της περιόδου μετά από πρόβλεψη για διανομή μερίσματος, υπερβαίνοντας το δείκτη Συνολικών Κεφαλαιακών Απαιτήσεων ποσοστού 14,53%.

Κατάσταση Αποτελεσμάτων | Όμιλος

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Εταιρική Διακυβέρνηση
--------------------------	------------------------------	---	---------------------	-----------------------

€ εκατ.	Α' Εξάμηνο 2023	Α' Εξάμηνο 2022	Δ
Καθαρά έσοδα από τόκους	1.052	600	75,2%
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	178	170	4,6%
Οργανικά έσοδα	1.230	770	59,6%
Έσοδα από χρηματοοικονομικές πράξεις, λοιπά έσοδα/ (έξοδα) και αναλογία κερδών / (ζημιών) από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	56	301	-81,3%
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	1.286	1.072	20,0%
Λειτουργικές δαπάνες	(399)	(386)	3,4%
Οργανικά κέρδη/(ζημιές) προ προβλέψεων	830	384	>100%
Κέρδη/(ζημιές) προ προβλέψεων	887	686	29,3%
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ και λοιπές προβλέψεις	(121)	(151)	-19,9%
Οργανικά λειτουργικά κέρδη	710	234	>100%
Φόροι	(201)	(91)	>100%
Οργανικά κέρδη μετά φόρων	508	142	>100%
Κέρδη περιόδου αναλογούντα σε Μετόχους της Τράπεζας	530	546	-2,9%

Σημείωση: Τα ποσά που παρουσιάζονται στον πίνακα υπόκεινται σε στρογγυλοποιήσεις, επομένως τα ποσά ενδέχεται να μην ανδρίζουν ακριβώς στα σύνολα που παρουσιάζονται.

Κύριοι Δείκτες | Όμιλος

	Α' εξάμηνο 2023	Α' εξάμηνο 2022	Δ
Κερδοφορία			
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο επί του μέσου όρου των στοιχείων ενεργητικού (μ.β.)	278	146	132
Κόστος πιστωτικού κινδύνου (μ.β.)	68	68	-
Κόστος Έσοδα	31,0%	36,0%	-5,0%
Κόστος: Οργανικά Έσοδα	32,5%	50,1%	-17,7%
Ρευστότητα	30.6.2023	31.12.2022	Δ
Δάνεια (μετά προβλέψεων) προς καταθέσεις	57,4%	58,6%	-1,2%
Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας LCR	253,8%	259,2%	-5,4%
Κεφαλαιακή επάρκεια	30.6.2023⁽¹⁾	31.12.2022⁽¹⁾	
Δείκτης CET1	17,3%	16,6%	
Σταθμισμένα στοιχεία ενεργητικού (€ δισ.)	36,7	36,4	

⁽¹⁾ συμπεριλαμβανομένων των κερδών μετά φόρων της περιόδου μετά από πρόβλεψη για διανομή μερίσματος.

Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Συμπέρασμα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Το Διοικητικό Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι για τον Όμιλο και την Τράπεζα ισχύει η αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής της δραστηριότητας λαμβάνοντας υπόψη:

- την σημαντική κερδοφορία σε επίπεδο Ομίλου και Τράπεζας,
- τα σημαντικά πλεονάσματα εγγυήσεων, καθώς και τους Δείκτες Κάλυψης Ρευστότητας («LCR») και Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης («NSFR»), οι οποίοι είναι αρκετά πάνω από το ελάχιστο εποπτικό όριο του 100%,
- το τρέχον επίπεδο χρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα («ΕΚΤ») αποκλειστικά μέσω των στοχευμένων πράξεων μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης («TLTROs»),
- τον δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 («CET1») του Ομίλου και της Τράπεζας στις 30 Ιουνίου 2023, ο οποίος υπερέβη τις Συνολικές Κεφαλαιακές Απαιτήσεις («OCR»),
- την εκτεταμένη υποστήριξη από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας («TAA»),
- την ενεργοποίηση νέων δημοσιονομικών μέτρων για την αντιμετώπιση των συνεπειών του πληθωρισμού, και
- τη μη σημαντική έκθεση του Ομίλου και της Τράπεζας στη Ρωσία και την Ουκρανία, καθώς και τις ενέργειες της Διοίκησης για την αντιμετώπιση της εν λόγω κρίσης.

Κερδοφορία

Τα κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες για την εξαμηνιαία περίοδο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθαν σε €531 εκατ. και €494 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα, αντίστοιχα.

Το 1^ο εξάμηνο του 2023 τα κέρδη ανά μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες ανήλθαν σε €0,58 για τον Όμιλο και €0,54 για την Τράπεζα.

Ρευστότητα

Την 30 Ιουνίου 2023, η χρηματοδότηση από την ΕΚΤ μέσω πράξεων TLTROs ανήλθε σε €1,9 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €8,1 δισ.). Επιπρόσθετα, την 30 Ιουνίου 2023, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της Τράπεζας αξίας σε μετρητά ύψους €25,5 δισ. ήταν διαθέσιμα για περαιτέρω αύξηση της ρευστότητας, με τους δείκτες ρευστότητας LCR και NSFR σε επίπεδα άνω του 100%.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Εταιρική Διακυβέρνηση
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	-----------------------

Κεφαλαιακή Επάρκεια

Την 30 Ιουνίου 2023, ο CET1 και ο συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου διαμορφώθηκαν σε 15,8% και 16,9% αντίστοιχα, υπερβαίνοντας τον δείκτη Συνολικών Κεφαλαιακών Απαιτήσεων για το 2023 ποσοστού 14,53% (βλ. Σημείωση 18 των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων).

Εξελίξεις στο μακροοικονομικό περιβάλλον

Βλ. ενότητα «Εξελίξεις που αφορούν το Μακροοικονομικό και Χρηματοοικονομικό περιβάλλον – Εγχώρια οικονομία».

Πληροφορίες για τις τάσεις

Η οικονομική δραστηριότητα στην Ελλάδα παρέμεινε σε ανοδική τροχιά το 1ο τρίμηνο του 2023, με το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν («ΑΕΠ») να αυξάνεται κατά 2,1% ετησίως και να υπερβαίνει σημαντικά – για όγδοο συνεχές τρίμηνο – τον αντίστοιχο μέσο όρο της Ευρωζώνης (+1,0% ετησίως το 1ο τρίμηνο του 2023). Η ισχυρή ιδιωτική κατανάλωση και οι επενδύσεις παγίου κεφαλαίου, σε συνδυασμό με τις ανθεκτικές εξαγωγικές επιδόσεις, ήταν οι βασικοί παράγοντες της θετικής επίδοσης του 1ου τριμήνου του 2023.

Τα οικονομικά αποτελέσματα του 1ου εξαμήνου 2023 του Ομίλου καταδεικνύουν μια σταθερή οικονομική απόδοση το πρώτο εξάμηνο του 2023, που στηρίζεται σε ισολογισμούς υψηλής ποιότητας, καθώς και σε ανώτερα επίπεδα κεφαλαίου και ρευστότητας. Τα προσαρμοσμένα κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες του Ομίλου το 1ο εξάμηνο του 2023 ξεπέρασαν τα 508 εκατ. ευρώ, το οποίο μεταφράζεται σε Οργανική απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (“RoTE”) σχεδόν 16%, λόγω της εντυπωσιακής αύξησης των οργανικών εσόδων μας κατά 59,7%, με αυστηρή διαχείριση των λειτουργικών δαπανών και διευθέτηση του δείκτη Κόστους προς Οργανικά Έσοδα στο 32,5%, ενώ οι χρεώσεις πιστωτικού κινδύνου παραμένουν καλά εντός των προβλεπόμενων για το 2023.

Επιπλέον, η ισχυρή δυναμική της οργανικής μας κερδοφορίας, μας επέτρεψε να ενισχύσουμε την άριστη καλύτερη κεφαλαιακή μας θέση, με τον δείκτη CET1 και τους συνολικούς δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας (συμπεριλαμβανομένων των κερδών για την περίοδο μετά από πρόβλεψη για διανομή μερίσματος) να διαμορφώνονται σε 17,3% και 18,4%, αντίστοιχα. Ταυτόχρονα, η ρευστότητά μας παρέμεινε ισχυρή, προερχόμενη από μια ισχυρή και σχετικά σταθερή οργανική καταθετική βάση, η οποία εξακολουθεί να αποτελεί σχεδόν το 80% των συνολικών καταθέσεων, ενώ η καθαρή ταμειακή μας θέση πλησιάζει περίπου τα €7 δισ., σε επίπεδο Ομίλου, μετά την πλήρη αποπληρωμή των TLTRO. Είναι σημαντικό ότι η εναπομένουσα καθαρή έκθεσή μας σε Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα ανέρχεται σε μόλις €0,3 δισ., ενώ η μικρή αύξηση των καθυστερούμενων οφειλών το 2ο τρίμηνο του 2023 παραμένει χαμηλότερη του αναμενόμενου, επιβεβαιώνοντας τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του δανειακού χαρτοφυλακίου μας, απολαμβάνοντας δείκτη κάλυψης 82,1%.

Συνολικά, η ελληνική οικονομία φαίνεται να μπορεί να αντιμετωπίσει τις παραπάνω προκλήσεις και να συνεχίσει την οικονομική της μεγέθυνση, ξεπερνώντας τις αντίστοιχες χώρες της ευρωζώνης, αξιοποιώντας την ισχυρή δυναμική που χτίστηκε το 2021-2022. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. παραπάνω «Εξελίξεις που αφορούν το Μακροοικονομικό και Χρηματοοικονομικό περιβάλλον - Εγχώρια Οικονομία».

Με οικονομικούς δείκτες υψηλής συχνότητας να υποδεικνύουν ισχυρότερη ανάπτυξη το 2ο τρίμηνο του 2023, η αύξηση του ΑΕΠ παρατηρείται τώρα να πλησιάζει το 3% το 2023 και να ξεπερνά το 2% το 2024. Σε αυτό το θετικό οικονομικό περιβάλλον, θα συνεχίσουμε να αποκομίζουμε τα οφέλη του ισχυρού μας ισολογισμού, ως επόμενο της πολυετούς προσπάθειας μετασχηματισμού μας που μας φέρνει σε θέση δύναμης να προσφέρουμε έναν βιώσιμο πυρήνα RoTE άνω του 16% το 2025, παρέχοντας μακροπρόθεσμη αξία στους μετόχους μας. Παραμένουμε δεσμευμένοι να διαδραματίσουμε ηγετικό ρόλο στην ενεργό υποστήριξη των πελατών μας και της ελληνικής οικονομίας ως Τράπεζα Πρώτης Επιλογής.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Εταιρική Διακυβέρνηση
--------------------------	------------------------------	---	---------------------	-----------------------

MREL Απαιτήσεις

Σύμφωνα με την Οδηγία 2014/59 (Οδηγία ανάκαμψης και εξυγίανσης τραπεζών ή ("BRRD"), όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2019/879 (BRRD II), οι τράπεζες στην Ευρωπαϊκή Ένωση υποχρεούνται να διατηρούν την ελάχιστη απαίτηση για ίδια κεφάλαια και επιλέξιμες υποχρεώσεις ("MREL"), η οποία εξασφαλίζει επαρκή ικανότητα απορρόφησης ζημιών στην εξυγίανση. Το "MREL" περιλαμβάνει μια διάσταση που βασίζεται στους κινδύνους που αναλαμβάνει το πιστωτικό ίδρυμα και μια στην μόχλευση που διατηρεί το πιστωτικό ίδρυμα. Ως εκ τούτου, το "MREL" εκφράζεται μέσω δύο δεικτών που πρέπει να πληρούνται και οι δύο: (i) ως ποσοστό επί του Συνολικού Ποσού Έκθεσης Κινδύνου ("TREA"), (το "MREL-TREA"), και (ii) ως ποσοστό επί της έκθεσης του δείκτη μόχλευσης ("LRE"), (το "MREL-LRE").

Τα επιλέξιμα μέσα που πληρούν τις προϋποθέσεις για το "MREL" είναι τα ίδια κεφάλαια (μέσα κοινών μετοχών της κατηγορίας 1, πρόσθετα μέσα της κατηγορίας 1 και μέσα κατηγορίας 2), καθώς και ορισμένες επιλέξιμες υποχρεώσεις (κυρίως μη εξασφαλισμένα ομόλογα- με εξοφλητική προτεραιότητα). Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 806/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 877/2019 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, επιτρέπει στο Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης ("SRB") να ορίσει εκτός από την απαίτηση "MREL", και μια απαίτηση μειωμένης εξασφάλισης εντός του MREL, έναντι της οποίας υπολογίζονται μόνο οι υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης και τα ίδια κεφάλαια.

Στις 22 Δεκεμβρίου 2022, η Τράπεζα, έχοντας προσδιοριστεί από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης ("SRB") ως μοναδικό σημείο έναρξης ("SPE") του Ομίλου και ως η μόνη οντότητα που απαιτείται να διατηρεί "MREL", έλαβε από την Τράπεζα της Ελλάδος την απόφαση του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης ("SRB") ότι πρέπει να ικανοποιήσει έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025 τον στόχο "MREL" ο οποίος ανέρχεται σε ποσοστό 23,53% επί του συνολικού ποσού έκθεσης κινδύνου (TREA) και σε ποσοστό 5,88% επί του δείκτη έκθεσης μόχλευσης (LRE), σε ενοποιημένη βάση. Επιπλέον, σύμφωνα με την απόφαση "MREL", η Τράπεζα θα πρέπει πάντα να πληροί από την 1η Ιανουαρίου 2022 και μετά, απαίτηση που ανέρχεται σε 14,79% επί του "TREA" και σε 5,85% επί της "LRE" σε ενοποιημένη βάση. Στις παραπάνω απαιτήσεις θα πρέπει να προστεθεί και η απαίτηση αποθέματος ασφαλείας ("CBR"), η οποία την 1η Ιανουαρίου 2022 ανέρχεται σε ποσοστό 3,25% επί του "TREA" και αυξάνεται σε 3,53% επί του "TREA" από την 1η Ιανουαρίου 2023 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025. Η Τράπεζα διατηρεί το απαιτούμενο ποσό "MREL", ώστε να ικανοποιεί τόσο τους στόχους επί του δείκτη έκθεσης μόχλευσης ("LRE"), όσο και τον ενδιάμεσο δεσμευτικό στόχο της 1ης Ιανουαρίου 2022 που ανέρχεται σε 18,04 % επί του "TREA" (συμπεριλαμβανομένου του "CBR").

Τέλος, σύμφωνα με την προαναφερθείσα απόφαση του SRB, για το 2023 δεν απαιτείται από την Τράπεζα η τήρηση απαίτησης.

Γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού

Άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων (2023 EU-wide Stress Test)

Βλ. ενότητα «Σημαντικότερες εξελίξεις - Κύριες εξελίξεις το πρώτο εξάμηνο 2023 για τον Όμιλο ΕΤΕ - Εποπτικές εξελίξεις - Άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων (2023 EU-wide Stress Test) 2023 EU-wide stress test».

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Εταιρική Διακυβέρνηση
--------------------------	------------------------------	---	---------------------	-----------------------

Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, πρέπει να αναφέρονται οι πάσης φύσεως συναλλαγές μεταξύ της Τράπεζας και του Ομίλου με τα συνδεδεμένα μέρη, όπως αυτά ορίζονται στο ΔΛΠ 24 «Συνδεδεμένα Μέρη», που πραγματοποιήθηκαν κατά την διάρκεια της εξαμηνιαίας περιόδου που έληξε 30 Ιουνίου 2023. Επίσης, απαιτείται από τα παραπάνω στοιχεία, να παρατίθενται διακριτά, οι συνολικές αμοιβές διευθυντικών στελεχών και μελών της Διοίκησης, καθώς και οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις τους. Αναφορικά με τις συναλλαγές με τον κυριότερο μέτοχο της Τράπεζας, το ΤΧΣ, εκτός από τις κοινές μετοχές που έχουν εκδοθεί από την Τράπεζα και διακρατούνται από το ΤΧΣ, δεν υπάρχουν σημαντικά υπόλοιπα ή άλλες συναλλαγές. Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται οι συναλλαγές της Τράπεζας με τις θυγατρικές της, ενώ δεν υπάρχουν σημαντικές συναλλαγές με τις συγγενείς εταιρείες.

Για περισσότερες λεπτομέρειες βλ. τη Σημείωση 17 επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Θυγατρικές

(€ εκατ.)	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα	Τάξως (Καθαρό υπόλοιπο)
Εθνική Χρηματιστηριακή Μονοπρόσωπη Α.Ε.Π.Ε.Υ.	1	74	2	-	35
Εθνική Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ	2	3	3	-	-
Εθνική Leasing Α.Ε.	722	50	16	1	14
Εθνική Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Ακινήτων Μονοπρόσωπη Α.Ε.	-	1	-	-	-
Προνομίωχος Γενικών Αποθηκών Ελλάδος Μονοπρόσωπη Α.Ε.	-	32	-	1	-
NBG Greek Fund Ltd	-	-	-	-	-
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) Ltd	11	8	-	1	32
National Securities Co (Cyprus) Ltd*	-	-	-	-	-
NBG Management Services Ltd	-	1	-	-	-
Stopanska Banka A.D.-Skopje	36	11	2	-	-
NBG International Ltd	-	27	-	-	-
NBGI Private Equity Ltd*	-	-	-	-	-
NBG Finance Plc	-	50	-	-	-
NBG Asset Management Luxembourg S.A.	-	-	-	-	-
ΚΑΔΜΟΣ Α.Ε.	-	-	-	-	-
ΔΙΟΝΥΣΟΣ Α.Ε.	-	-	-	-	-
Κτηματική Κατασκευαστική Μονοπρόσωπη Α.Ε. «ΕΚΤΕΝΕΠΟΛ»	-	1	-	-	-
ΠΡΟΤΥΠΟΣ Κτηματική Τουριστική Μονοπρόσωπη Α.Ε.	-	1	-	-	-
Ελληνικά Τουριστικά Έργα Α.Ε.	-	-	-	-	-
Εθνική Κτηματικής Εκμετάλλευσης Μονοπρόσωπη Α.Ε.	-	-	-	-	-
NBG International Holdings B.V.	-	46	-	-	-
NBG Leasing IFN S.A.	-	-	-	-	-
NBG Finance (Dollar) Plc*	-	1	-	-	-
NBG Finance (Sterling) Plc*	-	1	-	-	-
NBG Malta Ltd*	-	195	-	-	-
Εθνική Factors Α.Ε.	570	44	13	-	417
ARC Management One SRL (Special Purpose Entity)	-	-	-	-	-
ARC Management Two EAD (Special Purpose Entity)	-	-	-	-	-
I-BANK DIRECT Α.Ε. **	-	-	-	-	-
Probank Leasing Α.Ε.***	33	7	1	-	-
Probank Μεσίτες Ασφαλίσεων Α.Ε.	-	2	-	-	-
Bankteco EOOD	-	-	-	-	-
Stopanska Leasing DOOEL Skopje	-	-	-	-	-
Total	1.375	555	37	3	498

* Εταιρείες υπό εκκαθάριση.

** Η I-Bank Direct Α.Ε. εκκαθαρίστηκε στις 10 Μαρτίου 2023.

*** Η Probank Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε. έχει αναταξινομηθεί ως «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση» (βλ. Σημείωση 11 «Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες»).

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Εταιρική Διακυβέρνηση
--------------------------	---------------------------	---	----------------------------	-----------------------

Διαχείριση Κινδύνων

Διαχείριση Κινδύνων

Ο Όμιλος, ως ένας διεθνής οργανισμός ο οποίος λειτουργεί σε ένα ταχέως αναπτυσσόμενο και μεταβαλλόμενο περιβάλλον, αναγνωρίζει την έκθεσή του σε κινδύνους και την ανάγκη να διαχειριστεί αποτελεσματικά αυτούς τους κινδύνους. Η διαχείριση και ο έλεγχος των κινδύνων αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της δέσμευσης του Ομίλου να διατηρήσει τις αναμενόμενες αποδόσεις στους μετόχους.

Πιστωτικός Κίνδυνος

Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ζημίας εξαιτίας αδυναμίας του αντισυμβαλλομένου να ανταποκριθεί στους όρους και στις υποχρεώσεις που απορρέουν από οποιαδήποτε συμβατική του υποχρέωση. Προέρχεται από τις δανειοδοτικές δραστηριότητες, καθώς και άλλες λοιπές δραστηριότητες που δημιουργούν έκθεση σε κίνδυνο αθέτησης, όπως οι δραστηριότητες του Ομίλου σε χρηματιστηριακές αγορές, αγορές κεφαλαίου και εκκαθαρίσεις συναλλαγών. Ο Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο σημαντικότερος κίνδυνος που αντιμετωπίζει ο Όμιλος. Η διαδικασία αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των δανειοληπτών διενεργείται ξεχωριστά από την Τράπεζα και από κάθε μία από τις θυγατρικές της. Η εν λόγω διαδικασία που έχει θεσπιστεί από τις θυγατρικές συντονίζεται από τις Διευθύνσεις Πίστης και τη Διεύθυνση Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου της Τράπεζας και του Ομίλου («ΔΕΠΚΤ&Ο») για θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους.

Οι πιστοδοτικές λειτουργίες του Ομίλου περιλαμβάνουν:

- κριτήρια πιστοδοτήσεων, τα οποία προσδιορίζονται ανάλογα με τη συγκεκριμένη αγορά που στοχοθετείται, τους δανειολήπτες ή αντισυμβαλλόμενους, καθώς και τον σκοπό, το είδος της χρηματοδότησης και της πηγής αποπληρωμής της,
- όρια πιστοδοτήσεων τα οποία επιτρέπουν την ομαδοποίηση και τη σύγκριση σε διάφορα επίπεδα, όλων των διαφορετικών μορφών έκθεσης σε κίνδυνο,
- θεσμοθετημένες και σαφώς οριοθετημένες διαδικασίες έγκρισης νέων πιστοδοτήσεων καθώς και αναδιάρθρωσης, ανανέωσης και αναχρηματοδότησης των υφιστάμενων πιστοδοτήσεων.

Ο Όμιλος τηρεί διαδικασίες υποστήριξης, μέτρησης και παρακολούθησης των πιστοδοτήσεων σε συνεχή βάση, στις οποίες περιλαμβάνονται ειδικότερα:

- καταγεγραμμένες πολιτικές διαχείρισης πιστωτικών κινδύνων,
- εσωτερικά συστήματα διαβάθμισης κινδύνων,
- συστήματα πληροφορικής και αναλυτικές τεχνικές που εξασφαλίζουν τη μέτρηση των εγγενών πιστωτικών κινδύνων για όλες τις σχετικές δραστηριότητες.

Οι εσωτερικές δικλείδες ασφαλείας του Ομίλου για τις διαδικασίες που αφορούν στην παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου, περιλαμβάνουν:

- κατάλληλη διαχείριση των λειτουργιών πιστοδοτήσεων,
- τακτικές και έγκαιρες διορθωτικές ενέργειες για τη διαχείριση των προβληματικών πιστοδοτήσεων,
- ανεξάρτητο, περιοδικό έλεγχο των διαδικασιών διαχείρισης πιστωτικών κινδύνων από τις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, ειδικότερα όσον αφορά τα συστήματα / υποδείγματα που εφαρμόζονται στον Όμιλο.

Επιπλέον η ΔΕΠΚΤ&Ο αξιολογεί και παρακολουθεί τον πιστωτικό κίνδυνο σε διαρκή βάση μέσα από τις πιστωτικές πολιτικές, εσωτερικά συστήματα αξιολόγησης, καθώς και πληροφοριακά συστήματα και τεχνικές ανάλυσης που επιτρέπουν τη μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου που ενσωματώνεται σε όλες τις σχετικές δραστηριότητες. Ως αποτέλεσμα ο Όμιλος επιτυγχάνει την ενεργή διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου μέσω:

- της εφαρμογής κατάλληλων ορίων πιστωτικού ανοίγματος έναντι μεμονωμένων πιστούχων ή ομίλων πιστούχων,
- της χρήσης τεχνικών περιορισμού του πιστωτικού κινδύνου,
- της προσαρμογής της τιμολόγησης των διαφόρων προϊόντων και υπηρεσιών, αναλόγως τον κίνδυνο,
- τυποποιημένης διαδικασίας επικύρωσης, που περιλαμβάνει όλα τα υποδείγματα αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου και διενεργείται από τον ανεξάρτητο Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας (ΤΕΥ).

Οι Πιστωτικές Πολιτικές για τα Επιχειρηματικά Χαρτοφυλάκια καθώς και τα Χαρτοφυλάκια Λιανικής της Τράπεζας και των θυγατρικών της ορίζουν τα ελάχιστα πιστωτικά κριτήρια, παρουσιάζουν τις θεμελιώδεις πολιτικές, διαδικασίες και κατευθυντήριες γραμμές για τον εντοπισμό, μέτρηση, έγκριση, παρακολούθηση και διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου που αφορά στο Επιχειρηματικό Χαρτοφυλάκιο και στο Χαρτοφυλάκιο Λιανικής τραπεζικής τόσο για την Τράπεζα όσο και για τον Όμιλο συνολικά.

Η Πιστωτική Πολιτική της Τράπεζας εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο μετά από εισήγηση της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου («ΕΔΚ»), κατόπιν πρότασης του Γενικού Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων («CRO»)

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Εταιρική Διακυβέρνηση
--------------------------	---------------------------	---	----------------------------	-----------------------

προς την ΕΔΚ και την Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή. Η Πιστωτική Πολιτική επισκοπείται σε ετήσια βάση και αναθεωρείται όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο και σε κάθε περίπτωση κάθε δύο χρόνια.

Η Πιστωτική Πολιτική κάθε Θυγατρικής εγκρίνεται από τα αρμόδια τοπικά Διοικητικά Συμβούλια/ Επιτροπές, ύστερα από εισήγηση των αρμόδιων Στελεχών ή Οργάνων των Θυγατρικών, σύμφωνα με τις αποφάσεις της Τράπεζας και τις διατάξεις των Πιστωτικών Πολιτικών. Κάθε πρόταση πρέπει να φέρει την εκ των προτέρων συγκατάθεση του Γενικού Διευθυντή Πίστης («CCO») ή του Επικεφαλής της Διεύθυνσης Πίστης Λιανικής Τραπεζικής του Ομίλου ανάλογα με το χαρτοφυλάκιο, σε συνεργασία με τον Επικεφαλής της ΔΕΠΚΤ&Ο για θέματα που εμπíπτουν στην αρμοδιότητά τους. Οι Πιστωτικές Πολιτικές των Θυγατρικών επισκοπούνται σε ετήσια βάση και αναθεωρούνται όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο και σε κάθε περίπτωση κάθε δύο χρόνια.

Με την εφαρμογή της Πιστωτικής Πολιτικής για το Χαρτοφυλάκιο Λιανικής Τραπεζικής διενεργείται αποτελεσματικά η αξιολόγηση και εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου, τόσο για νέα όσο και για τα υφιστάμενα προϊόντα. Η Ανώτατη Διοίκηση της Τράπεζας ενημερώνεται τακτικά για όλες τις πτυχές της πιστωτικής πολιτικής. Όποτε κριθεί απαραίτητο, καθορίζονται διορθωτικές ενέργειες και σχέδιο δράσης προκειμένου να λυθούν τυχόν προβλήματα εντός του Πλαισίου Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων και του στρατηγικού προσανατολισμού της Τράπεζας. Η Πιστωτική Πολιτική Λιανικής Τραπεζικής της Τράπεζας εγκρίνεται και δύναται να τροποποιηθεί ή να αναθεωρηθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και υπόκειται σε περιοδική αναθεώρηση. Η Πιστωτική Πολιτική Λιανικής Τραπεζικής επισκοπείται σε ετήσια βάση και αναθεωρείται όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο και σε κάθε περίπτωση κάθε δύο χρόνια. Όλες οι εγκεκριμένες αλλαγές, ενσωματώνονται και στο Εγχειρίδιο Πιστωτικής Πολιτικής.

Κίνδυνος Συγκέντρωσης

Η Τράπεζα διαχειρίζεται την έκθεσή της σε πιστωτικό κίνδυνο και συμμορφώνεται με τους Εποπτικούς Κανόνες μέσω του συστήματος θέσπισης εσωτερικών ορίων συγκέντρωσης. Η Διεύθυνση Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου είναι υπεύθυνη για τη θέσπιση και παρακολούθηση των ορίων, καθώς και για την Εποπτική συμμόρφωση της Τράπεζας στο πλαίσιο διαχείρισης του κινδύνου συγκέντρωσης.

Βασικό μέσο ελέγχου του κινδύνου συγκέντρωσης του Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου, αποτελούν τα Ανώτατα Όρια Πιστούχου τα οποία εκφράζουν το ανώτατο επιτρεπτό επίπεδο έκθεσης σε κίνδυνο ανά πιστούχο, για δεδομένη αξιολογική βαθμίδα και τα Κλαδικά Όρια τα οποία καθορίζουν το μέγιστο επιτρεπτό όριο ανοίγματος ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, έτσι όπως ορίζονται οι κλάδοι από την Στατιστική Κωδικοποίηση Οικονομικής Δραστηριότητας (ΣΤΑΚΟΔ08). Τα κλαδικά όρια αποτελούν μέρος του Πλαισίου Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων της Τράπεζας, επικαιροποιούνται ετησίως και υπερβάσεις αυτών εγκρίνονται από το Συμβούλιο Διαχείρισης Κινδύνων κατόπιν πρότασης του Γενικού Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Risk Officer). Όλες οι υπερβάσεις επί των θεσπισθέντων Ανωτάτων Ορίων Πιστούχου, πρέπει να λάβουν έγκριση από ένα Εγκριτικό Όργανο υψηλότερου επιπέδου, σύμφωνα με τις καθορισμένες εγκριτικές ευχέρειες, όπως αυτές ορίζονται στην Εταιρική Πιστωτική Πολιτική.

Ο πιστωτικός κίνδυνος συγκέντρωσης που απορρέει από σημαντική έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο έναντι ενός αντισυμβαλλομένου ή ομάδας αντισυμβαλλομένων κοινού επιχειρηματικού ενδιαφέροντος, των οποίων η πιθανότητα αθέτησης εξαρτάται από κοινούς παράγοντες κινδύνου, παρακολουθείται σύμφωνα με το πλαίσιο αναφορών των Μεγάλων Χρηματοδοτικών Ανοιγμάτων («ΜΧΑ»).

Τέλος, στο πλαίσιο της Διαδικασίας Αξιολόγησης της Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ICAAP), η Τράπεζα έχει υιοθετήσει μεθοδολογία για τον υπολογισμό του κινδύνου που προκύπτει από τη συγκέντρωση πιστοδοτικών ανοιγμάτων σε κλάδους οικονομικής δραστηριότητας (κλαδικός κίνδυνος συγκέντρωσης), όσο και από αυτή σε μεμονωμένες επιχειρήσεις (ονομαστική συγκέντρωση). Πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις υπολογίζονται, αν κριθεί απαραίτητο, και η κεφαλαιακή επάρκεια του Πυλώνα Ι προσαρμόζεται, ώστε να ληφθούν τελικά υπόψη οι εν λόγω κίνδυνοι συγκέντρωσης.

Κίνδυνος Αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο υφιστάμενος ή ενδεχόμενος κίνδυνος επί των αποτελεσμάτων και του κεφαλαίου λόγω δυσμενών μεταβολών στα επιτόκια, στις τιμές μετοχών και εμπορευμάτων, στις συναλλαγματικές ισοτιμίες, καθώς και στη μεταβλητότητα αυτών. Η σημαντικότερη πηγή κινδύνου αγοράς για τον Όμιλο προέρχεται από το χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας. Για την ορθή εκτίμηση, παρακολούθηση και αποτελεσματική διαχείριση του αναλαμβανομένου κινδύνου, η Τράπεζα έχει θεσπίσει ένα πλαίσιο αρχών, διαδικασιών, μεθόδων μέτρησης και ορίων, το οποίο διέπει το σύνολο των συναλλαγών που διενεργεί. Οι σημαντικότερες κατηγορίες κινδύνου αγοράς για την Τράπεζα είναι ο επιτοκιακός, ο μετοχικός, ο συναλλαγματικός κίνδυνος και ο κίνδυνος εμπορευμάτων.

Επιτοκιακός Κίνδυνος είναι ο κίνδυνος πιθανής ζημίας στο χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας εξαιτίας μεταβολών στα επιτόκια και/ή στην υποκείμενη μεταβλητότητά τους, ο οποίοι πηγάει, κυρίως, από τις συναλλαγές σε παράγωγα επιτοκιακά προϊόντα, εξωχρηματιστηριακά και διαπραγματεύσιμα σε οργανωμένες αγορές, καθώς και στα χρεόγραφα του εμπορικού χαρτοφυλακίου και των διακρατούμενων χρεογράφων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση.

Συγκεκριμένα, η Τράπεζα διατηρεί ένα αξιοσημείωτο χαρτοφυλάκιο από επιτοκιακά παράγωγα προϊόντα, απλής κυρίως δομής, τα οποία εκκαθαρίζονται κυρίως μέσω κεντρικών αντισυμβαλλομένων ή αφορούν σε διμερείς συναλλαγές που διέπονται από τυποποιημένες συμβάσεις κάλυψης πιστωτικού κινδύνου (ISDA/CSAs). Τα εν λόγω παράγωγα χρησιμοποιούνται πρωτίστως για την αντιστάθμιση του επιτοκιακού κινδύνου των ομολόγων του χαρτοφυλακίου «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» και του χαρτοφυλακίου «διακρατούμενων για είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών», καθώς και του επιτοκιακού ανοίγματος από άλλα παράγωγα προϊόντα στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο. Επιπλέον, η Τράπεζα διατηρεί ένα σημαντικό χαρτοφυλάκιο ομολόγων, κυρίως σε εκδόσεις Ελληνικού Δημοσίου και σε ομόλογα άλλων χωρών της περιφέρειας, τα οποία κατατάσσονται πρωτίστως στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο και συγκεκριμένα στο χαρτοφυλάκιο «διακρατούμενων για είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών». Επιπλέον, η Τράπεζα κατέχει θέσεις σε ομόλογα έκδοσης ελληνικών και διεθνών τραπεζών και περιορισμένες θέσεις σε εταιρικά ομόλογα.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Εταιρική Διακυβέρνηση
--------------------------	---------------------------	---	----------------------------	-----------------------

Συνολικά, η Τράπεζα έχει περιορισμένη έκθεση σε επιτοκιακό κίνδυνο στο εμπορικό της χαρτοφυλάκιο, ενώ παράλληλα εισέρχεται σε σχέσεις λογιστικής και οικονομικής αντιστάθμισης, μέσω συμβάσεων ανταλλαγής επιτοκίων προκειμένου να μειώσει τον επιτοκιακό κίνδυνο των ομολόγων που κατέχει στο επενδυτικό της χαρτοφυλάκιο.

Μετοχικός Κίνδυνος είναι ο κίνδυνος πιθανής ζημίας στο χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας εξαιτίας μεταβολών στις τιμές μετοχών και μετοχικών δεικτών και/ή στην υποκείμενη μεταβλητότητά τους. Η Τράπεζα διατηρεί περιορισμένο χαρτοφυλάκιο μετοχών, η πλειοψηφία των οποίων διαπραγματεύεται στο Χρηματιστήριο Αθηνών (Χ.Α.) και κατέχει περιορισμένη θέση σε παράγωγα προϊόντα επί μετοχών και μετοχικών δεικτών. Οι θέσεις σε μετοχές ταξινομούνται στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο (βραχυπρόθεσμα) και στο χαρτοφυλάκιο «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών και για ενδεχόμενη πώληση» (μακροπρόθεσμα). Το χαρτοφυλάκιο παραγώγων προϊόντων επί μετοχών και μετοχικών δεικτών χρησιμοποιείται κυρίως για την αντιστάθμιση του κινδύνου που προέρχεται από τη θέση του Ομίλου σε μετοχές, καθώς και από τα προϊόντα που διατίθενται στην πελατεία και είναι συνδεδεμένα με την απόδοση κάποιου μετοχής ή κάποιου μετοχικού δείκτη, και σε μικρότερο βαθμό για την αποκόμιση κερδών. Επιπλέον, η Τράπεζα κατέχει θέσεις σε αμοιβαία κεφάλαια, μέσω των δικαιωμάτων προαίρεσης που εμπεριέχονται σε δομημένες πελατειακές καταθέσεις, καθώς και των θέσεων που λαμβάνει για την αντιστάθμιση τους.

Συναλλαγματικός Κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που αφορά στην ενδεχόμενη ζημία λόγω μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες και/ή στην υποκείμενη μεταβλητότητα τους. Η Ανοικτή Συναλλαγματική Θέση της Τράπεζας προέρχεται κυρίως από τις τρέχουσες και προθεσμιακές συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, καθώς και την αποτίμηση των εξωχρηματιστηριακών παραγώγων προϊόντων σε ξένο νόμισμα, και διακρίνεται σε εμπορική και δομική. Η δομική ανοικτή συναλλαγματική θέση περιλαμβάνει όλα τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις της Τράπεζας σε ξένο νόμισμα (όπως δάνεια, καταθέσεις, κ.α.), καθώς και τις συναλλαγές σε συνάλλαγμα που διενεργεί η Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων. Εκτός της Τράπεζας, ο συναλλαγματικός κίνδυνος τον οποίο αναλαμβάνουν οι λοιπές θυγατρικές είναι αμελητέος. Ο Όμιλος συναλλάσσεται σε όλα τα βασικά νομίσματα, διατηρώντας κυρίως βραχυπρόθεσμες τοποθετήσεις για αποκόμιση κερδών και για την εξυπηρέτηση των θεσμικών, εταιρικών, εγχώριων και διεθνών πελατών του.

Κίνδυνος Εμπορευμάτων είναι ο κίνδυνος πιθανής ζημίας στο χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας εξαιτίας μεταβολών στις τιμές εμπορευμάτων και δεικτών επί εμπορευμάτων και/ή στην υποκείμενη μεταβλητότητά τους. Η έκθεση της Τράπεζας στον εν λόγω κίνδυνο είναι περιορισμένη, καθώς οι θέσεις των πελατών σε παράγωγα προϊόντα επί εμπορευμάτων αντισταθμίζονται με Συμβόλαια Μελλοντικής Εκπλήρωσης.

Μέγιστη Δυνητική Ζημιά («ΜΔΖ»). Η Τράπεζα, για την ορθή εκτίμηση και αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου αγοράς, χρησιμοποιεί συγκεκριμένα μοντέλα και διαδικασίες, που βασίζονται σε διεθνή αναγνωρισμένες μεθόδους και πρακτικές. Ειδικότερα, η Τράπεζα εκτιμά τη Μέγιστη Δυνητική Ζημιά («ΜΔΖ») του εμπορικού της χαρτοφυλακίου, καθώς και του χαρτοφυλακίου διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών και για ενδεχόμενη πώληση. Οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ χρησιμοποιούνται από την Τράπεζα, αφενός ως εργαλείο

διαχείρισης του εν λόγω κινδύνου, όσο και για τον υπολογισμό των σχετικών κεφαλαιακών απαιτήσεων. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία του εσωτερικού υποδείγματος μέτρησης του κινδύνου αγοράς, η Τράπεζα εφαρμόζει καθημερινά πρόγραμμα δοκιμαστικού εκ των υστέρων ελέγχου (back-testing). Επιπλέον, καθώς οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ αναφέρονται σε «κανονικές συνθήκες» αγοράς, είναι απαραίτητη η συμπληρωματική ανάλυση για την εκτίμηση της ζημίας που ενδέχεται να υποστεί η Τράπεζα σε ακραίες και ασυνήθιστες συνθήκες στις χρηματοοικονομικές αγορές. Για το λόγο αυτό, διενεργείται σε εβδομαδιαία βάση άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress testing), επί του εμπορικού χαρτοφυλακίου και του χαρτοφυλακίου «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών και για ενδεχόμενη πώληση» της Τράπεζας, βάσει συγκεκριμένων σεναρίων ανά κατηγορία κινδύνου (επιτοκιακός, μετοχικός, συναλλαγματικός). Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το μοντέλο εκτίμησης ΜΔΖ, τα παραγόμενα αποτελέσματα, καθώς και για τις διαδικασίες του δοκιμαστικού εκ των υστέρων ελέγχου (back-testing) και της προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress testing) αναφέρονται στη Σημείωση 4.3 των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022.

Για τον αποτελεσματικό έλεγχο και τη διαχείριση των αναλαμβανόμενων κινδύνων, η Τράπεζα έχει θεσπίσει πλαίσιο ορίων ΜΔΖ. Τα όρια καθορίστηκαν σύμφωνα με το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνου (Risk Appetite Framework-«RAF») της Τράπεζας, την αναμενόμενη κερδοφορία της Διεύθυνσης Διαχείρισης Διαθεσίμων, καθώς και το ύψος των ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας, στο πλαίσιο της στρατηγικής του Ομίλου. Τα όρια αφορούν τόσο στους επιμέρους κινδύνους (επιτοκιακό, συναλλαγματικό, μετοχικό και κίνδυνο εμπορευμάτων), όσο και στο συνολικό κίνδυνο αγοράς του εμπορικού χαρτοφυλακίου και του «χαρτοφυλακίου διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών και για ενδεχόμενη πώληση» της Τράπεζας, λαμβάνοντας υπόψη τη διαφοροποίηση μεταξύ των χαρτοφυλακίων. Επιπρόσθετα, τα ίδια όρια χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση και διαχείριση των επιπέδων κινδύνου στο εποπτικό εμπορικό χαρτοφυλάκιο, σε συνολικό επίπεδο και ανά κατηγορία κινδύνου, δεδομένου ότι το συνολικό επίπεδο είναι αναγκαίο για τον υπολογισμό των απαιτήσεων των ιδίων κεφαλαίων για τον κίνδυνο αγοράς βάσει εσωτερικού μοντέλου (Internal Model Approach – «ΙΜΑ»).

Οι αρχές και οι διαδικασίες που ακολουθούνται για την αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου αγοράς της Τράπεζας, περιγράφονται αναλυτικά στην Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς («Πολιτική»). Η Πολιτική υπόκειται σε συνεχή επικαιροποίηση, καθώς οι αλλαγές στις χρηματοοικονομικές συνθήκες, οι μεταβολές του εποπτικού πλαισίου ή άλλα γεγονότα ενδέχεται να επηρεάσουν τις ακολουθούμενες διαδικασίες και τους συναφείς ελέγχους. Η σύνταξη της Πολιτικής αποδεικνύει τη δέσμευση της Τράπεζας να αναπτύσσει και να εφαρμόζει τις καταλληλότερες μεθόδους για την αξιολόγηση, επιμέτρηση, διαχείριση και έλεγχο του κινδύνου αγοράς που απορρέει από τη συναλλακτική της δραστηριότητα, τόσο στο εμπορικό της χαρτοφυλάκιο όσο και στο χαρτοφυλάκιο «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών και για ενδεχόμενη πώληση». Επιπλέον, το μοντέλο εκτίμησης της ΜΔΖ και των μεθόδων που ακολουθούνται από την Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας της Τράπεζας και του Ομίλου («ΔΧΚΚΡΤ&Ο») για την επιμέτρηση και

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Εταιρική Διακυβέρνηση
--------------------------	---------------------------	---	----------------------------	-----------------------

παρακολούθηση του κινδύνου αγοράς περιγράφονται σε ξεχωριστό εγχειρίδιο, το οποίο είναι συμπληρωματικό της Πολιτικής Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς και επικαιροποιείται μαζί με την Πολιτική.

Η επάρκεια του πλαισίου διαχείρισης κινδύνου αγοράς, καθώς και η καταλληλότητα του μοντέλου εκτίμησης της ΜΔΖ, επαναξιολογήθηκαν επιτυχώς από κλιμάκιο του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού στο πλαίσιο της «Στοχευμένης Αξιολόγησης Εσωτερικών Υποδειγμάτων για τον Κίνδυνο Αγοράς» που εφάρμοσε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Η επιτυχής ολοκλήρωση του ανωτέρω ελέγχου επιβεβαίωσε τη χρήση του εσωτερικού υποδείγματος για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων, γεγονός που καταδεικνύει την πληρότητα και αξιοπιστία του μοντέλου ΜΔΖ της Τράπεζας. Επίσης, ο ανεξάρτητος Τομέας Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας αξιολογεί την εγκυρότητα του εσωτερικού υποδείγματος σε ετήσια βάση και η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου εξετάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα την πληρότητα και αποτελεσματικότητα των ελέγχων που διενεργούνται κατά τη διαδικασία εκτίμησης του κινδύνου αγοράς. Τέλος, η Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας της Τράπεζας και Ομίλου ολοκλήρωσε την εφαρμογή της αναθεωρημένης τυποποιημένης προσέγγισης για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του κινδύνου αγοράς σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο Βασιλεία III (SA-FRTB), η οποία τέθηκε σε ισχύ για σκοπούς παραγωγής αναφορών το τρίτο τρίμηνο του 2021.

Επιτοκιακός Κίνδυνος στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο (IRRBB)

Ο κίνδυνος επιτοκίου από δραστηριότητες στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο αναφέρεται στον υφιστάμενο ή μελλοντικό κίνδυνο για τα κέρδη και το κεφάλαιο της Τράπεζας, ο οποίος προκύπτει από δυσμενείς διακυμάνσεις των επιτοκίων που επηρεάζουν τα στοιχεία του χαρτοφυλακίου της Τράπεζας. Ο κίνδυνος επιτοκίου από δραστηριότητες στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο πηγάζει κυρίως από τους παρακάτω παράγοντες:

- **Κίνδυνος επιτοκιακού ανοίγματος:** προκύπτει από ασυμμετρία στη χρονική στιγμή μεταβολής των επιτοκίων στα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού, καθώς και εκτός ισολογισμού βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων θέσεων του Ομίλου,
- **Κίνδυνος βάσης:** προκύπτει από ατελή συσχέτιση στην αναπροσαρμογή των επιτοκίων που εισπράττονται και καταβάλλονται σε διαφορετικά μέσα με, κατά τα άλλα, παρόμοια χαρακτηριστικά μεταβολής επιτοκίου,
- **Κίνδυνος δικαιώματος προαίρεσης:** προκύπτει από δικαιώματα ενσωματωμένα σε προϊόντα χαρτοφυλακίου των στοιχείων του ενεργητικού, παθητικού και εκτός ισολογισμού του Ομίλου,
- **Κίνδυνος Πιστωτικού Περιθωρίου εκτός Χαρτοφυλακίου Συναλλαγών:** Ο κίνδυνος που προκύπτει από αλλαγές στην αντίληψη της αγοράς σχετικά με την τιμολόγηση του πιστωτικού κινδύνου, την προσαύξηση λόγω κομίστρου ρευστότητας και ενδεχομένως άλλα στοιχεία μέσω των οποίων ενέχουν πιστωτικό κίνδυνο και μπορούν να προκαλέσουν διακυμάνσεις στην τιμολόγηση του πιστωτικού κινδύνου, ο οποίος δεν εξηγείται από τον

IRRBB ή από αναμενόμενο πιστωτικό κίνδυνο ή (αιφνίδια απόκλιση σε) κίνδυνο αθέτησης υποχρέωσης.

Οι διακυμάνσεις των επιτοκίων επηρεάζουν την οικονομική αξία των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού, καθώς και των στοιχείων εκτός ισολογισμού του Ομίλου, ως αποτέλεσμα αντίστοιχων αλλαγών στο επίπεδο ταμειακών ροών, καθώς και αλλαγών στα προεξοφλητικά επιτόκια και – συνεπώς – στην παρούσα αξία αυτών των στοιχείων. Οι αλλαγές των επιτοκίων επηρεάζουν επίσης τα κέρδη του Ομίλου, μέσω διακυμάνσεων των καθαρών εσόδων από τόκους («NII») καθώς και άλλων εσόδων και λειτουργικών εξόδων ευαίσθητων σε μεταβολές επιτοκίων. Είναι συνεπώς σημαντικό να αξιολογηθεί ο κίνδυνος επιτοκίου που προκύπτει από δραστηριότητες στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο υπό αυτές τις δύο συμπληρωματικές οπτικές, ποσοτικοποιώντας την επίδραση των αλλαγών στα επιτόκια χρησιμοποιώντας την οικονομική αξία και τα κέρδη του Ομίλου.

Το τραπεζικό χαρτοφυλάκιο του Ομίλου αποτελείται κυρίως από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες, απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, χρεόγραφα που αποτιμώνται σε αποσβεσμένο κόστος καθώς και σε εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (Fair Value through Other Comprehensive Income, «FVTOCI») (κυρίως ομόλογα ελληνικού δημοσίου και άλλα κρατικά ομόλογα χωρών ΕΕ, σταθερού επιτοκίου), υποχρεώσεις προς πελάτες και προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους, χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα, αποτιμώμενες σε αποσβεσμένο κόστος. Ο Όμιλος διατηρεί επαρκείς λειτουργίες επιμέτρησης, παρακολούθησης και ελέγχου του Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο, που περιλαμβάνουν:

- συστήματα μέτρησης επιτοκιακού κινδύνου, τα οποία λαμβάνουν υπόψη όλες τις σημαντικές πηγές επιτοκιακού κινδύνου και τα οποία συνεκτιμούν τις επιπτώσεις από τις επιτοκιακές μεταβολές με τρόπο που συνάδει με το εύρος των δραστηριοτήτων του Ομίλου,
- μέτρηση της ευπάθειας σε απώλειες κάτω από ακραίες συνθήκες αγοράς,
- διαδικασίες και πληροφορίες σχετικά με τη μέτρηση, παρακολούθηση, έλεγχο και αναφορά της έκθεσης σε επιτοκιακό κίνδυνο στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο, και
- καταγεγραμμένη πολιτική αναφορικά με τη διαχείριση του Κινδύνου Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου.

Ο Κίνδυνος Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου επιμετρείται, παρακολουθείται και ελέγχεται από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας της Τράπεζας και του Ομίλου, βάσει του Πλαισίου Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων του Ομίλου. Συγκεκριμένα, η Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας της Τράπεζας και του Ομίλου χρησιμοποιεί μία σειρά από μετρήσεις με σκοπό την παρακολούθηση και τον έλεγχο του Κινδύνου Επιτοκίου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο:

- Ανάλυση Ευαισθησίας των Καθαρών Εσόδων από Τόκους, μία μέτρηση της επίδρασης μεταβολών των επιτοκίων στα αναμενόμενα έσοδα από τόκους του

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Εταιρική Διακυβέρνηση
--------------------------	---------------------------	---	----------------------------	-----------------------

Ομίλου. Η ανάλυση ευαισθησίας μετράει μεταβολές στα έσοδα από τόκους λαμβάνοντας υπόψη διαφορετικά σενάρια και σε ορίζοντα ενός έτους, με την υπόθεση ότι ο ισολογισμός παραμένει σταθερός. Κύριος σκοπός του είναι η μέτρηση της ευαισθησίας της κερδοφορίας του Ομίλου σε συνθήκες μεταβαλλόμενων επιτοκίων.

- Ανάλυση Ευαισθησίας της Οικονομικής Αξίας Ιδίων Κεφαλαίων, μία μέτρηση της ευαισθησίας του Ισολογισμού της Τράπεζας σε μεταβολές των επιτοκίων. Η μέτρηση αντιπροσωπεύει τη μεταβολή στην καθαρή παρούσα αξία όλων των χρηματοροών στον ισολογισμό της Τράπεζας κάτω από διαφορετικά σενάρια επιτοκίων, με βάση την υπολειπόμενη διάρκεια του Εκκαθαρισμένου Ισολογισμού, δηλαδή υιοθετώντας την υπόθεση ότι τα στοιχεία του Ισολογισμού αποσβένονται και δεν αντικαθίστανται από νέα δραστηριότητα.

Και τα δύο είδη μετρήσεων χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό των απαιτούμενων κεφαλαίων Κινδύνου Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου του Ομίλου. Ο έλεγχος και αξιολόγηση των συστημάτων και διαδικασιών μέτρησης Κινδύνου Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου πραγματοποιείται ετησίως από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου σε σχέση με τους υπολογισμούς κεφαλαιακών απαιτήσεων που γίνονται για την άσκηση Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου. Επιπλέον, ο ανεξάρτητος Τομέας Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας («TEV») έδωσε πλήρη έγκριση για το υπόδειγμα Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο και έχει συμπεριλάβει το υπόδειγμα στο μητρώο υποδειγμάτων του και στην αντίστοιχη ετήσια διαδικασία επανεπικύρωσης.

Μία σειρά από όρια Κινδύνου Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου ορίζονται στο Πλαίσιο Ανάληψης Κινδύνου του Ομίλου σε σχέση με τη μέτρηση ευαισθησίας της Οικονομικής Αξίας Ιδίων Κεφαλαίων, σε συμφωνία με τα όρια που θεσπίζονται στην διαδικασία εποπτικών δοκιμών ακραίων τιμών των πιο πρόσφατων Εποπτικών Οδηγιών για τον Κίνδυνο Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου. Επιπρόσθετα, η Τράπεζα έχει θεσπίσει εσωτερικά όρια στο Πλαίσιο Διάθεσης και Ανάληψης Κινδύνων του Ομίλου, σε σχέση με την ανάληψη κινδύνου που αφορά την κερδοφορία της Τράπεζας (ευαισθησία των Καθαρών Εσόδων από Τόκους). Τα καθορισμένα όρια παρακολουθούνται και αναφέρονται στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου («BRC») όπως και στο Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής («ALCO») σε μηνιαία βάση. Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε αυξανόμενα επίπεδα Κινδύνου Επιτοκίου Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου, εν μέσω αύξησης του επιπέδου επιτοκίων αγοράς, που όμως παραμένουν εντός των ορίων που προβλέπονται από τις σχετικές Εποπτικές Κατευθυντήριες Γραμμές.

Πιστωτικός Κίνδυνος Αντισυμβαλλόμενου

Ο Πιστωτικός Κίνδυνος Αντισυμβαλλόμενου έγκειται στην ενδεχόμενη αδυναμία του αντισυμβαλλόμενου να τηρήσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις έως τον οριστικό διακανονισμό των χρηματοροών μιας συναλλαγής και απορρέει από τις συναλλαγές σε παράγωγα προϊόντα και από άλλες διαπραγματικές συναλλαγές χρηματοδότησης με ή χωρίς εξασφάλιση, καθώς και από εμπορικές συναλλαγές.

Επιπλέον, ο Πιστωτικός Κίνδυνος Αντισυμβαλλόμενου περιλαμβάνει και τον κίνδυνο ζημίας από συναλλαγές σε παράγωγα προϊόντα λόγω επιδείνωσης στην πιστοληπτική φερεγγυότητα του αντισυμβαλλόμενου.

Ο Πιστωτικός Κίνδυνος Αντισυμβαλλόμενου της Τράπεζας προέρχεται κυρίως από συναλλαγές σε εξωχρηματιστηριακά και χρηματιστηριακά παράγωγα προϊόντα και σε μικρότερο βαθμό από διαπραγματικές συναλλαγές χρηματοδότησης με ή χωρίς εξασφάλιση, καθώς και εμπορικές συναλλαγές στις οποίες η Τράπεζα έχει περιορισμένη έκθεση σε κίνδυνο.

Ο Όμιλος έχει καθορίσει και διατηρεί διαδικασίες για την αποτελεσματική μέτρηση, παρακολούθηση και διαχείριση του εν λόγω κινδύνου, οι οποίες περιλαμβάνουν τα εξής:

- Συστήματα και μεθοδολογίες μέτρησης, με σκοπό την αποτύπωση και ποσοτικοποίηση όλων των ουσιαστικών πηγών δημιουργίας του Πιστωτικού Κινδύνου Αντισυμβαλλόμενου, με συνέπεια και πληρότητα ως προς το εύρος και τη φύση των δραστηριοτήτων του Ομίλου.
- Τον υπολογισμό βασικών μεγεθών, όπως την αξία ανοίγματος σε αθέτηση (Exposure at Default - EAD), το ενδεχόμενο μελλοντικό άνοιγμα (Potential Future Exposure - PFE) και την Αποτίμηση πιστωτικού κινδύνου (Credit Valuation Adjustment - CVA) που σχετίζονται με τις προαναφερθείσες συναλλαγές. Τα μεγέθη αυτά χρησιμοποιούνται για σκοπούς διαχείρισης ορίων και εξασφαλίσεων κάλυψης του πιστωτικού κινδύνου, υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων καθώς και προσαρμογής των λογιστικών αποτιμήσεων.
- Διαδικασίες διεξαγωγής δοκιμαστικού εκ των υστέρων ελέγχου (back-testing), με σκοπό τη διασφάλιση της εγκυρότητας και αξιοπιστίας των μοντέλων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του ενδεχόμενου μελλοντικού ανοίγματος που προκύπτει από τις συναλλαγές σε παράγωγα προϊόντα.
- Επαρκείς και αποτελεσματικές διαδικασίες και πληροφοριακά συστήματα σχετικά με τη μέτρηση, παρακολούθηση, διαχείριση και αποτύπωση της έκθεσης του Ομίλου σε Πιστωτικό Κίνδυνο Αντισυμβαλλόμενου.
- Πληροφοριακά συστήματα εξελιγμένης τεχνολογίας, επαρκώς αποτελεσματικά να διαχειριστούν την πολυπλοκότητα των συναλλακτικών δραστηριοτήτων του Ομίλου. Οι σχετικές αναφορές πρέπει να παρέχονται έγκαιρα στη Διοίκηση και τα αρμόδια όργανα της Τράπεζας, καθώς και στις Εποπτικές Αρχές.

Με γνώμονα την περαιτέρω μείωση του αναλαμβανόμενου κινδύνου, η Τράπεζα έχει υπογράψει τυποποιημένες συμβάσεις (International Swaps and Derivatives Association-«ISDA» και Global Master Repurchase Agreement-«GMRA»), οι οποίες περιλαμβάνουν όλους τους απαιτούμενους όρους σχετικά με τον συμφητισμό των εκατέρωθεν απαιτήσεων και υποχρεώσεων και την παροχή των αναγκαίων εξασφαλίσεων μεταξύ των αντισυμβαλλόμενων μερών. Επιπρόσθετα, η Τράπεζα έχει υπογράψει με το σύνολο σχεδόν των Πιστωτικών Ιδρυμάτων με τα οποία διενεργεί συναλλαγές σε παράγωγα προϊόντα, συμβάσεις κάλυψης πιστωτικού κινδύνου (Credit Support

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Εταιρική Διακυβέρνηση
--------------------------	---------------------------	---	----------------------------	-----------------------

Annexes-«CSAs»). Με τις συμβάσεις αυτές τίθενται οι όροι και διασφαλίζεται η αμοιβαία παροχή εξασφαλίσεων, κυρίως σε μετρητά ή χρεωστικούς τίτλους, σε ημερήσια βάση, σύμφωνα με την τρέχουσα αξία των συναλλαγών. Επιπλέον, η Τράπεζα πραγματοποιεί εξωχρηματιστηριακές συναλλαγές με κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους («CCPs»), είτε άμεσα είτε μέσω χρηματοοικονομικών διαμεσολαβητών.

Επίσης, η Τράπεζα αποφεύγει να αναλαμβάνει θέσεις σε παράγωγα προϊόντα, των οποίων οι αξίες των υποκείμενων στοιχείων έχουν υψηλό βαθμό συσχέτισης με την πιστοληπτική ποιότητα του αντισυμβαλλομένου (wrong-way-risk).

Οι μεθοδολογίες και διαδικασίες που υιοθετούνται από την Τράπεζα αναφορικά με την εκτίμηση, μέτρηση και διαχείριση του Πιστωτικού Κινδύνου Αντισυμβαλλομένου, τόσο για εσωτερικούς όσο και εποπτικούς σκοπούς, αναλύονται στο Πλαίσιο Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου Αντισυμβαλλομένου («Counterparty Credit Risk Framework»).

Κίνδυνος Χώρας

Ο κίνδυνος χώρας είναι ο υφιστάμενος ή ενδεχόμενος κίνδυνος επί των αποτελεσμάτων και του κεφαλαίου λόγω των γεγονότων που συντελούνται σε μια χώρα, τα οποία βρίσκονται, τουλάχιστον έως ένα βαθμό, υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης, αλλά όχι υπό τον έλεγχο κάποιας εταιρείας ή ατόμου. Οι κύριες κατηγορίες του κινδύνου χώρας περιλαμβάνουν τον κίνδυνο στάσης πληρωμών (sovereign risk), τον κίνδυνο αδυναμίας μετατροπής του εγχώριου νομίσματος σε διεθνή βασικά νομίσματα αποθεμάτων (convertibility risk) και τον κίνδυνο μη αποπληρωμής υποχρεώσεων στο εξωτερικό (transfer risk). Ως εκ τούτου, στον κίνδυνο χώρας εμπίπτουν όλες οι μορφές διασυστοριακών χρηματοδοτήσεων σε μια χώρα, είτε αυτές αφορούν στην κεντρική κυβέρνηση, είτε σε Πιστωτικά Ιδρύματα (Π.Ι.), είτε σε επιχείρηση ή ιδιώτη.

Τα στοιχεία εντός και εκτός ισολογισμού τα οποία υπόκεινται σε κίνδυνο χώρας είναι τα παρακάτω:

- οι συμμετοχές στο μετοχικό κεφάλαιο θυγατρικών που εδρεύουν στο εξωτερικό,
- οι διαπραγματικές τοποθετήσεις, με ή χωρίς εξασφάλιση, καθώς και οι κίνδυνοι από συναλλαγές σε παράγωγα εξωχρηματιστηριακά προϊόντα, με Π.Ι. τα οποία εδρεύουν στο εξωτερικό,
- η χορήγηση δανείων προς επιχειρήσεις ή Π.Ι. που εδρεύουν στο εξωτερικό, η διακράτηση διεθνών εταιρικών ομολόγων, καθώς και η χρηματοδότηση μεγάλων διασυστοριακών έργων (project finance),
- οι εγχρήματες (funded) και μη-εγχρήματες (unfunded) εμπορικές συναλλαγές με αντισυμβαλλόμενους που έχουν έδρα στο εξωτερικό, και
- η διακράτηση κρατικών ομολόγων άλλων χωρών.

Στο πλαίσιο αυτό, η έκθεση της Τράπεζας σε κίνδυνο χώρας κυρίως πηγάζει από τις θυγατρικές του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό, τη διατήρηση κρατικών ομολόγων άλλων χωρών, καθώς και τις διασυστοριακές δραστηριότητες με τη μορφή διαπραγματικών συναλλαγών και εταιρικών πιστοδοτήσεων.

Η ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο παρακολουθεί την έκθεση σε κίνδυνο χώρας, όπως ορίζεται παραπάνω, σε καθημερινή βάση, επικεντρώνοντας κυρίως στις χώρες όπου έχει παρουσία ο Όμιλος. Επί του παρόντος, η Τράπεζα έχει περιορισμένη έκθεση σε κίνδυνο χώρας, καθώς οι μόνες θυγατρικές που εδρεύουν στο εξωτερικό βρίσκονται στην Κύπρο και τη Βόρεια Μακεδονία.

Κίνδυνος Ρευστότητας

Ως κίνδυνος ρευστότητας ορίζεται ο κίνδυνος ο οποίος απορρέει από την αδυναμία του οργανισμού να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όταν αυτές καταστούν πληρωτέες, χωρίς να υποστεί σημαντικές ζημιές.

Αντικατοπτρίζει τον κίνδυνο που προκύπτει, από περιορισμένες ή από μακροπρόθεσμα λιγότερο σταθερές πηγές χρηματοδότησης (κίνδυνος χρηματοδότησης) ή από ανεπαρκή διαθέσιμα ενέχυρα για άντληση ρευστότητας από το Ευρωσύστημα ή από την διαπραγματική αγορά (repos) ή από τις αγορές κεφαλαίων (asset encumbrance risk) ή από τον κίνδυνο συγκέντρωσης στα μη βεβαρημένα στοιχεία ενεργητικού, μειώνοντας την ικανότητα της Τράπεζας να αντλήσει ρευστότητα σε περιόδους μειωμένης εμπορευσιμότητας για συγκεκριμένες κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων (κίνδυνος συγκέντρωσης). Επομένως, ο Κίνδυνος Ρευστότητας περιλαμβάνει τον κίνδυνο να μην είναι δυνατή η ρευστοποίηση των περιουσιακών στοιχείων της Τράπεζας έγκαιρα και με εύλογους όρους καθώς και τον κίνδυνο μη αναμενόμενων αυξήσεων στο κόστος χρηματοδότησης.

Τα εκτελεστικά και ανώτατα στελέχη της Διοίκησης έχουν την ευθύνη για την εφαρμογή της στρατηγικής κινδύνου ρευστότητας που εγκρίνεται από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου («BRC»), καθώς και για τη διαμόρφωση κατάλληλων πολιτικών, μεθόδων και διαδικασιών για τον εντοπισμό, την επιμέτρηση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο του κινδύνου ρευστότητας, που ανταποκρίνονται στη φύση και στην πολυπλοκότητα των εργασιών της Τράπεζας. Τα εκτελεστικά και ανώτατα στελέχη της Διοίκησης ενημερώνονται σε καθημερινή βάση για τα τρέχοντα επίπεδα έκθεσης της Τράπεζας σε κίνδυνο ρευστότητας, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το προφίλ κινδύνου ρευστότητας του Ομίλου παραμένει εντός των εγκεκριμένων ορίων.

Σε ημερήσια βάση, η ανώτατη Διοίκηση λαμβάνει την εσωτερική αναφορά ρευστότητας της Τράπεζας, η οποία παρουσιάζει λεπτομερή ανάλυση των πηγών χρηματοδότησης της Τράπεζας, του αποθέματος ρευστότητας, του κόστους χρηματοδότησης και άλλων μετρήσεων και δεικτών ρευστότητας σύμφωνα με το «Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων» («RAF»), το «Σχέδιο Ανάκαμψης» («RP») και το «Σχέδιο Αντιμετώπισης Καταστάσεων Κρίσης Ρευστότητας» («CFP»). Η Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας έχει επίσης προχωρήσει στην παραγωγή αναφοράς σχετικά με τον Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας («LCR») και ενημερώνει την Διοίκηση σε ημερήσια βάση, αξιοποιώντας τις δυνατότητες της εσωτερικής πλατφόρμας ρευστότητας που έχει αναπτυχθεί. Επιπλέον, η Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας, ενημερώνει σε μηνιαία βάση το Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής («ALCO»), για όλους τους εγκεκριμένους δείκτες και τις μετρήσεις για τη ρευστότητα, για τα αποτελέσματα των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, για διαφορές στις ημερομηνίες λήξης μεταξύ των

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Εταιρική Διακυβέρνηση
--------------------------	---------------------------	---	----------------------------	-----------------------

περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων, καθώς και για την εξέλιξη του κόστους χρηματοδότησης.

Η μονάδα διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας στοχεύει να διασφαλίσει την ορθή μέτρηση του κινδύνου ρευστότητας της Τράπεζας και τη συχνή παραγωγή σχετικών αναφορών, προκειμένου να επιβεβαιωθεί ότι είναι εντός της καθορισμένης διάθεσης ανάληψης κινδύνων και ότι η Διοίκηση ενημερώνεται έγκαιρα για τυχόν αναπτυσσόμενους κινδύνους. Επιπλέον, οι θυγατρικές του Ομίλου μετρούν, παρουσιάζουν σε σχετικές αναφορές και διαχειρίζονται τον δικό τους ατομικό κίνδυνο ρευστότητας, διασφαλίζοντας ότι είναι αυτάρκεις σε μια κρίση ρευστότητας (δηλαδή δεν εξαρτώνται από τη μητρική εταιρεία).

Τρέχουσες συνθήκες Ρευστότητας

Η θέση ρευστότητας της Τράπεζας παραμένει ισχυρή, παρά την αυστηροποίηση της νομισματικής πολιτικής από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και αυτό οφείλεται στη σταθερότητα των πηγών χρηματοδότησής της, σε συνδυασμό με το υψηλό επίπεδο του αποθέματος ρευστότητάς της, κάνοντάς την πολύ ανθεκτική σε ενδεχόμενη κρίση ρευστότητας.

Στις 30 Ιουνίου 2023, το ισχυρό προφίλ ρευστότητας της Τράπεζας είναι αντιπροσωπευτικό ενός υγιούς παθητικού του ισολογισμού. Η χρηματοδοτική διάρθρωση έχει περαιτέρω βελτιωθεί από τις εισροές πελατειακών καταθέσεων και τη μείωση της εξάρτησής της από τη δημόσια χρηματοδότηση, ενώ η Τράπεζα διατηρεί πλήρη πρόσβαση στις αγορές διαπραγματευτικών συναλλαγών (repos). Επιπλέον, τόσο ο Δείκτης LCR και ο Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης («NSFR»), όσο και το απόθεμα ρευστότητας (Liquidity Buffer) της Τράπεζας βρίσκονται σε πολύ υψηλότερα επίπεδα από τα εποπτικά και τα εσωτερικά όρια.

Πηγές Χρηματοδότησης και Βασικοί Δείκτες Ρευστότητας

Οι κύριες πηγές ρευστότητας της Τράπεζας είναι οι πελατειακές καταθέσεις, η χρηματοδότηση από την ΕΚΤ, η οποία βαθμιαία μειώνεται, οι συμφωνίες επαναγοράς τίτλων (repos) με Π.Ι. και η μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση, μέσω της έκδοσης (MREL-επιλέξιμων) ομολόγων χωρίς εξασφάλιση. Η χρηματοδότηση από την ΕΚΤ και οι συναλλαγές repos με Π.Ι. πραγματοποιούνται με την παραχώρηση εξασφαλίσεων κυρίως στοιχείων ενεργητικού υψηλής ρευστότητας και πιστωτικής ποιότητας, όπως ομολόγων έκδοσης κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και ομολόγων και Εντόκων Γραμματίων έκδοσης Ελληνικού Δημοσίου, αλλά και άλλων στοιχείων ενεργητικού, όπως εταιρικών δανείων υψηλής διαβάθμισης και καλυμμένων ομολογιών που έχει εκδώσει η Τράπεζα.

Στο τέλος του πρώτου εξαμήνου του 2023, η Τράπεζα βελτίωσε περαιτέρω το προφίλ ρευστότητάς της, καθώς οι πελατειακές καταθέσεις συνέχισαν την ανοδική τους πορεία και ανήλθαν σε €55,7 δισ. στις 30 Ιουνίου 2023, λόγω της αύξησης των προθεσμιακών καταθέσεων λιανικής, ως αποτέλεσμα της ανόδου των επιτοκίων.

Επιπρόσθετα, η συμμετοχή της Τράπεζας στη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση της ΕΚΤ (TLTROs III), μειώθηκε σε €1,9 δισ. στις 30 Ιουνίου 2023 σε σύγκριση με €8,1 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου του 2022, μέσω ενός συνδυασμού προβλεπόμενων και πρόωρων λήξεων. Επίσης, οι συμφωνίες επαναγοράς τίτλων (repos) της Τράπεζας σχεδόν εκμηδενίστηκαν στις 30 Ιουνίου 2023.

Κατά συνέπεια, ο δείκτης LCR της Τράπεζας ανήλθε στο πολύ υψηλό επίπεδο του 244,8% (Όμιλος 253,8%), στις 30 Ιουνίου

2023, παρά τις αποπληρωμές των TLTROs III, και ο δείκτης NSFR της Τράπεζας έφτασε στο υψηλότερο επίπεδο του στις 31 Μαρτίου 2023 και ανήλθε σε 146,9% (Όμιλος 146,5%). Τέλος, ο δείκτης «Δάνεια προς Καταθέσεις» ανήλθε σε 56,4% και 57,4% στις 30 Ιουνίου 2023 σε επίπεδο χώρας (Ελλάδα) και Ομίλου, αντίστοιχα.

Κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2023 το κόστος χρηματοδότησης της Τράπεζας αυξήθηκε κατά 28 μ.β. και στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθε σε 58 μ.β., λόγω του αυξανόμενου κόστους καταθέσεων, ενώ η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αύξησε τα επιτόκια κατά 150 μ.β. στο ίδιο διάστημα.

Τέλος, το ισχυρό απόθεμα ρευστότητας της Τράπεζας ανήλθε σε €25,5 δισ. στις 30 Ιουνίου 2023. Πιο συγκεκριμένα, το απόθεμα ρευστότητας αποτελείται από €7 δισ. σε μορφή ρευστών διαθεσίμων κατατεθειμένων στην Τράπεζα της Ελλάδος καθώς και άλλων διαθεσίμων που τηρούνται σε λογαριασμούς ανταποκριτών της ("Nostro Accounts"), από €13,7 δισ. που αφορούν σε εγγυήσεις αποδεκτές προς χρηματοδότηση από την ΕΚΤ και από €4,8 δισ. που αντιστοιχούν σε μη επιβαρυνμένες διαπραγματεύσιμες εξασφαλίσεις που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως εγγυήσεις για χρηματοδότηση μέσω repos με Π.Ι.

Λειτουργικός Κίνδυνος

Ο Όμιλος ορίζει τον Λειτουργικό Κίνδυνο ως τον κίνδυνο ζημίας που απορρέει εξαιτίας ανεπάρκειας ή αποτυχίας εσωτερικών διαδικασιών και συστημάτων, ανθρώπινου παράγοντα ή εξωτερικών γεγονότων. Ο συγκεκριμένος ορισμός περιλαμβάνει το νομικό κίνδυνο, ενώ εξαιρεί τον κίνδυνο στρατηγικής και τον επιχειρηματικό κίνδυνο, και λαμβάνει υπόψη του τυχόν επιπτώσεις φήμης.

Η ΔΔΛΚΤ&Ο είναι υπεύθυνη για την επίβλεψη και την παρακολούθηση της αξιολόγησης των κινδύνων, παρέχοντας κατάλληλα εργαλεία και μεθοδολογίες, συντονίζοντας και υποστηρίζοντας τις επιχειρηματικές μονάδες και προτείνοντας τα κατάλληλα μέτρα για την άμβλυνση των κινδύνων.

Η Τράπεζα έχει θεσπίσει το Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου («ΠΔΛΚ») με το οποίο τίθενται τα θεμέλια, οι αρχές και οι κανόνες διακυβέρνησης, για τον σχεδιασμό, την εφαρμογή, την παρακολούθηση, την αναθεώρηση και τη διαρκή ενίσχυση της διαχείρισης του Λειτουργικού Κινδύνου εντός του Ομίλου. Η ΔΔΛΚΤ&Ο, επανεξετάζει τακτικά το Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου του Ομίλου προκειμένου να διασφαλίσει ότι πληρούνται όλες οι σχετικές εποπτικές απαιτήσεις.

Ειδικότερα, μέσω αυτού του Πλαισίου η ΕΤΕ στοχεύει στην:

- 1) καθιέρωση σε επίπεδο Ομίλου μιας συνεπούς προσέγγισης στη διαχείριση του Λειτουργικού Κινδύνου η οποία οδηγεί στην πρόληψη για την αποφυγή απρόβλεπτων γεγονότων, μειώνοντας τις ζημίες εξαιτίας Λειτουργικού Κινδύνου,
- 2) υποστήριξη της επιχειρηματικής στρατηγικής του Ομίλου διασφαλίζοντας την επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων με ελεγχόμενο κίνδυνο,
- 3) βελτίωση της ποιότητας της πληροφορίας αναφορικά με το Λειτουργικό Κίνδυνο, ώστε να οδηγεί σε εμπειριστατωμένη λήψη αποφάσεων και βέλτιστη κατανομή των κεφαλαίων,

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Εταιρική Διακυβέρνηση
--------------------------	---------------------------	---	----------------------------	-----------------------

- 4) διασφάλιση της συνέπειας με τις βέλτιστες πρακτικές και τη συμμόρφωση με τις (ποσοτικές και ποιοτικές) εποπτικές απαιτήσεις,
- 5) καλλιέργεια αντίληψης και κουλτούρας λειτουργικού κινδύνου σε επίπεδο Ομίλου, συνεισφέροντας περαιτέρω στην ενίσχυση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των δικλίδων ασφαλείας.

Η ΔΔΛΚΤ&Ο υποβάλλει αναφορές προς την Επιτροπή Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου («ΕΔΛΚ»), μια υπό-Επιτροπή της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής. Η ΕΔΛΚ, η οποία εποπτεύει την εφαρμογή του ΠΔΛΚ συνεδριάζει τακτικά κάθε τρίμηνο, υποβάλλοντας εξαμηνιαία αναφορά στην Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή. Τον Ιανουάριο του 2022 συστάθηκε η Επιτροπή Εξωτερικής Ανάθεσης, η οποία λειτουργεί σύμφωνα με το ισχύον νομικό και εποπτικό πλαίσιο και είναι υπεύθυνη για την εποπτεία του κινδύνου Εξωτερικών Αναθέσεων για τον Όμιλο.

Η γενικότερη ευθύνη για τη διαχείριση του Λειτουργικού Κινδύνου ανήκει στις Επιχειρηματικές Μονάδες της Πρώτης Γραμμής Άμυνας (για τις Γραμμές Άμυνας βλ. επίσης την ενότητα “Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης – Ε. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείριση Κινδύνου” της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022) της Ετήσιας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης της χρήσης που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022, οι οποίες είναι αρμόδιες και υπεύθυνες για την άμεση αναγνώριση, αξιολόγηση, αποτροπή και άμβλυνση του Λειτουργικού Κινδύνου, στο πλαίσιο των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων σε συμμόρφωση με τις πολιτικές και τις διαδικασίες της Τράπεζας.

Η Διαχείριση Λειτουργικού Κινδύνου ενσωματώνεται στις καθημερινές δραστηριότητες, προσθέτοντας αξία στον οργανισμό εφαρμόζοντας μια προληπτική προσέγγιση. Μια σειρά τεχνικών και εργαλείων έχουν καθοριστεί από τον Όμιλο για τον εντοπισμό, τη μέτρηση και την αξιολόγηση του Λειτουργικού Κινδύνου. Οι σημαντικότεροι μηχανισμοί λειτουργικού κινδύνου που χρησιμοποιεί ο Όμιλος είναι οι ακόλουθοι:

- **Η διαδικασία Αυτοαξιολόγησης Κινδύνων και Περιβάλλοντος Ελέγχου («RCSA»):** Πρόκειται για μια επαναλαμβανόμενη, προσανατολισμένη στο μέλλον διαδικασία η οποία πραγματοποιείται ετησίως και αποσκοπεί στον εντοπισμό και την αξιολόγηση των Λειτουργικών Κινδύνων που αντιμετωπίζει ο Όμιλος. Το πεδίο εφαρμογής της εκτείνεται σε όλες τις επιχειρηματικές δραστηριότητες, ως εκ τούτου σε όλο τον Όμιλο, στις επιχειρηματικές, υποστηρικτικές και τις εξειδικευμένες Μονάδες.

- **Η διαδικασία συλλογής Εσωτερικών Γεγονότων.** Η ΕΤΕ επιζητά ακριβή και έγκαιρη ενημέρωση για τα εσωτερικά γεγονότα Λειτουργικού Κινδύνου και ως εκ τούτου έχει καθιερώσει μια κατάλληλη διαδικασία διαχείρισης που περιλαμβάνει τον κύκλο ζωής ενός γεγονότος, αποτελούμενη από τον εντοπισμό του, την κατηγοριοποίηση, την ανάλυση, την συνεχή διαχείρισή του, τις ενέργειες αποκατάστασης και την παραγωγή αναφορών.

- **Ο ορισμός και η παρακολούθηση Βασικών Δεικτών Κινδύνου («KRIs»):** Η ΕΤΕ ορίζει ως

Βασικό Δείκτη Κινδύνου («ΒΔΚ») κάθε απλή ή σύνθετη μεταβλητή δεδομένων, που επιτρέπει την αξιολόγηση μιας κατάστασης που εκθέτει την Τράπεζα σε Λειτουργικό Κίνδυνο, καθώς επίσης και την τάση της, μέσω της διαχρονικής παρακολούθησης ή σύγκρισης των τιμών. Για το λόγο αυτό οι ΒΔΚ είναι δείκτες που παρέχουν σημάδια έγκαιρης προειδοποίησης, προλαμβάνοντας ή εντοπίζοντας πιθανούς κινδύνους και αδυναμίες στις δραστηριότητες της Τράπεζας.

- **Η διαδικασία Ανάλυσης Σεναρίων (Scenario Analysis):** Η ΕΤΕ ορίζει ως Σενάριο Κινδύνου τη δημιουργία ενός πιθανού γεγονότος ή της συνέπειας γεγονότων που εκθέτουν τον οργανισμό σε σημαντικούς λειτουργικούς κινδύνους και μπορεί να οδηγήσουν σε σημαντικές λειτουργικές ζημιές. Η Ανάλυση Σεναρίων είναι η διαδικασία της ανάδειξης κάθε μακροπρόθεσμης έκθεσης σε σημαντικούς και ασυνήθιστους λειτουργικούς κινδύνους, που μπορεί να έχουν ουσιαστικές αρνητικές επιπτώσεις στην κερδοφορία και τη φήμη του Οργανισμού.

- **Δράσεις στο πλαίσιο Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και ευαισθητοποίησης σε θέματα Κουλτούρας Κινδύνου (Training Initiatives and Risk Culture / Awareness):** Η ΔΔΛΚΤ&Ο σχεδιάζει και υλοποιεί εκπαιδευτικά προγράμματα για το Λειτουργικό Κίνδυνο και το ΠΔΛΚ, τη χρήση και την εφαρμογή προγραμμάτων, μεθόδων και συστημάτων καθώς επίσης δράσεις που αποσκοπούν στη διάχυση της γνώσης και στην καλλιέργεια κουλτούρας Λειτουργικού Κινδύνου σε ολόκληρο τον Όμιλο.

Κίνδυνος Υποδειγμάτων

Ο Κίνδυνος Υποδειγμάτων ορίζεται ως η δυνητική ζημία που ενδέχεται να προκληθεί στον Όμιλο σαν συνέπεια των αποφάσεων που θα μπορούσαν να βασίζονται κυρίως στις εκτιμήσεις των χρησιμοποιούμενων υποδειγμάτων λόγω σφαλμάτων στην ανάπτυξη, υλοποίηση ή χρήση των υποδειγμάτων αυτών.

Ο Κίνδυνος Υποδειγμάτων προκύπτει κυρίως για δύο λόγους:

- Ένα υπόδειγμα δύναται να παράγει ανακριβή αποτελέσματα λόγω σφαλμάτων στον σχεδιασμό του, στη μεθοδολογία του, στα δεδομένα εισόδου που χρησιμοποιεί ή στην υλοποίησή του.
- Ένα υπόδειγμα δύναται να χρησιμοποιείται με εσφαλμένο ή μη ενδεδειγμένο τρόπο, που δε συμβαδίζει με τους περιορισμούς και τις παραδοχές σύμφωνα με τις οποίες αναπτύχθηκε.

Ο Κίνδυνος Υποδειγμάτων επιμετράται, παρακολουθείται και βρίσκεται υπό τη διαχείριση του Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων («ΤΕΥ»). Συγκεκριμένα, ο ΤΕΥ έχει αναπτύξει ένα

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Εταιρική Διακυβέρνηση
--------------------------	---------------------------	---	----------------------------	-----------------------

σύνολο πολιτικών, κατευθυντήριων γραμμών, μεθοδολογιών και ελεγκτικών διαδικασιών που απαρτίζουν το πλαίσιο Διαχείρισης του Κινδύνου Υποδειγμάτων («ΔΚΥ»). Η δέουσα εφαρμογή του πλαισίου ΔΚΥ έχοντας επίσης ως στόχευση την κατάλληλη κάλυψη των αναγκών του κύκλου ζωής υποδειγμάτων, δίνει στον ΤΕΥ τη δυνατότητα να υλοποιεί και να συμμετέχει σε μία σειρά διάφορων ελεγκτικών δραστηριοτήτων που αφορούν την απόδοση των υποδειγμάτων, ως μέρος της διαδικασίας επικύρωσής τους. Στην περίπτωση που εντοπιστούν ορισμένες ανεπάρκειες μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης ενός υποδείγματος μέσω της επικύρωσής του, ο ΤΕΥ διατυπώνει τις διαπιστώσεις και τα κρίσιμα συμπεράσματά του με τη μορφή Ευρημάτων Υποχρεωτικής Ενέργειας για τα οποία υλοποιούνται οι απαιτούμενες ενέργειες αφού αυτά εγκριθούν αρμοδίως και τα οποία ενδέχεται να επιφέρουν ουσιώδεις τροποποιήσεις στα υποδείγματα.

Ο ΤΕΥ από το 2018, έχει οργανώσει τις ενέργειές του προς τις ακόλουθες κατευθύνσεις, με στόχο να εφαρμόσει πλήρως το προαναφερθέν Πλαίσιο Διαχείρισης του Κινδύνου Υποδειγμάτων:

Βασικά στοιχεία Πολιτικής και Διακυβέρνησης: Ο ΤΕΥ επικαιροποιεί τακτικά την Πολιτική Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας και αναπτύσσει και εισαγάγει σταδιακά κατευθυντήριες οδηγίες και συμπληρωματικά κείμενα αυτής ώστε να βελτιώνει το πλαίσιο ΔΚΥ, όπως αυτό βρίσκεται σε ισχύ. Βάσει αυτών, έχουν σχεδιαστεί σχετικοί έλεγχοι και έχει θεσπιστεί από τον ΤΕΥ συγκεκριμένο σχήμα για τη διαχείριση των ευρημάτων και των προγραμματισμένων ενεργειών αντιμετώπισής τους. Ο ΤΕΥ έχει επεξεργαστεί ένα σύνολο από επιχειρηματικές διαδικασίες, με τη μορφή ροών εργασίας που χρησιμεύουν στη διαχείριση του κύκλου ζωής των υποδειγμάτων ενώ έχει επίσης αναπτύξει μια μεθοδολογία ποσοτικοποίησης του Κινδύνου Υποδειγμάτων. Η τελευταία έχει εγκριθεί τον Απρίλιο του 2020 και χρησιμοποιείται για σκοπούς αναφοράς υπό τη Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (“ICAAP”).

Εργαλεία και πλατφόρμα Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων: Ο ΤΕΥ έχει θέσει σε ισχύ εργαλεία αυτοματοποίησης, έχει αναπτύξει εσωτερικές διαδικασίες και βιβλιοθήκες κώδικα ακολουθώντας βέλτιστες πρακτικές και κατάλληλα τεχνικά πρότυπα μηχανικής λογισμικού ώστε να εκτελείται αποτελεσματικά το υπολογιστικό μέρος των ασκήσεων επικύρωσης και συμμετέχει επίσης στην ομάδα υλοποίησης της μηχανογραφικής πλατφόρμας που θα χρησιμοποιείται από τις Μονάδες Διακυβέρνησης, Διαχείρισης Κινδύνων και Συμμόρφωσης («ΔΚΣ»). Όλες οι απαραίτητες ενέργειες αναφορικά με την εγκατάσταση του δομικού στοιχείου Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων της πλατφόρμας ΔΚΣ που θα υποστηρίξει κυρίως τις καθημερινές εργασίες της Μονάδας, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται η παραμετροποίηση της πλατφόρμας εντός των μηχανογραφικών συστημάτων και οι εκτενείς φάσεις Ελέγχου Αποδοχής Χρήστη που συνέβαλαν αποτελεσματικά στη μετάβαση της λειτουργίας του

δομικού στοιχείου σε περιβάλλον παραγωγής τον Δεκέμβριο του 2020, έχουν δεόντως ολοκληρωθεί. Το εν λόγω δομικό στοιχείο έχει προσαρμοστεί σχολαστικά, ώστε να συμμορφώνεται με το υφιστάμενο Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων, διευκολύνοντας έτσι την ενσωμάτωσή του στις ημερήσιες διαδικασίες της Μονάδας και της Τράπεζας. Έχει επίσης συνταχθεί ένα Εγχειρίδιο Εργασιών Χρήστη που αφορά το δομικό στοιχείο του Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων και καλύπτει τις εκπαιδευτικές ανάγκες των καθορισμένων χρηστών της πλατφόρμας μέσω της συμπερίληψης σε αυτό των διάφορων λειτουργιών του στοιχείου. Επιπλέον, το ενσωματωμένο στο δομικό στοιχείο μητρώο υποδειγμάτων της Τράπεζας, ενημερώνεται διαρκώς με όλα τα υποδείγματα που έχουν αναπτυχθεί πρόσφατα σύμφωνα με την εκτίμηση της σημαντικότητάς τους.

Ο ΤΕΥ έχει αναλάβει επιπλέον πρωτοβουλίες προς τις ανωτέρω δύο κατευθύνσεις. Η επικαιροποίηση της Πολιτικής Επικύρωσης Υποδειγμάτων και των Παραρτημάτων της βρίσκεται επί του παρόντος σε εξέλιξη, εστιάζοντας κυρίως στην ευθυγράμμιση τους με τους μηχανισμούς Εσωτερικών Ελέγχων της Τράπεζας, στη βελτιωμένη ενσωμάτωση σε αυτά των πρόσφατων εξελίξεων του πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων και τη συμμόρφωσή τους με τις τελευταίες εποπτικές απαιτήσεις.

Επιπλέον, η χρήση του δομικού στοιχείου για τη Διαχείριση Κινδύνου Υποδειγμάτων προβλέπεται να επεκταθεί περαιτέρω με την ολοκλήρωση της διαδικασίας καταχώρησης όλων των χρησιμοποιούμενων υποδειγμάτων, καθιστώντας το ένα ολοκληρωμένο αποθετήριο υποδειγμάτων της Τράπεζας. Επιπλέον, ο ΤΕΥ σχεδιάζει να διαμορφώσει διαδικασίες που ικανοποιούν τις υφιστάμενες ανάγκες επικοινωνίας μεταξύ των εμπλεκόμενων Μονάδων, μέσω της έκδοσης συγκεκριμένων οδηγιών αναφορικά με την υιοθέτηση της χρήσης του δομικού στοιχείου Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων και τη διευρυμένη εισαγωγή των ροών εργασίας που απαρτίζουν το περιβάλλον του κύκλου ζωής υποδειγμάτων και την εκπαίδευση των εξουσιοδοτημένων χρηστών. Τέλος, η Μονάδα θα ασχοληθεί με την ενσωμάτωση των παραγόμενων, από τις διάφορες μονάδες Διαχείρισης Κινδύνων και Ελέγχου, ροών αναφορών στην πλατφόρμα ΔΚΣ, ολοκληρώνοντας τη συμπερίληψη όλων εκείνων που σχετίζονται με τη διαδικασία Διαχείρισης του Κινδύνου Υποδειγμάτων, όπως η τελευταία κωδικοποιείται στις δικλίδες ασφαλείας που έχουν αναπτυχθεί από τον ΤΕΥ, τα σχετικά κείμενα Πολιτικών και τα παραρτήματα τους.

Οι βασικές πτυχές του Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων αφορούν:

- **Πολιτικές και Διαδικασίες:** Για τη διασφάλιση μιας ακριβούς, έγκαιρης και ισχυρής διαδικασίας ποσοτικοποίησης του Κινδύνου Υποδειγμάτων και για την ενίσχυση της αποτελεσματικής διαχείρισης του αναφερόμενου κινδύνου, έχει καταρτιστεί ένα περιεκτικό σύνολο από κατευθυντήριες οδηγίες σχετιζόμενες με τις αναγνωρισμένες ανάγκες του ισχύοντα κύκλου ζωής υποδειγμάτων καθώς και από συγκεκριμένα κείμενα Πολιτικών και μεθοδολογιών

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Εταιρική Διακυβέρνηση
<p>σχετικών με τη διακυβέρνηση, τη διαχείριση και την επικύρωση των υποδειγμάτων. Οι προαναφερθείσες οδηγίες συμπεριλαμβάνουν σαφείς και βελτιστοποιημένες ροές εργασίας και κείμενα μεθοδολογιών, που προκύπτουν από την τεχνονγνωσία και την «εις βάθος» ανάλυση του Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων, τα οποία συνάδουν με τις ισχύουσες επιχειρηματικές διαδικασίες της Τράπεζας και το υφιστάμενο εποπτικό πλαίσιο.</p>				
<ul style="list-style-type: none"> • Διαβάθμιση Σημαντικότητας Υποδειγμάτων και Εκτίμηση Κινδύνου Υποδειγμάτων: Σύμφωνα με τις εποπτικές απαιτήσεις, ο βαθμός αυστηρότητας με τον οποίο ένα υπόδειγμα επικυρώνεται, παρακολουθείται η απόδοση του και γίνεται η διαχείριση όλων των διαδικασιών που σχετίζονται με τις αντίστοιχες λειτουργίες, είναι ανάλογος της σημαντικότητάς του. Ο ΤΕΥ έχει εισαγάγει μία διαδικασία διαβάθμισης των υποδειγμάτων με τη σαφή πρόθεση να επιβεβαιώνεται το επίπεδο σημαντικότητας και κρισιμότητας εκάστου εξ' αυτών για την Τράπεζα. Επιπλέον, το εξαγόμενο της προαναφερθείσας κατηγοριοποίησης και το αποτέλεσμα της επικύρωσης των υποδειγμάτων συνδυάζονται κατάλληλα μέσω μιας μεθοδολογίας που έχει αναπτυχθεί από τον ΤΕΥ, με αποκλειστικό σκοπό την ποσοτικοποίηση του Κινδύνου Υποδειγμάτων και την αποτίμησή του σε όρους εσωτερικού κεφαλαίου. 				
<ul style="list-style-type: none"> • Ευρήματα και Σχέδια Δράσης: Ο ΤΕΥ έχει θεσμοθετήσει μία συγκεκριμένη διαδικασία ιχνηλάτησης ευρημάτων υλοποιημένη στη μηχανογραφική πλατφόρμα ΔΚΣ που αποτελεί το νέο σύστημα διαχείρισης ροής εργασιών της Τράπεζας, με σκοπό την ενήμερωση των Μονάδων στις οποίες ανήκουν τα υποδείγματα σχετικά με ευρήματα που αφορούν τη λειτουργία τους, την παρακολούθηση της τρέχουσας κατάστασης των διατυπωμένων ευρημάτων, την έγκριση σχεδίων σχετικά με τις διορθωτικές ενέργειες επίλυσης των αντίστοιχων διαπιστωμένων δυσλειτουργιών, την καταγραφή της πορείας τακτοποίησής τους και τέλος την ενημέρωση της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής και της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας για την ολοκλήρωση των απαιτούμενων ενεργειών. Η συγκεκριμένη πλειάδα διαδικασιών εξασφαλίζει ότι οι ασκήσεις επικύρωσης συμβάλλουν αποτελεσματικά στη διατήρηση της αποδοτικής λειτουργίας των υποδειγμάτων κρατώντας αμετάβλητη την καταλληλότητα χρήσης τους και συνδράμοντας συγχρόνως τη λειτουργία της ενεργής Διαχείρισης του Κινδύνου Υποδειγμάτων, ενώ παράλληλα διασφαλίζουν ότι η επιχειρηματική ουσία της αξιολόγησης των υποδειγμάτων μέσω της επικύρωσής τους δεν περιορίζεται αποκλειστικά στην εκπλήρωση του σκοπού και των αναγκών παραγωγής αναφορών και μόνο. 				
<ul style="list-style-type: none"> • Μητρώο Υποδειγμάτων και Δομικό Στοιχείο Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων: Οι Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου, έχουν εργαστεί εκτενώς προς την κατεύθυνση υιοθέτησης του νέου 			<p>συστήματος διαχείρισης ροών εργασίας, που στοχεύει μεταξύ άλλων στην αυτοματοποίηση της πλειονότητας των διαδικασιών που σχετίζονται με τις απαιτήσεις του κύκλου ζωής των υποδειγμάτων. Η προσπάθεια αυτή θα ενισχυθεί περαιτέρω από τη συμμετοχή του δομικού στοιχείου Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων, που είναι τμήμα της μηχανογραφικής πλατφόρμας ΔΚΣ όπου φιλοξενείται, το οποίο ενσωματώνει επίσης ένα αυτόνομο μητρώο υποδειγμάτων της Τράπεζας και περιλαμβάνει ένα αυτοτελές σε όρους χαρακτηριστικών των υποδειγμάτων, αρχείο καταγραφής τους. Τα τελευταία, δύνανται να παρέχουν την απαιτούμενη υποστηρικτική πληροφόρηση για σκοπούς διαχείρισης του Κινδύνου Υποδειγμάτων, η οποία παραμένει διαθέσιμη εντός της υποδομής της πλατφόρμας. Επίσης, χρησιμοποιούνται – στην ολότητά τους ή μερικώς – ως μία δεξαμενή απαραίτητων δεδομένων για σκοπούς εκτίμησης του Κινδύνου Υποδειγμάτων. Το μητρώο πρόκειται να διαδραματίσει έναν ουσιώδη ρόλο στην κεντροποιημένη και ολιστική προσέγγιση της εκτίμησης του Κινδύνου Υποδειγμάτων.</p>	<p>Η δομή της διαδικασίας Διαχείρισης του Κινδύνου Υποδειγμάτων που ακολουθείται από τον ΤΕΥ, είναι βασισμένη σε ένα σύνολο διακριτών φάσεων.</p> <p>Αρχικά, όταν έχει αποφασιστεί και εγκριθεί η ανάπτυξη ενός νέου υποδείγματος, το υπόδειγμα πρέπει να καταχωρηθεί στο Μητρώο Υποδειγμάτων της Τράπεζας από τη Μονάδα στην οποία ανήκει. Η αποτελεσματική Διαχείριση του Κινδύνου Υποδειγμάτων απαιτεί την τήρηση ενός πλήρους και τακτικά επικαιροποιούμενου μητρώου που αποτελείται από το σύνολο των υποδειγμάτων που χρησιμοποιούνται από την Τράπεζα, έτσι ώστε η προτεραιοποίηση της επικύρωσής τους ακολουθώντας πιστά τον καθορισμένο κύκλο επικύρωσης καθώς και εν συνεχεία η διαβάθμιση και η παρακολούθηση του απορρέοντος συναφούς κινδύνου, να μπορούν να εκπληρωθούν επαρκώς. Κατά τη διάρκεια της φάσης ανάπτυξης ενός υποδείγματος, ο ΤΕΥ ενημερώνεται αναφορικά με τις ολοκληρωμένες εργασίες και τη γενική κατάσταση προόδου της διαδικασίας. Μόλις ολοκληρωθεί η ανάπτυξη του υποδείγματος, το Μητρώο Υποδειγμάτων της Τράπεζας ενημερώνεται από την αρμόδια Μονάδα στην οποία ανήκει το υπόδειγμα με το απαραίτητο υλικό που απαιτείται ώστε να οριστικοποιηθεί η διαβάθμιση σημαντικότητας του υποδείγματος, η αξιολόγηση του κινδύνου του, η λίστα σειριακών ελέγχων που αφορούν τη διαδικασία επισκόπησής του και τέλος να ολοκληρωθεί η πορεία επικύρωσής του στο σύνολό της.</p> <p>Μετά την καταχώρηση ενός νέου υποδείγματος ακολουθεί η Αρχική του Επικύρωση, όπως απαιτείται. Η συγκεκριμένη διαδικασία είναι ένα βασικό συστατικό της πορείας ενεργειών που αφορούν τη Διαχείριση Κινδύνου Υποδειγμάτων, καθώς επιτρέπει την ακριβή εκτίμηση του αναφερόμενου Κινδύνου. Ως μέρος της Αρχικής του Επικύρωσης, το υπόδειγμα εξετάζεται μέσα από την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων μίας σειράς ελέγχων, που καλύπτουν ένα πλήθος ποιοτικών και ποσοτικών κριτηρίων και που έχουν κυρίως σχεδιαστεί ώστε να αμβλύνουν συγκεκριμένες περιοχές που έχουν αναγνωριστεί ως πιθανές πηγές Κινδύνου Υποδειγμάτων, όπως θέματα ποιότητας δεδομένων εισόδου, ανεπαρκειών στον σχεδιασμό του υποδείγματος, μη συμμόρφωσης με τις εσωτερικές ή/και τις εξωτερικές απαιτήσεις, ακατάλληλης χρήσης του υποδείγματος, εσφαλμένης υλοποίησης του υποδείγματος και ανεπαρκούς</p>

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Εταιρική Διακυβέρνηση
--------------------------	---------------------------	---	----------------------------	-----------------------

απόδοσής του. Οι έλεγχοι αυτοί εκτελούνται χρησιμοποιώντας ένα σύνολο από παραδοτέα, που καθίστανται διαθέσιμα από την αρμόδια Μονάδα στην οποία ανήκει το υπόδειγμα μέσω της μηχανογραφικής πλατφόρμας ΔΚΣ, στην οποία αναφορτώνονται και περιλαμβάνουν τις αναφορές ποιότητας δεδομένων, τις αναφορές ανάπτυξης υποδειγμάτων, τις αναφορές χρήσης τους κτλ. Αποτέλεσμα του εγχειρήματος επικύρωσης αποτελεί η συνδυασμένη αξιολόγηση της διαβάθμισης του κινδύνου που εμφανίζει το υπόδειγμα, η επιβεβαίωση του τύπου έγκρισής του και η κατάρτιση μίας προκύπτουσας λίστας από Ευρήματα Υποχρεωτικής Ενέργειας, εφόσον εντοπισθούν κρίσιμες ανεπάρκειες που αφορούν τις περιοχές αξιολόγησης του υποδείγματος και πρέπει να επιλυθούν.

Μετά την οριστικοποίηση της έγκρισης του υποδείγματος από το αρμόδιο διοικητικό επίπεδο ή επιτροπή της Τράπεζας, αυτό υλοποιείται στο κατάλληλο σύστημα της Τράπεζας. Η φάση της υλοποίησης, δυνητικά αποτελεί μία επιπλέον πηγή Κινδύνου Υποδειγμάτων. Ο ΤΕΥ διεξάγει την επισκόπηση της πορείας υλοποίησης ενός υποδείγματος, με την οποία εξετάζεται εάν η διαδικασία που ακολουθήθηκε και όλες οι διαθέσιμες αναφορές που καλύπτουν τις ενέργειες των Μονάδων Πληροφορικής καθώς και οι αναφορές αποδοχής χρήστη (UAT), εκτελέστηκαν και εγκρίθηκαν καταλλήλως, με στόχο να καθοριστεί εάν το υλοποιημένο υπόδειγμα είναι κατάλληλο για τον επιδιωκόμενο σκοπό και λειτουργεί σύμφωνα με τον αναμενόμενο τρόπο. Τα υλοποιημένα υποδείγματα και η ορθή χρήση τους παρακολουθούνται τακτικά από τις Μονάδες στις οποίες ανήκουν και επίσης επισκοπούνται από τον ΤΕΥ μέσω της εκτέλεσης των ασκήσεων διαρκούς επικύρωσής τους (διενεργούνται ετησίως για την περίπτωση αυτών που παρουσιάζουν σημαντικό Κίνδυνο Υποδείγματος ή κάθε τρία χρόνια για τα υπόλοιπα υποδείγματα), εστιάζοντας κυρίως στην ποσοτική απόδοση των υποδειγμάτων που περιλαμβάνει την εκτίμηση της διακριτικής τους ικανότητας, την ακρίβεια και τη σταθερότητά τους. Κάθε άσκηση επικύρωσης θα μπορούσε να οδηγήσει στη διατύπωση Ευρημάτων Υποχρεωτικής Ενέργειας και ενδεχομένως να προκαλέσει την αναγκαιότητα ανάπτυξης μίας νέας έκδοσης του υποδείγματος, στην περίπτωση που απαιτούνται ουσιώδεις τροποποιήσεις του. Οι τελευταίες, θα μπορούσαν συνεπώς να προκαλέσουν την εκκίνηση ενός νέου συνόλου ενεργειών συντήρησης του υποδείγματος που περιέχεται στον κύκλο ζωής του, όπως περιγράφηκε προηγουμένως.

Κίνδυνος Στρατηγικής/Επιχειρηματικού Μοντέλου

Ως κίνδυνοι Στρατηγικής/Επιχειρηματικού Μοντέλου ορίζονται οι υφιστάμενοι ή δυνητικοί κίνδυνοι που αφορούν τη βιωσιμότητα και την διατηρησιμότητα του Επιχειρηματικού Μοντέλου του Ομίλου, π.χ. ο κίνδυνος του να καταστεί το Επιχειρηματικό Μοντέλο παρωχημένο ή μη σχετικό και/ή να πάψει να παράγει αποτελέσματα ευθυγραμμισμένα με τους στρατηγικούς στόχους του Ομίλου και τις προσδοκίες των ενδιαφερόμενων μερών. Αυτού του τύπου οι κίνδυνοι σχετίζονται με αδυναμίες στην Στρατηγική τοποθέτηση ή/και στην εκτέλεση της Στρατηγικής ως αποτέλεσμα εξωγενών ή ενδογενών παραγόντων κινδύνου καθώς επίσης και λόγω πιθανής αδυναμίας αποτελεσματικής αντιμετώπισής τους. Η επίπτωση των Κινδύνων Στρατηγικής/Επιχειρηματικού Μοντέλου καθίσταται εμφανής μέσω:

- Της αποτυχίας παραγωγής των αναμενόμενων αποτελεσμάτων (σημαντικών αποκλίσεων από τους στόχους ενός καθορισμένου επιχειρηματικού σχεδίου

σε όρους κερδοφορίας, κεφαλαιακής επάρκειας και/ή αντίληψης εταιρικής ταυτότητας), και

- Μακροχρόνιας φθίνουσας πορείας της ανταγωνιστικότητας (π.χ. της χειροτέρευσης της θέσης τους οργανισμού σε στρατηγικά σημαντικές περιοχές σε σχέση με τους άμεσους ανταγωνιστές). Πηγές κινδύνου συνιστούν οι πιθανές αδυναμίες στον στρατηγικό σχεδιασμό, η απουσία διαφοροποίησης στις πηγές εσόδων, οι εξωτερικοί ανασταλτικοί παράγοντες (όπως η παρουσία νέων ανταγωνιστών) και η αδυναμία αποτελεσματικής και έγκαιρης προσαρμογής των συστατικών του Επιχειρηματικού μοντέλου στις συνθήκες της αγοράς.

Αναγνωρίζοντας την αυξανόμενη σημασία του κινδύνου βιωσιμότητας και διατηρησιμότητας του Επιχειρηματικού Μοντέλου, η Τράπεζα εισήγαγε τη στρατηγική διάσταση εντός του οργανογράμματος της Διαχείρισης Κινδύνων (με την ίδρυση εξειδικευμένης Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων Στρατηγικής της Τράπεζας και του Ομίλου) και την ενεργό συμμετοχή στον Επιχειρησιακό και Κεφαλαιακό Σχεδιασμό, (συμπεριλαμβανομένης της γνωμοδότησης του Γενικού Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων). Στόχος είναι να ενδυναμωθεί η διασύνδεση μεταξύ της διαχείρισης κινδύνων και της στρατηγικής, θεσπίζοντας την τακτική και ενεργή συμμετοχή της διαχείρισης κινδύνων στη διαμόρφωση στρατηγικής και στις διαδικασίες εκτέλεσης και παρέχοντας την οπτική της διαχείρισης κινδύνων κατά τον προσδιορισμό των πρωταρχικών επιχειρηματικών και στρατηγικών στόχων. Η ανάπτυξη του Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνων Στρατηγικής είναι μέρος του Enterprise Risk Management (ERM) της Τράπεζας.

Οι στρατηγικοί στόχοι και οι προτεραιότητες της Τράπεζας προσδιορίζονται μέσω του Επιχειρησιακού και Κεφαλαιακού Σχεδίου και τις επιχειρηματικές στρατηγικές που καθορίζονται σε αυτό, προκειμένου να καταστήσουν εφικτή την υλοποίηση της Στρατηγικής του Ομίλου. Η διαδικασία της αναγνώρισης των κινδύνων και της αξιολόγησης της σημαντικότητάς τους διενεργείται συσχετίζοντας το υφιστάμενο επιχειρηματικό μοντέλο με την Επιχειρησιακή Στρατηγική και τις προοπτικές του εξωτερικού οικονομικού περιβάλλοντος στο μέλλον.

Οι διαστάσεις του επιχειρηματικού μοντέλου που λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαδικασία της αναγνώρισης των κινδύνων και της αξιολόγησης της σημαντικότητάς τους προσδιορίζονται και αντιστοιχίζονται με συγκεκριμένους Βασικούς Δείκτες Απόδοσης (KPIs) που η Τράπεζα θεωρεί συναφείς και κατάλληλους για την διαμόρφωση του επιχειρηματικού προφίλ της (ως τρέχουσα κατάσταση και μελλοντική προοπτική). Η αναγνώριση των σημαντικών επιχειρηματικών κινδύνων αποτελεί την βάση για την ποσοτικοποίηση του αντικτύπου των εν λόγω κινδύνων, μέσω ανάλυσης σεναρίων και ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, καθώς και μέσω της ανάλυσης της επίδρασης μεμονωμένων παραγόντων κινδύνου. Η διαδικασία αυτή έχει ως στόχο να αξιολογήσει την ανθεκτικότητα της κύριας κερδοφορίας της Τράπεζας και τη δυνατότητα δημιουργίας κεφαλαίου, όπως επίσης να υποδείξει πιθανές αδυναμίες και κρίσιμες απειλές για το επιχειρηματικό μοντέλο της Τράπεζας στο μέλλον.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Εταιρική Διακυβέρνηση
--------------------------	---------------------------	---	----------------------------	-----------------------

Κλιματικοί και Περιβαλλοντικοί Κίνδυνοι (Climate & Environmental (“C&E”))

Αναγνωρίζοντας τη σημασία των κινδύνων ΠΚΔ, η Τράπεζα ανανέωσε το Πλαίσιο Ταξινόμησης Κινδύνων, προσδιορίζοντας τους κινδύνους αυτούς ως «εγκάρσιους», θεωρώντας ότι αποτελούν πηγή υφιστάμενων τύπων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών κινδύνων (και όχι αυτόνομων τύπων κινδύνου). Σύμφωνα με τη διαδοχική προσέγγιση, έχει δοθεί προτεραιότητα στους Κλιματικούς και Περιβαλλοντικούς (Κ&Π) Κινδύνους. Ειδικότερα, η Τράπεζα:

- Προχώρησε σε ρυθμίσεις διακυβέρνησης και ανέθεσε την ευθύνη για τη διαχείριση των κινδύνων Κ&Π σε όλη την οργανωτική της δομή, διαχέοντας αυτήν μέσω των τριών γραμμών άμυνας και εγκαθίδρυσε νέες Επιτροπές (Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας, Επιτροπή Διαχείρισης ΚΠΔ) για να καθοδηγούν και να επιβλέπουν σχετικά έργα.
- Προχώρησε την διαδικασία εντοπισμού και την αξιολόγηση σημαντικότητας τέτοιου τύπου κινδύνων όπως και την ενσωμάτωσή τους στο συνολικό Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων, δεσμευόμενη σε ένα συγκεκριμένο σχέδιο δράσης σχετικά με την παρακολούθηση, αξιολόγηση και διαχείριση των συγκεκριμένων κινδύνων στο μέλλον.
- Ενσωμάτωσε τους κινδύνους ΠΚΔ στο Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων των υφιστάμενων τύπων κινδύνων και υλοποίησε τις απαραίτητες βελτιώσεις στην περιοχή εξειδίκευσής τους, ως εξής:
 - Ποιοτικές και ποσοτικές μετρικές κινδύνων ΠΚΔ (μετρικές Κ&Π για σκοπούς παρακολούθησης) έχουν εισαχθεί στο **Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων** της Τράπεζας.
 - Η Τράπεζα ενσωμάτωσε την αξιολόγηση κινδύνων ΠΚΔ στη **διαδικασία χορήγησης και παρακολούθησης πιστώσεων** του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου. Στο πλαίσιο αυτό, αναπτύχθηκαν κείμενα και εργαλεία (π.χ. κατευθυντήριες οδηγίες για τη διαδικασία ΠΚΔ, εγχειρίδια χρηστών, μεθοδολογίες βαθμολόγησης ΠΚΔ, ειδικοί πίνακες βαθμολόγησης ΠΚΔ) και χρησιμοποιούνται από τους χορηγητές επιχειρηματικών δανείων προκειμένου να αξιολογήσουν και να ταξινομήσουν πιστούχους και συναλλαγές, από πλευράς κινδύνων ΠΚΔ και πιστοδοτικών κριτηρίων βιωσιμότητας.
 - Η Τράπεζα ευθυγράμμισε τα **προγράμματα διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων**, με συμπερίληψη κινδύνων ΠΚΔ βάσει των απαιτήσεων που καθορίζονται από τις αρμόδιες αρχές.
 - Η Τράπεζα θεωρεί την επίδραση των Κ&Π κινδύνων ως σημαντική, στο πλαίσιο της Στρατηγικής και της βιωσιμότητας του Επιχειρηματικού Μοντέλου της στο μέλλον.

- Η Τράπεζα έχει ενσωματώσει Κ&Π κινδύνους στο πλαίσιο Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων, ώστε να αξιολογήσει πιθανές αδυναμίες που σχετίζονται με παράγοντες κλιματικού κινδύνου. Η επιλογή και εξέταση των κατάλληλων κλιματικών σεναρίων γίνεται ανά είδος ουσιώδους κινδύνου και εγκάρσια, στη βάση της αρχής της αναλογικότητας.

Η Τράπεζα είχε συμμετάσχει το 2022, στην εποπτική άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων Κλιματικού Κινδύνου της ΕΚΤ και αξιοποίησε τη σχετική ανατροφοδότηση, τις εσωτερικές διαδικασίες, τα δεδομένα και την υποδομή μαζί με εξωτερικές πηγές και προσεγγιστικές μεθόδους για περαιτέρω ενίσχυση των δυνατοτήτων Διαχείρισης Κ&Π Κινδύνων.

- Η Τράπεζα διενεργεί αξιολόγηση και ενσωμάτωση των κλιματικών και περιβαλλοντικών παραγόντων στην κανονιστική και οικονομική προοπτική της Εσωτερικής Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Κεφαλαίου (ICAAP). Η μεθοδολογική προσέγγιση για την αξιολόγηση των Κ&Π κινδύνων περιλαμβάνει:
 - Σαφή συσχέτιση των πηγών των Κ&Π κινδύνων στους υφιστάμενους τύπους χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών κινδύνων,
 - Αξιολόγηση της σημαντικότητας των περιβαλλοντικών κινδύνων, πέραν των κλιματικών κινδύνων, και
 - Ενσωμάτωση πρόβλεψης μελλοντικών μεγεθών για τύπους κινδύνου με σημαντική επίδραση από Κ&Π κινδύνους.
- Η Τράπεζα συνεχώς βελτιώνει τα δεδομένα που αφορούν Κ&Π κινδύνους, την παρακολούθηση αυτών και τις αναφορές. Στο πλαίσιο αυτό:
 - Εφαρμόστηκαν διεθνείς πρακτικές και πρότυπα.
 - Στα πλαίσια της δημοσιοποίησης στοιχείων υπό τον Πυλώνα III αναφορικά με κλιματικούς κινδύνους (ΠΚΔ), εκκινώντας με πληροφόρηση για το έτος 2022, η Τράπεζα βελτίωσε τις υποδομές Πληροφορικής για την ενσωμάτωση ποιοτικών και ποσοτικών στοιχείων που αφορούν σε κινδύνους ΠΚΔ, με βάση τις σχετικές οδηγίες της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EAT). Η Τράπεζα θα συνεχίσει να αναπτύσσει τις απαιτούμενες συστημικές υλοποιήσεις σε όλη τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, έως τον Ιούνιο 2024 (πλήρης εφαρμογή).

Στο μέλλον, η Τράπεζα σχεδιάζει να ενισχύσει περαιτέρω την ενσωμάτωση των παραγόντων ΠΚΔ στο Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων, καθώς οι μεθοδολογικές προσεγγίσεις θα ωριμάζουν, οι ικανότητες ποσοτικοποίησης και ανάλυσης θα εξελίσσονται, και περισσότερα κλιματικά και περιβαλλοντικά δεδομένα θα γίνονται διαθέσιμα.

Επιπρόσθετα, τα κύρια έργα για την εφαρμογή της στρατηγικής ΠΚΔ της Τράπεζας αποτελούν μέρος του Προγράμματος Μετασχηματισμού (δείτε ενότητα «Πρόγραμμα

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Εταιρική Διακυβέρνηση
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	-----------------------

Μετασχηματισμού»), με στόχο την προσήλωση και την πειθαρχία στην εκτέλεση στις προαναφερθείσες κρίσιμες περιοχές και την ευθυγράμμιση μεταξύ Επιχειρησιακής Στρατηγικής και προτεραιοτήτων Διαχείρισης Κινδύνων. Οι προγραμματισμένες δράσεις για το 2023 περιλαμβάνουν βελτιώσεις στις παρακάτω περιοχές:

- Δυνατότητες διαχείρισης Κλιματικών και Περιβαλλοντικών κινδύνων στο πλαίσιο του πιστωτικού κινδύνου (σε Πιστωτικές Πολιτικές, ταξινόμηση πιστωτικού κινδύνου, τιμολόγηση δανείων κ.λ.π).
- Ανάλυση Σεναρίων και Προσομοίωση Ακραίων Καταστάσεων, δίνοντας έμφαση στη διασύνδεση τους με τη Στρατηγική και τους στόχους για μηδενικό ισοζύγιο εκπομπών (Net Zero).
- Ενσωμάτωση στην τακτική παρακολούθηση και τις αναφορές, με τη χρήση τυποποιημένων μεθοδολογιών για τη μέτρηση των εκπομπών ρύπων (GHG) και άλλων Βασικών Δεικτών Κινδύνων (KRIs).

Λοιποί παράγοντες Κινδύνου

Ασφάλεια στον κυβερνοχώρο

Η Τράπεζα εξαρτάται όλο και περισσότερο από τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών για να εκτελέσει την αποστολή της και τις καθημερινές λειτουργίες της. Η έγκαιρη και έγκυρη πληροφορία είναι απαραίτητη για την υποστήριξη των επιχειρησιακών αποφάσεων της Τράπεζας. Οι πληροφορίες που διαχειρίζεται η Τράπεζα, αλλά και οι Εταιρείες του Ομίλου, είναι κρίσιμες για τη λειτουργία της και αποτελούν στρατηγικό περιουσιακό στοιχείο. Ως εκ τούτου έχει αναγνωρισθεί πλήρως η ιδιαίτερη σημασία και βαρύτητα που έχει η προστασία και η διασφάλισή τους.

Οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών είναι αντιμέτωπες με διαρκώς αυξανόμενες και σύνθετες απειλές, οι οποίες εκμεταλλεύονται γνωστές και άγνωστες ευπάθειες των συστημάτων με ενδεχόμενες σοβαρές επιπτώσεις στην επιχειρησιακή λειτουργία, στα πρόσωπα και στις κρίσιμες υποδομές λόγω της παραβίασης της εμπιστευτικότητας, ακεραιότητας και διαθεσιμότητας της πληροφορίας που τα συστήματα αυτά επεξεργάζονται, αποθηκεύουν ή μεταδίδουν.

Το ψηφιακό τοπίο είναι ευμετάβλητο και ταχέως εξελισσόμενο παγκοσμίως, έχοντας ως συνέπεια την αύξηση των ακόλουθων σχετικών, με την ασφάλεια πληροφοριών, κινδύνων στον τραπεζικό κλάδο:

- Η ραγδαία εξέλιξη σημαντικών τεχνολογικών επιτευγμάτων (π.χ. Cloud, Quantum computing, δίκτυα 5ης γενιάς, τεχνητή νοημοσύνη - AI, Internet of Things - IoT).
- Οι απρόβλεπτες γεωπολιτικές εξελίξεις.
- Η αυξημένη χρήση νέων τεχνολογιών και ψηφιακών εφαρμογών για την εξυπηρέτηση πολιτών και επιχειρήσεων εν μέσω της ραγδαίας εξάπλωσης μιας

πρωτοφανούς πανδημίας (COVID - 19), με πρωτοφανείς συνέπειες για την ανθρωπότητα.

Όσο περισσότερο στηρίζεται η κοινωνία και η οικονομία στην ψηφιοποίηση διαδικασιών και υπηρεσιών, τόσο αυξάνεται το εύρος των ευκαιριών (attack surface) για την πραγματοποίηση κακόβουλων ενεργειών. Οι εμπλεκόμενοι φορείς καλούνται πλέον για τον έγκαιρο σχεδιασμό μέτρων και την αποτελεσματική αντίδραση έναντι των κακόβουλων ενεργειών.

Συνεπώς, η προστασία των πληροφοριών συνιστά καθοριστικό παράγοντα επιτυχίας της επιχειρησιακής δραστηριότητας της Τράπεζας. Η ανάγκη αυτή καθίσταται ιδιαίτερα επιτακτική στο σύγχρονο, σύνθετο και διασυνδεδεμένο επιχειρησιακό περιβάλλον.

Ο Όμιλος αναλύει συνεχώς τις συνθήκες που διαμορφώνονται και το περιβάλλον κυβερνοαπειλών στο οποίο δραστηριοποιείται, ώστε να αναγνωρίσει τις σημαντικότερες απειλές που ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο την επίτευξη των επιχειρηματικών του στόχων.

Ο Όμιλος και η Τράπεζα έχοντας ως αντικειμενικό στόχο την μείωση των κινδύνων που προέρχονται από Κυβερνοεπιθέσεις (Cyber Risk) και την αύξηση της ανθεκτικότητας (Resilience) στις προκλήσεις του κυβερνοχώρου, έχει προχωρήσει στην εφαρμογή κατάλληλων μέτρων προστασίας.

Στην συνέχεια συνοψίζονται τα πλέον βασικά, μεταξύ άλλων, μέτρα προστασίας προς αυτόν τον σκοπό:

- Η θέσπιση του ρόλου του Group CISO σε επίπεδο Ομίλου Εθνικής Τράπεζας, ο οποίος είναι επιφορτισμένος με την εποπτεία της Ασφάλειας Πληροφοριών, καθώς και της Διεύθυνσης Κυβερνοασφάλειας Ομίλου.
- Βάση του Συστήματος Διαχείρισης Ασφάλειας Πληροφοριών («ΣΔΑΠ»), αποτελεί η Πολιτική Ασφάλειας Πληροφοριών της Τράπεζας και του Ομίλου, στην οποία αποτυπώνεται η δέσμευση της Διοίκησης, το μοντέλο διακυβέρνησης καθώς και οι αρχές Ασφάλειας Πληροφοριών / Κυβερνοασφάλειας.
- Η Πολιτική Ασφάλειας Πληροφοριών εξειδικεύεται από ένα σύνολο Διαδικασιών και Οδηγιών Εργασίας Ασφάλειας Πληροφοριών (ΣΔΑΠ), και βασίζεται σε διεθνή πρότυπα, κανονιστικά πλαίσια και βέλτιστες πρακτικές.
- Η Τράπεζα είναι πιστοποιημένη κατά ISO 27001.
- Η Τράπεζα έχει αποκτήσει την πιστοποίηση PCI DSS.
- Η Τράπεζα ακολουθεί μια πολυεπίπεδη προσέγγιση για την προστασία των πληροφοριακών της αγαθών. Η προσέγγιση περιλαμβάνει μεταξύ άλλων προστασία από επιθέσεις άρνησης υπηρεσίας (DDoS), υπηρεσίες πληροφοριών (information intelligence services), περιμετρικά μέτρα ασφάλειας όπως firewalls, IDSs/IPSS, Secure Email Gateways, Secure Web Gateways, προστασία συσκευών (Endpoint protection), λύση αποτροπής διαρροής πληροφοριών (DLP solution), λύση διαχείρισης ασφάλειας πληροφοριών και συμβάντων

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Εταιρική Διακυβέρνηση
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	-----------------------

ασφάλειας (SIEM solution), 24X7 Security Operation Center ("SOC"), κ.λπ.

- Η Τράπεζα διενεργεί ένα σύγχρονο ενημερωτικό και εκπαιδευτικό πρόγραμμα ασφάλειας.
- Η Τράπεζα διενεργεί επισκοπήσεις ασφάλειας τακτικά και όποτε κρίνεται αναγκαίο σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές. Η Τράπεζα είναι απόλυτα εναρμονισμένη με το ελληνικό και ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο στο οποίο υπόκειται και διενεργούνται έλεγχοι κυβερνοασφάλειας τουλάχιστον ετησίως από ρυθμιστικές αρχές, την ανεξάρτητη λειτουργία Εσωτερικού Ελέγχου, εξωτερικούς ελεγκτές για τις πιστοποιήσεις με υψηλά πρότυπα Ασφάλειας Πληροφοριών που κατέχει και κλπ.
- Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει μια σειρά από βέλτιστες πρακτικές για να εξασφαλίσει την επιχειρησιακή συνέχεια του Ομίλου ενισχύοντας συνολικά την ανθεκτικότητά σε κυβερνοεπιθέσεις.
- Παρόλο που η Τράπεζα λαμβάνει και θέτει σε ισχύ όλα τα απαραίτητα μέτρα προστασίας, διατηρεί ασφαλιστικό συμβόλαιο για την εξαιρετικά σπάνια πιθανότητα επιτυχημένης κυβερνοεπίθεσης ή παραβίασης δεδομένων.

Τα συστήματα κυβερνοασφάλειας του Ομίλου συνεχίζουν να βελτιώνονται με την ενίσχυση των μηχανισμών ανίχνευσης, αντιμετώπισης και προστασίας, προκειμένου να διασφαλιστεί η παροχή υψηλού επιπέδου εξυπηρέτησης των πελατών, η προστασία των προσωπικών δεδομένων, η αύξηση της αποδοτικότητας των υπηρεσιών και η ασφάλεια της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις ως εποπτικά κεφάλαια ή ως στοιχείο ενεργητικού

Κίνδυνος που σχετίζεται με την αναγνώριση σημαντικού μέρους των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων ως εποπτικά κεφάλαια ή ως στοιχείο ενεργητικού

Στον υπολογισμό των δεικτών κεφαλαίου και κεφαλαιακής επάρκειας, ο Όμιλος συμπεριλαμβάνει αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις («ΑΦΑ»). Την 30 Ιουνίου 2023, το ποσό των ΑΦΑ του Ομίλου ήταν €4,5 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €4,7 δισ.).

Η Τράπεζα διενεργεί επανεκτίμηση της αξίας των ΑΦΑ σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, η οποία ενδέχεται να οδηγήσει σε μείωση της αξίας των ΑΦΑ στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης της Τράπεζας και του Ομίλου και κατά συνέπεια σε μείωση της αξίας των ΑΦΑ που περιλαμβάνονται στα εποπτικά κεφάλαια του Ομίλου.

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 575/2013 προβλέπει ότι οι ΑΦΑ που αναγνωρίζονται για σκοπούς ΔΠΧΑ, στηρίζονται στην μελλοντική κερδοφορία και προκύπτουν από προσωρινές διαφορές ενός πιστωτικού ιδρύματος και εφόσον υπερβαίνουν συγκεκριμένα όρια πρέπει να αφαιρούνται από το CET1 του ιδρύματος.

Η αφαίρεση θα είχε σημαντική επίπτωση στα πιστωτικά ιδρύματα στην Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένης και της Τράπεζας. Ωστόσο, ως μέτρο άμβλυνσης των συνεπειών της αφαίρεσης, το άρθρο 27Α του Ν. 4172/2013, όπως ισχύει, περί Αναβαλλόμενων Φορολογικών Πιστώσεων («ΑΦΠ» ή «Deferred Tax Credit»), επιτρέπει υπό προϋποθέσεις, στα Πιστωτικά Ιδρύματα από το 2017 και μετά, να μετατρέψουν τις ΑΦΑ προερχόμενες από: (α) τις ζημίες του Private Sector Initiative ("PSI"), (β) σωρευμένες προβλέψεις έναντι πιστωτικού κινδύνου που έχουν αναγνωρισθεί έως τις 30 Ιουνίου 2015, (γ) ζημίες από οριστικές διαγραφές ή από πωλήσεις δανείων και (δ) λογιστικές διαγραφές, οι οποίες τελικά θα οδηγήσουν σε οριστικές διαγραφές και ζημίες από πώληση, σε απαίτηση («Φορολογικές Πιστώσεις» ή "Tax Credit") έναντι του Ελληνικού Δημόσιου. Οι κατηγορίες (γ) και (δ) ανωτέρω προστέθηκαν με τον Ν. 4465/2017, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 29 Μαρτίου 2017. Ο Ν. 4465/2017 θεσπίζει ότι οι Φορολογικές Πιστώσεις που αφορούν στις περιπτώσεις (β) και (δ) δεν μπορούν να υπερβούν τον φόρο που αντιστοιχούσε στις σωρευμένες προβλέψεις που είχαν αναγνωρισθεί έως τις 30 Ιουνίου 2015, μείον: (α) κάθε οριστική και εκκαθαρισμένη Φορολογική Πίστωση σε περίπτωση που σε μία χρήση προέκυψε λογιστική ζημία, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 27Α, και η οποία αφορά στην ανωτέρω σωρευμένη πρόβλεψη, (β) το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί σε οποιοδήποτε μεταγενέστερες ειδικές φορολογικές προβλέψεις, οι οποίες αφορούν στις ανωτέρω σωρευμένες προβλέψεις και (γ) το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί στην ετήσια απόσβεση της χρεωστικής διαφοράς η οποία αφορά στις ανωτέρω προβλέψεις και λοιπές εν γένει ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου.

Επιπρόσθετα, ο Ν. 4465/2017 τροποποίησε το άρθρο 27 «Μεταφορά ζημιών», εισάγοντας περίοδο απόσβεσης 20 ετών για ζημίες που προέρχονται από διαγραφές δανείων ως συνέπεια διακανονισμού ή ρύθμισης και για οριστικές ζημίες που απορρέουν από πωλήσεις δανείων. Επιπλέον, το 2021 ο Ν. 4831 τροποποίησε περαιτέρω το άρθρο 27 του Ν. 4172/2013. Σύμφωνα με αυτή την τροποποίηση, η ετήσια απόσβεση / έκπτωση της χρεωστικής διαφοράς που προκύπτει από ζημίες PSI αφαιρείται κατά προτεραιότητα έναντι της χρεωστικής διαφοράς που προκύπτει από πραγματοποιηθείσες ζημίες ΜΕΔ. Το ποσό της ετήσιας έκπτωσης της χρεωστικής διαφοράς που προκύπτει από πραγματοποιηθείσες ζημίες ΜΕΔ περιορίζεται στο ποσό των κερδών που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας όπως ίσχυε πριν από την αφαίρεση τέτοιων χρεωστικών διαφορών και μετά την αφαίρεση της χρεωστικής διαφοράς που προκύπτει από απώλειες PSI. Το υπόλοιπο ποσό της ετήσιας έκπτωσης που δεν έχει συμψηφιστεί, μεταφέρεται για χρήση στις 20 επόμενες φορολογικές χρήσεις, στις οποίες θα υπάρχει επαρκές κέρδος μετά την αφαίρεση των παραπάνω χρεωστικών διαφορών (ζημίες PSI & ΜΕΔ) που αντιστοιχούν σε αυτά τα έτη. Κατά τη σειρά αφαίρεσης των μεταφερθέντων (αχρησιμοποίητων) ποσών, τα παλαιότερα υπόλοιπα χρεωστικής διαφοράς έχουν προτεραιότητα έναντι των νεότερων υπολοίπων. Εάν στο τέλος της 20ετούς περιόδου απόσβεσης υπάρχουν υπόλοιπα που δεν έχουν συμψηφιστεί, αυτά χαρακτηρίζονται ως φορολογικές ζημίες που υπόκεινται στην πενταετή παραγραφή.

Την 30 Ιουνίου 2023, οι επιλέξιμες ΑΦΑ του Ομίλου ανήλθαν σε €3,8 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €3,9 δισ.). Βασική προϋπόθεση για την μετατροπή των ΑΦΑ σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο είναι η ύπαρξη λογιστικής ζημίας, σε επίπεδο Τράπεζας, της αντίστοιχης χρήσης, ξεκινώντας από την

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Εταιρική Διακυβέρνηση
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	-----------------------

οικονομική χρήση 2016 και μετά. Το ποσό της οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης θα προσδιορίζεται διά του πολλαπλασιασμού του συνολικού ποσού των ΑΦΑ με το ποσοστό που αντιπροσωπεύει η λογιστική ζημία χρήσης, μετά από φόρους, στο σύνολο των ιδίων κεφαλαίων, όπως αυτά εμφανίζονται στις εκάστοτε ετήσιες ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις, μη συμπεριλαμβανομένης σε αυτά της λογιστικής ζημίας χρήσης. Η οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο θα μετατρέπεται σε ΑΦΑ την επόμενη χρήση σε σχέση με τη χρήση που εμφανίστηκαν οι λογιστικές ζημίες. Η απαίτηση μπορεί να συμψηφίζεται με τον φόρο εισοδήματος. Το μη συμψηφιζόμενο μέρος αναγνωρίζεται άμεσα ως απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο. Η Τράπεζα υποχρεούται στην έκδοση δικαιωμάτων μετατροπής υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου αξίας ίσης με το 100% του ποσού της αρχικής οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης από το Ελληνικό Δημόσιο και στο σχηματισμό ισόποσου ειδικού αποθεματικού προοριζόμενο αποκλειστικά για την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου. Οι κοινοί μέτοχοι θα έχουν δικαίωμα προτίμησης επί των ανωτέρω δικαιωμάτων μετατροπής. Το εν λόγω αποθεματικό θα κεφαλαιοποιηθεί και θα εκδοθούν κοινές μετοχές υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Ο νόμος επιτρέπει στα Πιστωτικά Ιδρύματα να αντιμετωπίζουν τις συγκεκριμένες ΑΦΑ ως «μη βασιζόμενες στη μελλοντική κερδοφορία» σύμφωνα με τις διατάξεις της CRD IV, με αποτέλεσμα να μην αφαιρούνται από τον CET1 και συνεπώς να βελτιώνουν την κεφαλαιακή τους θέση.

Στις 7 Νοεμβρίου 2014, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση αποφάσισε την ένταξη της Τράπεζας στις διατάξεις του ανωτέρω νόμου. Η

έξοδος της Τράπεζας από τις διατάξεις του ανωτέρω νόμου προϋποθέτει την έγκριση των εποπτικών αρχών και απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

Εάν οι κανονισμοί που διέπουν τη χρήση των ΑΦΠ, ως μέρος των εποπτικών κεφαλαίων του Ομίλου αλλάξουν, αυτό μπορεί να επηρεάσει την κεφαλαιακή βάση του Ομίλου και κατά συνέπεια και τους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας. Στις 30 Ιουνίου 2023, το 60,1% του CET1 (συμπεριλαμβανομένων των κερδών της περιόδου μετά από πρόβλεψη για διανομή μερίσματος) του Ομίλου αποτελούνταν από ΑΦΠ. Επιπροσθέτως, δεν είναι βέβαιο ότι οποιαδήποτε οριστική ερμηνεία των τροποποιήσεων που περιγράφονται παραπάνω δεν θα αλλάξει ή η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν θα κρίνει τον χειρισμό των ΑΦΠ βάσει του ελληνικού νόμου παράνομο και κατά συνέπεια τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα δεν θα μπορέσουν να διατηρήσουν ορισμένες ΑΦΠ ως εποπτικά κεφάλαια. Εάν συντρέξει οποιοσδήποτε από τους παραπάνω κινδύνους, αυτό θα μπορούσε να έχει σημαντική δυσμενή επίπτωση στη δυνατότητα του Ομίλου να διατηρήσει επαρκή εποπτικά κεφάλαια, τα οποία με τη σειρά τους ενδεχομένως να καταστήσουν αναγκαία την έκδοση από τον Όμιλο επιπρόσθετων κεφαλαιακών μέσων που θα μπορέσουν να προσμετρηθούν στα εποπτικά κεφάλαια, τη ρευστοποίηση περιουσιακών στοιχείων, τον περιορισμό της επιχειρηματικής δραστηριότητάς του ή την ανάληψη άλλων δράσεων, που ενδεχομένως να έχουν ουσιώδη αρνητική επίδραση στα λειτουργικά αποτελέσματα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση και τις προοπτικές του Ομίλου.

Εταιρική Διακυβέρνηση

Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό συμβούλιο αποτελείται από τα ακόλουθα δεκατρία (13) μέλη:

Εκτελεστικά Μέλη:	κ. Παύλος Μυλωνάς, Διευθύνων Σύμβουλος
	κα. Χριστίνα Θεοφιλίδη, Εκτελεστικό Μέλος
Μη Εκτελεστικά Μέλη:	κ. Γίκιας Χαρδούβελης, Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου
	κ. Περικλής Δρούγκας, Μέλος, Εκπρόσωπος ΤΧΣ του Ν. 3864/2010
Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά Μέλη:	κ. Αβραάμ Γούναρης, Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος
	κ. Matthieu Kiss, Μέλος
	κ. Claude Piret, Μέλος
	κα. Αικατερίνη Μπερίτση, Μέλος
	κ. Wietze Reehoorn, Μέλος
	κα. Elena Ana Cernat, Μέλος
	κ. Αθανάσιος Ζαρκαλής, Μέλος
	κα. Anne Marion Bouchacourt, Μέλος
	κ. Jayaprakasa (JP) C.S. Rangaswami, Μέλος

Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του ορίστηκε ο κ. Παναγιώτης Δασμάνογλου, Γενικός Διευθυντής Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας για μέγιστη θητεία τριών ετών και μπορούν να επανεκλεγούν. Η θητεία των ανωτέρω Μελών λήγει κατά την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας το 2024.

Σημειώνεται ότι η εκλογή των μελών των Διοικητικών Συμβουλίων των πιστωτικών ιδρυμάτων τελεί υπό την έγκριση και τον διαρκή έλεγχο του SSM της ΕΚΤ.

Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων

Στις 28 Ιουλίου 2023, πραγματοποιήθηκε η Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων από απόσταση, σε πραγματικό χρόνο μέσω τηλεδιάσκεψης.

Για περισσότερες πληροφορίες βλ. στην ιστοσελίδα της Τράπεζας (<https://www.nbg.gr/el/omilos/enimerwsi-ependutwn/genikes-suneleuseis>).

Αθήνα, 31 Ιουλίου 2023

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

Σημαντικές πληροφορίες

Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (European Securities and Markets Authority “ESMA”) Εναλλακτικές Μέθοδοι Μέτρησης Απόδοσης, ορισμός των χρηματοοικονομικών δεδομένων και δεικτών που χρησιμοποιήθηκαν

Η παρούσα Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει χρηματοοικονομικές αναφορές και μεγέθη όπως προέρχονται από τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας για την εξαμηνιαία περίοδο που έληξε 30 Ιουνίου 2023 και της χρήσης που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022 οι οποίες έχουν συνταχθεί με βάση το Διεθνές Χρηματοοικονομικό Πρότυπο 34 «Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση» και τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («ΔΠΧΑ») όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση («ΕΕ»). Επίσης, περιλαμβάνει χρηματοοικονομικές πληροφορίες οι οποίες αντλούνται από την κανονική ροή των συστημάτων χρηματοοικονομικής και διοικητικής πληροφόρησης. Για παράδειγμα, χρηματοοικονομικές πληροφορίες κατηγοριοποιούνται σε ξένες και εγχώριες δραστηριότητες βάσει της χώρας προέλευσης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των εταιρειών του Ομίλου.

Επιπρόσθετα, περιλαμβάνει αναφορές σε συγκεκριμένα μεγέθη τα οποία δεν ορίζονται από τα ΔΠΧΑ, όπως τα «οργανικά κέρδη προ προβλέψεων», το «καθαρό επιτοκιακό περιθώριο» και άλλα ποσά, όπως διατυπώνονται παρακάτω. Τα κονδύλια αυτά είναι μη οριζόμενα από τα ΔΠΧΑ. Ένα μη οριζόμενο από τα ΔΠΧΑ κονδύλι μετρά την ιστορική ή μελλοντική χρηματοοικονομική επίδοση, χρηματοοικονομική θέση ή τις ταμειακές ροές, και περιλαμβάνει ή εξαιρεί ποσά τα οποία δεν προβλέπονται από τα ΔΠΧΑ. Ο Όμιλος πιστεύει ότι τα μη οριζόμενα από τα ΔΠΧΑ κονδύλια παρουσιάζουν μια πιο ουσιαστική ανάλυση της χρηματοοικονομικής του κατάστασης και των αποτελεσμάτων των εργασιών του. Ωστόσο, τα μη οριζόμενα από τα ΔΠΧΑ κονδύλια δεν αποτελούν υποκατάστατο των κονδυλίων ΔΠΧΑ.

Όνομασία	Συντομ/φία	Περιγραφή
Αποσβέσεις		Αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων, λογισμικού και λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων.
Δάνεια προ προβλέψεων		Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προ προβλέψεων Αναμενόμενων Πιστωτικών Ζημιών («ΑΠΖ»), πλέον δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών επιμετρούμενων υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων («ΕΑΜΑ»).
Δαπάνες προσωπικού / έξοδα προσωπικού		Δαπάνες προσωπικού εξαιρουμένης της ασφαλιστικής εισφοράς του ΛΕΠΕΤΕ στον e-ΕΦΚΑ, και λοιπά μη επαναλαμβανόμενα έξοδα. Συγκεκριμένα, για την εξαμηνιαία περίοδο που έληξε 30 Ιουνίου 2023, οι δαπάνες προσωπικού εξαιρούν εισφορές του ΛΕΠΕΤΕ στον e-ΕΦΚΑ ποσού €18 εκατ. Για την εξαμηνιαία περίοδο που έληξε 30 Ιουνίου 2022, οι δαπάνες προσωπικού εξαιρούν εισφορές του ΛΕΠΕΤΕ στον e-ΕΦΚΑ ποσού €18 εκατ. και λοιπά μη επαναλαμβανόμενα έξοδα ποσού €3 εκατ.
Δείκτης Δάνεια προς Καταθέσεις		Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προς καταθέσεις, τέλος χρήσης / περιόδου εξαιρουμένης της σύμβασης αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφου σύντομης διάρκειας ύψους €3,0 δισ. την 30 Ιουνίου 2023 και €3,2 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2022.
Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης	Δείκτης NSFR	Ο Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης αναφέρεται στο ποσό των υποχρεώσεων και του κεφαλαίου που αναμένεται να διατηρείται στον χρονικό ορίζοντα που έχει οριστεί από το NSFR προς του ποσού της σταθερής χρηματοδότησης που πρέπει να διανεμηθεί στα διάφορα περιουσιακά στοιχεία ανάλογα με τα χαρακτηριστικά ρευστότητας και τις υπολειπόμενες διάρκειες τους.
Δείκτης Κάλυψης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων	Δείκτης κάλυψης MEA	Προβλέψεις ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προς Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα, εξαιρουμένων των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, τέλος χρήσης / περιόδου.
Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας («Liquidity Coverage Ratio»)	Δείκτης LCR	Ο Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας αφορά το απόθεμα ρευστότητας των ρευστοποιήσιμων περιουσιακών στοιχείων υψηλής ποιότητας (High Quality Liquid Assets “HQLAs”) που διακρατά ένα πιστωτικό ίδρυμα με σκοπό να καλύπτει τις καθαρές εκροές ρευστότητας του κατά τη διάρκεια μιας περιόδου ακραίων συνθηκών 30 ημερολογιακών ημερών, βάσει Κανονισμού (ΕΥ) 2015/61.
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 («Common Equity Tier 1», «CET1»)	Δείκτης CET1	Μέσα κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1, με εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΥ) 575/2013 και των εποπτικών μεταβατικών ρυθμίσεων για την επίδραση του ΔΠΧΑ 9, αναφορικά με τα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού.

Όνομασία	Συντομ/φία	Περιγραφή
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 με πλήρη εφαρμογή του ΔΠΧΑ9 ("CET1 fully loaded")	Δείκτης CET1 FL	Μέσα κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1, με εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΥ) 575/2013, χωρίς την εφαρμογή των εποπτικών μεταβατικών ρυθμίσεων για την επίδραση του ΔΠΧΑ 9, αναφορικά με τα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού.
Δείκτης Κόστους προς Λειτουργικά Έσοδα		Λειτουργικά έξοδα προς καθαρά λειτουργικά έσοδα.
Δείκτης Κόστους προς Οργανικά Έσοδα		Λειτουργικά έξοδα προς Οργανικά Έσοδα.
Δείκτης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων	Δείκτης MEA	Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προ προβλέψεων ΑΠΖ και δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών επιμετρούμενων υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ, τέλος χρήσης / περιόδου, εξαιρουμένης της σύμβασης αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφου σύντομης διάρκειας ύψους €3,0 δισ. την 30 Ιουνίου 2023 και €3,2 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2022.
Διεθνείς δραστηριότητες Εκταμιεύσεις δανείων		Οι διεθνείς δραστηριότητες αναφέρονται στις τραπεζικές δραστηριότητες του Ομίλου στη Βόρεια Μακεδονία (Storanska, Storanska Leasing), και Κύπρο (ETE Κύπρου). Εκταμιεύσεις δανείων για την περίοδο/έτος, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι αποπληρωμές ανακυκλούμενων κεφαλαίων κίνησης και η αύξηση αχρησιμοποίητων πιστωτικών ορίων.
Ενσώματα Ίδια Κεφάλαια/ Λογιστική Αξία		Ίδια κεφάλαια μετόχων Τράπεζας μείον υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία.
Έσοδα ή κέρδη (έξοδα ή ζημίες) από Χρηματ/κες Πράξεις, Λοιπά Έσοδα (Έξοδα) και Αναλογία κερδών / (ζημιών) από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης		Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου («έσοδα ή κέρδη (έξοδα ή ζημίες) από χρηματοοικονομικές πράξεις») + έσοδα ή κέρδη (έξοδα ή ζημίες) από την παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων επιμετρούμενων στο αποσβεσμένο κόστος + καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα) («λοιπά έσοδα (έξοδα)») + αναλογία κερδών / (ζημιών) από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, εξαιρουμένου λοιπού έκτακτου κόστους €12 εκατ.
Ισολογισμός Καθαρά λειτουργικά έσοδα		Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης. Καθαρά έσοδα από τόκους, καθαρά έσοδα από προμήθειες, αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου, κέρδη / (ζημίες) που προκύπτουν από την παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων επιμετρούμενων στο αποσβεσμένο κόστος, καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα) και αναλογία κερδών / (ζημιών) από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.
Καθαρό Επιτοκιακό Περιθώριο επί του μέσου όρου των στοιχείων ενεργητικού		Καθαρά έσοδα από τόκους προς το μέσο όρο των στοιχείων ενεργητικού. Το Καθαρό Επιτοκιακό Περιθώριο ισούται με το καθαρό εισόδημα από τόκους διαιρούμενο με το μέσο όρο του συνόλου των στοιχείων ενεργητικού σε μηνιαία βάση.
Καθαρό Επιτοκιακό Περιθώριο Προσαρμοσμένο στον Κίνδυνο		Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο μείον το κόστος πιστωτικού κινδύνου.
Καθαρή ταμειακή θέση		Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες + Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, εξαιρουμένων των Υποχρεώσεων προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.
Καταθέσεις Κέρδη περιόδου αναλογούντα σε Μετόχους της Τράπεζας		Αφορά στις υποχρεώσεις προς πελάτες. Οργανικά κέρδη μετά φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες + Έσοδα ή κέρδη (έξοδα ή ζημίες) από Χρηματ/κες Πράξεις, Λοιπά Έσοδα (Έξοδα) και Αναλογία κερδών / (ζημιών) από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης + Διακοπείσες δραστηριότητες, κόστος αναδιάρθρωσης, λοιπά και μη ελέγχουσες συμμετοχές.
Κέρδη προ Προβλέψεων Κόστος πιστωτικού κινδύνου	Cost of Risk (CoR)	Καθαρά λειτουργικά έσοδα μείον λειτουργικά έξοδα και πριν την πρόβλεψη ΑΠΖ και λοιπές προβλέψεις. Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου της περιόδου/χρήσης προς το μέσο όρο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών, εξαιρουμένης της σύμβασης αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφου σύντομης διάρκειας ύψους €3,0 δισ. την 30 Ιουνίου 2023 και €3,2 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2022.
Κόστος χρηματοδότησης/ Κόστος Αντλησης Ρευστότητας		Ο σταθμισμένος μέσος όρος του κόστους καταθέσεων, αναχρηματοδότησης από την ΕΚΤ και των συναλλαγών σε γeros, καλυμμένων ομολογιών και τιτλοποιήσεων.
Λειτουργικά Έξοδα		Δαπάνες προσωπικού, γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα, αποσβέσεις ακίνητων επενδύσεων, αποσβέσεις ενσώματων παγίων, λογισμικού και λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων και ακινήτων επενδύσεων, εξαιρουμένης της επιπρόσθετης

Όνομασία	Συντομ/φία	Περιγραφή
		ασφαλιστικής εισφοράς του ΛΕΠΕΤΕ στον e-ΕΦΚΑ και λοιπά μη επαναλαμβανόμενα έξοδα. Συγκεκριμένα, για την εξάμηνη περίοδο που έληξε 30 Ιουνίου 2023, τα λειτουργικά έξοδα εξαιρούν τις δαπάνες προσωπικού ποσού €18 εκατ. που σχετίζονται με εισφορές του ΛΕΠΕΤΕ στον e-ΕΦΚΑ και λοιπά μη επαναλαμβανόμενα έξοδα ποσού €2 εκατ. Για την εξάμηνη περίοδο που έληξε 30 Ιουνίου 2022, τα λειτουργικά έξοδα εξαιρούν τις δαπάνες προσωπικού ποσού €18 εκατ. που σχετίζονται με εισφορές του ΛΕΠΕΤΕ στον e-ΕΦΚΑ και λοιπά μη επαναλαμβανόμενα έξοδα ποσού €5 εκατ.
Λειτουργικά Κέρδη / (Ζημίες)		Καθαρά λειτουργικά έσοδα μείον λειτουργικά έξοδα και προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ και λοιπές προβλέψεις.
Λοιπές προβλέψεις		Προβλέψεις απομείωσης χρεογράφων και λοιπές προβλέψεις και προβλέψεις απομείωσης.
Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα (Non-Performing Exposures – NPEs)	ΜΕΑ	Σύμφωνα με τους ορισμούς της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EBA, ITS Technical Standards) ως Μη Εξυπηρετούμενα ορίζονται τα Ανοίγματα που πληρούν μία ή και τις δύο κάτωθι προϋποθέσεις: α) Σημαντικά ανοίγματα με καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών β) Ανοίγματα αβέβαιης πλήρους είσπραξης χωρίς τη ρευστοποίηση εξασφάλισης, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη ποσού σε καθυστέρηση ή ημερών καθυστέρησης.
Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια	ΜΕΔ	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών στο αποσβεσμένο κόστος σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών.
Οργανικά κέρδη μετά φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		Οργανικά λειτουργικά κέρδη μείον φόροι.
Οργανικά έσοδα		Καθαρά έσοδα από τόκους + καθαρά έσοδα από προμήθειες.
Οργανικά λειτουργικά κέρδη		Οργανικά έσοδα μείον λειτουργικά έξοδα και προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ και λοιπές προβλέψεις.
Οργανικά λειτουργικά κέρδη προ προβλέψεων		Οργανικά έσοδα μείον λειτουργικά έξοδα.
Οργανική απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων		Οργανικά λειτουργικά κέρδη/(ζημίες) + Φόροι περιόδου, προς ομαλοποιημένα ενσώματα ίδια κεφάλαια.
Οργανική Αύξηση / (Μείωση) Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων		Οργανική μεταβολή Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, εξαιρουμένων των πωλήσεων και των διαγραφών.
Προβλέψεις δανείων		Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ δανείων.
Ρυθμός Δημιουργίας Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων		Καθαρή αύξηση / (μείωση) Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, προ διαγραφών.
Σταθμισμένα Στοιχεία Ενεργητικού		Στοιχεία Ενεργητικού και στοιχεία εκτός Ισολογισμού, προσδιορισμένα βάσει σταθμισμένου κινδύνου, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013.
Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας	CAD	Συνολικά εποπτικά κεφάλαια, με εφαρμογή των μεταβατικών διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 και εποπτικών μεταβατικών ρυθμίσεων για την επίδραση του ΔΠΧΑ 9, αναφορικά με τα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού.
Τοκοφόρα στοιχεία Ενεργητικού		Τα τοκοφόρα στοιχεία Ενεργητικού περιλαμβάνουν τα εν δυνάμει τοκοφόρα στοιχεία του ενεργητικού και αφορούν το ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες, τις απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (εξαιρουμένων των μετοχών και μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων), τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών και το χαρτοφυλάκιο επενδύσεων (εξαιρουμένων των μετοχών και μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων).
Τραπεζικές δραστηριότητες στην Ελλάδα		Αναφέρονται στις τραπεζικές δραστηριότητες στην Ελλάδα και περιλαμβάνουν τη λιανική, επιχειρηματική και επενδυτική τραπεζική. Οι δραστηριότητες του Ομίλου στην Ελλάδα περιλαμβάνουν τις δραστηριότητες της Τράπεζας στην Ελλάδα, την Εθνική Leasing A.E. και την Εθνική Factors A.E.
Φόροι		Αναφέρεται στο φορολογικό όφελος / (έξοδο) εξαιρουμένων των μη επαναλαμβανόμενων φόρων ποσού €46 εκατ για την εξάμηνη περίοδο που έληξε 30 Ιουνίου 2022.

Αποποίηση ευθύνης

Οι πληροφορίες, οι δηλώσεις και οι γνώμες που παρατίθενται στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου (η «Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου») έχουν παρασχεθεί από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας Α.Ε. (η «Τράπεζα») (μαζί με τις ενοποιούμενες θυγατρικές της (ο «Όμιλος»). Εξυπηρετούν αποκλειστικά ενημερωτικούς σκοπούς και δεν θα πρέπει να θεωρούνται ως συμβουλή ή σύσταση προς τους επενδυτές ή τους δυνητικούς επενδυτές σε σχέση με την κατοχή, την αγορά ή την πώληση κινητών αξιών ή άλλων χρηματοπιστωτικών προϊόντων ή μέσων, και δεν λαμβάνουν υπόψη συγκεκριμένους επενδυτικούς στόχους, οικονομική κατάσταση ή ανάγκες. Δεν συνιστούν έρευνα στον τομέα των επενδύσεων, επιβεβαίωση συναλλαγής ή για προσφορά ή πρόσκληση για αγορά/πώληση οποιωνδήποτε χρηματοπιστωτικών μέσων.

Ακρίβεια Πληροφοριών και Περιορισμός Ευθύνης

Μολονότι έχει ληφθεί εύλογη επιμέλεια για να διασφαλιστεί ότι το περιεχόμενο της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου είναι αληθές και ακριβές, δεν παρέχονται δηλώσεις ή εγγυήσεις, ρητές ή σιωπηρές, όσον αφορά την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου. Στον μέγιστο βαθμό που επιτρέπεται από το νόμο, σε καμία περίπτωση η Τράπεζα, ή οποιαδήποτε από τις θυγατρικές της, οι μέτοχοι, οι συνδεδεμένες εταιρείες, οι εκπρόσωποι, οι διευθυντές, τα στελέχη, οι υπάλληλοι, οι σύμβουλοι ή οι αντιπρόσωποι δεν ευθύνονται για οποιαδήποτε άμεση, έμμεση ή επακόλουθη ζημία ή διαφυγόν κέρδος που τυχόν θα προκύψει από τη χρήση της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου, το περιεχόμενο της (συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών οικονομικών μοντέλων), τις παραλείψεις της, την εξάρτηση από τις πληροφορίες που περιέχονται σε αυτό, ή τις απόψεις που διατυπώνονται σε σχέση με αυτό ή άλλως που προκύπτουν σε σχέση με αυτό.

Οι παραλήπτες της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου δεν θα πρέπει να ερμηνεύσουν το περιεχόμενό του, ή οποιαδήποτε προηγούμενη ή μεταγενέστερη επικοινωνία από ή με την Τράπεζα ή τους εκπροσώπους της, ως χρηματοοικονομική, επενδυτική, νομική, φορολογική, επιχειρηματική ή άλλη επαγγελματική συμβουλή. Επιπρόσθετα, η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου δεν θεωρείται ότι είναι εξαντλητική ή περιέχει όλες τις πληροφορίες που ενδεχομένως απαιτούνται για την πλήρη ανάλυση της Τράπεζας. Οι παραλήπτες της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου θα πρέπει να απευθύνονται στους δικούς τους συμβούλους καθώς και να πραγματοποιούν έκαστος τις δικές τους αξιολογήσεις σε σχέση με την Τράπεζα και την καταλληλότητα και την επάρκεια των πληροφοριών.

Η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει αναφορές σε συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά μεγέθη, τα οποία δεν ορίζονται από τα ΔΠΧΑ. Τα εν λόγω μεγέθη παρουσιάζονται στην ανωτέρω ενότητα «*Ορισμός των Χρηματοοικονομικών Στοιχείων και των Δεικτών που Χρησιμοποιήθηκαν*» και ενδέχεται να μην είναι συγκρίσιμα με εκείνα έτερων πιστωτικών ιδρυμάτων. Η αναφορά στα εν λόγω μεγέθη, τα οποία δεν ορίζονται από τα ΔΠΧΑ, θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη και τα χρηματοοικονομικά μεγέθη κατά τα ΔΠΧΑ, χωρίς να θεωρείται ωστόσο ότι υποκαθιστούν καθ' όποιονδήποτε τρόπο τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ. Λόγω στρωγγυλοποίησης, τα σύνολα των αριθμών που παρουσιάζονται στο σύνολο της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου ενδέχεται να μην αθροίζονται στο ακέραιο και τα ποσοστά ενδέχεται να μην αντικατοπτρίζουν με ακρίβεια τις απόλυτες τιμές.

Δηλώσεις σχετικά με το μέλλον (Forward Looking Statements)

Η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου περιέχει δηλώσεις σχετικά με το μέλλον (forward-looking statements) που αφορούν την πρόθεση της Διοίκησης, τις πεποιθήσεις ή τις σημερινές προσδοκίες σχετικά, μεταξύ άλλων, με τις δραστηριότητες και τις λειτουργίες της Τράπεζας, τις συνθήκες της αγοράς, τα αποτελέσματα της λειτουργίας και τη χρηματοοικονομική κατάσταση, την κεφαλαιακή επάρκεια, τις πρακτικές διαχείρισης κινδύνων, τη ρευστότητα, τις προοπτικές, την ανάπτυξη και τις στρατηγικές («δηλώσεις σχετικά με το μέλλον»). Οι δηλώσεις σχετικά με το μέλλον αφορούν μελλοντικές περιστάσεις και αποτελέσματα και άλλες δηλώσεις που δεν αποτελούν ιστορικά γεγονότα και ορισμένες φορές προσδιορίζονται από τους όρους «ενδεχομένως», «θα», «πιστεύει», «αναμένει», «προβλέπει», «σκοπεύει», «προβάλλει», «σχεδιάζει», «εκτιμά», «στοχεύει», «διαβλέπει», «προσδοκά», «στοχοθετεί», «θα επιθυμούσε», «θα μπορούσε» ή παρόμοιες εκφράσεις ή τα αρνητικά αυτών.

Οι δηλώσεις σχετικά με το μέλλον αντικατοπτρίζουν τις γνώσεις και τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες κατά την ημερομηνία της σύνταξης της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου και υπόκεινται σε εγγενείς αβεβαιότητες και σε ποικίλες παραδοχές, είτε αυτές αναφέρονται ρητά στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου είτε όχι. Μολονότι οι δηλώσεις σχετικά με το μέλλον που περιλαμβάνονται στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου βασίζονται σε, κατά την πεποίθηση της Διοίκησης της Τράπεζας, λογικές παραδοχές, δεδομένου ότι οι παραδοχές αυτές υπόκεινται εγγενώς σε σημαντικές αβεβαιότητες και αλληλεξαρτήσεις, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων που απορρέουν από τις συνεχιζόμενες πληθωριστικές πιέσεις και τις αυξημένες γεωπολιτικές εντάσεις που είναι δύσκολο ή αδύνατο να προβλεφθούν και κείνται εκτός του ελέγχου της Τράπεζας δεν μπορεί να παρασχεθεί διαβεβαίωση ότι η Τράπεζα θα επιτύχει ή θα εκπληρώσει αυτές τις προσδοκίες, πεποιθήσεις ή προβλέψεις. Οι ενεργειακοί κίνδυνοι και μια νέα έξαρση των πληθωριστικών πιέσεων, σε περίπτωση νέας κλιμάκωσης της κρίσης στην Ουκρανία ή η ισχυρότερη από το αναμενόμενο ενίσχυση της παγκόσμιας ζήτησης ή/και αναζωπύρωση του κινδύνου διακοπών της τροφοδοσίας ενέργειας από τους διεθνείς προμηθευτές, αποτελούν τους κυριότερους παράγοντες κινδύνου, δεδομένων και των περιορισμένων περιθωρίων για νέες δημοσιονομικές παρεμβάσεις. Ο αρνητικός αντίκτυπος στην οικονομική δραστηριότητα και τις χρηματοοικονομικές συνθήκες από τη συνεχιζόμενη αυστηροποίηση της νομισματικής πολιτικής και τις νέες πιέσεις στον τραπεζικό τομέα διεθνώς, ύστερα από τα περιστατικά αναταραχής

του Μαρτίου 2023 (SVB, Credit Suisse), είναι πιθανό να αποτυπωθεί με χρονική υστέρηση και θα μπορούσε επίσης να επηρεάσει την επιχειρηματική και χρηματοοικονομική δραστηριότητα. Επιπρόσθετα, αβεβαιότητα σχετικά με το εύρος των ενεργειών που δύναται να απαιτηθούν από εμάς, τις κυβερνήσεις και άλλους για την επίτευξη στόχων που σχετίζονται με κλιματικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά ζητήματα, καθώς και την εξελισσόμενη φύση των υποκείμενων επιστημονικών και κλαδικών και κυβερνητικών προτύπων και κανονισμών. Ως εκ τούτου, τα εν λόγω γεγονότα αποτελούν επιπλέον παράγοντες που θα μπορούσαν να προκαλέσουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των πραγματικών αποτελεσμάτων και εκείνων που περιλαμβάνονται στις δηλώσεις σχετικά με το μέλλον. Οι δηλώσεις σχετικά με το μέλλον παρέχονται μόνο για επεξηγηματικούς σκοπούς και δεν προορίζονται και δεν πρέπει να θεωρούνται ως εγγύηση, διαβεβαίωση, πρόβλεψη ή οριστική δήλωση πραγματικών γεγονότων ή πιθανοτήτων. Τα πραγματικά αποτελέσματα της Τράπεζας ενδέχεται να διαφέρουν σημαντικά από τα αναφερόμενα στις δηλώσεις σχετικά με το μέλλον. Ορισμένοι σημαντικοί παράγοντες που θα μπορούσαν να διαφοροποιήσουν τα πραγματικά αποτελέσματα από τα αναφερόμενα στις δηλώσεις σχετικά με το μέλλον θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, αλλαγές στις εγχώριες και ξένες επιχειρήσεις, στην αγορά, σε χρηματοοικονομικές, πολιτικές και νομικές συνθήκες, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμιστικών αλλαγών του κλάδου, δυσμενείς αποφάσεις από εγχώριες ή διεθνείς ρυθμιστικές και εποπτικές αρχές, τον αντίκτυπο της μείωσης του μεγέθους της αγοράς, την ικανότητα διατήρησης των αξιολογήσεων πιστοληπτικής ικανότητας, τους κεφαλαιακούς πόρους και τις κεφαλαιακές δαπάνες, τις δυσμενείς δικαστικές εκβάσεις, την επίδραση του COVID-19 και την επίδραση τούτων στη χρηματοοικονομική κατάσταση του Ομίλου. Δεν μπορεί να υπάρξει διαβεβαίωση ότι οποιοσδήποτε δηλώσεις σχετικά με το μέλλον θα πραγματοποιηθούν, και η Τράπεζα ρητά αποποιείται οποιαδήποτε υποχρέωση ή δέσμευση για την επικαιροποίηση ή αναθεώρηση πληροφοριών σε οποιαδήποτε δήλωση σχετικά με το μέλλον ώστε να αντικατοπτρίζει τυχόν αλλαγές στις προσδοκίες της Τράπεζας σε σχέση με αυτές ή τυχόν αλλαγές στα γεγονότα, τις συνθήκες ή τις περιστάσεις στις οποίες βασίζεται οποιαδήποτε δήλωση σχετικά με το μέλλον. Ως εκ τούτου, εφιστάται η προσοχή του αναγνώστη να μη βασίζεται υπέρ το δέον στις δηλώσεις σχετικά με το μέλλον.

Μη επικαιροποίηση

Εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά, όλες οι πληροφορίες στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου φέρουν ημερομηνία αναφοράς την ημερομηνία σύνταξης της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου. Ούτε η παράδοση της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου, ούτε οποιαδήποτε άλλη επικοινωνία με τους παραλήπτες του, υπό οποιαδήποτε συνθήκη, θα πρέπει να οδηγεί στο συμπέρασμα ότι δεν έχει υπάρξει καμία αλλαγή στα θέματα της Τράπεζας από την ημερομηνία αυτή. Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά στο παρόν, η Τράπεζα δεν σκοπεύει, ούτε θα αναλάβει υποχρέωση, να επικαιροποιήσει την Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου ή οποιαδήποτε από τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται σε αυτήν. Η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου υπόκειται στο ελληνικό δίκαιο, και κάθε διαφορά που ανακύπτει σε σχέση με την Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου υπόκειται στην αποκλειστική δικαιοδοσία των Δικαστηρίων της Αθήνας.

Έκθεση Επισκόπησης Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων 30 Ιουνίου 2023

Προς το Διοικητικό Συμβούλιο της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

Έκθεση Επισκόπησης Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Εισαγωγή

Έχουμε επισκοπήσει τη συνημμένη εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε., της 30^{ης} Ιουνίου 2023 και τις σχετικές εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων, συνολικών εσόδων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της εξάμηνης περιόδου που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και τις επιλεγμένες επεξηγηματικές σημειώσεις, που συνθέτουν τις ενδιάμεσες συνοπτικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις, οι οποίες αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της εξαμηνιαίας οικονομικής έκθεσης του Ν.3556/2007.

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την κατάρτιση και παρουσίαση αυτών των ενδιάμεσων συνοπτικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και εφαρμόζονται στην Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Αναφορά (Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο “ΔΛΠ 34”). Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε συμπέρασμα επί των εταιρικών και ενοποιημένων ενδιάμεσων συνοπτικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων με βάση την επισκόπησή μας.

Εύρος Επισκόπησης

Διενεργήσαμε την επισκόπησή μας σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Αναθέσεων Επισκόπησης (ΔΠΑΕ) 2410 “Επισκόπηση ενδιάμεσης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης που διενεργείται από τον ανεξάρτητο ελεγκτή της οντότητας”. Η επισκόπηση της ενδιάμεσης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης συνίσταται στην υποβολή διερευνητικών ερωτημάτων κυρίως σε πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για χρηματοοικονομικά και λογιστικά θέματα και στην εφαρμογή αναλυτικών και άλλων διαδικασιών επισκόπησης. Η επισκόπηση έχει ουσιαστικά μικρότερο εύρος από τον έλεγχο, ο οποίος διενεργείται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και συνεπώς, δεν μας δίνει τη δυνατότητα να αποκτήσουμε τη διασφάλιση ότι έχουν περιέλθει στην αντίληψή μας όλα τα σημαντικά θέματα που θα μπορούσαν να εντοπιστούν σε έναν έλεγχο. Κατά συνέπεια δεν εκφράζουμε γνώμη ελέγχου.

Συμπέρασμα

Με βάση την επισκόπησή μας, δεν έχει περιέλθει στην αντίληψή μας οτιδήποτε που θα μας έκανε να πιστεύουμε ότι οι συνημμένες ενδιάμεσες συνοπτικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις δεν έχουν καταρτισθεί, από κάθε ουσιώδη άποψη, σύμφωνα με το ΔΛΠ 34.

Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Η επισκόπησή μας δεν εντόπισε ουσιώδη ασυνέπεια ή σφάλμα στις δηλώσεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και στις πληροφορίες της εξαμηνιαίας Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 5 και 5α του Ν. 3556/2007, σε σχέση με τις συνημμένες ενδιάμεσες συνοπτικές εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

ΠράιςγουωτερχαουςΚούπερς
Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία
Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές
Λεωφ. Κηφισίας 268
152 32 Χαλάνδρι
ΑΜ ΣΟΕΛ 113

Αθήνα, 2 Αυγούστου 2023

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Ανδρέας Πιρής
ΑΜ ΣΟΕΛ 65601

NATIONAL BANK
OF GREECE

Όμιλος και Τράπεζα

Εξαμηνιαία χρηματοοικονομική έκθεση

2023

Περίοδος από 1 Ιανουαρίου έως 30 Ιουνίου 2023

Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

30 Ιουνίου 2023

εκατ. €	Σημείωση	Όμιλος		Τράπεζα	
		30.06.2023	31.12.2022	30.06.2023	31.12.2022
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
		7.551	14.226	7.265	13.957
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες		2.735	2.900	2.684	2.854
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων					
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων		718	395	689	375
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα		1.905	1.962	1.905	1.962
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	9	34.976	35.561	33.198	33.782
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων		15.114	13.190	14.763	12.905
Ακίνητα επενδύσεων		68	71	1	2
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος		225	208	224	205
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους		4.508	4.705	4.496	4.692
Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης		176	175	172	172
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις		-	-	768	759
Ενσώματα πάγια στοιχεία	10	1.561	1.565	1.204	1.164
Λογισμικό		481	431	474	424
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού		2.388	2.229	2.245	2.122
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	11	443	495	388	441
Σύνολο ενεργητικού		72.849	78.113	70.476	75.816
ΠΑΘΗΤΙΚΟ					
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	12	3.374	9.811	3.584	10.027
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα		1.883	1.923	1.883	1.923
Υποχρεώσεις προς πελάτες	13	55.671	55.192	54.121	53.704
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους		1.793	1.731	1.793	1.731
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις		69	63	-	-
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος		4	2	-	-
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους		15	16	-	-
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό		225	248	223	246
Λοιπά στοιχεία παθητικού	10	2.731	2.627	2.442	2.302
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	11	25	25	-	-
Σύνολο παθητικού		65.790	71.638	64.046	69.933
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Μετοχικό κεφάλαιο	15	915	915	915	915
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	15	3.542	3.542	3.539	3.539
Αποθεματικά & αποτελέσματα εις νέον		2.578	1.995	1.976	1.429
Ίδια κεφάλαια μετόχων Τράπεζας		7.035	6.452	6.430	5.883
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		24	23	-	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		7.059	6.475	6.430	5.883
Σύνολο παθητικού και ιδίων κεφαλαίων		72.849	78.113	70.476	75.816

Αθήνα, 31 Ιουλίου 2023

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Κατάσταση Αποτελεσμάτων για την περίοδο που έληξε 30 Ιουνίου 2023

εκατ. €	Σημείωση	Όμιλος		Τράπεζα	
		Από 01.01 έως 30.06.2023	30.06.2022	Από 01.01 έως 30.06.2023	30.06.2022
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες					
		1.215	674	1.149	624
		(163)	(74)	(167)	(79)
		1.052	600	982	545
		216	221	189	196
		(38)	(51)	(30)	(46)
		178	170	159	150
		26	288	25	285
	4	49	54	49	54
	4	(32)	(42)	(36)	(54)
		1.273	1.070	1.179	980
		(227)	(228)	(209)	(211)
		(99)	(97)	(84)	(82)
		(93)	(83)	(85)	(75)
	5	(109)	(104)	(99)	(83)
	5	(12)	(47)	(11)	(33)
	6	(2)	(62)	(2)	(62)
		1	1	-	-
		732	450	689	434
	7	(201)	(137)	(195)	(132)
		531	313	494	302
		-	234	-	(8)
	11	-	234	-	(8)
		531	547	494	294
		1	1	-	-
		530	546	494	294
	8	€0,58	€0,34	€0,54	€0,33
	8	€0,58	€0,60	€0,54	€0,32

Αθήνα, 31 Ιουλίου 2023

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Κατάσταση Συνολικών Εσόδων για την περίοδο που έληξε 30 Ιουνίου 2023

εκατ. €	Σημείωση	Όμιλος		Τράπεζα	
		Από 01.01 έως 30.06.2023	30.06.2022	Από 01.01 έως 30.06.2023	30.06.2022
Κέρδη περιόδου		531	547	494	294
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα):					
Ποσά που αναταξινομούνται στα αποτελέσματα από:					
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση, μετά από φόρους		-	(246)	-	-
Επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους επιμετρώμενες στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων ("ΕΑΜΛΣΕ"), μετά από φόρους		49	(152)	49	(151)
Συναλλαγματικές διαφορές, μετά από φόρους		(20)	(2)	(9)	(2)
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών, μετά από φόρους		1	18	1	18
Ποσά που αναταξινομούνται στα αποτελέσματα		30	(382)	41	(135)
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα από:					
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους επιμετρώμενες στην ΕΑΜΛΣΕ, μετά από φόρους		5	(12)	5	(12)
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα		5	(12)	5	(12)
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου, μετά από φόρους	16	35	(394)	46	(147)
Συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου		566	153	540	147
Αναλογούντα σε:					
Μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών		1	1	-	-
Μετόχους της Τράπεζας		565	152	540	147

Αθήνα, 31 Ιουλίου 2023

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Κατάσταση Αποτελεσμάτων για την περίοδο που έληξε 30 Ιουνίου 2023

εκατ €	Όμιλος	
	Από 01.04 έως	
	30.06.2023	30.06.2022
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες		
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	646	348
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	(91)	(36)
Καθαρά έσοδα από τόκους	555	312
Έσοδα προμηθειών	110	113
Έξοδα προμηθειών	(19)	(28)
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	91	85
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	6	203
Καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα)	(12)	(23)
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	640	577
Δαπάνες προσωπικού	(112)	(116)
Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα	(50)	(49)
Αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(47)	(42)
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου	(53)	(48)
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη λοιπών κινδύνων	(3)	(29)
Κόστος αναδιάρθρωσης	(2)	(2)
Αναλογία κερδών/(ζημιών) από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	-	1
Κέρδη προ φόρων	373	292
Φόροι	(103)	(100)
Κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	270	192
Διακοπείσες δραστηριότητες		
Κέρδη/ (Ζημιές) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες	-	(6)
Κέρδη περιόδου	270	186
Αναλογούντα σε:		
Μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών	-	-
Μετόχους της Τράπεζας	270	186
Κέρδη ανά μετοχή (Ευρώ) – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	€0,30	€0,21
Κέρδη ανά μετοχή (Ευρώ) – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες	€0,30	€0,20

Αθήνα, 31 Ιουλίου 2023

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Κατάσταση Συνολικών Εσόδων για την περίοδο που έληξε 30 Ιουνίου 2023

ΕΚΑΤ. €	Όμιλος	
	30.06.2023	30.06.2022
Κέρδη περιόδου	270	186
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα):		
Ποσά που αναταξινομούνται στα αποτελέσματα από:		
Επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους επιμετρώμενες στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων ("ΕΑΜΛΣΕ"), μετά από φόρους	16	(89)
Συναλλαγματικές διαφορές, μετά από φόρους	2	-
Ποσά που αναταξινομούνται στα αποτελέσματα	18	(89)
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα από:		
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους επιμετρώμενες στην ΕΑΜΛΣΕ, μετά από φόρους	5	(6)
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα	5	(6)
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου, μετά από φόρους	23	(95)
Συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου	293	91
Αναλογούντα σε:		
Μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών	-	-
Μετόχους της Τράπεζας	293	91

Αθήνα, 31 Ιουλίου 2023

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων - Όμιλος για την περίοδο που έληξε 30 Ιουνίου 2023

εκατ. €	Αναλογούντα σε μετόχους της Τράπεζας									Σύνολο	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο
	Μετοχικό Κεφάλαιο Κοινές μετοχές	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο Κοινές μετοχές	Ίδιες μετοχές	Αποθεματικό αξιογράφων στην ΕΑΜΛΣΕ	Αποθεματικό συναλ/κών διαφορών	Αποθεματικό αντιστάθμισης καθαρής επένδυσης	Αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών	Προγράμματα καθορισμένων παροχών	Λοιπά αποθεματικά και αποτ/ματα εις νέον			
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2021 & την 1 Ιανουαρίου 2022	915	13.866	-	195	69	(111)	(18)	(199)	(8.967)	5.750	22	5.772
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	(406)	(2)	-	18	-	1	(389)	-	(389)
Κέρδη/ (ζημιές) από αξιόγραφα στην ΕΑΜΛΣΕ επαναταξινομούμενα στα αποτελέσματα εις νέο	-	-	-	(4)	-	-	-	-	4	-	-	-
Κέρδη περιόδου	-	-	-	-	-	-	-	-	546	546	1	547
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου (Σημείωση 16)	-	-	-	(410)	(2)	-	18	-	551	157	1	158
Εξαγορές / πωλήσεις & συμμετοχές σε αυξήσεις κεφαλαίου θυγατρικών & συνδεδεμένων επιχειρήσεων	-	-	-	-	-	-	-	-	(1)	(1)	(1)	(2)
Υπόλοιπο την 30 Ιουνίου 2022	915	13.866	-	(215)	67	(111)	-	(199)	(8.417)	5.906	22	5.928
Κινήσεις μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2022	-	(10.324)	-	(58)	(123)	110	-	44	10.897	546	1	547
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2022 και την 1 Ιανουαρίου 2023	915	3.542	-	(273)	(56)	(1)	-	(155)	2.480	6.452	23	6.475
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	61	(20)	-	1	-	11	53	-	53
Κέρδη/ (ζημιές) από αξιόγραφα στην ΕΑΜΛΣΕ επαναταξινομούμενα στα αποτελέσματα εις νέο	-	-	-	(7)	-	-	-	-	7	-	-	-
Κέρδη περιόδου	-	-	-	-	-	-	-	-	530	530	1	531
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου (Σημείωση 16)	-	-	-	54	(20)	-	1	-	548	583	1	584
Υπόλοιπο την 30 Ιουνίου 2023	915	3.542	-	(219)	(76)	(1)	1	(155)	3.028	7.035	24	7.059

Οι σημειώσεις στις σελίδες 65 μέχρι 104 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων - Τράπεζα για την περίοδο που έληξε 30 Ιουνίου 2023

Εκατ. €	Μετοχικό Κεφάλαιο Κοινές μετοχές	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο Κοινές μετοχές	Αποθεματικό αξιογράφων στην ΕΑΜΛΣΕ	Αποθεματικό συναλ/κών διαφορών	Αποθεματικό αντιστάθμισης ταμιακών ροών	Προγράμματα καθορισμένων παροχών	Λοιπά αποθεματικά & αποτίμιατα εις νέον	Σύνολο
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2021 & την 1 Ιανουαρίου 2022	915	13.863	(59)	(51)	(18)	(189)	(9.220)	5.241
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	(159)	(2)	18	-	-	(143)
Κέρδη/ (ζημιές) από αξιόγραφα στην ΕΑΜΛΣΕ επαναταξινομούμενα στα αποτελέσματα εις νέο	-	-	(4)	-	-	-	4	-
Κέρδη περιόδου	-	-	-	-	-	-	294	294
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου (Σημείωση 16)	-	-	(163)	(2)	18	-	298	151
Υπόλοιπο την 30 Ιουνίου 2022	915	13.863	(222)	(53)	-	(189)	(8.922)	5.392
Κινήσεις μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2022	-	(10.324)	(59)	(11)	-	35	10.850	491
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2022 & την 1 Ιανουαρίου 2023	915	3.539	(281)	(64)	-	(154)	1.928	5.883
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	61	(9)	1	-	-	53
Κέρδη/ (ζημιές) από αξιόγραφα στην ΕΑΜΛΣΕ επαναταξινομούμενα στα αποτελέσματα εις νέο	-	-	(7)	-	-	-	7	-
Κέρδη περιόδου	-	-	-	-	-	-	494	494
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου (Σημείωση 16)	-	-	54	(9)	1	-	501	547
Υπόλοιπο την 30 Ιουνίου 2023	915	3.539	(227)	(73)	1	(154)	2.429	6.430

Οι σημειώσεις στις σελίδες 65 μέχρι 104 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Κατάσταση Ταμειακών Ροών για την περίοδο που έληξε 30 Ιουνίου 2023

εκατ. €	Όμιλος		Τράπεζα	
	Από 01.01 έως 30.06.2023	30.06.2022	Από 01.01 έως 30.06.2023	30.06.2022
Ταμειακές ροές λειτουργικών δραστηριοτήτων				
Κέρδη προ φόρων	732	691	689	426
Προσαρμογές για:				
Μη ταμειακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων & λοιπές προσαρμογές:	244	256	184	465
Αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων και λογισμικού	93	83	85	75
Αποσβέσεις διαφοράς υπέρ / υπό το άρτιο επενδυτικού χαρτοφυλακίου, υποχρεώσεων από πιστωτικούς τίτλους και λοιπών δανειακών υποχρεώσεων	17	42	13	40
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	126	42	85	175
Προβλέψεις για παροχές προσωπικού	5	10	5	4
Αναλογία (κερδών) / ζημιών από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	(1)	(1)	-	-
Αποτέλεσμα από αντιστάθμιση κινδύνου εύλογης αξίας και ταμειακών ροών	(6)	15	(6)	15
Έσοδα από μερίσματα αξιογράφων επενδύσεων	(2)	(2)	(2)	(2)
Καθαρό (κέρδος) / ζημία από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων & ακινήτων επενδύσεων	(4)	(8)	-	-
Καθαρό (κέρδος) / ζημία από πώληση θυγατρικών	-	(34)	-	-
Καθαρό (κέρδος) / ζημία από πώληση αξιογράφων επενδύσεων	(68)	36	(68)	33
Δεδολευμένοι τόκοι χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων και αποτελέσματα από επαναγορά πιστωτικών τίτλων	41	23	43	24
Δεδολευμένοι τόκοι επενδυτικού χαρτοφυλακίου	36	45	36	44
Προσαρμογές αποτίμησης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	3	-	3
Λοιπές μη ταμειακές λειτουργικές ροές	7	2	(7)	54
Καθαρή (αύξηση) / μείωση λειτουργικών απαιτήσεων:	(22)	3.560	6	4.071
Υποχρεωτικές καταθέσεις σε Κεντρικές Τράπεζες	(6)	(4)	-	2
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	57	2.453	19	2.896
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	(271)	4	(261)	(2)
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ενεργητικού	60	2.004	60	2.004
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	319	(872)	335	(882)
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	(181)	(25)	(147)	53
Καθαρή αύξηση / (μείωση) λειτουργικών υποχρεώσεων:	(5.798)	(647)	(5.830)	(1.004)
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	(6.437)	(1.181)	(6.442)	(1.108)
Υποχρεώσεις προς πελάτες	479	796	416	753
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα παθητικού	(38)	(580)	(38)	(580)
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	(28)	(23)	(28)	(11)
Ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις	-	329	-	-
Φόρος εισοδήματος που (καταβλήθηκε) / εισπράχθηκε	(18)	(7)	1	-
Λοιπά στοιχεία παθητικού	244	19	261	(58)
Καθαρές ταμειακές ροές από / (για) λειτουργικές δραστηριότητες	(4.844)	3.860	(4.951)	3.958
Ταμειακές ροές επενδυτικών δραστηριοτήτων				
Συμμετοχή στην (αύξηση)/μείωση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών εταιρειών	-	-	(10)	268
Πωλήσεις θυγατρικών εταιρειών, εκτός ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμων που πωλήθηκαν	-	142	2	233
Εισπραθέντα μερίσματα από χαρτοφυλάκιο επενδύσεων και συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	2	2	1	2
Απόκτηση ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων και λογισμικού	(247)	(84)	(243)	(81)
Εισπράξεις από διάθεση ενσώματων παγίων στοιχείων και ακινήτων επενδύσεων	7	7	-	-
Απόκτηση χαρτοφυλακίου επενδύσεων	(4.707)	(5.204)	(4.486)	(4.647)
Εισπράξεις από πώληση και εξόφληση χαρτοφυλακίου επενδύσεων	2.904	3.876	2.767	3.021
Καθαρές ταμειακές ροές (για)/από επενδυτικές δραστηριότητες	(2.041)	(1.261)	(1.969)	(1.204)
Ταμειακές ροές χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων				
Εισπράξεις από έκδοση πιστωτικών τίτλων και λοιπών δανειακών υποχρεώσεων	6	24	25	-
Αποπληρωμή πιστωτικών τίτλων, λοιπών δανειακών υποχρεώσεων και προνομιούχων τίτλων	22	(40)	(3)	-
Αποπληρωμή κεφαλαίου στις καταβολές μισθωμάτων	(33)	(30)	(28)	(25)
Εισπράξεις από πώληση ιδίων μετοχών	6	9	-	-
Αγορά ιδίων μετοχών	(6)	(9)	-	-
Καθαρές ταμειακές ροές από / (για) χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(5)	(46)	(6)	(25)
Επίπτωση συναλλαγματικών διαφορών στο ταμείο και τα ταμειακά ισοδύναμα	(9)	(1)	(10)	-
Καθαρή αύξηση / (μείωση) ταμείου και ταμειακών ισοδύναμων	(6.899)	2.552	(6.936)	2.729
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα έναρξης περιόδου	17.725	16.105	17.510	15.810
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα τέλους περιόδου	10.826	18.657	10.574	18.539

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1 Γενικές πληροφορίες

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. (εφεξής «ΕΤΕ» ή «Τράπεζα») ιδρύθηκε το 1841 και οι μετοχές της εισήχθησαν στο Χρηματιστήριο Αθηνών («ΧΑ») το 1880. Η Τράπεζα έχει την έδρα της στην οδό Αιόλου 86, 10559 Αθήνα, Ελλάδα (αριθμ. Γ.Ε.ΜΗ 237901000), τηλ.: (+30) 210 334 1000, www.nbg.gr. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τράπεζα μπορεί να ιδρύει καταστήματα, πρακτορεία και γραφεία αντιπροσωπείας οπουδήποτε στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Η Τράπεζα κατά τη διάρκεια των 182 ετών λειτουργίας της, έχει επεκτείνει το φάσμα των τραπεζικών υπηρεσιών που προσφέρει και καλύπτει όλα τα σύγχρονα τραπεζικά προϊόντα. Η Τράπεζα μαζί με τις θυγατρικές της (εφεξής ο «Όμιλος») παρέχουν ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, το οποίο περιλαμβάνει κυρίως λιανική, εταιρική και επενδυτική τραπεζική, διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, συναλλακτική τραπεζική, χρηματοδοτική μίσθωση, πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων, χρηματιστηριακή μεσιτεία, διαχείριση ενεργητικού πελατών, διαχείριση ακίνητης περιουσίας και ασφαλιστικές υπηρεσίες. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κυρίως στην Ελλάδα, καθώς και στο εξωτερικό μέσω του υποκαταστήματος στην Κύπρο και των θυγατρικών του στη Βόρεια Μακεδονία, στη Ρουμανία, στη Βουλγαρία, στην Κύπρο, στο Λουξεμβούργο, στην Ολλανδία και στο Ηνωμένο Βασίλειο. Σε συνέχεια της σχετικής απόφασης της Τράπεζας το 2021, ο Όμιλος τερμάτισε τη δραστηριότητά του στην Αίγυπτο, στη Μάλτα και στο υποκατάστημα στο Λονδίνο και συνεπώς τα υποκαταστήματα στην Αίγυπτο και στο Λονδίνο και οι θυγατρικές NBG Malta Ltd (προηγούμενη επωνυμία NBG Bank Malta Ltd) και NBG Malta Holdings Ltd τέθηκαν σε εκκαθάριση.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου είναι η εξής:

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου (Μη Εκτελεστικό Μέλος)

Γκίκας Α. Χαρδούβελης

Εκτελεστικά Μέλη

Πάυλος Κ. Μυλωνάς
Χριστίνα Θ. Θεοφιλίδη

Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά Μέλη

Αβραάμ Κ. Γούναρης - Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος
Anne Clementine L. Marion-Bouchacourt
Claude Edgar L.G. Piret
Wietze J.P. Reehoorn
Matthieu A. Kiss
Elena Ana E.V. Cernat
Αικατερίνη Κ. Μπερίτση
Jayarvakasa (JP) C.S. Rangaswami
Αθανάσιος Σ. Ζαρκαλής

Μη Εκτελεστικό Μέλος - Εκπρόσωπος του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (N3864/2010)

Περικλής Φ. Δρούγκας

Όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη και με δυνατότητα επανεκλογής. Η θητεία των παραπάνω μελών λήγει κατά την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων το 2024.

Οι παρούσες Ενδιάμεσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν εγκριθεί για έκδοση από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας την 31 Ιουλίου 2023.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2 Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών

2.1 Βάση παρουσίασης

Οι συνοπτικές ενοποιημένες και ατομικές Ενδιάμεσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις για την εξάμηνη περίοδο που έληξε την 30 Ιουνίου 2023 (οι «Ενδιάμεσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις»), έχουν συνταχθεί σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 34 «Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις». Οι Ενδιάμεσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις περιλαμβάνουν επιλεγμένες επεξηγηματικές σημειώσεις και όχι όλη την πληροφόρηση που απαιτείται για τη σύνταξη πλήρων ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Συνεπώς, οι Ενδιάμεσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις θα πρέπει να αναγνωστούν σε συνδυασμό με τις ενοποιημένες και ατομικές Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις για τον Όμιλο και την Τράπεζα της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2022, οι οποίες έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφεξής «ΔΠΧΑ»), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (η «Ε.Ε.»).

Οι Ενδιάμεσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, με εξαίρεση τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις (συμπεριλαμβανομένων των συμβολαίων παραγώγων), τα οποία έχουν επιμετρηθεί στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Οι λογιστικές αξίες των αναγνωρισθέντων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, που έχουν καθορισθεί ως αντισταθμισμένα στοιχεία σε αντισταθμίσεις εύλογης αξίας, οι οποίες σε διαφορετική περίπτωση θα είχαν αποτιμηθεί στο αποσβεσμένο κόστος, προσαρμόζονται έτσι ώστε να καταγράφουν τις μεταβολές της εύλογης αξίας που αποδίδονται στους αντισταθμισμένους κινδύνους.

Οι λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν για την προετοιμασία των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, έχουν εφαρμοσθεί σύμφωνα με εκείνες που υιοθετήθηκαν στις ενοποιημένες και ατομικές Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2022, αφού ελήφθησαν υπόψη οι τροποποιήσεις στα ΔΠΧΑ, όπως αυτές περιγράφονται κατωτέρω στη Σημείωση 2.3 «Νέα και Τροποποιημένα Πρότυπα και Διερμηνείες». Όπου κρίθηκε απαραίτητο, τα συγκριτικά στοιχεία αναμορφώθηκαν προκειμένου να συνάδουν με αλλαγές στην παρουσίαση κατά την τρέχουσα περίοδο.

Οι Ενδιάμεσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν καταρτισθεί στη βάση της συνεχιζόμενης δραστηριότητας («going concern») για τον Όμιλο και την Τράπεζα (βλέπε Σημείωση 2.2 «Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας»).

Το νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου είναι το Ευρώ (€), το οποίο αποτελεί το λειτουργικό νόμισμα της μητρικής εταιρίας. Εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά, οι χρηματοοικονομικές πληροφορίες που παρουσιάζονται σε Ευρώ έχουν στρογγυλοποιηθεί στο πλησιέστερο εκατομμύριο.

2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Συμπέρασμα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Λαμβάνοντας υπόψη (α) την σημαντική και επαναλαμβανόμενη κερδοφορία του Ομίλου και της Τράπεζας (β) τα σημαντικά ποσά διαθέσιμων ενεχύρων, καθώς και τους Δείκτες Κάλυψης Ρευστότητας («LCR») και Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης («NSFR»), οι οποίοι είναι αρ κετά πάνω από το ελάχιστο εποπτικό όριο του 100% (γ) την τρέχουσα χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα («ΕΚΤ») αποκλειστικά μέσω των στοχευμένων πράξεων μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης («TLTROs») (δ) τον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 («CET1») του Ομίλου και της Τράπεζας κατά την 30 Ιουνίου 2023, ο οποίος υπερέβη τον ελάχιστο δείκτη Συνολικών Κεφαλαιακών Απαιτήσεων («OCR»), (ε) την αυξανόμενη υποστήριξη από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (“TAA”), (στ) τα δημοσιονομικά μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεπειών του πληθωρισμού και (ζ) την αμελητέα έκθεση του Ομίλου και της Τράπεζας στη Ρωσία και Ουκρανία και τις ενέργειες της Διοίκησης στην αντιμετώπιση της κρίσης, το Διοικητικό Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι για τον Όμιλο και την Τράπεζα, η εφαρμογή της αρχής της συνέχισης της επιχειρηματικής του δραστηριότητας για την κατάρτιση αυτών των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων είναι κατάλληλη.

Κερδοφορία

Για τη χρήση που έληξε την 30 Ιουνίου 2023, τα κέρδη από συνεχιζόμενες δραστηριότητες ανήλθαν σε €531 εκατ. και €494 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα, αντίστοιχα, ενώ τα κέρδη ανά μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες ανήλθαν σε €0,58 και €0,54 για τον Όμιλο και την Τράπεζα, αντίστοιχα.

Ρευστότητα

Την 30 Ιουνίου 2023, η χρηματοδότηση από την ΕΚΤ μέσω πράξεων TLTROs ανήλθε σε €1,9 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €8,1 δισ.). Επιπρόσθετα, την 30 Ιουνίου 2023, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της Τράπεζας αξίας σε μετρητά ύψους €25,5 δισ. ήταν διαθέσιμα για περαιτέρω αύξηση της ρευστότητας, με τους δείκτες ρευστότητας LCR και NSFR να ανέρχονται σε επίπεδα άνω του 100%.

Κεφαλαιακή επάρκεια

Την 30 Ιουνίου 2023, ο Δείκτης βασικών ιδίων κεφαλαίων (Tier 1) («CET1») και ο Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου διαμορφώθηκαν σε 15,8% και 16,9% αντίστοιχα, υπερβαίνοντας τον δείκτη Συνολικών Κεφαλαιακών Απαιτήσεων ποσοστού 14,53% για το 2023, (βλ. Σημείωση 18 «Κεφαλαιακή επάρκεια»).

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Εξελίξεις στο μακροοικονομικό περιβάλλον

Η οικονομική δραστηριότητα στην Ελλάδα επιβραδύνθηκε, αλλά παρέμεινε σε ανοδική τάση το 1ο τρίμηνο του 2023, με το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν («ΑΕΠ») να αυξάνεται κατά 2,1% σε ετήσια βάση και να υπερβαίνει σημαντικά – για 8ο συνεχόμενο τρίμηνο – τον αντίστοιχο μέσο όρο της ευρωζώνης (+1,0% ετησίως το 1ο τρίμηνο του 2023). Η ισχυρή ιδιωτική κατανάλωση και οι επενδύσεις παγίου κεφαλαίου, σε συνδυασμό με τις ανθεκτικές εξαγωγικές επιδόσεις, ήταν οι βασικοί παράγοντες της θετικής επίδοσης του 1ου τριμήνου του 2023.

Ωστόσο, η επιβράδυνση της αύξησης του ΑΕΠ το 1ο τρίμηνο του 2023, σε σύγκριση με την ισχυρή ανάπτυξη κατά το 2022 (+6,0% σε ετήσια βάση), αντανάκλα κυρίως την εξάλειψη των έκτακτων ευνοϊκών επιδράσεων που ενίσχυσαν τη δραστηριότητα του 2022, μετά την πλήρη άρση των περιορισμών που σχετίζονται με τον COVID-19, ιδίως στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, σε συνδυασμό με μια απότομη μείωση των αποθεμάτων, έπειτα από μια περίοδο ασυνήθιστα έντονης συσώρευσης τους.

Η πλέον σημαντική συνιστώσα της εγχώριας ζήτησης, η ιδιωτική κατανάλωση, αυξήθηκε κατά 2,9% σε ετήσια βάση, λόγω των υποστηρικτικών συνθηκών της αγοράς εργασίας και της πτώσης των τιμών της ενέργειας που ενίσχυσαν την αγοραστική δύναμη. Το μη-μισθολογικό εισόδημα των νοικοκυριών, καθώς και η επιχειρηματική κερδοφορία κινήθηκαν επίσης ανοδικά, με το ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα και μικτό εισόδημα στο σύνολο της οικονομίας να αυξάνεται κατά 9,3% σε ετήσια βάση το 1ο τρίμηνο του 2023, αν και με βραδύτερο ρυθμό σε σχέση με τα προηγούμενα τρίμηνα.

Αντανακλώντας τα ισχυρά επίπεδα εμπιστοσύνης και τις ελκυστικές αποδόσεις, ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου («ΑΣΠΚ») ενισχύθηκε κατά 8,2% σε ετήσια βάση το 1ο τρίμηνο του 2023, μετά από ισχυρή επέκταση +11,6% το 2022. Η περαιτέρω ενίσχυση της οικοδομικής δραστηριότητας (+19,6% σε ετήσια βάση), με κινητήριο δύναμη τις επενδύσεις σε κατοικίες (αύξηση 48,4% ετησίως), ερμηνεύει το μεγαλύτερο μέρος της ανόδου.

Οι καθαρές εξαγωγές εξέπληξαν θετικά, συνεισφέροντας κατά +0,9 ποσοστιαίες μονάδες στην ετήσια αύξηση του ΑΕΠ το 1ο τρίμηνο του 2023, έναντι μέσης αρνητικής επίδρασης 2,8 ποσοστιαίων μονάδων κατά το 2022. Η συνολική αύξηση των εξαγωγών ξεπέρασε την αύξηση των εισαγωγών το 1ο τρίμηνο του 2023, αλλά αυτή η τάση αναμένεται να εξασθενήσει κατά το υπόλοιπο του έτους, καθώς η ζήτηση στην ευρωζώνη παραμένει υποτονική. Ωστόσο, αναμένεται σημαντική μείωση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών το 2023 (-€5,6 δισ. ή 2,5% του ΑΕΠ το 4μηνο του 2023).

Οι τιμές των οικιστικών ακινήτων αυξήθηκαν σημαντικά κατά 14,5% ετησίως το 1ο τρίμηνο του 2023, μετά από την ανοδικά αναθεωρημένη αύξηση κατά 11,7% ετησίως που κατέγραψαν το 2022, έναντι αρχικής εκτίμησης +11,1%, σημειώνοντας σωρευτική ανατίμηση κατά περίπου +50% μεταξύ του 3ου τριμήνου του 2017 και του 1ου τριμήνου του 2023. Σημάδια επιτάχυνσης εμφάνισαν και οι τιμές των εμπορικών ακινήτων, που παρουσίασαν πιο ήπια ανοδική τάση, μετά την πανδημία COVID-19, το 2ο εξάμηνο του 2022, σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος για τις τιμές των χώρων γραφείων και καταστημάτων που δημοσιεύθηκαν τον Ιούνιο του 2023. Συγκεκριμένα, οι τιμές των γραφείων και καταστημάτων υψηλών προδιαγραφών, για όλη τη χώρα αυξήθηκαν κατά 3,1% και 5,3% αντίστοιχα, το 2ο εξάμηνο του 2022, με την αντίστοιχη αύξηση για το σύνολο του 2022 να ανέρχεται σε 2,6% και 5,0% σε ετήσια βάση.

Ο πληθωρισμός επιβραδύνθηκε σημαντικά, με τον Δείκτη Τιμών Καταναλωτή («ΔΤΚ») να αυξάνεται κατά 2,9% ετησίως τον Απρίλιο-Μάιο, από 5,9% το 1ο τρίμηνο του 2023, λόγω της περαιτέρω πτώσης των τιμών της ενέργειας την ίδια περίοδο (-18,7% ετησίως), περιορίζοντας την πίεση στο πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα.

Οι θετικές δημοσιονομικές επιδόσεις το 2022 υποστηρίχθηκαν από την ανοδική οικονομική δραστηριότητα, η οποία ενίσχυσε τα έσοδα και μείωσε την ανάγκη για δημοσιονομική στήριξη. Αυτή η θετική δυναμική διατηρείται και το 5μηνο του 2023, με τον κρατικό προϋπολογισμό να καταγράφει πρωτογενές πλεόνασμα ύψους 1,1% του ΑΕΠ, έναντι εκτίμησης του Κρατικού Προϋπολογισμού του 2023 για έλλειμμα -0,7% για την ίδια περίοδο, με τα υψηλότερα του αναμενόμενου φορολογικά έσοδα να ερμηνεύουν περισσότερο από το μισό της υπεραπόδοσης. Η Ελλάδα κατέγραψε επίσης τη μεγαλύτερη μείωση του δημόσιου χρέους ως ποσοστό του ΑΕΠ – 23,3% του ΑΕΠ το 2022, έναντι 4% του ΑΕΠ για την ευρωζώνη. Το ακαθάριστο δημόσιο χρέος της Ελλάδας μειώθηκε στο 171,3% το 2022, από 194,6% το 2021 και 206,3% το 2020.

Οι πρόδρομοι οικονομικοί δείκτες οικονομικής δραστηριότητας, που βασίζονται σε ποιοτικά δεδομένα ερευνών, υποδηλώνουν σημαντική επιτάχυνση της αύξησης του ΑΕΠ το 2ο τρίμηνο του 2023, ενώ τα διαθέσιμα στοιχεία από δείκτες συγκυρίας (όπως ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων, ο όγκος του λιανικού εμπορίου κλπ.) παρέχουν μια θετική, αν και λιγότερο δυναμική εικόνα. Το αποτέλεσμα της ανθεκτικής ανάπτυξης του 1ου τριμήνου 2023 και η τρέχουσα αξιολόγηση άλλων σχετικών παραγόντων προοιωνίζουν ετήσια αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,2% περίπου σε ετήσια βάση το 2023 και κατά 1,9% το 2024, σύμφωνα με το μέσο όρο των τελευταίων διαθέσιμων εκτιμήσεων του επίσημου και ιδιωτικού τομέα (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΔΝΤ και Focus Economics).

Συνολικά, η ελληνική οικονομία φαίνεται να μπορεί να αντιμετωπίσει τις παραπάνω προκλήσεις και να συνεχίσει την οικονομική της μεγέθυνση, ξεπερνώντας τις αντίστοιχες χώρες της ευρωζώνης, αξιοποιώντας την ισχυρή δυναμική που χτίστηκε το 2021-2022. Συγκεκριμένα, υπάρχουν σημαντικές επενδυτικές προοπτικές, στη βάση μια σημαντικής δέσμης ιδιωτικών επενδύσεων που αναμένεται να ξεκινήσει η υλοποίησή τους, υποστηριζόμενες και από το ΤΑΑ, τη θετική δυναμική των υπηρεσιών και ιδιαίτερα του τουρισμού και οι μειούμενες αρνητικές επιδράσεις από το κόστος ενέργειας και εμπορευμάτων στα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις να στηρίζουν την ιδιωτική δαπάνη. Οι αυξήσεις στους μισθούς του ιδιωτικού τομέα, σε ένα πλαίσιο ευνοϊκών συνθηκών στην αγορά εργασίας και επιβράδυνσης του πληθωρισμού, αναμένεται να υποστηρίξουν το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα.

Η αναβάθμιση της πιστοληπτικής αξιολόγησης της Ελλάδας σε επίπεδο επενδυτικής διαβάθμισης θα μπορούσε να ενισχύσει τις οικονομικές επιδόσεις μέσω θετικών επιδράσεων στο οικονομικό κλίμα, τη διάθεση ανάληψης κινδύνου, τις συνθήκες ρευστότητας καθώς και το σχηματισμό παγίου κεφαλαίου και τις άμεσες ξένες επενδύσεις. Οι αποδόσεις των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου ανταποκρίθηκαν θετικά στις ευνοϊκές μακροοικονομικές τάσεις και στην αυξημένη πιθανότητα συνέχισης της τρέχουσας πολιτικής, μετά το αποτέλεσμα των εκλογών της 25ης Ιουνίου 2023, με το περιθώριο του 10-ετούς ομολόγου του Ελληνικού Δημοσίου («10-ετούς ΟΕΔ») έναντι του γερμανικού ομολόγου

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

να μειώνεται στις 120 μονάδες βάσης, χαμηλό 15 μηνών, ενώ η απόδοση του 10-ετούς ΟΕΔ ήταν σχεδόν 50 μονάδες βάσης χαμηλότερη από το αντίστοιχο ιταλικό ομόλογο στα τέλη Ιουνίου 2023.

Ωστόσο, οι ανωτέρω εκτιμήσεις υπόκεινται σε συγκεκριμένους καθοδικούς κινδύνους, όπως:

- Ένα σενάριο αναζωπύρωσης των εντάσεων στην αγορά ενέργειας, που θα οδηγούσε σε νέα απότομη άνοδο των τιμών της ενέργειας, λόγω γεωπολιτικών αναταράξεων ή/και βραχυπρόθεσμων προκλήσεων σχετικά με την εφαρμογή της φιλόδοξης ατζέντας της ΕΕ για το κλίμα και την επιτάχυνση της ενεργειακής μετάβασης, θα μπορούσε να φέρει την ελληνική οικονομία σε μειονεκτική θέση, γεγονός που συνεπάγεται πρόσθετες καθοδικές πιέσεις στην οικονομική ανάπτυξη, δεδομένης της μειωμένης ικανότητας για δημοσιονομικές παρεμβάσεις ευρείας κλίμακας και του σχετικά υψηλού ενεργειακού κόστους για τις επιχειρήσεις.
- Αντίστοιχα, μια βραδύτερη από την αναμενόμενη μείωση των πληθωριστικών πιέσεων παγκοσμίως, θα οδηγούσε σε ακόμη πιο περιοριστική νομισματική πολιτική, προκαλώντας ισχυρότερες υφειακές πιέσεις, επιβαρύνοντας την ικανότητα δημοσιονομικής στήριξης, αποδυναμώνοντας τις ιδιωτικές επενδυτικές δαπάνες και μειώνοντας τη ζήτηση για τραπεζικές υπηρεσίες. Ωστόσο, η Ελλάδα έχει μικρότερη ευαισθησία βραχυπρόθεσμα στην αυστηροποίηση των χρηματοοικονομικών συνθηκών, λόγω της σχετικά χαμηλότερης δανειακής μόχλευσης του ιδιωτικού τομέα και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του δημόσιου χρέους, δεδομένων των σημαντικών ταμειακών διαθεσίμων των οικονομικά εύρωστων επιχειρήσεων και νοικοκυριών, καθώς και του Δημοσίου.
- Οι προοπτικές της οικονομίας θα μπορούσαν να αποδυναμωθούν σημαντικά στην περίπτωση που οι γεωπολιτικοί κίνδυνοι κλιμακωθούν περαιτέρω, σε παγκόσμιο ή περιφερειακό επίπεδο, υπονομεύοντας την εμπιστοσύνη και την τουριστική δραστηριότητα και οδηγώντας αναβολή των αποφάσεων υλοποίησης ιδιωτικών δαπανών.

2.3 Νέα και Τροποποιημένα Πρότυπα και Διερμηνείες

Νέα πρότυπα που τέθηκαν σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2023

-ΔΠΧΑ 17 Ασφαλιστήρια Συμβόλαια και Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 17 (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά). Το ΔΠΧΑ 17, το οποίο εκδόθηκε τον Μάιο του 2017, συμπεριλαμβάνει τροποποιήσεις που εκδόθηκαν τον Ιούνιο του 2020 και αντικαθιστά το ΔΠΧΑ 4. Το ΔΠΧΑ 17 ορίζει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση καθώς και τις γνωστοποιήσεις των ασφαλιστηρίων συμβολαίων που βρίσκονται στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω προτύπου και σκοπός του είναι να διασφαλίσει ότι μία οντότητα παρέχει σχετικές πληροφορίες που απεικονίζουν ακριβοδικαία τα συμβόλαια αυτά. Το νέο πρότυπο επιλύει τα προβλήματα συγκρισιμότητας που είχε δημιουργήσει το ΔΠΧΑ 4 καθώς απαιτεί όλα τα ασφαλιστήρια συμβόλαια να λογιστικοποιούνται με συνεπή τρόπο. Οι ασφαλιστικές υποχρεώσεις θα επιμετρώνται σε τρέχουσες αξίες και όχι σε ιστορικό κόστος. Το πρότυπο έχει εγκριθεί από την Ε.Ε.

Λόγω της πώλησης της θυγατρικής ασφαλιστικής εταιρείας της Τράπεζας, Εθνική Ανώνυμη Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών («Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.»), την 31 Μαρτίου 2022, δεν υπήρξε επίπτωση από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 17.

Τροποποιήσεις σε υπάρχοντα πρότυπα που τέθηκαν σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2023

- Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστήρια συμβόλαια (Τροποποίηση του ΔΠΧΑ 4). Η τροποποίηση, η οποία έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ, εισάγει δύο προσεγγίσεις. Το τροποποιημένο πρότυπο θα: α) παρέχει την επιλογή σε όλες τις οντότητες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια να αναγνωρίζουν στα Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα αντί στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, τις τυχόν αποκλίσεις που θα προκύψουν λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, πριν από την έκδοση του νέου προτύπου για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια (δηλ. τη διαφορά μεταξύ των ποσών που θα αναγνωρίζονταν στα αποτελέσματα σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 και των ποσών που αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα σύμφωνα με το ΔΛΠ 39) – «μέθοδος επικάλυψης», και β) παρέχει στις οντότητες, οι δραστηριότητες των οποίων αφορούν κυρίως στον κλάδο των ασφαλίσεων, την επιλογή για προσωρινή απαλλαγή από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021 – «μέθοδος αναβολής». Οι οντότητες οι οποίες θα αναβάλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, θα συνεχίσουν να εφαρμόζουν το υπάρχον πρότυπο ΔΛΠ 39.

Η τροποποίηση «Παράταση της Προσωρινής Εξαίρεσης από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9» (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2021 και μετά) επέκτεινε την ημερομηνία λήξης της παράτασης που περιγράφεται παραπάνω από την 1 Ιανουαρίου 2021 έως την 1 Ιανουαρίου 2023.

Την 31 Μαρτίου 2022, ο Όμιλος εκποίησε την ασφαλιστική θυγατρική του, Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.. Η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. εφάρμοσε την τροποποίηση αυτή, κάνοντας χρήση της «μεθόδου αναβολής» μέχρι την ημερομηνία της πώλησης.

- ΔΛΠ 1 και Οδηγία Εφαρμογής των ΔΠΧΑ 2 (Τροποποιήσεις): Γνωστοποίηση Λογιστικών Πολιτικών (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά). Οι τροποποιήσεις αντικαθιστούν την απαίτηση γνωστοποίησης «σημαντικών» λογιστικών πολιτικών με την απαίτηση γνωστοποίησης «ουσιωδών» λογιστικών πολιτικών. Περαιτέρω τροποποιήσεις εξηγούν πώς μια οικονομική οντότητα μπορεί να προσδιορίσει ως ουσιώδη μια λογιστική πολιτική. Περιλαμβάνονται παραδείγματα για το πότε μία λογιστική πολιτική είναι πιθανό να είναι ουσιώδης. Το Συμβούλιο ανέπτυξε οδηγίες και παραδείγματα προκειμένου να εξηγήσει και να υποστηρίξει την εφαρμογή της «μεθόδου ουσιαστικότητας σε τέσσερα βήματα». Ο Όμιλος και η Τράπεζα αξιολογούν τις επιπτώσεις αυτής της τροποποίησης, αλλά λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι οι «σημαντικές» λογιστικές πολιτικές, που γνωστοποιήθηκαν στη Σημείωση 2 «Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών» της Ετήσιας Χρηματοοικονομικής Αναφοράς για το έτος που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2022, περιλαμβάνουν όλες τις «ουσιώδεις» λογιστικές πολιτικές, αναμένουν να γνωστοποιήσουν λιγότερες λογιστικές πολιτικές στο μέλλον.

- ΔΛΠ 8 (Τροποποίηση): Ορισμός των Λογιστικών Εκτιμήσεων (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά). Η τροποποίηση αντικαθιστά τον ορισμό της αλλαγής σε λογιστικές εκτιμήσεις με τον ορισμό των λογιστικών εκτιμήσεων. Σύμφωνα με τον νέο ορισμό οι λογιστικές εκτιμήσεις αποτελούν «νομιματικά ποσά στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις που υπόκεινται σε αβεβαιότητα επιμέτρησης». Λογιστικές εκτιμήσεις χρησιμοποιούνται σε περιπτώσεις που οι λογιστικές πολιτικές απαιτούν, για στοιχεία των

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, τρόπο επιμέτρησης που υπόκειται σε αβεβαιότητα επιμέτρησης. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι αλλαγές σε λογιστικές εκτιμήσεις που προέρχονται από νέες πληροφορίες ή νέες εξελίξεις δεν αποτελούν διόρθωση σφάλματος. Δεν υπήρξε επίδραση στις ενοποιημένες και ατομικές Ενδιάμεσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις από την υιοθέτηση της τροποποίησης.

- **ΔΛΠ 12 (Τροποποιήσεις): Αναβαλλόμενος φόρος που σχετίζεται με περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που προκύπτουν από μία ενιαία συναλλαγή** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά). Οι εν λόγω τροποποιήσεις διευκρινίζουν και περιορίζουν το πεδίο εφαρμογής της εξαίρεσης που παρέχεται από το ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος» και επιτρέπει στα ιδρύματα να μην αναγνωρίζουν αναβαλλόμενο φόρο κατά την αρχική αναγνώριση ενός περιουσιακού στοιχείου και μιας υποχρέωσης. Σχετικά με τις μισθώσεις και τις υποχρεώσεις αποκατάστασης, καθώς αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής της ανωτέρω εξαίρεσης, οι εταιρίες πλέον θα πρέπει να αναγνωρίζουν αναβαλλόμενους φόρους, όταν προβαίνουν σε αναγνώριση τόσο ενός περιουσιακού στοιχείου όσο και μιας υποχρέωσης. Από την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις», ο Όμιλος και η Τράπεζα έχουν θεωρήσει το δικαίωμα χρήσης περιουσιακών στοιχείων και τις υποχρεώσεις που σχετίζονται με μισθώσεις ως μια ενιαία συναλλαγή. Κατά συνέπεια, κατά την ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης, το ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης συμψηφίζει το ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης. Οι καθαρές προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από μετέπειτα μεταβολές του δικαιώματος χρήσης περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων από μισθώσεις, καταλήγουν μεταγενέστερα σε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση την 1 Ιανουαρίου 2023, η οποία υπόκειται στα κριτήρια ανακτησιμότητας που θέτει το ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος». Δεν υπήρξε επίδραση στις ενοποιημένες και ατομικές Ενδιάμεσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις από την υιοθέτηση αυτών των τροποποιήσεων.

- **ΔΠΧΑ 17 (Τροποποιήσεις): Αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 17 ΚΑΙ ΔΠΧΑ 9- Συγκριτική πληροφόρηση** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά). Η τροποποίηση είναι μια μεταβατική επιλογή, που σχετίζεται με συγκριτικές πληροφορίες σχετικά με χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που παρουσιάζονται κατά την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 17. Η τροποποίηση αποσκοπεί στο να βοηθήσει τις οικονομικές οντότητες να αποφύγουν προσωρινές λογιστικές αναντιστοιχίες μεταξύ χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων ασφαλιστικών συμβολαίων, και ως εκ τούτου να βελτιώσει τη χρησιμότητα της συγκριτικής πληροφόρησης για τους χρήστες των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Λόγω της πώλησης της θυγατρικής ασφαλιστικής εταιρείας της Τράπεζας, Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α., τον Μάρτιο του 2022, δεν υπήρξε επίδραση στις ενοποιημένες και ατομικές Ενδιάμεσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις από την υιοθέτηση της τροποποίησης.

- **ΔΛΠ 12 (Τροποποιήσεις): Διεθνής φορολογική μεταρρύθμιση – Πρότυποι κανόνες του δεύτερου πυλώνα** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά). Οι τροποποιήσεις εισάγουν μια υποχρεωτική προσωρινή εξαίρεση από τη λογιστικοποίηση των αναβαλλόμενων φόρων που προκύπτουν από τη διεθνή φορολογική μεταρρύθμιση του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ). Οι τροποποιήσεις εισάγουν επίσης στοχευμένες απαιτήσεις γνωστοποίησης. Η προσωρινή εξαίρεση ισχύει άμεσα και αναδρομικά, σύμφωνα με το ΔΛΠ 8, ενώ οι στοχευμένες απαιτήσεις γνωστοποίησης, θα ισχύουν για ετήσιες περιόδους αναφοράς που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2023.

Οι τροποποιήσεις των υφιστάμενων προτύπων που ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 2023 εγκρίθηκαν από την ΕΕ, με εξαίρεση τις τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 12 Φόρος Εισοδήματος (Διεθνής φορολογική μεταρρύθμιση – Πρότυποι κανόνες του δεύτερου πυλώνα), οι οποίες δεν έχουν, ακόμη, εγκριθεί από την ΕΕ.

Τροποποιήσεις σε υφιστάμενα πρότυπα που τέθηκαν σε ισχύ μετά το 2023

- **ΔΛΠ 1 (Τροποποιήσεις): Ταξινόμηση υποχρεώσεων ως βραχυπρόθεσμων ή μακροπρόθεσμων** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2024 και μετά). Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι υποχρεώσεις ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες ανάλογα με τα δικαιώματα που υπάρχουν στο τέλος της περιόδου αναφοράς. Οι τροποποιήσεις, επίσης, διευκρινίζουν ότι η ταξινόμηση δεν επηρεάζεται από τις προσδοκίες της οντότητας για το αν θα εξασκήσει το δικαίωμά της να αναβάλλει το διακανονισμό μιας υποχρέωσης και να καταστήσει σαφές ότι ο διακανονισμός αναφέρεται σε μεταφορά στον αντισυμβαλλόμενο χρημάτων, μετοχικών τίτλων, άλλων περιουσιακών στοιχείων ή υπηρεσιών. Οι τροποποιήσεις αναμένεται να είναι σε ισχύ για ετήσιες περιόδους με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2024 και μετά, με δυνατότητα για πρόωρη υιοθέτηση.

- **ΔΠΧΑ 16 (Τροποποίηση): Υποχρέωση Μίσθωσης σε Πώληση και Επαναμίσθωση** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2024 και μετά). Η τροποποίηση διευκρινίζει πώς μια οικονομική οντότητα λογιστικοποιεί μια πώληση και επαναμίσθωση μετά την ημερομηνία της συναλλαγής. Οι συναλλαγές πώλησης και επαναμίσθωσης όπου ορισμένες ή όλες οι πληρωμές μισθωμάτων είναι μεταβλητές πληρωμές που δεν εξαρτώνται από δείκτη ή επιτόκιο είναι πιο πιθανό να επηρεαστούν. Οι απαιτήσεις εφαρμόζονται αναδρομικά σε συναλλαγές πώλησης και επαναμίσθωσης που συνήφθησαν μετά την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16.

- **ΔΛΠ 1 (Τροποποιήσεις): Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις με ρήτρες** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2024 και μετά). Οι νέες τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι εάν το δικαίωμα αναβολής διακανονισμού υπόκειται στη συμμόρφωση της οικονομικής οντότητας με καθορισμένους όρους (ρήτρες), αυτή η τροποποίηση θα ισχύει μόνο για συνθήκες που υφίστανται όταν η συμμόρφωση εξετάζεται κατά ή πριν από την ημερομηνία αναφοράς. Επιπροσθέτως, οι τροποποιήσεις αποσκοπούν στη βελτίωση των πληροφοριών που παρέχει μια οικονομική οντότητα όταν το δικαίωμά της να αναβάλλει τον διακανονισμό μιας υποχρέωσης υπόκειται σε συμμόρφωση με ρήτρες εντός δώδεκα μηνών από την περίοδο αναφοράς.

- **ΔΛΠ 7 και ΔΠΧΑ 7 (Τροποποιήσεις) - Γνωστοποιήσεις: Χρηματοοικονομικές Συμφωνίες Προμηθευτών** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2024 και μετά). Οι τροποποιήσεις απαιτούν από τις εταιρείες να γνωστοποιούν πληροφορίες σχετικά με τις Χρηματοοικονομικές Συμφωνίες τους με Προμηθευτές (Supplier Finance Arrangements), όπως όρους και προϋποθέσεις, λογιστική αξία των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που αποτελούν μέρος τέτοιων συμφωνιών, εύρος ημερομηνιών λήξης πληρωμών και πληροφορίες κινδύνου ρευστότητας.

Οι τροποποιήσεις των υφιστάμενων προτύπων δεν έχουν, ακόμη, εγκριθεί από την ΕΕ. Ο Όμιλος εξετάζει την επίδραση από τις ανωτέρω τροποποιήσεις.

2.4 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών

Κατά τη σύνταξη των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων για την εξάμηνη περίοδο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023, οι σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές που διενεργήθηκαν από τη Διοίκηση για την εφαρμογή των λογιστικών αρχών του Ομίλου και οι κύριες πηγές αβεβαιότητας εκτιμήσεων ήταν παρόμοιες με αυτές που εφαρμόστηκαν κατά τη σύνταξη των Ετήσιων ενοποιημένων και ατομικών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2022, εκτός από:

Πληροφορίες για μελλοντικές τάσεις στο μακροοικονομικό περιβάλλον

Η οικονομική δραστηριότητα στην Ελλάδα επιβραδύνθηκε αλλά παρέμεινε σε ανοδική τροχιά το 1ο τρίμηνο του 2023, με το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν («ΑΕΠ») να αυξάνεται κατά 2,1% ετησίως και να υπερβαίνει σημαντικά – για όγδοο συνεχές τρίμηνο – τον αντίστοιχο μέσο όρο της Ευρωζώνης (+1,0% ετησίως το 1ο τρίμηνο του 2023).

Η επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης του ΑΕΠ, σε σύγκριση με την ισχυρή οικονομική ανάπτυξη κατά το 2022 (+6,0% ετησίως), αντανάκλα κυρίως την εξάλειψη των έκτακτων ευνοϊκών επιδράσεων που έδωσαν ώθηση στη δραστηριότητα κατά το 2022, μετά την πλήρη άρση των περιορισμών που σχετίζονταν με την πανδημία του COVID-19, ιδίως όσον αφορά δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών. Επιπλέον, η μείωση των αποθεμάτων αποδυνάμωσε το ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης σε ετήσια βάση, μετά τη ραγδαία αύξησή τους κατά το 2ο εξάμηνο του 2022, λόγω συσσώρευσης αποθεμάτων ενεργειακών πρώτων υλών εν μέσω υψηλής αβεβαιότητας, καθώς και αναπλήρωσης των εξαντλημένων αποθεμάτων άλλων εισροών από τις επιχειρήσεις.

Η σημαντικότερη συνιστώσα της εγχώριας ζήτησης, η ιδιωτική κατανάλωση, σημείωσε αύξηση 2,9% ετησίως το 1ο τρίμηνο του 2023, χάρη στις υποστηρικτικές συνθήκες στην αγορά εργασίας – αύξηση απασχόλησης και πραγματικών μισθών – και την υποχώρηση των τιμών ενέργειας, που ενίσχυσαν την αγοραστική δύναμη.

Οι πληθωριστικές πιέσεις αποκλιμακώθηκαν με ταχύτερο ρυθμό από ό,τι αναμενόταν, με την αύξηση του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή («ΔΤΚ») να επιβραδύνεται στο 2,5% ετησίως το 2ο τρίμηνο του 2023 από 5,9% το 1ο τρίμηνο του 2023, λόγω της περαιτέρω μείωσης των τιμών ενέργειας την ίδια περίοδο (-19,6% ετησίως), αμβλύνοντας τις πιέσεις στο πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα και στο κόστος παραγωγής. Ωστόσο, η ακαμψία του δομικού πληθωρισμού και του πληθωρισμού στα τρόφιμα, τόσο εγχωρίως όσο και στην Ευρωζώνη, οδηγεί την ΕΚΤ σε πρόσθετες αυξήσεις επιτοκίων.

Το μη-μισθολογικό εισόδημα των νοικοκυριών, καθώς και η κερδοφορία των επιχειρήσεων κινήθηκαν επίσης ανοδικά, με το ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα και το μικτό εισόδημα στο σύνολο της οικονομίας να αυξάνεται κατά 9,3% ετησίως το 1ο τρίμηνο του 2023, αν και με βραδύτερο ρυθμό σε σύγκριση με τα προηγούμενα τρίμηνα (+14,7% ετησίως στο σύνολο του 2022).

Αντανακλώντας ισχυρά επίπεδα εμπιστοσύνης και ελκυστικές αποδόσεις, ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου αυξήθηκε κατά 8,2% ετησίως το 1ο τρίμηνο του 2023, μετά από ισχυρή επέκταση +11,6%, σε ετήσια βάση, στο σύνολο του 2022. Κινητήρια δύναμη αποτέλεσε η περαιτέρω ενίσχυση της κατασκευαστικής δραστηριότητας (+19,6% ετησίως), με ώθηση από τις κατασκευές κατοικιών (αύξηση 48,4% ετησίως), η οποία ερμηνεύει το μεγαλύτερο μέρος της ανωτέρω αύξησης.

Οι καθαρές εξαγωγές εξέπληξαν θετικά συνεισφέροντας +0,9 ποσοστιαίες μονάδες στην ετήσια αύξηση του ΑΕΠ το 1ο τρίμηνο του 2023, έναντι σημαντικής αρνητικής επίδρασης 2,8 ποσοστιαίων μονάδων στο σύνολο του 2022. Η συνολική αύξηση των εξαγωγών ξεπέρασε την αύξηση των εισαγωγών το 1ο τρίμηνο του 2023 (+8,9% ετησίως έναντι +5,6% ετησίως, σε σταθερές τιμές), οδηγώντας σε σημαντική μείωση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών κατά 34,8%, σε ετήσια βάση, το 4μηνο του 2023.

Οι τιμές των οικιστικών ακινήτων αυξήθηκαν σημαντικά κατά 14,5% ετησίως το 1ο τρίμηνο του 2023, μετά από μια ανοδικά αναθεωρημένη ετήσια αύξηση 11,7% στο σύνολο του 2022, καταγράφοντας σωρευτική ανατίμηση περίπου 50% μεταξύ του 3ου τριμήνου του 2017 και του 1ου τριμήνου του 2023 και μειώνοντας την απόσταση από το ιστορικό υψηλό επίπεδο του 2008 σε -14%.

Οι θετικές δημοσιονομικές τάσεις το 2022 υποστηρίχθηκαν από την ανοδική οικονομική δραστηριότητα, η οποία ενίσχυσε τα έσοδα και μείωσε την ανάγκη για αντικυκλικές πρωτογενείς δαπάνες (εξαιρουμένων των μέτρων που σχετίζονται με την ενεργειακή/πληθωριστική κρίση). Αυτή η θετική δυναμική διατηρήθηκε και στο 6μηνο του 2023, με τον κρατικό προϋπολογισμό να καταγράφει πρωτογενές πλεόνασμα ύψους 1,0% του ΑΕΠ, έναντι εκτίμησης του Προϋπολογισμού του 2023 για έλλειμμα ύψους 0,2% του ΑΕΠ την ίδια περίοδο. Το ελληνικό Πρόγραμμα Σταθερότητας 2023 προβλέπει ότι ο λόγος χρέους προς ΑΕΠ θα μειωθεί περαιτέρω στο 162,6% του ΑΕΠ το 2023 και στο 135,2% έως το 2026. Η ανωτέρω δημοσιονομική επίδοση αναμένεται να στηρίξει την προσπάθεια της Ελλάδας να ανακτήσει την επενδυτική βαθμίδα κατά το υπόλοιπο του 2023 ή εντός του 2024.

Τα τελευταία διαθέσιμα δεδομένα πρόδρομων οικονομικών δεικτών υψηλής συχνότητας παρουσίασαν μια μεικτή εικόνα για την οικονομική δραστηριότητα στο 2ο τρίμηνο του 2023, με τους δείκτες που βασίζονται σε ποιοτικά δεδομένα ερευνών να προμηνύουν σημαντική επιτάχυνση του ρυθμού αύξησης του ΑΕΠ, ενώ στοιχεία από έναν περιορισμένο αριθμό δεικτών οικονομικής συγκυρίας υποδηλώνουν πιο υποτονική ανάπτυξη. Συγκεκριμένα:

- Ο δείκτης οικονομικού κλίματος (Economic Sentiment Indicator, «ESI») αυξήθηκε σημαντικά και ανήλθε σε υψηλό 5 τριμήνων, στο 109,0 το 2ο τρίμηνο του 2023 από 106,9 το 1ο τρίμηνο του 2023, διευρύνοντας – για 14ο συνεχή μήνα – τη θετική διαφορά έναντι του μέσου όρου της Ευρωζώνης. Οι υποδείκτες εμπιστοσύνης του ESI που αφορούν τις προσδοκίες στον τομέα των υπηρεσιών και του λιανικού εμπορίου παρέμειναν κοντά στα ιστορικά υψηλά επίπεδά τους το 2ο τρίμηνο του 2023 (μέσα επίπεδα δεικτών 35,3 και 20,6, αντίστοιχα, έναντι 16,4 και 21,0 το 1ο τρίμηνο του 2023), υποδεικνύοντας την ισχυρή δυναμική βασικών τομέων της οικονομίας, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν τα ¾ της συνολικής εγχωρίας παραγόμενης ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

- Ομοίως, ο Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών (Purchasing Managers' Index, «PMI») στη μεταποίηση παρέμεινε αρκετά υψηλότερα από το επίπεδο επέκτασης (τιμή δείκτη 50) το 2ο τρίμηνο του 2023, καθώς διαμορφώθηκε στις 52,0 μονάδες – έναντι μέσου όρου 51,2 το 1ο τρίμηνο του 2023 – και υπερέβη σημαντικά τον μέσο όρο της Ευρωζώνης.
- Οι διεθνείς αφίξεις στον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών ξεπέρασαν τον Ιούνιο του 2023 κατά 9,7% την επίδοση της αντίστοιχης περιόδου του έτους ρεκόρ 2019 (+6,0% το 6μηνο του 2023 σε σύγκριση με το 6μηνο του 2019).
- Ωστόσο, τα στοιχεία για τον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων με υποχρέωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων παρουσίασαν σημάδια εξασθένησης σε ονομαστικούς όρους, υποχωρώντας κατά 1,5% ετησίως, κατά μέσο όρο, τον Απρίλιο-Μάιο έναντι ετήσιας αύξησης 9,3% το 1ο τρίμηνο του 2023. Η υποτονική τάση θα μπορούσε να αποδοθεί εν μέρει στον αρνητικό αντίκτυπο της υποχώρησης των τιμών βασικών εμπορευμάτων (ιδίως ενεργειακών προϊόντων), καθώς και στις πιέσεις που ασκεί ο επιβραδυνόμενος πληθωρισμός στον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων.

Σε αυτό το περιβάλλον, το ΑΕΠ της Ελλάδας αναμένεται σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Τράπεζας να αυξηθεί με μέσο ετήσιο ρυθμό 2,2% την περίοδο 2023-2027 στο βασικό σενάριο, ενώ στο αισιόδοξο και στο δυσμενές σενάριο προβλέπονται μέσες ετήσιες μεταβολές του ΑΕΠ κατά 3,5% και -0,6%, αντίστοιχα, την ίδια περίοδο. Και τα τρία σενάρια αντιπροσωπεύουν μια επικαιροποιημένη αξιολόγηση των μακροοικονομικών προοπτικών, με βάση τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία για τις οικονομικές συνθήκες και τους σχετικούς παράγοντες κινδύνου. Οι αντίστοιχες σταθμισμένες προβλέψεις που προκύπτουν από τα παραπάνω σενάρια συνάδουν με τις τελευταίες διαθέσιμες προβλέψεις από επίσημους φορείς. Η στάθμιση της πιθανότητας υλοποίησης των τριών μακροοικονομικών σεναρίων, δηλαδή του βασικού, του αισιόδοξου και του δυσμενούς, παρέμεινε ίδια με εκείνη της 31ης Δεκεμβρίου 2022. Συγκεκριμένα, δόθηκε στάθμιση πιθανότητας 55%, 20% και 25%, αντίστοιχα.

Οι μακροοικονομικές μεταβλητές που χρησιμοποιεί η Τράπεζα σχετίζονται με ελληνικούς οικονομικούς παράγοντες, ενώ οι ΑΠΖ επηρεάζονται κυρίως από τις μεταβολές του ΑΕΠ και του Δείκτη Τιμών Οικιστικών Ακινήτων (House Price Index, «HPI»). Η αύξηση του ΑΕΠ επηρεάζει, άμεσα ή έμμεσα, όλο το φάσμα των προβλεπόμενων μακροοικονομικών μεταβλητών που εξαρτώνται από την πορεία του ΑΕΠ, συμπεριλαμβανομένου του HPI. Ο ετήσιος ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ στο βασικό σενάριο αναμένεται να ανέλθει σε 2,5%, κατά μέσο όρο, το 2023 και σε 2,3% το 2024 από 6,0% το 2022. Για τον HPI, οι τιμές που αντιστοιχούν στο αισιόδοξο σενάριο θεωρούνται εξωγενώς ίσες με εκείνες του βασικού σεναρίου κατά την περίοδο πρόβλεψης, λόγω της αβεβαιότητας και των ιδιοσυγκρασιακών παραγόντων που επενεργούν στην εν λόγω αγορά υπό την τρέχουσα συγκυρία. Ο ετήσιος ρυθμός αύξησης του HPI στο βασικό και το αισιόδοξο σενάριο για την περίοδο 2023-2027 προβλέπεται στο 4,9%, κατά μέσο όρο, έναντι 1,6% την ίδια περίοδο σύμφωνα με το δυσμενές σενάριο.

Μια πληθώρα παραγόντων εξακολουθεί να επηρεάζει τις προβλέψεις ΑΠΖ, με τους κυριότερους κινδύνους να σχετίζονται με: i) μια πιο επιθετική σύσφιξη της νομισματικής πολιτικής από την ΕΚΤ ως απάντηση στις επίμονες υποκείμενες πληθωριστικές πιέσεις και τον υψηλό πληθωρισμό τροφίμων, καθώς και τις εξασθενημένες προοπτικές ανάπτυξης στην Ευρωζώνη, εν μέσω σημαντικών προκλήσεων στο παγκόσμιο οικονομικό και χρηματοπιστωτικό περιβάλλον, ii) τον κίνδυνο μιας νέας έξαρσης των πληθωριστικών πιέσεων στις τιμές ενέργειας, σε περίπτωση νέας κλιμάκωσης της κρίσης στην Ουκρανία ή ισχυρότερης από το αναμενόμενο ενίσχυσης της παγκόσμιας ζήτησης ή/και διακοπών της τροφοδοσίας ενέργειας από τους διεθνείς προμηθευτές, δεδομένων και των περιορισμένων περιθωρίων για νέες δημοσιονομικές παρεμβάσεις, καθώς η περίοδος ενισχυμένης δημοσιονομικής ευελιξίας στην ΕΕ ουσιαστικά λήγει τον Δεκέμβριο του 2023, και iii) εκδήλωση νέων, πιο σημαντικών κραδασμών στο διεθνή τραπεζικό τομέα, ύστερα από τις πιέσεις που ασκήθηκαν σε ορισμένες περιφερειακές τράπεζες των ΗΠΑ κατά το 1ο εξάμηνο του 2023 και οι οποίες έχουν υποχωρήσει στην τρέχουσα φάση. Ο Όμιλος θα συνεχίσει να αξιολογεί τις ΑΠΖ και τις σχετικές οικονομικές συνθήκες κάθε τρίμηνο, προκειμένου να αποτυπώνει έγκαιρα τυχόν μεταβολές αναφορικά με τους παράγοντες αβεβαιότητας που περιβάλλουν τις μακροοικονομικές προοπτικές.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3 Τομείς δραστηριότητας

Ο Όμιλος παρακολουθεί τις δραστηριότητές του μέσω των ακόλουθων επιχειρηματικών τομέων:

Λιανικής τραπεζικής

Η λιανική τραπεζική περιλαμβάνει όλους τους ιδιώτες πελάτες, τους επαγγελματίες, τις μικρομεσαίες και τις μικρές επιχειρήσεις (επιχειρήσεις με ετήσιο τζίρο μέχρι €2,5 εκατ.). Η Τράπεζα, μέσω του εκτεταμένου δικτύου καταστημάτων και ψηφιακών δικτύων που διαθέτει, προσφέρει στους πελάτες της λιανικής τραπεζικής ευρύ φάσμα δανειακών προϊόντων (στεγαστικά, καταναλωτικά και χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις), καρτών (χρεωστικές, πιστωτικές και προπληρωμένες κάρτες), καταθετικών, επενδυτικών και ασφαλιστικών προϊόντων, καθώς επίσης και ευρύ φάσμα άλλων παραδοσιακών προϊόντων και υπηρεσιών.

Επιχειρηματικής και επενδυτικής τραπεζικής

Ο τομέας της επιχειρηματικής και επενδυτικής τραπεζικής περιλαμβάνει τις πιστοδοτήσεις όλων των μεγάλων και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεων και τη χρηματοδότηση της ναυτιλίας εκτός των πιστοδοτήσεων που μεταφέρθηκαν στη μονάδα πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης και την επενδυτική τραπεζική. Ο Όμιλος προσφέρει στους πελάτες επιχειρηματικής τραπεζικής ευρύ φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών, που περιλαμβάνουν την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών χρηματοοικονομικής και επενδυτικής φύσης, τη διαχείριση καταθέσεων, τη χορήγηση δανείων (σε ευρώ και σε ξένα νομίσματα), υπηρεσίες συναλλάγματος και την υποστήριξη εμπορικών δραστηριοτήτων.

Μονάδα πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης & Specialized Asset Solutions

Προκειμένου (α) να διαχειριστεί αποτελεσματικότερα τα δάνεια σε καθυστέρηση, τα μη εξυπηρετούμενα και τα καταγγεμένα δάνεια και (β) να διασφαλίσει πλήρη συμμόρφωση με την Πράξη 42/30.5.2014 και την Πράξη 47/9.2.2015 της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος και τον Κώδικα Δεοντολογίας (άρθρο 1 παρ.2 Ν. 4224/2013), η Τράπεζα συνέστησε δύο ανεξάρτητες μονάδες, η πρώτη υπεύθυνη για τη διαχείριση των δανείων λιανικής τραπεζικής (Μονάδα Διαχείρισης Απαιτήσεων Λιανικής Τραπεζικής («ΔΑΛΤ»)) και η δεύτερη για δάνεια επιχειρηματικής τραπεζικής (Μονάδα Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης («ΜΕΠΕΔ»)), οι οποίες έχουν τη συνολική ευθύνη για τη διαχείριση των εν λόγω δανείων. Το 2022, μια νέα επιχειρηματική μονάδα διαμορφώθηκε («Specialized Asset Solutions» «SAS») για την αξιοποίηση των αναδυόμενων ευκαιριών δημιουργίας εσόδων στο εξελισσόμενο οικοσύστημα διαχειριστών χαρτοφυλακίων ΜΕΑ και επενδυτών (π.χ. acquisition financing, χρηματοδότηση απόκτησης ακινήτων («REOC») financing)).

Χρηματαγορών – κεφαλαιαγορών και διαχείριση περιουσίας

Ο τομέας χρηματαγορών – κεφαλαιαγορών και διαχείριση περιουσίας περιλαμβάνει τη διαχείριση διαθεσίμων και χαρτοφυλακίου ιδιωτών, τη διαχείριση περιουσίας (αμοιβαία κεφάλαια και αμοιβαία κεφάλαια κλειστού τύπου), υπηρεσίες θεματοφυλακής, υπηρεσίες private equity καθώς και υπηρεσίες χρηματοοικονομικής μεσιτείας.

Ασφαλιστικών δραστηριοτήτων

Μέχρι την 31 Μαρτίου 2022, ο Όμιλος προσέφερε ευρύ φάσμα ασφαλιστικών προϊόντων μέσω της θυγατρικής εταιρείας Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. και άλλων θυγατρικών στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α είχε ταξινομηθεί στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και στις διακοπείσες δραστηριότητες. Την 31 Μαρτίου 2022, ολοκληρώθηκε η πώληση της Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. στην CVC Capital Partners (βλ. Σημείωση 20 «Εξαγορές, πωλήσεις και λοιπές συναλλαγές»).

Διεθνών τραπεζικών δραστηριοτήτων

Οι διεθνείς τραπεζικές δραστηριότητες του Ομίλου, περιλαμβάνουν ευρύ φάσμα παραδοσιακών τραπεζικών υπηρεσιών, όπως χορήγηση λιανικών και εμπορικών πιστώσεων, τη χρηματοδότηση εμπορίου, τις υπηρεσίες συναλλάγματος και ανάληψης καταθέσεων. Επιπλέον, ο Όμιλος προσφέρει υπηρεσίες χρηματοδότησης της ναυτιλίας, επενδυτικής τραπεζικής και υπηρεσίες χρηματοοικονομικής μεσιτείας, μέσω του δικτύου καταστημάτων και θυγατρικών που διαθέτει στο εξωτερικό. Τα κέρδη ή οι ζημιές από διακοπείσες δραστηριότητες για την περίοδο που έληξε την 30 Ιουνίου 2022 περιλαμβάνουν την CAC Coral Ltd. Η πώληση της CAC Coral Ltd ολοκληρώθηκε την 15 Ιουλίου 2022 (βλ. Σημείωση 20 «Εξαγορές, πωλήσεις και λοιπές συναλλαγές»).

Λοιπών δραστηριοτήτων

Περιλαμβάνουν τη διαχείριση ιδιόκτητης ακίνητης περιουσίας, τις αποθηκευτικές δραστηριότητες καθώς επίσης και τα μη κατανεμημένα έσοδα και δαπάνες του Ομίλου.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση ανά τομέα δραστηριότητας

Από 1.1 έως 30.6.2023	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρηματικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Μονάδας πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης & SAS	Χρηματαγορών – Κεφαλαιαγορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλιστικών δραστη- ριοτήτων	Διεθνών τραπεζικών δραστη- ριοτήτων	Λοιπών δραστηριοτήτων	Όμιλος
Καθαρά έσοδα από τόκους	719	326	52	(96)	-	48	3	1.052
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	88	57	5	13	-	8	7	178
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	(10)	(12)	(3)	118	-	12	(62)	43
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	797	371	54	35	-	68	(52)	1.273
Άμεσες δαπάνες	(164)	(20)	(3)	(11)	-	(26)	(38)	(262)
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων ⁽¹⁾	(103)	29	(165)	9	-	(11)	(39)	(280)
Αναλογία κερδών από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	-	-	-	-	-	-	1	1
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων	530	380	(114)	33	-	31	(128)	732
Φόροι								(201)
Κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες								531
Μη ελέγχουσες συμμετοχές								(1)
Κέρδη που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας								530
Αποσβέσεις ⁽¹⁾	23	2	1	-	-	2	65	93
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	3	(56)	151	(18)	-	11	30	121

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει αποσβέσεις επενδυτικών ακινήτων, ενσώματων παγίων στοιχείων και λογισμικού.

Ανάλυση ανά τομέα δραστηριότητας

Από 1.1 έως 30.6.2022	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρηματικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Μονάδας πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης & SAS	Χρηματαγορών – Κεφαλαιαγορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλιστικών δραστη- ριοτήτων	Διεθνών τραπεζικών δραστη- ριοτήτων	Λοιπών δραστηριοτήτων	Όμιλος
Καθαρά έσοδα από τόκους	121	251	67	136	-	36	(11)	600
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	85	55	5	12	-	10	3	170
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	(9)	18	(6)	323	-	13	(39)	300
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	197	324	66	471	-	59	(47)	1.070
Άμεσες δαπάνες	(161)	(20)	(3)	(12)	-	(26)	(43)	(265)
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων ⁽²⁾	(68)	(60)	(120)	(16)	-	(8)	(84)	(356)
Αναλογία κερδών από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	-	-	-	-	-	-	1	1
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων	(32)	244	(57)	443	-	25	(173)	450
Φόροι								(137)
Κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες								313
Μη ελέγχουσες συμμετοχές								(1)
Κέρδη / (ζημίες) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες	-	-	-	-	240	(6)	-	234
Κέρδη που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας								546
Αποσβέσεις ⁽²⁾	20	1	1	1	-	3	57	83
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	(25)	38	104	8	-	8	18	151

⁽²⁾ Περιλαμβάνει αποσβέσεις επενδυτικών ακινήτων, ενσώματων παγίων στοιχείων και λογισμικού.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση ανά τομέα δραστηριότητας

	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρηματικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Μονάδας πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης	Χρηματαγορών – Κεφάλαιαγορών & Διαχείρισης περιουσίας	Διεθνών τραπεζικών δραστη- ριοτήτων	Λοιπών δραστη- ριοτήτων	Όμιλος
Περιουσιακά στοιχεία ανά τομέα την 30 Ιουνίου 2023							
Περιουσιακά στοιχεία ανά τομέα	7.364	23.322	2.836	27.236	2.700	4.215	67.673
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους	-	-	-	-	-	-	4.733
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	-	389	-	-	54	443
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων							72.849

Υποχρεώσεις ανά τομέα την 30 Ιουνίου 2023							
Υποχρεώσεις ανά τομέα	46.214	5.743	176	8.551	1.752	3.310	65.746
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους	-	-	-	-	-	-	19
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	-	-	-	-	25	25
Σύνολο υποχρεώσεων							65.790

	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρηματικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Μονάδας πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης	Χρηματαγορών – Κεφάλαιαγορών & Διαχείρισης περιουσίας	Διεθνών τραπεζικών δραστη- ριοτήτων	Λοιπών δραστη- ριοτήτων	Όμιλος
Περιουσιακά στοιχεία ανά τομέα την 31 Δεκεμβρίου 2022							
Περιουσιακά στοιχεία ανά τομέα	7.352	23.693	3.054	31.694	2.608	4.304	72.705
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους	-	-	-	-	-	-	4.913
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	-	438	-	-	57	495
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων							78.113

Υποχρεώσεις ανά τομέα την 31 Δεκεμβρίου 2022							
Υποχρεώσεις ανά τομέα	45.411	6.364	180	14.552	1.794	3.294	71.595
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους	-	-	-	-	-	-	18
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	-	-	-	-	25	25
Σύνολο υποχρεώσεων							71.638

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση εσόδων από προμήθειες ανά τομέας δραστηριότητας

Από 1.1 έως 30.6.2023	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρηματικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Μονάδας πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης & SAS	Χρηματαγορών – Κεφαλαιαγορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλιστικών δραστηριοτήτων	Διεθνών τραπεζικών δραστηριοτήτων	Λοιπών δραστη- ριοτήτων	Όμιλος
Θεματοφυλακής, χρηματιστηριακών υπηρεσιών & επενδυτικής τραπεζικής	1	-	-	8	-	-	-	9
Λιανικής τραπεζικής	48	-	2	-	-	6	1	57
Επιχειρηματικής τραπεζικής	8	45	1	-	-	1	3	58
Τραπεζικών εργασιών διαμεσολάβησης και καταθέσεων	51	15	3	1	-	7	7	84
Διαχείρισης κεφαλαίων	-	-	-	8	-	-	-	8
Σύνολο εσόδων από προμήθειες	108	60	6	17	-	14	11	216

Από 1.1 έως 30.6.2022	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρηματικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Μονάδας πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης & SAS	Χρηματαγορών – Κεφαλαιαγορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλιστικών δραστηριοτήτων	Διεθνών τραπεζικών δραστηριοτήτων	Λοιπών δραστη- ριοτήτων	Όμιλος
Θεματοφυλακής, χρηματιστηριακών υπηρεσιών & επενδυτικής τραπεζικής	1	-	-	9	-	-	-	10
Λιανικής τραπεζικής	68	-	2	-	-	6	-	76
Επιχειρηματικής τραπεζικής	8	45	1	2	-	2	-	58
Τραπεζικών εργασιών διαμεσολάβησης και καταθέσεων	45	13	3	-	-	7	3	71
Διαχείρισης κεφαλαίων	-	-	-	6	-	-	-	6
Σύνολο εσόδων από προμήθειες	122	58	6	17	-	15	3	221

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4 Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου και κέρδη/(ζημίες) από παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος		Τράπεζα	
	30.06.2023	30.06.2022	30.06.2023	30.06.2022
Καθαρό αποτέλεσμα εμπορικού χαρτοφυλακίου και λοιπά καθαρά μη πραγματοποιημένα κέρδη / (ζημίες) χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού στην ΕΑΜΑ	41	366	40	363
Καθαρά κέρδη / (ζημίες) από πώληση χρεωστικών τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων	20	(88)	20	(88)
Καθαρό αποτέλεσμα εμπορικού χαρτοφυλακίου και λοιπά καθαρά μη πραγματοποιημένα κέρδη / (ζημίες) χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού που επιμετρώνται υποχρεωτικά στην ΕΑΜΑ	(35)	10	(35)	10
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	26	288	25	285

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος		Τράπεζα	
	30.06.2023	30.06.2022	30.06.2023	30.06.2022
Κέρδη/(ζημίες) από παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος	49	54	49	54
Σύνολο	49	54	49	54

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5 Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Σημείωση	Όμιλος		Τράπεζα	
		Από 01.01 έως		Από 01.01 έως	
		30.06.2023	30.06.2022	30.06.2023	30.06.2022
α. Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	9	105	101	95	80
Καθαρό (κέρδος)/ζημία από τροποποίηση συμβατικών όρων	9	4	3	4	3
		109	104	99	83
β. Προβλέψεις απομείωσης χρεογράφων					
Επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους		(19)	8	(19)	8
		(19)	8	(19)	8
γ. Λοιπές προβλέψεις και προβλέψεις απομείωσης					
Απομείωση ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων, λογισμικού και λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων και λοιπών στοιχείων ενεργητικού		1	-	-	-
Απομείωση συμμετοχών σε θυγατρικές και σε εταιρίες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης		-	21	1	13
Προβλέψεις για επίδικες υποθέσεις και λοιπές προβλέψεις		30	18	29	12
		31	39	30	25
Σύνολο		121	151	110	116

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6 Κόστος αναδιάρθρωσης

Για την περίοδο που έληξε την 30 Ιουνίου 2023, τα έξοδα αναδιάρθρωσης του Ομίλου και της Τράπεζας δεν περιλαμβάνουν ποσό για το Πρόγραμμα Εξόδου (30 Ιουνίου 2022: €59 εκατ.) και τα άμεσα έξοδα του Ομίλου και της Τράπεζας σχετικά με το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού ανήλθαν σε €2 εκατ. (30 Ιουνίου 2022: €3 εκατ.).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7 Φόροι

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος		Τράπεζα	
	Από 01.01 έως		Από 01.01 έως	
	30.06.2023	30.06.2022	30.06.2023	30.06.2022
Φόροι περιόδου	(4)	(49)	1	(45)
Αναβαλλόμενοι φόροι	(197)	(88)	(196)	(87)
Φόροι	(201)	(137)	(195)	(132)

Ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος της Τράπεζας ανέρχεται σε 29%. Ο συντελεστής παρακράτησης φόρου επί μερισμάτων ανέρχεται σε 5%.

Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις των εταιρειών που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης και των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου, παρουσιάζονται στη Σημείωση 21 «Ενοποιούμενες Εταιρείες».

Ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος των νομικών προσώπων, πλην των πιστωτικών ιδρυμάτων, ανέρχεται σε 22%.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8 Κέρδη ανά μετοχή

Κέρδη περιόδου αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος		Τράπεζα	
	Από 01.01 έως		Από 01.01 έως	
	30.06.2023	30.06.2022	30.06.2023	30.06.2022
Κέρδη/ (ζημίες) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες (βλ. Σημείωση 11)	-	234	-	(8)
Κέρδη αναλογούντα στους κοινούς μετόχους της Τράπεζας από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες	530	546	494	294
Μέσος σταθμισμένος αριθμός κοινών μετοχών για βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή	914.657.642	914.688.783	914.715.153	914.715.153
Κέρδη ανά μετοχή (Ευρώ) – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	0,58	0,34	0,54	0,33
Κέρδη ανά μετοχή (Ευρώ) – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες	0,58	0,60	0,54	0,32

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

	Όμιλος		Τράπεζα	
	30.06.2023	31.12.2022	30.06.2023	31.12.2022
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος				
Στεγαστικά δάνεια	7.742	7.906	7.424	7.608
Καταναλωτικά δάνεια	1.626	1.633	983	1.012
Πιστωτικές κάρτες	467	459	416	407
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	1.494	1.508	1.344	1.344
Λιανική τραπεζική	11.329	11.506	10.167	10.371
Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα	24.629	25.049	23.904	24.305
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προ προβλέψεων ΑΠΖ	35.958	36.555	34.071	34.676
Πρόβλεψη ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	(1.428)	(1.493)	(1.319)	(1.393)
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	34.530	35.062	32.752	33.283
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε EAMA	446	499	446	499
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	34.976	35.561	33.198	33.782

Στις 30 Ιουνίου 2023, η λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προ προβλέψεων ΑΠΖ για την επιχειρηματική τραπεζική και χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα, περιλαμβάνει τα ομόλογα υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Frontier, ύψους €2.623 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €2.795 εκατ.) και σύμβαση αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφου σύντομης διάρκειας, ύψους €3.000 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €3.200 εκατ.) για τον Όμιλο και την Τράπεζα.

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος και υποχρεωτικά σε EAMA | Όμιλος

30 Ιουνίου 2023	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
	ΑΠΖ 12 μηνών	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος				
Στεγαστικά δάνεια				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	4.967	2.239	536	7.742
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(21)	(104)	(163)	(288)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	4.946	2.135	373	7.454
Καταναλωτικά δάνεια				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	1.292	175	159	1.626
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(26)	(25)	(111)	(162)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	1.266	150	48	1.464
Πιστωτικές κάρτες				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	421	16	30	467
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(8)	(2)	(27)	(37)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	413	14	3	430
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	679	604	211	1.494
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(13)	(65)	(118)	(196)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	666	539	93	1.298
Επιχειρηματική τραπεζική ⁽¹⁾				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	22.114	996	850	23.960
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(132)	(72)	(511)	(715)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	21.982	924	339	23.245
Χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	625	30	14	669
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(7)	(10)	(13)	(30)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	618	20	1	639
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	30.098	4.060	1.800	35.958
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(207)	(278)	(943)	(1.428)
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	29.891	3.782	857	34.530
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε EAMA				446
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών				34.976

⁽¹⁾ Τα ομόλογα υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Frontier καθώς και η σύμβαση αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφου σύντομης διάρκειας περιλαμβάνονται στο Στάδιο 1 της Επιχειρηματικής τραπεζικής

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2022	Στάδιο 1 ΑΠΖ 12 μηνών	Στάδιο 2 ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	Απομειωμένα ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	Σύνολο
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος				
Στεγαστικά δάνεια				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	5.010	2.467	429	7.906
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(26)	(98)	(148)	(272)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	4.984	2.369	281	7.634
Καταναλωτικά δάνεια				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	1.203	281	149	1.633
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(23)	(30)	(101)	(154)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	1.180	251	48	1.479
Πιστωτικές κάρτες				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	409	17	33	459
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(8)	(2)	(31)	(41)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	401	15	2	418
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	679	629	200	1.508
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(14)	(70)	(118)	(202)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	665	559	82	1.306
Επιχειρηματική τραπεζική ⁽¹⁾				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	22.307	1.153	945	24.405
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(134)	(91)	(577)	(802)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	22.173	1.062	368	23.603
Χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	581	49	14	644
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(7)	(3)	(12)	(22)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	574	46	2	622
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	30.189	4.596	1.770	36.555
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(212)	(294)	(987)	(1.493)
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	29.977	4.302	783	35.062
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε EAMA				499
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών				35.561

⁽¹⁾ Τα ομόλογα υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Frontier καθώς και η σύμβαση αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφου σύντομης διάρκειας περιλαμβάνονται στο Στάδιο 1 της Επιχειρηματικής τραπεζικής

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος και υποχρεωτικά σε EAMA | Τράπεζα

30 Ιουνίου 2023	Στάδιο 1 ΑΠΖ 12 μηνών	Στάδιο 2 ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	Απομειωμένα ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	Σύνολο
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος				
Στεγαστικά δάνεια				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	4.796	2.103	525	7.424
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(21)	(103)	(158)	(282)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	4.775	2.000	367	7.142
Καταναλωτικά δάνεια				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	745	121	117	983
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(20)	(19)	(86)	(125)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	725	102	31	858
Πιστωτικές κάρτες				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	373	15	28	416
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(8)	(2)	(26)	(36)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	365	13	2	380
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	569	571	204	1.344
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(12)	(64)	(116)	(192)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	557	507	88	1.152
Επιχειρηματική τραπεζική ⁽¹⁾				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	21.813	707	744	23.264
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(138)	(62)	(454)	(654)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	21.675	645	290	22.610
Χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	598	28	14	640
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(7)	(10)	(13)	(30)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	591	18	1	610
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	28.894	3.545	1.632	34.071
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(206)	(260)	(853)	(1.319)
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	28.688	3.285	779	32.752
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε EAMA				446
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών				33.198

⁽¹⁾ Τα ομόλογα υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Frontier καθώς και η σύμβαση αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφου σύντομης διάρκειας περιλαμβάνονται στο Στάδιο 1 της Επιχειρηματικής τραπεζικής

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

	Στάδιο 1 ΑΠΖ 12 μηνών	Στάδιο 2 ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	Απομειωμένα ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2022				
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος				
Στεγαστικά δάνεια				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	4.848	2.341	419	7.608
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(26)	(98)	(143)	(267)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	4.822	2.243	276	7.341
Καταναλωτικά δάνεια				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	761	140	111	1.012
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(20)	(22)	(82)	(124)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	741	118	29	888
Πιστωτικές κάρτες				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	367	10	30	407
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(8)	(1)	(30)	(39)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	359	9	-	368
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	556	599	189	1.344
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(14)	(69)	(114)	(197)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	542	530	75	1.147
Επιχειρηματική τραπεζική ⁽¹⁾				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	22.029	829	829	23.687
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(140)	(83)	(521)	(744)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	21.889	746	308	22.943
Χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	580	24	14	618
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(7)	(3)	(12)	(22)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	573	21	2	596
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	29.141	3.943	1.592	34.676
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(215)	(276)	(902)	(1.393)
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	28.926	3.667	690	33.283
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ				
				499
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών				
				33.782

⁽¹⁾ Τα ομόλογα υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Frontier καθώς και η σύμβαση αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφου σύντομης διάρκειας περιλαμβάνονται στο Στάδιο 1 της Επιχειρηματικής τραπεζικής

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Μεταβολή πρόβλεψης ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος

Όμιλος	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο πρόβλεψης
	ΑΠΖ 12 μηνών	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	
Πρόβλεψη ΑΠΖ την 1 Ιανουαρίου 2023	212	294	987	1.493
Μεταφορές μεταξύ Σταδίων	33	(24)	(9)	-
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ (Σημείωση 5)	(38)	8	135	105
Επίπτωση τροποποιήσεων συμβατικών όρων στις ΑΠΖ	-	-	3	3
Διαγραφές απαιτήσεων	-	-	(122)	(122)
Μεταβολή της παρούσας αξίας της πρόβλεψης ΑΠΖ	-	-	(5)	(5)
Συναλλαγματικές διαφορές & λοιπές μεταβολές	-	-	(14)	(14)
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	-	-	(32)	(32)
Πρόβλεψη ΑΠΖ την 30 Ιουνίου 2023	207	278	943	1.428

Όμιλος	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο πρόβλεψης
	ΑΠΖ 12 μηνών	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	
Πρόβλεψη ΑΠΖ την 1 Ιανουαρίου 2022	204	272	1.179	1.655
Μεταφορές μεταξύ Σταδίων	53	66	(119)	-
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ	(37)	(46)	301	218
Επίπτωση τροποποιήσεων συμβατικών όρων στις ΑΠΖ	-	-	(2)	(2)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	-	(218)	(218)
Μεταβολή της παρούσας αξίας της πρόβλεψης ΑΠΖ	-	-	(12)	(12)
Συναλλαγματικές διαφορές & λοιπές μεταβολές	(8)	2	(86)	(92)
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	-	-	(56)	(56)
Πρόβλεψη ΑΠΖ την 31 Δεκεμβρίου 2022	212	294	987	1.493

Οι συνολικές προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος για την εξάμηνη περίοδο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 για τον Όμιλο ύψους €109 εκατ., συμπεριλαμβάνουν επίσης την καθαρή ζημία από τροποποίηση συμβατικών όρων ύψους €4 εκατ. των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών με ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής, των οποίων οι ταμειακές ροές τροποποιήθηκαν κατά την διάρκεια της περιόδου, όπως παρουσιάζονται στη Σημείωση 5 «Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων». Τα αντίστοιχα ποσά για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2022 είναι προβλέψεις απομείωσης ύψους €217 εκατ. και καθαρό κέρδος από τροποποίηση συμβατικών όρων ύψους €1 εκατ. Η επίπτωση της τροποποίησης στην πρόβλεψη ΑΠΖ που σχετίζεται με αυτά τα περιουσιακά στοιχεία ήταν ζημία ύψους €3 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: όφελος €2 εκατ.) για τον Όμιλο, όπως παρουσιάζεται παραπάνω στη Μεταβολή πρόβλεψης ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος.

Τράπεζα	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο πρόβλεψης
	ΑΠΖ 12 μηνών	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	
Πρόβλεψη ΑΠΖ την 1 Ιανουαρίου 2023	215	276	902	1.393
Μεταφορές μεταξύ Σταδίων	26	(19)	(7)	-
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ (Σημείωση 5)	(35)	3	127	95
Επίπτωση τροποποιήσεων συμβατικών όρων στις ΑΠΖ	-	-	3	3
Διαγραφές απαιτήσεων	-	-	(115)	(115)
Μεταβολή της παρούσας αξίας της πρόβλεψης ΑΠΖ	-	-	(5)	(5)
Συναλλαγματικές διαφορές & λοιπές μεταβολές	-	-	(17)	(17)
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	-	-	(35)	(35)
Πρόβλεψη ΑΠΖ την 30 Ιουνίου 2023	206	260	853	1.319

Τράπεζα	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο πρόβλεψης
	ΑΠΖ 12 μηνών	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	
Πρόβλεψη ΑΠΖ την 1 Ιανουαρίου 2022	205	261	1.077	1.543
Μεταφορές μεταξύ Σταδίων	51	67	(118)	-
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ	(35)	(51)	272	186
Επίπτωση τροποποιήσεων συμβατικών όρων στις ΑΠΖ	-	-	(2)	(2)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	-	(165)	(165)
Μεταβολή της παρούσας αξίας της πρόβλεψης ΑΠΖ	-	-	(12)	(12)
Συναλλαγματικές διαφορές & λοιπές μεταβολές	(6)	(1)	(94)	(101)
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	-	-	(56)	(56)
Πρόβλεψη ΑΠΖ την 31 Δεκεμβρίου 2022	215	276	902	1.393

Οι συνολικές προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος για την εξάμηνη περίοδο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 για την Τράπεζα ύψους €99 εκατ., συμπεριλαμβάνουν επίσης την καθαρή ζημία από τροποποίηση συμβατικών όρων ύψους €4 εκατ. των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών με ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής, των οποίων οι ταμειακές ροές τροποποιήθηκαν κατά την διάρκεια της περιόδου, όπως παρουσιάζονται στη Σημείωση 5 «Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων». Τα αντίστοιχα ποσά για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2022 είναι προβλέψεις απομείωσης

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ύψους €185 εκατ. και καθαρό κέρδος από τροποποίηση συμβατικών όρων ύψους €1 εκατ. Η επίπτωση της τροποποίησης στην πρόβλεψη ΑΠΖ που σχετίζεται με αυτά τα περιουσιακά στοιχεία ήταν ζημία ύψους €3 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: όφελος €2 εκατ.) για την Τράπεζα, όπως παρουσιάζεται παραπάνω στη Μεταβολή πρόβλεψης ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος.

Προσαρμογές στην επιμέτρηση ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

Οι προσαρμογές στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές ενδέχεται να διενεργηθούν κατά την κρίση της διοίκησης ώστε να ληφθούν υπόψη συγκεκριμένες συνθήκες και περιστάσεις κατά την ημερομηνία αναφοράς οι οποίες δεν αποτυπώνονται πλήρως στα υποδείγματα επιμέτρησης ΑΠΖ, και έχουν ως αποτέλεσμα είτε την αύξηση είτε τη μείωση της συνολικής πρόβλεψης ΑΠΖ. Οι εν λόγω προσαρμογές αποτελούν επικαλύψεις που εφαρμόζονται στα αποτελέσματα των υποδειγμάτων επιμέτρησης ΑΠΖ (post-model adjustments), οι οποίες υπολογίζονται και κατανέμονται σε αναλυτικό επίπεδο μετά από σχετική αξιολόγηση κινδύνου και ανάλυση, καθώς και επικαλύψεις που εφαρμόζονται στα δεδομένα με τα οποία τροφοδοτούνται τα υποδείγματα επιμέτρησης ΑΠΖ (in-model adjustments).

Πιο συγκεκριμένα, ο Όμιλος, στο πλαίσιο των αρχών που ακολουθεί αναφορικά με τον υπολογισμό προβλέψεων, εφαρμόζει κατά περίπτωση επικαλύψεις επί των αποτελεσμάτων των υποδειγμάτων βάσει της ειδικής κρίσης και εμπειρίας του επί πιστωτικών θεμάτων, ώστε να ληφθούν υπόψη πρόσθετοι κίνδυνοι και να ενσωματωθεί ο αντίκτυπος από νέες οικονομικές συνθήκες και μακροοικονομικές αβεβαιότητες ως αποτέλεσμα απροσδόκητων γεγονότων, τα οποία ενδέχεται να μην αντικατοπτρίζονται έγκαιρα στα αποτελέσματα των υποδειγμάτων επιμέτρησης ΑΠΖ. Οι επικαλύψεις μπορεί επίσης να σχετίζονται με λογιστικές απαιτήσεις που δεν ενσωματώνονται στα αποτελέσματα των υποδειγμάτων επιμέτρησης ΑΠΖ λόγω περιορισμών των υποδειγμάτων. Η διοίκηση αξιολογεί σε κάθε τρίμηνο τις επικρατούσες οικονομικές συνθήκες και καταλήγει αναφορικά με το αν η εφαρμογή επικαλύψεων είναι απαραίτητη για την αντιμετώπιση αναδυόμενων κινδύνων ή αν οι επικαλύψεις προηγούμενων περιόδων δεν απαιτούνται πλέον, ενσωματώνοντας τις σχετικές αβεβαιότητες στην εκτίμηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών με έγκυρο, συνεπή και αποτελεσματικό τρόπο, σύμφωνα με τα σχετικά εσωτερικά πλαίσια και διαδικασίες του Ομίλου. Ο προσδιορισμός και η εκτίμηση των επικαλύψεων πραγματοποιούνται σύμφωνα με διαδικασίες που έχουν θεσπιστεί για το συγκεκριμένο σκοπό και υπόκεινται σε αυστηρό πλαίσιο διακυβέρνησης, διασφαλίζοντας την επάρκεια και την ορθότητα της επιμέτρησης ΑΠΖ σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9.

Στις 30 Ιουνίου 2023, οι επικαλύψεις περιλαμβάνουν προσαρμογές αναφορικά με την οικονομική αβεβαιότητα που επικρατεί ως αποτέλεσμα της αυξητικής τάσης των επιτοκίων, της διατήρησης των πληθωριστικών πιέσεων και των πιέσεων που σχετίζονται με την ενεργειακή κρίση και των γεωπολιτικών εντάσεων καθώς επίσης και της μεταβλητότητας της χρηματοοικονομικής αγοράς, που ενδέχεται να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στην πιστωτική κατάσταση των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών, ανάλογα με το βαθμό ευαισθησίας τους στο μακροοικονομικό περιβάλλον. Σε αυτό το πλαίσιο, επικαλύψεις έχουν εφαρμοστεί σε ανοίγματα πιστούχων τόσο του δανειακού χαρτοφυλακίου λιανικής όσο και επιχειρηματικής τραπεζικής, που αποτελούν περιοχές των χαρτοφυλακίων με βαθμό ευαισθησίας στον κίνδυνο βάσει των αντίστοιχων προφίλ κινδύνου τους, τα οποία θεωρούνται περισσότερο ευάλωτα σε περαιτέρω επιδείνωση των οικονομικών συνθηκών και στις σχετικές οικονομικές πιέσεις που οφείλονται στο αυξημένο κόστος ζωής και τα υψηλότερα λειτουργικά κόστη. Η επικάλυψη εφαρμόστηκε σε εξυπηρετούμενα ανοίγματα και περιλαμβάνει την εφαρμογή αυξημένων δεικτών κάλυψης με προβλέψεις, βάσει σχετικής αξιολόγησης κινδύνου. Επιπλέον, έχουν εφαρμοστεί και άλλες προσαρμογές, οι οποίες σχετίζονται κυρίως με την εφαρμογή στρατηγικών για τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, οι επικαλύψεις περιλάμβαναν παρόμοιες προσαρμογές αναφορικά με την οικονομική αβεβαιότητα ως αποτέλεσμα των προαναφερόμενων παραγόντων, και είχαν εφαρμοστεί σε ανοίγματα πιστούχων τόσο του δανειακού χαρτοφυλακίου λιανικής όσο και επιχειρηματικής τραπεζικής, που είτε είχαν ενταχθεί σε προγράμματα στήριξης κατά τη διάρκεια του 2022 είτε αποτελούσαν άλλες περιοχές των χαρτοφυλακίων με βαθμό ευαισθησίας στον κίνδυνο βάσει των αντίστοιχων προφίλ κινδύνου τους. Επιπλέον, εφαρμόστηκαν και άλλες προσαρμογές, οι οποίες σχετίζονται κυρίως με την εφαρμογή στρατηγικών για τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10 Ενσώματα πάγια στοιχεία, περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης και υποχρεώσεις από μισθώσεις

Κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2023, η Τράπεζα αγόρασε συγκεκριμένα ακίνητα, τα οποία στο παρελθόν μίσθωνε. Τα περιουσιακά στοιχεία που αναγνωρίστηκαν στα Ενσώματα πάγια στοιχεία και σχετίζονται με την αγορά αυτών των ακινήτων ανήλθαν σε €151 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα.

Η συναλλαγή αυτή είχε ως επακόλουθο τον τερματισμό των σχετικών μισθώσεων και ως εκ τούτου, τη μείωση κατά €173 εκατ. και €179 εκατ. των περιουσιακών στοιχείων με δικαίωμα χρήσης και των υποχρεώσεων από μισθώσεις, αντίστοιχα, για τον Όμιλο και τη μείωση κατά €145 εκατ. και €153 εκατ. των περιουσιακών στοιχείων με δικαίωμα χρήσης και των υποχρεώσεων από μισθώσεις, αντίστοιχα, για την Τράπεζα. Ως αποτέλεσμα αυτής της συναλλαγής, ο Όμιλος και η Τράπεζα αναγνώρισαν κέρδος στα λοιπά έσοδα ύψους €6 εκατ. και €8 εκατ., αντίστοιχα.

Επιπλέον, η Τράπεζα έχει συνάψει μνημόνιο συμφωνίας για την αγορά πρόσθετων ακινήτων, ποσού ίσου περίπου με €154 εκατ., τα οποία, επί του παρόντος, μισθώνει.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11 Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες

Μη κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία και Ομάδες Περιουσιακών Στοιχείων ταξινομημένων ως Προοριζόμενων προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες

Τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση την 30 Ιουνίου 2023 και την 31 Δεκεμβρίου 2022 περιλαμβάνουν την Probank Leasing A.E. (μέρος του Project "Pronto", βλ. παρακάτω) καθώς και τις σχεδιαζόμενες πωλήσεις δανειακών χαρτοφυλακίων που σχετίζονται κυρίως με τα έργα "Frontier II", "Solar" και "Pronto". Τα κέρδη και οι ζημιές από διακοπείσες δραστηριότητες για την περίοδο που έληξε την 30 Ιουνίου 2022 περιλαμβάνουν τις εταιρείες: Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. και CAC Coral Ltd.

Πώληση θυγατρικών

Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών

Στις 24 Μαρτίου 2021, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ενέκρινε την πώληση του 90,01% από το 100% των μετοχών της Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. και εξουσιοδότησε τη Διοίκηση της Τράπεζας να προχωρήσει στην υπογραφή της Σύμβασης Πώλησης την 26 Μαρτίου 2021, με την CVC Capital Partners («CVC»). Η συναλλαγή εγκρίθηκε από την Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εθνικής Τράπεζας που έλαβε χώρα την 21 Απριλίου 2021.

Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε την 31 Μαρτίου 2022, κατόπιν λήψης όλων των απαιτούμενων κανονιστικών εγκρίσεων από εθνικές και ευρωπαϊκές αρχές (βλ. Σημείωση 20 "Εξαγορές, πωλήσεις και συγχωνεύσεις εταιρειών").

CAC Coral Ltd

Την 16 Οκτωβρίου 2020 υπογράφηκε σύμβασης πώλησης με την Bain Capital για την πώληση του 100% της συμμετοχής στην CAC Coral Ltd.

Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε την 15 Ιουλίου 2022, κατόπιν λήψης όλων των απαιτούμενων κανονιστικών εγκρίσεων από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές (βλ. Σημείωση 20 "Εξαγορές, πωλήσεις και συγχωνεύσεις εταιρειών").

Πώληση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

Project "Frontier II"

Στο πλαίσιο της μείωσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων μέσω ανόργανων ενεργειών και σύμφωνα με την Πολιτική Αποεπένδυσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, η Τράπεζα αποφάσισε τη διάθεση ενός χαρτοφυλακίου Ελληνικών Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων με τη μορφή διαβαθμισμένης τιτλοποίησης χρησιμοποιώντας τις διατάξεις του προγράμματος Προστασίας Περιουσιακών Στοιχείων (Hellenic Asset Protection Scheme («HAPS»)), γνωστό και ως «Πρόγραμμα Ηρακλής II». Το χαρτοφυλάκιο περιλαμβάνει εξασφαλισμένα δάνεια Μεγάλων Επιχειρήσεων, Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, Μικρών Επιχειρήσεων, Στεγαστικά Δάνεια και Καταναλωτικά δάνεια με λογιστική αξία προ προβλέψεων περίπου €1 δισ. (ημερομηνία αναφοράς την 31 Δεκεμβρίου 2021).

Στις 29 Ιουλίου 2022, η Τράπεζα ανακοίνωσε την οριστική συμφωνία με επενδυτικά κεφάλαια υπό τη διαχείριση της Bracebridge Capital, LLC για την πώληση του 95% ομολογίων μεσαίας (Mezzanine) και χαμηλής (Junior) εξοφλητικής προτεραιότητας. Η Τράπεζα θα διακρατήσει το 100% των ομολογίων υψηλής (Senior) εξοφλητικής προτεραιότητας, καθώς και το 5% των ομολογίων μεσαίας (Mezzanine) και χαμηλής (Junior) εξοφλητικής προτεραιότητας.

Η συναλλαγή αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του δεύτερου εξαμήνου του 2023, κατόπιν λήψης των σχετικών εγκρίσεων.

Project "Pronto"

Η Τράπεζα αποφάσισε τη διάθεση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων από συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης μέσω: i) της πώλησης μετοχών της Probank Leasing A.E. και ii) της πώλησης χαρτοφυλακίου χρηματοδοτικών μισθώσεων της Τράπεζας (πρώην FBB) και της πώλησης χαρτοφυλακίου χρηματοδοτικών μισθώσεων της NBG Leasing A.E. με συνολική λογιστική αξία προ προβλέψεων την 31 Δεκεμβρίου 2022 €51 εκατ.

Η συναλλαγή αναμένεται να ολοκληρωθεί το δεύτερο εξάμηνο του 2023, κατόπιν λήψης των σχετικών εγκρίσεων.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Project “Solar”

Τον Δεκέμβριο του 2021, η Τράπεζα αποφάσισε να ξεκινήσει την αποεπένδυση του χαρτοφυλακίου εξασφαλισμένων δανείων μικρομεσαίων επιχειρήσεων (Project “Solar”) με λογιστική αξία προ προβλέψεων περίπου €170 εκατ. (με ημερομηνία αναφοράς στις 30 Σεπτεμβρίου 2021), μέσω κοινής τιτλοποίησης με άλλα ελληνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στο πλαίσιο του προγράμματος HAPS. Τον Αύγουστο του 2022, η Τράπεζα μαζί με τα άλλα ελληνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα υπέβαλαν στο Υπουργείο Οικονομικών κοινή αίτηση στο πρόγραμμα HAPS για την ένταξη των ομολογιών υψηλής (Senior) εξοφλητικής προτεραιότητας που θα εκδοθούν στο πλαίσιο της Τιτλοποίησης “Solar”.

Η συναλλαγή αναμένεται να ολοκληρωθεί το δεύτερο εξάμηνο του 2023, κατόπιν λήψης των σχετικών εγκρίσεων.

Συνοπτική Κατάσταση Αποτελεσμάτων από διακοπείσες δραστηριότητες

εκατ. €	Όμιλος		Τράπεζα	
	Από 01.01. έως 30.06.2023	30.06.2022 ⁽¹⁾	Από 01.01. έως 30.06.2023	30.06.2022
Καθαρά έσοδα από τόκους	-	8	-	-
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	-	(3)	-	-
Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	-	49	-	-
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	-	(4)	-	-
Λοιπά έσοδα	-	1	-	-
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	-	51	-	-
Λειτουργικά έξοδα	-	(18)	-	-
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων ⁽²⁾	-	174	-	(10)
Κέρδη προ φόρων	-	207	-	(10)
Φόροι	-	(7)	-	2
Κέρδη περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες	-	200	-	(8)
Κέρδη πώλησης (Σημείωση 20)	-	34	-	-
Συνολικό κέρδος περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες (αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας)	-	234	-	(8)

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει την Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. και την CAC Coral Ltd.

⁽²⁾ Στο κονδύλι Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων περιλαμβάνεται κυρίως το αποτέλεσμα επανυπολογισμού απομείωσης της Εθνικής Α.Ε.Ε.Γ.Α.

Ταμειακές Ροές από διακοπείσες δραστηριότητες

εκατ. €	Όμιλος		Τράπεζα	
	Από 01.01. έως 30.06.2023	30.06.2022	Από 01.01. έως 30.06.2023	30.06.2022
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές) από λειτουργικές δραστηριότητες	-	(1)	-	-
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές) από επενδυτικές δραστηριότητες	-	-	-	-
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	-	-	-	-
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές)	-	(1)	-	-

Ανάλυση των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση και των υποχρεώσεων σχετιζόμενων με τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση

Ενεργητικό	Όμιλος		Τράπεζα	
	30.06.2023 ⁽¹⁾	31.12.2022 ⁽¹⁾	30.06.2023 ⁽¹⁾	31.12.2022
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	442	494	386	438
Συμμετοχή σε θυγατρικές επιχειρήσεις	-	-	2	3
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	1	1	-	-
Σύνολο ενεργητικού	443	495	388	441
Παθητικό				
Λοιπά στοιχεία παθητικού	25	25	-	-
Σύνολο παθητικού	25	25	-	-

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει την Probank Leasing A.E.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12 Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

Οι υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα περιλαμβάνουν κυρίως την συμμετοχή της Τράπεζας σε προγράμματα TLTRO III, η οποία ανήλθε σε €1,9 δισ. την 30 Ιουνίου 2023 (31 Δεκεμβρίου 2022: €8,1 δισ.). Κατά τη διάρκεια της εξάμηνης περιόδου που έληξε την 30 Ιουνίου 2023, η Τράπεζα αποπλήρωσε μερικώς €6,2 δισ. σε TLTROs. Περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με τα προγράμματα TLTRO III συμπεριλαμβάνονται στις Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022, Σημείωση 30.

Επιπλέον, κατά την 30 Ιουνίου 2023, σε επίπεδο Ομίλου, οι υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα περιλαμβάνουν καταθέσεις πιστωτικών ιδρυμάτων υπό μορφή συμφωνιών επαναγοράς (repos) ποσού μηδέν και λουπές καταθέσεις μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων ύψους €1,5 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €0,1 δισ. και €1,6 δισ., αντίστοιχα). Τα αντίστοιχα ποσά για την Τράπεζα είναι μηδέν και €1,7 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €0,1 δισ. και €1,8 δισ. αντίστοιχα).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13 Υποχρεώσεις προς πελάτες

εκατ. €	Όμιλος		Τράπεζα	
	30.06.2023	31.12.2022	30.06.2023	31.12.2022
Καταθέσεις:				
Ιδιωτών	43.128	42.122	41.653	40.692
Επιχειρήσεων	10.673	11.348	10.602	11.294
Δημοσίου και επιχειρήσεων του Δημοσίου	1.870	1.722	1.866	1.718
Σύνολο	55.671	55.192	54.121	53.704

	Όμιλος		Τράπεζα	
	30.06.2023	31.12.2022	30.06.2023	31.12.2022
Καταθέσεις:				
Ταμειυτηρίου	29.974	31.333	29.697	31.050
Τρεχούμενοι & Όψεως	13.583	14.770	12.914	14.130
Προθεσμίας	10.146	7.177	9.553	6.625
Λουπές	1.968	1.912	1.957	1.899
Σύνολο	55.671	55.192	54.121	53.704

Στις καταθέσεις προθεσμίας περιλαμβάνονται προϊόντα καταθέσεων με ενσωματωμένα ένα ή περισσότερα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα. Ο Όμιλος και η Τράπεζα έχουν προσδιορίσει τις καταθέσεις αυτές ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Την 30 Ιουνίου 2023, οι εν λόγω καταθέσεις ανέρχονταν σε €772 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €608 εκατ.).

Σύμφωνα με το Ν. 4151/2013, όλοι οι αδρανείς λογαριασμοί καταθέσεων μετά την πάροδο 20 ετών υπόκεινται σε παραγραφή υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Όλες οι τράπεζες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα υποχρεούνται μέχρι το τέλος Απριλίου κάθε έτους να αποδίδουν τα ταμειακά διαθέσιμα αυτών των αδρανών λογαριασμών στο Ελληνικό Δημόσιο. Η Τράπεζα, μέχρι την 30 Ιουνίου 2023, απέδωσε στο Ελληνικό Δημόσιο ποσό €1,8 εκατ., που αφορούσε καταθέσεις που είχαν υπαχθεί σε αδράνεια (2022: μηδέν).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14 Ενδεχόμενες υποχρεώσεις, εξασφαλίσεις και δεσμεύσεις

α. Νομικά θέματα

Υπάρχουν ορισμένες εκκρεμείς απαιτήσεις και δικαστικές αγωγές κατά της Τράπεζας και συγκεκριμένων θυγατρικών εταιριών της, στο πλαίσιο της συνήθους επιχειρηματικής δραστηριότητας. Οι εν λόγω απαιτήσεις και αγωγές βασίζονται γενικά σε εικαζόμενες παραβιάσεις της προστασίας των καταναλωτών, του τραπεζικού τομέα, της απασχόλησης και άλλων νόμων. Καμία από αυτές τις απαιτήσεις και αγωγές εξατομικευμένα δεν είναι σημαντικές. Ο Όμιλος προβαίνει σε προβλέψεις για όλες τις υποθέσεις, για τις οποίες πιστεύει ότι είναι πιθανό να προκύψει ζημία και το ποσό της ζημίας μπορεί εύλογα να εκτιμηθεί. Αυτές οι προβλέψεις ενδέχεται να μεταβάλλονται κατά διαστήματα, ανάλογα με την περίπτωση, βάσει επιπρόσθετων πληροφοριών. Για τις περιπτώσεις για τις οποίες δεν έχει αναγνωριστεί πρόβλεψη, η Διοίκηση δεν είναι σε θέση να εκτιμήσει την πιθανή ζημία, επειδή οι αγωγές μπορεί να διαρκέσουν πολλά χρόνια, πολλές από τις αγωγές βρίσκονται σε αρχικό στάδιο, υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με την πιθανότητα της τελικής έκβασης, υπάρχει αβεβαιότητα ως προς την έκβαση των εκκρεμών προσφυγών και υπάρχουν σημαντικά ζητήματα που πρέπει να επιλυθούν. Ωστόσο, κατά την άποψη της Διοίκησης, λαμβάνοντας υπόψη και τη γνώμη της Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών, η οριστική διευθέτησή τους και οι πιθανές δικαστικές αποφάσεις δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών του Ομίλου, λαμβάνοντας υπόψη ότι την 30 Ιουνίου 2023 ο Όμιλος και η Τράπεζα είχαν σχηματίσει πρόβλεψη €23 εκατ. και €12 εκατ. για επίδικες απαιτήσεις αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2022: €30 εκατ. και €19 εκατ. αντίστοιχα).

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

β. Εκκρεμείς φορολογικοί έλεγχοι

Οι εταιρείες του Ομίλου δεν έχουν ελεγχθεί φορολογικά από τις φορολογικές αρχές για ορισμένες χρήσεις, και επομένως, οι φορολογικές υποχρεώσεις τους για τις χρήσεις αυτές δεν έχουν καταστεί οριστικές. Συνεπώς, ως αποτέλεσμα των ελέγχων αυτών, είναι πιθανόν να επιβληθούν επιπλέον πρόστιμα και φόροι, τα ποσά των οποίων δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστούν με ακρίβεια επί του παρόντος. Ωστόσο, εκτιμάται ότι δεν θα έχουν σημαντική επίπτωση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας.

Οι χρήσεις 2011-2016 έχουν ελεγχθεί φορολογικά από τη Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν.2238/1994 και μεταγενέστερα με το άρθρο 65Α Ν.4174/2013 και οι σχετικές εκθέσεις φορολογικής συμμόρφωσης, οι οποίες δεν είχαν παρατηρήσεις, εκδόθηκαν την 27 Ιουλίου 2012, 27 Σεπτεμβρίου 2013, 10 Ιουλίου 2014, 30 Οκτωβρίου 2015, 30 Σεπτεμβρίου 2016 και 23 Οκτωβρίου 2017 αντίστοιχα. Οι χρήσεις 2017, 2018, 2019, 2020 και 2021 έχουν ελεγχθεί φορολογικά από την εταιρεία PwC Α.Ε. και οι σχετικές εκθέσεις φορολογικής συμμόρφωσης, οι οποίες δεν είχαν παρατηρήσεις, εκδόθηκαν την 26 Οκτωβρίου 2018, την 31 Οκτωβρίου 2019, την 27 Οκτωβρίου 2020, την 27 Οκτωβρίου 2021 και την 27 Οκτωβρίου 2022, αντίστοιχα. Η χρήση του 2022 ομοίως ελέγχεται φορολογικά αυτή την περίοδο από την εταιρεία PwC Α.Ε., ωστόσο, δεν αναμένεται να υπάρξει σημαντική επίδραση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας.

Κατά την 31 Μαρτίου 2023, το δικαίωμα του Δημοσίου για έκδοση πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος έχει παραγραφεί μέχρι και τη χρήση 2016. Για τα φορολογικά έτη 2017 και επόμενα, σύμφωνα με την ΠΟΛ.1006/2016, δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια τακτικού φορολογικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές οι επιχειρήσεις που έχουν ελεγχθεί φορολογικά από ανεξάρτητο ελεγκτή και για τις οποίες εκδίδεται φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επιφυλάξεις για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας.

Συνεπώς οι φορολογικές αρχές είναι δυνατόν να επανέλθουν και να διενεργήσουν τον δικό τους φορολογικό έλεγχο στα βιβλία της Τράπεζας για αυτές τις χρήσεις. Ωστόσο, δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίδραση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας.

Πληροφορίες σχετικά με τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις για τις θυγατρικές και τις συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης υπάρχουν στη Σημείωση 21 «Ενοποιούμενες εταιρείες».

γ. Πιστωτικές Δεσμεύσεις

Ο Όμιλος, στο πλαίσιο των συνήθων χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων του, υπεισέρχεται σε συμβατικές δεσμεύσεις εκ μέρους των πελατών του και συμμετέχει σε χρηματοοικονομικά μέσα που ενέχουν εκτός ισολογισμού κινδύνους, ώστε να εξυπηρετήσει τις χρηματοδοτικές ανάγκες των πελατών του. Οι συμβατικές δεσμεύσεις αφορούν σε υποχρεώσεις από εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις, ενέγγυες και ανοιχθείσες πιστώσεις προς εκτέλεση και εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές. Οι υποχρεώσεις από εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις είναι συμφωνίες χορηγήσεων που προϋποθέτουν τη μη αθέτηση των αναγραφόμενων όρων της σύμβασης. Οι ενέγγυες πιστώσεις προς εκτέλεση αφορούν στη χρηματοδότηση από την Τράπεζα της εμπορικής συμφωνίας μεταφοράς αγαθών στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό, με απευθείας πληρωμή του συναλλασσόμενου, με τον οποίο ο πελάτης της Τράπεζας έχει συνάψει τη συμφωνία. Οι ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις και εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές αφορούν σε δεσμεύσεις υπό όρους και εκδίδονται από τον Όμιλο προκειμένου να παρασχεθεί εγγύηση για την εκπλήρωση από τον πελάτη των όρων της συμφωνίας. Όλες οι προαναφερθείσες συμφωνίες σχετίζονται με τις συνήθεις χρηματοδοτικές δραστηριότητες του Ομίλου. Στην περίπτωση μη καλής εκτέλεσης από τον αντισυμβαλλόμενο του χρηματοοικονομικού μέσου που αφορά σε εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις, ενέγγυες και ανοιχθείσες πιστώσεις προς εκτέλεση καθώς και εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές, ο κίνδυνος έκθεσης σε ζημιές που αντιμετωπίζει ο Όμιλος και η Τράπεζα αντιπροσωπεύεται από την συμβατική ονομαστική αξία των μέσων αυτών. Σε αυτές τις περιπτώσεις, ο Όμιλος ακολουθεί την ίδια πιστωτική πολιτική με αυτή που ακολουθεί για τους εντός χρηματοοικονομικής θέσης κινδύνους.

	Όμιλος		Τράπεζα	
	30.06.2023	31.12.2022	30.06.2023	31.12.2022
Ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις & εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές	4.965	4.657	5.194	4.907
Ενέγγυες πιστώσεις προς εκτέλεση	763	1.049	763	1.048
Σύνολο δεσμεύσεων που σχετίζονται με πιστωτικό κίνδυνο	5.728	5.706	5.957	5.955

Επιπρόσθετα των ανωτέρω, την 30 Ιουνίου 2023 οι πιστωτικές δεσμεύσεις περιλαμβάνουν εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια ύψους €12.786 εκατ. για τον Όμιλο (31 Δεκεμβρίου 2022: €13.504 εκατ.) και € 11.447 εκατ. για την Τράπεζα (31 Δεκεμβρίου 2022: €12.414 εκατ.). Οι εγκεκριμένες μη εκταμιευμένες δανειακές συμβάσεις και εγκεκριμένα πιστωτικά όρια την 30 Ιουνίου 2023 αφορούν σε ανακλητές δεσμεύσεις καθώς δεν περιλαμβάνουν ποσά που δεν μπορούν να ακυρωθούν άνευ όρων ανά πάσα στιγμή χωρίς προειδοποίηση ή δεν προβλέπεται αυτόματη ακύρωση εξαιτίας της χειροτέρευσης της φερεγγυότητας του δανειολήπτη.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

δ. Δεσμευμένα στοιχεία ενεργητικού

	Όμιλος		Τράπεζα	
	30.06.2023	31.12.2022	30.06.2023	31.12.2022
Δεσμευμένα στοιχεία ενεργητικού	2.925	10.956	2.925	10.956

Την 30 Ιουνίου 2023, ο Όμιλος και η Τράπεζα έχουν δεσμεύσει κυρίως για σκοπούς χρηματοδότησης από την ΕΚΤ και από άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα τα παρακάτω στοιχεία ενεργητικού:

- χρεωστικούς τίτλους του εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου ύψους €197 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €3.505 εκατ.) και
- δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος ύψους €2.728 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €5.751 εκατ.).

Την 31 Δεκεμβρίου 2022, ο Όμιλος και η Τράπεζα είχαν δεσμεύσει καλυμμένες ομολογίες ονομαστικής αξίας €1.700 εκατ. με κάλυμμα στεγαστικά δάνεια ύψους €3.217 εκατ.

Πλέον των δεσμευμένων στοιχείων που απεικονίζονται στον παραπάνω πίνακα, κατά την 30 Ιουνίου 2023 ο Όμιλος και η Τράπεζα ενεχυρίασαν περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στις απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ύψους €313 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €312 εκατ.) αναφορικά με εγγύηση έναντι κινδύνου αθέτησης πληρωμής της Ελληνικής Δημοκρατίας, όπως επίσης ομόλογο Ελληνικού Δημοσίου ποσού €436 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €443 εκατ.) για σκοπούς χρηματοδότησης εμπορικών συναλλαγών (Trade Finance).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15 Μετοχικό κεφάλαιο, διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο και ίδιες μετοχές

Μετοχικό Κεφάλαιο-Κοινές Μετοχές

Το σύνολο των κοινών μετοχών την 30 Ιουνίου 2023 και 31 Δεκεμβρίου 2022 ανερχόταν σε 914.715.153 ονομαστικής αξίας 1,00 Ευρώ ανά μετοχή.

Την 28 Ιουλίου 2022, η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας αποφάσισε τον συμψηφισμό (α) του ειδικού αποθεματικού του άρθρου 31 παρ. 2, Ν.4548/2018 (πρώην ειδικό αποθεματικό του άρθρου 4, παρ. 4α, Ν.2190/1920) ποσού €5.014 εκατ. και (β) μέρους της Διαφοράς από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο ποσού €10.324 εκατ. με συσσωρευμένες λογιστικές ζημιές ποσού €15.338 εκατ., σύμφωνα με τα άρθρα 31 παρ. 2 και 35 παρ. 3, του Ν.4548/2018, όπως ισχύουν. Ο συμψηφισμός του ειδικού αποθεματικού και της διαφοράς από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο με συσσωρευμένες λογιστικές ζημιές πραγματοποιήθηκε διότι εξυπηρετεί στον εξορθολογισμό της λογιστικής και εποπτικής καθαρής θέσης της Τράπεζας και του Ομίλου καθώς και στη διευκόλυνση πιθανής μελλοντικής διανομής μερισμάτων. Την 8 Σεπτεμβρίου 2022, ο εν λόγω συμψηφισμός εγκρίθηκε από τις εποπτικές αρχές.

Ίδιες Μετοχές

Οι συναλλαγές των ιδίων μετοχών διενεργούνται από τη θυγατρική εταιρεία Εθνική Χρηματιστηριακή Α.Ε.Π.Ε.Υ. και συνοψίζονται ως ακολούθως:

	Όμιλος	
	Αριθμός Μετοχών	εκατ. €
Την 1 Ιανουαρίου 2022	37.513	-
Αγορές	4.402.533	14
Πωλήσεις	(4.440.046)	(14)
Την 31 Δεκεμβρίου 2022	-	-
Αγορές	1.309.681	7
Πωλήσεις	(1.282.962)	(7)
Την 30 Ιουνίου 2023	26.719	-

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16 Φορολογικές επιδράσεις σχετιζόμενες με τα λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου

Όμιλος	Από 1.1 έως 30.06.2023			Από 1.1 έως 30.06.2022		
	Μικτά	Φόρος	Καθαρά	Μικτά	Φόρος	Καθαρά
Ποσά που αναταξινομούνται στα αποτελέσματα από:						
Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημιές) χρεογράφων διαθεσίμων προς πώληση περιόδου	-	-	-	(217)	35	(182)
Αναταξινομήσεις χρεογράφων διαθεσίμων προς πώληση που περιλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων	-	-	-	(35)	8	(27)
Αναγνώριση απομείωσης χρεογράφων διαθεσίμων προς πώληση	-	-	-	1	-	1
Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημιές) από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ	71	-	71	(241)	-	(241)
Ζημιές / (Κέρδη) από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και αναταξινομήθηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων λόγω πώλησης	(19)	-	(19)	88	-	88
Πρόβλεψη ΑΠΖ που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(3)	-	(3)	1	-	1
Κέρδος που αναταξινομήθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων από την πώληση της Εθνικής Α.Ε.Ε.Γ.Α.	-	-	-	(38)	-	(38)
Επενδύσεις σε χρεόγραφα	49	-	49	(441)	43	(398)
Συναλλαγματικές διαφορές	(20)	-	(20)	(6)	-	(6)
Ζημία που αναταξινομήθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων λόγω της πώλησης της Εθνικής Α.Ε.Ε.Γ.Α.	-	-	-	4	-	4
Συναλλαγματικές διαφορές	(20)	-	(20)	(2)	-	(2)
Αντιστάθμιση ταμειακών ρών	1	-	1	18	-	18
Ποσά που αναταξινομούνται στα αποτελέσματα	30	-	30	(425)	43	(382)
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα από:						
Κέρδη/(ζημιές) συμμετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ	12	-	12	(8)	-	(8)
(Κέρδη) / ζημιές συμμετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και μεταφέρθηκαν στα αποτελέσματα εις νέον λόγω πώλησης	(7)	-	(7)	(4)	-	(4)
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα	5	-	5	(12)	-	(12)
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	35	-	35	(437)	43	(394)

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Τράπεζα	Από 1.1 έως 30.06.2023			Από 1.1 έως 30.06.2022		
	Μικτά	Φόρος	Καθαρά	Μικτά	Φόρος	Καθαρά
Στοιχεία τα οποία μεταγενέστερα μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα:						
Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημιές) από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων ("ΕΑΜΛΣΕ")	71	-	71	(240)	-	(240)
(Κέρδη) / ζημιές από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και αναταξινομήθηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων λόγω πώλησης Πρόβλεψη ΑΠΖ που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(19)	-	(19)	88	-	88
Επενδύσεις σε χρεόγραφα	(3)	-	(3)	1	-	1
Συναλλαγματικές διαφορές	49	-	49	(151)	-	(151)
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών	(9)	-	(9)	(2)	-	(2)
Σύνολο στοιχείων τα οποία μεταγενέστερα μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα	1	-	1	18	-	18
Στοιχεία τα οποία μεταγενέστερα δεν μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα	41	-	41	(135)	-	(135)
Στοιχεία τα οποία μεταγενέστερα δεν μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα:						
Κέρδη/(ζημιές) συμμετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ	12	-	12	(8)	-	(8)
(Κέρδη) / ζημιές συμμετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και μεταφέρθηκαν στα αποτελέσματα εις νέον λόγω πώλησης	(7)	-	(7)	(4)	-	(4)
Σύνολο στοιχείων τα οποία μεταγενέστερα δεν μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα	5	-	5	(12)	-	(12)
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου	46	-	46	(147)	-	(147)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Η φύση των σημαντικών συναλλαγών τις οποίες πραγματοποίησε ο Όμιλος με συνδεδεμένα μέρη για την 6-μηνη περίοδο που έληξε την 30 Ιουνίου 2023 και την 30 Ιουνίου 2022 καθώς και τα σημαντικά εκκρεμή υπόλοιπα που προέκυψαν από τις συναλλαγές αυτές κατά την 30 Ιουνίου 2023 και την 31 Δεκεμβρίου 2022 παρατίθενται παρακάτω.

α. Συναλλαγές του Ομίλου με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διοίκησης

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, οι Γενικοί Διευθυντές και τα μέλη των Εκτελεστικών Επιτροπών της Τράπεζας, μέλη της Διοίκησης θυγατρικών εταιρειών καθώς και στενά συγγενικά μέλη και εταιρείες που ελέγχονται ατομικά ή από κοινού από τα πρόσωπα αυτά, πραγματοποίησαν συναλλαγές με τον Όμιλο και την Τράπεζα.

Όλα τα δάνεια προς τα συνδεδεμένα μέρη (i) χορηγήθηκαν υπό το σύνθηρες επιχειρηματικό πλαίσιο, (ii) περιλάμβαναν τους ίδιους όρους, συμπεριλαμβανομένων των επιτοκίων και των εξασφαλίσεων, με παρόμοια δάνεια που χορηγήθηκαν την ίδια περίοδο σε τρίτους και (iii) δεν εμπεριέχουν μεγαλύτερο από το σύνθηρες κίνδυνο αποπληρωμής ή δεν περιλαμβάνουν άλλα δυσμενή χαρακτηριστικά.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας παρατίθενται στη Σημείωση 1 «Γενικές πληροφορίες».

Κατά την 30 Ιουνίου 2023, το ύψος των δανείων, των καταθέσεων/υποχρεώσεων και των εγγυητικών επιστολών ανήλθαν, σε επίπεδο Ομίλου, σε €4 εκατ., €6 εκατ. και μηδέν αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2022: €4 εκατ., €7 εκατ. και μηδέν αντίστοιχα) και σε επίπεδο Τράπεζας σε €3 εκατ., €5 εκατ. και μηδέν αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2022: €4 εκατ., €6 εκατ. και μηδέν αντίστοιχα).

Οι συνολικές απολαβές των συνδεδεμένων μερών για την περίοδο που έληξε την 30 Ιουνίου 2023, ανήλθαν σε €5 εκατ. για τον Όμιλο (30 Ιουνίου 2022: €4 εκατ.) και σε €4 εκατ. για την Τράπεζα (30 Ιουνίου 2022: €4 εκατ.), περιλαμβάνοντας βραχυπρόθεσμες παροχές, κυρίως μισθούς και ασφαλιστικές εισφορές.

β. Συναλλαγές με θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες

Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα μεταξύ της Τράπεζας, των θυγατρικών, των συγγενών εταιρειών και των κοινοπραξιών της παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα. Σε επίπεδο Ομίλου περιλαμβάνονται μόνο οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με τις συγγενείς επιχειρήσεις και τις κοινοπραξίες, καθώς οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με τις θυγατρικές έχουν απαλειφθεί κατά την ενοποίηση.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

	Όμιλος	
	30.6.2023	31.12.2022
Απαιτήσεις	32	15
Υποχρεώσεις	53	23
Εγγυητικές επιστολές, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και λοιποί λογαριασμοί τάξεως	4	3
	Από 1.1 έως	
	30.6.2023	30.6.2022
Έσοδα από τόκους, προμήθειες και λοιπά έσοδα	7	-
Έξοδα από τόκους, προμήθειες και λοιπά έξοδα	3	1

	Τράπεζα					
	30.6.2023			31.12.2022		
	Θυγατρικές	Συγγενείς & Κοινοπραξίες	Σύνολο	Θυγατρικές	Συγγενείς & Κοινοπραξίες	Σύνολο
Απαιτήσεις	1.375	21	1.396	1.318	6	1.324
Υποχρεώσεις	555	53	608	560	23	583
Εγγυητικές επιστολές, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και λοιποί λογαριασμοί τάξεως	498	4	502	569	3	572
	Από 1.1 έως 30.6.2023			Από 1.1 έως 30.6.2022		
Έσοδα από τόκους, προμήθειες και λοιπά έσοδα	37	6	43	24	-	24
Έξοδα από τόκους, προμήθειες και λοιπά έξοδα	3	3	6	5	1	6

γ. Συναλλαγές με λοιπά συνδεδεμένα μέρη

Το σύνολο των απαιτήσεων για τον Όμιλο και την Τράπεζα, την 30 Ιουνίου 2023 από τα ταμεία και τους λογαριασμούς ασφάλισης του προσωπικού ανερχόταν σε €746 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €746 εκατ.). Για τις απαιτήσεις αυτές ο Όμιλος και η Τράπεζα αναγνώρισαν πρόβλεψη €739 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €739 εκατ.).

Το σύνολο των υποχρεώσεων για τον Όμιλο και την Τράπεζα, την 30 Ιουνίου 2023 προς τα ταμεία και τους λογαριασμούς ασφάλισης του προσωπικού ανερχόταν σε €46 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €41 εκατ.).

δ. Συναλλαγές με το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας

Λαμβάνοντας υπόψη το νόμο του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («ΤΧΣ»), το Πλαίσιο Συνεργασίας ("RFA") μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, το οποίο υπογράφηκε το Δεκέμβριο 2015, το γεγονός ότι το ΤΧΣ κατέχει το 40,39% των κοινών μετοχών της Τράπεζας καθώς και το ότι το ΤΧΣ εκπροσωπείται στο Διοικητικό Συμβούλιο και στις επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, το ΤΧΣ θεωρείται συνδεδεμένο μέρος του Ομίλου. Εκτός από τις κοινές μετοχές που έχουν εκδοθεί από την Τράπεζα και διακρατούνται από το ΤΧΣ, δεν υπάρχουν σημαντικά υπόλοιπα ή άλλες συναλλαγές με το ΤΧΣ.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18 Κεφαλαιακή επάρκεια

Τον Ιούνιο του 2013, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρώπης, εξέδωσαν την Οδηγία 2013/36/ΕΕ και τον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013 (γνωστά ως Οδηγία IV περί Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (“Capital Requirements Directive IV (CRD IV)”) και τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (“Capital Requirements Regulation (CRR)”) αντίστοιχα), μέσω των οποίων ενσωματώθηκαν οι προσαρμογές σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, των αλλαγών εκείνων που έχουν προταθεί από την Επιτροπή της Βασιλείας σχετικά με την Εποπτεία των Τραπεζών (Basel III). Η Οδηγία 2013/36/ΕΕ ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με τον Ν.4261/2014, ενώ ο Κανονισμός (ΕΕ) 575/2013 ήταν άμεσα εφαρμόσιμος σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ από την 1 Ιανουαρίου 2014 και ορισμένες διατάξεις της CRD IV εφαρμόστηκαν σταδιακά.

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 575/2013 όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό (ΕΕ) 876/2019 (CRR2), ορίζει τις ελάχιστες απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων (Απαιτήσεις Πυλώνα I) και η Οδηγία 2013/36/ΕΕ όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2019/878/ΕΕ (CRD V), ορίζει τις συνδυασμένες απαιτήσεις αποθέματος ασφαλείας για τα ευρωπαϊκά πιστωτικά ιδρύματα. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 97 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ, οι Εποπτικές Αρχές διενεργούν σε τακτική βάση Εποπτικό Έλεγχο και Διαδικασία Αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process “SREP”), με σκοπό την αξιολόγηση και μέτρηση των κινδύνων που δεν καλύπτονται, ή δεν είναι πλήρως καλυμμένοι σύμφωνα με τον Πυλώνα I και τον ορισμό πρόσθετων απαιτήσεων ιδίων κεφαλαίων και ρευστότητας (Απαιτήσεις Πυλώνα II). Η άσκηση SREP διενεργείται υπό την εποπτεία της ΕΚΤ. Η απόφαση για τις πρόσθετες απαιτήσεις είναι προσαρμοσμένη στο ατομικό προφίλ της κάθε τράπεζας. Το άθροισμά των απαιτήσεων Πυλώνα I (ελάχιστες εποπτικές απαιτήσεις) και των απαιτήσεων Πυλώνα II αποτελούν τις Συνολικές Εποπτικές Απαιτήσεις SREP (TSCR).

Ο Όμιλος καλείται να ανταποκριθεί στις Συνολικές Κεφαλαιακές του Απαιτήσεις (OCR) που αποτελούνται από τις Συνολικές Εποπτικές Απαιτήσεις SREP (TSCR) και τη Συνολική Απαίτηση Αποθεμάτων Ασφαλείας (CBR) όπως ορίζονται στο σημείο (6) του άρθρου 128 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ανάλυση των εποπτικών απαιτήσεων CET1 και του Συνολικού Κεφαλαίου του Ομίλου:

	Κεφαλαιακές Απαιτήσεις κοινών μετοχών κατηγορίας 1			Συνολικές Κεφαλαιακές Απαιτήσεις		
	2023	2022 με τα μέτρα ελάφρυνσης	2022	2023	2022 με τα μέτρα ελάφρυνσης	2022
	Πυλώνας I (ελάχιστες απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων)	4,50%	4,50%	4,50%	8,00%	8,00%
Πυλώνας II (P2R)	1,69%	1,69%	1,69%	3,00%	3,00%	3,00%
Συνολικές Εποπτικές Απαιτήσεις SREP (TSCR)	6,19%	6,19%	6,19%	11,00%	11,00%	11,00%
Απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου (CCoB)	2,50%	-	2,50%	2,50%	-	2,50%
Αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας (CCyB)	0,03%	-	0,03%	0,03%	-	0,03%
Απόθεμα ασφαλείας O-SII	1,00%	0,75%	0,75%	1,00%	0,75%	0,75%
Συνολική Απαίτηση Αποθεμάτων Ασφαλείας (CBR)	3,53%	0,75%	3,28%	3,53%	0,75%	3,28%
Συνολικές Κεφαλαιακές Απαιτήσεις (OCR)	9,72%	6,94%	9,47%	14,53%	11,75%	14,28%

Στόχος του Ομίλου είναι η διατήρηση μια ισχυρής κεφαλαιακής βάσης, πολύ πάνω από τις εποπτικές απαιτήσεις, διασφαλίζοντας την εκτέλεση του επιχειρηματικού του σχεδίου και την επίτευξη των στρατηγικών του στόχων.

Οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου και της Τράπεζας παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

	Όμιλος			Τράπεζα		
	30.06.2023	30.06.2023*	31.12.2022*	30.06.2023	30.06.2023*	31.12.2022*
Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1)	15,8%	17,3%	16,6%	15,3%	16,8%	16,3%
Δείκτης βασικών ιδίων κεφαλαίων (Tier 1)	15,8%	17,3%	16,6%	15,3%	16,8%	16,3%
Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	16,9%	18,4%	17,7%	16,5%	18,0%	17,5%

*Τα κονδύλια έχουν υπολογιστεί συμπεριλαμβανοντας τα κέρδη της περιόδου, μετά από πρόβλεψη διανομής μερίσματος.

Τη 30 Ιουνίου 2023, οι δείκτες CET1 και ο συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου διαμορφώθηκαν σε 15,8% και 16,9% αντίστοιχα, πολύ πάνω από τις συνολικές κεφαλαιακές απαιτήσεις 9,72% για το CET1 και 14,53% για το Συνολικό Κεφάλαιο.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Νόμος περί Αναβαλλόμενων Φορολογικών Πιστώσεων

Το άρθρο 27Α του Ν. 4172/2013, όπως ισχύει, περί Αναβαλλόμενων Φορολογικών Πιστώσεων («ΑΦΠ» ή “Deferred Tax Credit”), επιτρέπει υπό προϋποθέσεις, στα Πιστωτικά Ιδρύματα από το 2017 και μετά, να μετατρέψουν τις Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις («ΑΦΑ») προερχόμενες από: (α) τις ζημίες του Private Sector Initiative (“PSI”), (β) σωρευμένες προβλέψεις έναντι πιστωτικού κινδύνου που έχουν αναγνωρισθεί έως τις 30 Ιουνίου 2015, (γ) ζημίες από οριστικές διαγραφές ή από πωλήσεις δανείων και (δ) λογιστικές διαγραφές, οι οποίες τελικά θα οδηγήσουν σε οριστικές διαγραφές και ζημίες από πώληση, σε απαίτηση («Φορολογικές Πιστώσεις» ή “Tax Credit”) έναντι του Ελληνικού Δημοσίου. Οι κατηγορίες (γ) και (δ) ανωτέρω προστέθηκαν με τον Ν. 4465/2017, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 29 Μαρτίου 2017. Ο Ν. 4465/2017 θεσπίζει ότι οι Φορολογικές Πιστώσεις που αφορούν τις περιπτώσεις (β) έως (δ) δεν μπορούν να υπερβούν τον φόρο που αντιστοιχούσε στις συσσωρευμένες προβλέψεις που είχαν αναγνωρισθεί έως τις 30 Ιουνίου 2015, μείον: (α) κάθε οριστική και εκκαθαρισμένη φορολογική πίστωση σε περίπτωση που σε μία χρήση προέκυψε λογιστική ζημία, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013, όπως ισχύει, και η οποία αφορά στις ανωτέρω σωρευμένες προβλέψεις, (β) το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί σε οποιοσδήποτε μεταγενέστερες ειδικές προβλέψεις, οι οποίες αφορούν τις ανωτέρω σωρευμένες προβλέψεις και (γ) το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί στην ετήσια απόσβεση της χρεωστικής διαφοράς η οποία αφορά τις ανωτέρω προβλέψεις και λοιπές εν γένει ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου.

Βασική προϋπόθεση για την μετατροπή των ΑΦΑ σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο είναι η ύπαρξη λογιστικής ζημίας, σε επίπεδο Τράπεζας, της αντίστοιχης χρήσης, ξεκινώντας από την οικονομική χρήση 2016 και μετά. Το ποσό της οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης θα προσδιορίζεται διά του πολλαπλασιασμού του συνολικού ποσού των ΑΦΑ με το ποσοστό που αντιπροσωπεύει η λογιστική ζημία χρήσης, μετά από φόρους, στο σύνολο των ιδίων κεφαλαίων, όπως αυτά εμφανίζονται στις εκάστοτε ετήσιες ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις, μη συμπεριλαμβανομένης σε αυτά της λογιστικής ζημίας χρήσης. Η οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο θα μετατρέπεται την επόμενη χρήση από τη χρήση που εμφανίστηκαν οι λογιστικές ζημίες. Η απαίτηση μπορεί να συμψηφίζεται με τον φόρο εισοδήματος. Το μη συμψηφιζόμενο μέρος της αναγνωρίζεται άμεσα ως απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο. Η Τράπεζα υποχρεούται στην έκδοση δικαιωμάτων μετατροπής υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου αξίας ίσης με το 100% του ποσού της αρχικής οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης από το Ελληνικό Δημόσιο και στο σχηματισμό ισόποσου ειδικού αποθεματικού προοριζόμενο αποκλειστικά για την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου. Οι κοινοί μέτοχοι θα έχουν δικαίωμα προτίμησης επί των ανωτέρω δικαιωμάτων μετατροπής. Το εν λόγω αποθεματικό θα κεφαλαιοποιηθεί και θα εκδοθούν κοινές μετοχές υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Ο νόμος επιτρέπει στα Πιστωτικά Ιδρύματα να αντιμετωπίζουν τις συγκεκριμένες ΑΦΑ ως «μη βασιζόμενες στη μελλοντική κερδοφορία» σύμφωνα με τις διατάξεις της CRD IV, με αποτέλεσμα να μην αφαιρούνται από τον CET1 και συνεπώς να βελτιώνουν την κεφαλαιακή τους θέση.

Επιπρόσθετα, ο Ν. 4465/2017 τροποποίησε το άρθρο 27 «Μεταφορά ζημιών», εισάγοντας περίοδο απόσβεσης 20 ετών για ζημίες που προέρχονται από διαγραφές δανείων ως συνέπεια διακανονισμού ή αναδιάρθρωσης και για οριστικές ζημίες που απορρέουν από πωλήσεις δανείων. Επιπλέον, το 2021 ο Ν. 4831 τροποποίησε περαιτέρω το άρθρο 27 του Ν. 4172/2013 (βλ. Σημείωση 27 «Απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους» των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων χρήσης 2022).

Στις 7 Νοεμβρίου 2014, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση αποφάσισε την ένταξη της Τράπεζας στις διατάξεις του ανωτέρω νόμου. Η έξοδος της Τράπεζας από τις διατάξεις του ανωτέρω νόμου προϋποθέτει την έγκριση των εποπτικών αρχών και απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

Την 30 Ιουνίου 2023, το ποσό των ΑΦΑ που θα ήταν δυνατό να μετατραπεί ως απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο σύμφωνα με τις διατάξεις του ανωτέρω νόμου ήταν €3,8 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €3,9 δισ.). Στη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022 δεν ικανοποιήθηκαν τα κριτήρια για τα δικαιώματα μετατροπής και ως εκ τούτου δεν θα υπάρξει έκδοση δικαιωμάτων μετατροπής το 2023.

Άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων (2023 EU-wide Stress Test)

Στις 31 Ιανουαρίου 2023, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (“European Banking Authority” ή “EBA”) ανακοίνωσε την έναρξη της Άσκησης Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων για 70 συμμετέχουσες ευρωπαϊκές τράπεζες. Το τεστ ακραίων καταστάσεων 2023 σχεδιάστηκε για να παρέχει πληροφορίες για την αξιολόγηση της ανθεκτικότητας του ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα στο τρέχον αβέβαιο και μεταβαλλόμενο μακροοικονομικό περιβάλλον. Η ΕΤΕ συμμετείχε στην άσκηση ως μέρος του δείγματος των μεγαλύτερων Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων της ευρωζώνης, που εξετάστηκαν από την ΕΒΑ.

Στο παραπάνω πλαίσιο, η άσκηση προσομοίωσης βασίστηκε σε στατική προσέγγιση του Ισολογισμού, λαμβάνοντας υπόψη τη χρηματοοικονομική και κεφαλαιακή θέση του Ομίλου κατά την 31.12.2022 ως σημείο εκκίνησης, επί του οποίου και πραγματοποιήθηκε προβολή ακραίων συνθηκών με ορίζοντα τριετίας (2023-2025) βάσει ενός Βασικού και ενός Δυσμενούς σεναρίου.

Την 28 Ιουλίου 2023, η ΕΒΑ δημοσίευσε τα αποτελέσματα της άσκησης. Σύμφωνα με την κοινή μεθοδολογία που εφαρμόστηκε, στο Δυσμενές σενάριο ο δείκτης Κύριων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων με πλήρη επίδραση του ΔΠΧΑ 9 («FL CET1») κατέγραψε μέγιστη απομείωση της τάξεως των 2,71% φθάνοντας στο χαμηλότερο επίπεδο του 13,1% κατά το πρώτο έτος του ορίζοντα προβλέψεων (2023). Το εν λόγω αποτέλεσμα συνιστά την καλύτερη επίδοση εντός του ελληνικού τραπεζικού χώρου, ο οποίος κατέγραψε μέγιστη μείωση κεφαλαίων 3,50%, κατά μέσο όρο, εξαιρουμένης της ΕΤΕ. Με κριτήριο το δείκτη μέγιστης απομείωσης κεφαλαίων, η επίδοση της ΕΤΕ είναι η 11η καλύτερη στο σύνολο των 70 ευρωπαϊκών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που συμμετείχαν στην άσκηση και η 5η καλύτερη με κριτήριο την απομείωση κεφαλαίων στον τριετή ορίζοντα (2025).

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Σε σχέση με τον πλήρη, τριετή ορίζοντα προβλέψεων της άσκησης:

- Υπό το Δυσμενές σενάριο, ο δείκτης Κύριων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων FL CET1 διαμορφώθηκε σε 14,5% στο τέλος του 2025, υποδεικνύοντας απομείωση 1,36% σε σχέση με το επίπεδο έναρξης της άσκησης.
- Το Βασικό σενάριο υποδεικνύει ενίσχυση κατά 5,76% του δείκτη Κύριων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων FL CET1 στον τριετή ορίζοντα, διαμορφώνοντάς τον σε 21,6% το 2025.

Το αποτέλεσμα της Πανευρωπαϊκής Άσκησης Προσομοίωσης Ακραίων Συνθηκών του 2023 καταδεικνύει την ανθεκτικότητα του Ομίλου της ΕΤΕ σε δυσμενείς συνθήκες, καθώς και τη δυνατότητα διατήρησης επαρκών κεφαλαίων ακόμη και υπό ακραίες μακροοικονομικές παραδοχές. Συγκριτικά με τις επιδόσεις αντίστοιχων προηγούμενων ασκήσεων, η ΕΤΕ έχει επιτύχει αξιοσημείωτη πρόοδο στην ενδυνάμωση του Ισολογισμού της, παρά τη συγκυρία των διεθνών οικονομικών προκλήσεων. Συγκεκριμένα, το αποτέλεσμα της άσκησης προσομοίωσης ακραίων συνθηκών του 2023 αντανάκλα την επιτυχή υλοποίηση της στρατηγικής διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (NPEs), την οικοδόμηση επαρκούς κεφαλαιακού αποθέματος, καθώς και την πλεονεκτική θέση ρευστότητας του Ομίλου.

Απαιτήσεις MREL

Σύμφωνα με την Οδηγία 2014/59 (Οδηγία ανάκαμψης και εξυγίανσης τραπεζών ή (“BRRD”), όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2019/879 (BRRD II), οι τράπεζες στην Ευρωπαϊκή Ένωση υποχρεούνται να διατηρούν την ελάχιστη απαίτηση για ίδια κεφάλαια και επιλέξιμες υποχρεώσεις (“MREL”), η οποία εξασφαλίζει επαρκή ικανότητα απορρόφησης ζημιών στην εξυγίανση. Το “MREL” περιλαμβάνει μια διάσταση που βασίζεται στους κινδύνους που αναλαμβάνει το πιστωτικό ίδρυμα και μια στην μόχλευση που διατηρεί το πιστωτικό ίδρυμα. Ως εκ τούτου, το “MREL” εκφράζεται μέσω δύο δεικτών που πρέπει να πληρούνται και οι δύο: (i) ως ποσοστό επί του Συνολικού Ποσού Έκθεσης Κινδύνου (“TREA”), (το “MREL-TREA”), και (ii) ως ποσοστό επί της έκθεσης του δείκτη μόχλευσης (“LRE”), (το “MREL-LRE”).

Τα επιλέξιμα μέσα που πληρούν τις προϋποθέσεις για το “MREL” είναι τα ίδια κεφάλαια (μέσα κοινών μετοχών της κατηγορίας 1, πρόσθετα μέσα της κατηγορίας 1 και μέσα κατηγορίας 2), καθώς και ορισμένες επιλέξιμες υποχρεώσεις (κυρίως μη εξασφαλισμένα ομόλογα- με εξοφλητική προτεραιότητα). Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 806/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 877/2019 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, επιτρέπει στο Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (“SRB”) να ορίσει εκτός από την απαίτηση “MREL”, και μια απαίτηση μειωμένης εξασφάλισης εντός του MREL, έναντι της οποίας υπολογίζονται μόνο οι υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης και τα ίδια κεφάλαια.

Στις 22 Δεκεμβρίου 2022, η Τράπεζα, έχοντας προσδιοριστεί από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (“SRB”) ως μοναδικό σημείο έναρξης (“SPE”) του Ομίλου και ως η μόνη οντότητα που απαιτείται να διατηρεί MREL, έλαβε από την Τράπεζα της Ελλάδος την απόφαση του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης (“SRB”) (με ημερομηνία 14 Δεκεμβρίου 2022) ότι πρέπει να ικανοποιήσει έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025 τον στόχο MREL ο οποίος ανέρχεται σε ποσοστό 23,53% επί του TREA και σε ποσοστό 5,88% επί του LRE, σε ενοποιημένη βάση. Επιπλέον, σύμφωνα με την απόφαση MREL, η Τράπεζα θα πρέπει πάντα να πληροί από την 1η Ιανουαρίου 2022 και μετά, απαίτηση που ανέρχεται σε 14,79% επί του “TREA” και σε 5,85% επί της “LRE” σε ενοποιημένη βάση. Στις παραπάνω απαιτήσεις θα πρέπει να προστεθεί και η απαίτηση αποθέματος ασφαλείας (“CBR”), η οποία την 1η Ιανουαρίου 2022 ανέρχεται σε ποσοστό 3,25% και αυξάνεται σε 3,53% από την 1η Ιανουαρίου 2023 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025. Η Τράπεζα διατηρεί το απαιτούμενο ποσό MREL, ώστε να ικανοποιεί τόσο τους στόχους επί του LRE, όσο και τον ενδιάμεσο δεσμευτικό στόχο της 1ης Ιανουαρίου 2022 που ανέρχεται σε 18,04% επί του TREA (συμπεριλαμβανομένου του CBR).

Τέλος, σύμφωνα με την προαναφερθείσα απόφαση του SRB, για το 2023 δεν απαιτείται από την Τράπεζα η τήρηση απαίτησης μειωμένης εξασφάλισης.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19 Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού

α. Χρηματοοικονομικά μέσα που δεν επιμετρώνται σε εύλογη αξία

Ο ακόλουθος πίνακας συνοψίζει τη λογιστική και την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που δεν επιμετρώνται σε εύλογη αξία στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας και για τα οποία η εύλογη αξία διαφέρει σημαντικά από τη λογιστική αξία.

Όμιλος	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία
	30.06.2023	30.06.2023
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία		
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	34.530	35.695
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	11.940	11.341
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις		
Υποχρεώσεις προς πελάτες	54.899	54.969
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	1.793	1.843

Όμιλος	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία
	31.12.2022	31.12.2022
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία		
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	35.062	35.817
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	10.357	9.128
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις		
Υποχρεώσεις προς πελάτες	54.584	54.640
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	1.731	1.728

Τράπεζα	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία
	30.06.2023	30.06.2023
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία		
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	32.752	33.917
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	11.686	11.088
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις		
Υποχρεώσεις προς πελάτες	53.349	53.419
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	1.793	1.843

Τράπεζα	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία
	31.12.2022	31.12.2022
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία		
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	33.283	34.038
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	10.121	8.891
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις		
Υποχρεώσεις προς πελάτες	53.096	53.151
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	1.731	1.728

Οι ακόλουθες μέθοδοι και παραδοχές χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της εύλογης αξίας των ανωτέρω χρηματοοικονομικών μέσων στις 30 Ιουνίου 2023 και 31 Δεκεμβρίου 2022:

Η λογιστική αξία του ταμείου και των διαθέσιμων σε κεντρικές τράπεζες, των απαιτήσεων κατά και των υποχρεώσεων προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, των λοιπών δανειακών υποχρεώσεων όπως και των δεδουλευμένων τόκων, προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος: Η εκτίμηση της εύλογης αξίας των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος διενεργείται με τη χρήση υποδειγμάτων προεξόφλησης χρηματοροών. Τα προεξοφλητικά επιτόκια βασίζονται στα τρέχοντα επιτόκια της αγοράς που προσφέρονται για χρηματοοικονομικά μέσα με παρόμοιους όρους σε δανειολήπτες με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου.

Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος: Η εύλογη αξία των χρεογράφων που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος υπολογίζεται με τη χρήση τιμών αγοράς ή με τη χρήση υποδειγμάτων προεξόφλησης χρηματοροών που βασίζονται σε τρέχοντα επιτόκια της αγοράς για χρεόγραφα με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου.

Υποχρεώσεις προς πελάτες: Η εύλογη αξία καταθέσεων άμεσης ζήτησης και καταθέσεων χωρίς προκαθορισμένη ημερομηνία λήξης προσδιορίζεται ως το πληρωτέο ποσό κατά την ημερομηνία αναφοράς. Η εύλογη αξία των προθεσμιακών καταθέσεων εκτιμάται με τη χρήση υποδειγμάτων προεξόφλησης χρηματοροών, βάσει επιτοκίων αγοράς που προσφέρονται για αντίστοιχα προϊόντα με παρόμοιες ημερομηνίες λήξης.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους: Η εύλογη αξία των υποχρεώσεων από πιστωτικούς τίτλους εκτιμάται βάσει τιμών αγοράς, ή σε περίπτωση που δεν υπάρχουν, με τη χρήση υποδειγμάτων προεξόφλησης χρηματοροών βάσει επιτοκίων αγοράς για πιστωτικούς τίτλους αντίστοιχης διάρκειας και με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου.

β. Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία

Οι ακόλουθοι πίνακες συνοψίζουν τις εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που επιμετρώνται σε εύλογη αξία στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας, ανά επίπεδο εύλογης αξίας, στις 30 Ιουνίου 2023 και 31 Δεκεμβρίου 2022. Τα Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού περιλαμβάνουν επένδυση σε τρέχουσα θέση (spot) για δικαιώματα εκπομπής, η οποία αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Όμιλος

30 Ιουνίου 2023

	Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση			Σύνολο σε εύλογη αξία
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε EAMA	365	75	-	440
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε EAMA	248	10	466	724
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	1.893	12	1.905
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	1.278	1.844	52	3.174
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	388	-	-	388
Σύνολο	2.279	3.822	530	6.631
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς πελάτες που έχουν προσδιοριστεί σε EAMA	-	772	-	772
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	2	1.877	4	1.883
Σύνολο	2	2.649	4	2.655

31 Δεκεμβρίου 2022

	Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση			Σύνολο σε εύλογη αξία
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε EAMA	139	81	-	220
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε EAMA	152	10	512	674
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	2	1.947	13	1.962
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	833	1.949	51	2.833
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	298	-	-	298
Σύνολο	1.424	3.987	576	5.987
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς πελάτες που έχουν προσδιοριστεί σε EAMA	-	608	-	608
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1	1.872	50	1.923
Λοιπά στοιχεία παθητικού	1	-	-	1
Σύνολο	2	2.480	50	2.532

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Τράπεζα

30 Ιουνίου 2023

Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο σε εύλογη αξία
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ	342	75	-	417
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ	245	10	463	718
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	1.893	12	1.905
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λουτών συνολικών εσόδων	1.270	1.757	50	3.077
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	388	-	-	388
Σύνολο	2.245	3.735	525	6.505
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς πελάτες που έχουν προσδιοριστεί σε ΕΑΜΑ	-	772	-	772
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	2	1.877	4	1.883
Σύνολο	2	2.649	4	2.655

31 Δεκεμβρίου 2022

Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο σε εύλογη αξία
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ	126	81	-	207
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ	149	10	508	667
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	2	1.947	13	1.962
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λουτών συνολικών εσόδων	826	1.909	49	2.784
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	298	-	-	298
Σύνολο	1.401	3.947	570	5.918
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς πελάτες που έχουν προσδιοριστεί σε ΕΑΜΑ	-	608	-	608
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1	1.872	50	1.923
Σύνολο	1	2.480	50	2.531

Δεν υπήρχαν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις καταχωρημένα ως στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και τα οποία επιμετρώνται σε εύλογη αξία, στις 30 Ιουνίου 2023 και στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Μεταφορές μεταξύ του Επιπέδου 1 και του Επιπέδου 2

Κατά την 30 Ιουνίου 2023, ένα χρεόγραφο που επιμετράται σε ΕΑΜΑ και έχει εκδοθεί από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας ("ESM") και ένα χρεόγραφο που έχει εκδοθεί από την Ιταλική Δημοκρατία και επιμετράται, σε ΕΑΜΛΣΕ μεταφέρθηκαν από το Επίπεδο 2 στο Επίπεδο 1 σύμφωνα με την πολιτική ιεραρχίας της εύλογης αξίας του Ομίλου, διότι πληρούνταν τα κριτήρια ρευστότητας και εμπορευσιμότητας του συγκεκριμένου Επιπέδου που έχει θεσπίσει ο Όμιλος. Την 30 Ιουνίου 2023 η λογιστική αξία των μεταφερόμενων χρεογράφων ήταν €156,4 εκατ.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022, ένα χρεόγραφο που επιμετράται σε ΕΑΜΛΣΕ, που έχει εκδοθεί από την Ιταλική Δημοκρατία και ένα χρεόγραφο που επιμετράται σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, που έχει εκδοθεί από τον ESM, μεταφέρθηκαν από το Επίπεδο 1 στο Επίπεδο 2 σύμφωνα με την πολιτική ιεραρχίας της εύλογης αξίας του Ομίλου, διότι δεν πληρούνταν τα κριτήρια ρευστότητας και εμπορευσιμότητας του συγκεκριμένου Επιπέδου που έχει θεσπίσει ο Όμιλος. Την 31 Δεκεμβρίου 2022, η λογιστική αξία των μεταφερόμενων χρεογράφων ήταν €142,3 εκατ.

Για όλες τις μεταφορές χρηματοοικονομικών στοιχείων μεταξύ των διαφορετικών επιπέδων, γίνεται η παραδοχή ότι λαμβάνουν χώρα στο τέλος της περιόδου αναφοράς.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Χρηματοοικονομικά μέσα του Επιπέδου 3

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του Επιπέδου 3 στις 30 Ιουνίου 2023 και 31 Δεκεμβρίου 2022 περιλαμβάνουν:

- (α) Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα που αποτιμώνται με τεχνικές αποτίμησης, στις οποίες χρησιμοποιούνται σημαντικά, μη παρατηρήσιμα δεδομένα και περιλαμβάνουν προϊόντα τα οποία βασίζονται στη συσχέτιση μεταξύ διαφόρων δεικτών επιτοκίων. Επίσης, περιλαμβάνουν παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα για τα οποία η διμερής προσαρμογή πιστωτικής αποτίμησης (“Bilateral Credit Valuation Adjustment” – “BCVA”) εκτιμήθηκε βάσει σημαντικών, μη παρατηρήσιμων δεδομένων και το ποσό που αντιστοιχεί στο BCVA είναι σημαντικό σε σχέση με το σύνολο της εύλογης αξίας του παραγώγου.
- (β) Χρεόγραφα που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ, για τα οποία τα υποδείγματα που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση της εύλογης αξίας τους βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα περιθώρια πιστωτικού κινδύνου ή για τα οποία χρησιμοποιήθηκαν τιμές από τους εκδότες των χρεογράφων. Επίσης, περιλαμβάνουν δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, τα οποία αποτιμώνται μέσω της μεθόδου προεξόφλησης ταμειακών ροών και περιλαμβάνουν μη παρατηρήσιμα στην αγορά περιθώρια πιστωτικού κινδύνου. Επιπρόσθετα περιλαμβάνουν απαιτήσεις από πώληση χαρτοφυλακίων δανειακών συμβάσεων και λοιπές συναλλαγές. Το κύριο μέρος των εν λόγω απαιτήσεων θα καταβληθεί σε προκαθορισμένη ημερομηνία άνευ όρων και το υπόλοιπο αποτελεί μελλοντική απαίτηση που εξαρτάται από την επίτευξη προκαθορισμένων στόχων εισπράξεων επί των πωληθέντων δανείων. Η αποτίμηση της ενδεχόμενης μελλοντικής απαίτησης περιλαμβάνει ένα εύρος μη παρατηρήσιμων δεδομένων, κατά συνέπεια ο Όμιλος εκτιμά ότι οι εν λόγω απαιτήσεις κατηγοριοποιούνται στο χαμηλότερο επίπεδο κατηγοριοποίησης εύλογης αξίας.
- (γ) Συμμετοχικούς τίτλους σε εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων και σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, μη εισηγμένους σε χρηματιστηριακή αγορά η εύλογη αξία των οποίων εκτιμάται βάσει υποδειγμάτων προσέγγισης εισοδήματος ή αγοράς, όπου οι βασικές παράμετροι που χρησιμοποιούνται δεν είναι παρατηρήσιμες στην αγορά.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τη μεταβολή όλων των αποτιμήσεων του Επιπέδου 3 για την περίοδο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 και τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, συμπεριλαμβανομένων των πραγματοποιηθέντων και μη-πραγματοποιηθέντων κερδών/(ζημιών), που περιλαμβάνονται στην «Κατάσταση Αποτελεσμάτων» και στην «Κατάσταση Συνολικών Εσόδων».

Μεταφορές προς και από το Επίπεδο 3

Σε τριμηνιαία βάση, ο Όμιλος διενεργεί διεξοδική ανάλυση της κατηγοριοποίησης όλων των χρηματοοικονομικών στοιχείων σε επίπεδα εύλογης αξίας.

Για την περίοδο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 και τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, οι μεταφορές από το Επίπεδο 2 στο Επίπεδο 3 αφορούν σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα για τα οποία η προσαρμογή της εύλογης αξίας λόγω BCVA είναι σημαντική σε σχέση με την εύλογη αξία τους. Οι μεταφορές από το Επίπεδο 3 στο Επίπεδο 2 αφορούν σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα για τα οποία η προσαρμογή της εύλογης αξίας λόγω BCVA δεν είναι πλέον σημαντική σε σχέση με την εύλογη αξία τους.

Μεταβολή των χρηματοοικονομικών στοιχείων που επιμετρώνται βάσει Επιπέδου 3

Όμιλος	2023		
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	Υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	(37)	51	512
Κέρδη/(ζημιές) στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	10	-	(51)
Κέρδη/(ζημιές) στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	1	-
Αγορές/Προσθήκες	-	-	8
Αποπληρωμές	-	-	(3)
Μεταφορά σε/(από) Επίπεδο 3	35	-	-
Υπόλοιπο 30 Ιουνίου	8	52	466

Όμιλος	2022		
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	Υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	28	26	354
Κέρδη/(ζημιές) στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	(77)	-	16
Κέρδη/(ζημιές) στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	1	-
Αγορές/Προσθήκες	-	27	198
Πωλήσεις	-	(3)	-
Αποπληρωμές	-	-	(56)
Μεταφορά σε/(από) Επίπεδο 3	12	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	(37)	51	512

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

	2023		
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	Υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ
Τράπεζα			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	(37)	49	508
Κέρδη/(ζημιές) στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	10	-	(50)
Κέρδη/(ζημιές) στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	1	-
Αγορές/Προσθήκες	-	-	8
Αποπληρωμές	-	-	(3)
Μεταφορά σε/(από) Επίπεδο 3	35	-	-
Υπόλοιπο 30 Ιουνίου	8	50	463

	2022		
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	Υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ
Τράπεζα			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	28	26	341
Κέρδη/(ζημιές) στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	(77)	-	17
Κέρδη/(ζημιές) στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	1	-
Αγορές/Προσθήκες	-	25	204
Πωλήσεις	-	(3)	-
Αποπληρωμές	-	-	(54)
Μεταφορά σε/(από) Επίπεδο 3	12	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	(37)	49	508

Για την περίοδο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023, η μεταβολή των μη πραγματοποιηθέντων κερδών/(ζημιών) που περιλαμβάνεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων των χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται σε εύλογη αξία με υποδείγματα αποτίμησης στα οποία χρησιμοποιήθηκαν σημαντικά μη άμεσα παρατηρήσιμα δεδομένα (Επίπεδο 3), αφορά σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ και ανέρχεται σε €(51) εκατ. για τον Όμιλο και σε €(50) εκατ. για την Τράπεζα (31 Δεκεμβρίου 2022: €3 εκατ. για τον Όμιλο και €4 εκατ. για την Τράπεζα), καθώς και σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα και ανέρχεται σε €(1) εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα (31 Δεκεμβρίου 2022: €(25) εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα).

Διαδικασίες Αποτίμησης και Ελεγκτικό Πλαίσιο

Ο Όμιλος έχει θεσπίσει διάφορες διαδικασίες για να διασφαλίσει ότι η εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού υπολογίζονται σε λογική και δίκαιη βάση και έχει δημιουργήσει ένα κατάλληλο πλαίσιο δικλίδων ασφαλείας που είναι σχεδιασμένο ώστε να διασφαλίσει ότι οι εύλογες αξίες επικυρώνονται από μονάδες του Ομίλου που είναι ανεξάρτητες από τις μονάδες διαπραγματευτών που αναλαμβάνουν και τον αντίστοιχο κίνδυνο. Για το σκοπό αυτό, ο Όμιλος χρησιμοποιεί διάφορες πηγές δεδομένων για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών προϊόντων, οι οποίες αξιολογούνται μέσω εσωτερικών ανεξάρτητων διαδικασιών όπου αυτό είναι εφικτό.

Οι εύλογες αξίες των χρεωστικών τίτλων προσδιορίζονται είτε με αναφορά σε χρηματιστηριακές τιμές ενεργών αγορών ή με αναφορά σε προσφορά τιμών από εξωτερικούς διαπραγματευτές ή με αναφορά σε γενικώς παραδεκτά υποδείγματα αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων που βασίζονται σε παρατηρήσιμα ή μη άμεσα παρατηρήσιμα δεδομένα, στις περιπτώσεις που οι προηγούμενες μέθοδοι δεν είναι διαθέσιμες, καθώς επίσης με αναφορά σε σχετικές παραμέτρους της αγοράς, όπως επιτόκια, μεταβλητότητα δικαιωμάτων προαίρεσης, συναλλαγματικές ισοτιμίες κλπ.

Επιπρόσθετα ο Όμιλος, ενδέχεται σε ορισμένες περιπτώσεις να χρησιμοποιεί τιμές των χρηματοοικονομικών στοιχείων προερχόμενες από τρίτους και διενεργεί διαδικασίες επικύρωσης των τιμών στο βαθμό που αυτό είναι δυνατό, ή να χρησιμοποιεί τιμές με τις οποίες πραγματοποιήθηκαν οι τελευταίες συναλλαγές δεδομένης της απουσίας ενεργού αγοράς ή παρόμοιων συναλλαγών ή άλλων δεδομένων παρατηρήσιμων στην αγορά. Όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία τα οποία έχουν αποτιμηθεί με βάση τις παραπάνω μεθόδους, έχουν κατηγοριοποιηθεί στην χαμηλότερη βαθμίδα της ιεραρχίας της εύλογης αξίας (Επίπεδο 3).

Γενικότερα, οι εύλογες αξίες των χρεωστικών τίτλων, συμπεριλαμβανομένων και των σημαντικών παραδοχών στα υποδείγματα αποτίμησης, ελέγχονται και επικυρώνονται από τις ανεξάρτητες μονάδες του Middle Office και της Διαχείρισης Κινδύνων, σε συστηματική βάση.

Η εύλογη αξία των παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων προσδιορίζεται από τη Διοίκηση με βάση τεχνικές αποτίμησης οι οποίες περιλαμβάνουν υποδείγματα προεξόφλησης ταμειακών ροών, υποδείγματα υπολογισμού δικαιωμάτων προαίρεσης ("option pricing models") ή άλλα κατάλληλα για την κάθε περίπτωση, ευρέως αποδεκτά υποδείγματα αποτίμησης. Επαρκείς διαδικασίες ελέγχου έχουν θεσπιστεί για την επικύρωση αυτών των υποδειγμάτων συμπεριλαμβανομένων και των παραμέτρων που χρησιμοποιούνται στην αποτίμηση, σε συστηματική βάση. Οι μονάδες Διαχείρισης Κινδύνου και Middle Office παρέχουν το απαραίτητο ελεγκτικό πλαίσιο ώστε να διασφαλίζεται ότι οι τιμές των παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων είναι εύλογες και αντικατοπτρίζουν τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς και οικονομικές συγκυρίες. Επιπρόσθετα, οι αποτιμήσεις των εξωχρηματιστηριακών (over-the-counter) παραγώγων συγκρίνονται σε ημερήσια βάση με τις αντίστοιχες τιμές αντισυμβαλλομένων, στα πλαίσια της ημερήσιας διαδικασίας παροχής εξασφαλίσεων και διακανονισμού παραγώγων.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Προσαρμογές Αγοράς στις Τιμές Αποτίμησης

Προσαρμογές για πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου εφαρμόζονται σε όλα τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα. Προσαρμογές για τον ίδιο πιστωτικό κίνδυνο (own credit risk) εφαρμόζονται προκειμένου να απεικονίζεται ο πιστωτικός κίνδυνος του Ομίλου κατά την αποτίμηση των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων. Οι εν λόγω προσαρμογές υπολογίζονται με βάση τις αναμενόμενες ταμειακές ροές μεταξύ των δύο μερών, και λαμβάνουν υπόψη το διαφορετικό επίπεδο κινδύνου του κάθε αντισυμβαλλομένου στην αποτίμηση αυτών των ροών. Στη διαμόρφωση των εν λόγω προσαρμογών λαμβάνονται υπόψη οι συμφωνίες περιορισμού της έκτασης του αναλαμβανόμενου πιστωτικού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών για παροχή των αναγκαίων αμοιβαίων εξασφαλίσεων μεταξύ των αντισυμβαλλομένων, όπως αυτοί διέπονται και λειτουργούν βάσει των σχετικών συμβάσεων κάλυψης πιστωτικού κινδύνου, όσο και των συμφωνιών συμψηφισμού των εκατέρωθεν απαιτήσεων και υποχρεώσεων.

Ποσοτικές πληροφορίες για τα χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία βάσει Επιπέδου 3 | 30 Ιουνίου 2023

Χρηματοοικονομικό Μέσο	Εύλογη Αξία	Μέθοδος Αποτίμησης	Σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα	Εύρος Δεδομένων	
				Χαμηλό	Υψηλό
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	20	Βασισμένο σε Υποδείγματα εισοδήματος και αγοράς	Τιμή	δ/α ¹	δ/α ¹
Παράγωγα επί επιτοκίων	11	Προεξόφληση ταμειακών ροών, Εσωτερικό Υπόδειγμα για Υπολογισμό (CVA/DVA)	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	190 μ.β.	360 μ.β.
	(3)	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Συντελεστής ανταλλαγής ροών σταθερής λήξης για διαφορετικές χρονικές περιόδους	72,80%	100,00%
Λοιπά Παράγωγα	(1)	Προεξόφληση ταμειακών ροών, Εσωτερικό Υπόδειγμα για Υπολογισμό (CVA/DVA)	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	360 μ.β.	614 μ.β.
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	52	Προσέγγιση εισοδήματος ή αγοράς	δ/α ¹	δ/α ¹	δ/α ¹
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	19	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	260 μ.β.	260 μ.β.
	427	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	δ/α ²	δ/α ²

¹ Οι συμμετοχικοί τίτλοι σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων περιλαμβάνουν τίτλους που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές. Ελλείψει δεδομένων από ενεργές αγορές, η εύλογη αξία των τίτλων αυτών εκτιμάται με τη χρήση υποδειγμάτων προσέγγισης εισοδήματος ή αγοράς. Δεδομένης της διαφορετικής φύσης της επένδυσης σε κάθε μία από τις εταιρίες αυτές, δεν είναι πρακτικά εφαρμόσιμη η γνωστοποίηση του εύρους των σημαντικών μη παρατηρήσιμων δεδομένων.

² Η αποτίμηση του ενδεχόμενου μέρους των απαιτήσεων από τις πωλήσεις χαρτοφυλακίου δανείων και λοιπών συναλλαγών, έχει πραγματοποιηθεί χρησιμοποιώντας μια μεθοδολογία προεξοφλημένων ταμειακών ροών σύμφωνα με την προσέγγιση εισοδήματος και περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα μη παρατηρήσιμων εισροών, για τα οποία δεν είναι πρακτικά δυνατό να αναφέρεται ένα σχετικό εύρος μη παρατηρήσιμων εισροών, για σκοπούς γνωστοποίησης.

Ποσοτικές πληροφορίες για τα χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία βάσει Επιπέδου 3 | 31 Δεκεμβρίου 2022

Χρηματοοικονομικό Μέσο	Εύλογη Αξία	Μέθοδος Αποτίμησης	Σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα	Εύρος Δεδομένων	
				Χαμηλό	Υψηλό
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	13	Βασισμένο σε Υποδείγματα εισοδήματος και αγοράς	Τιμή	δ/α ¹	δ/α ¹
Παράγωγα επί επιτοκίων	(34)	Προεξόφληση ταμειακών ροών, Εσωτερικό Υπόδειγμα για Υπολογισμό (CVA/DVA)	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	237 μ.β.	624 μ.β.
	(3)	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Συντελεστής ανταλλαγής ροών σταθερής λήξης για διαφορετικές χρονικές περιόδους	72,80%	100,00%
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	51	Προσέγγιση εισοδήματος ή αγοράς	δ/α ¹	δ/α ¹	δ/α ¹
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	21	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	300 μ.β.	300 μ.β.
	478	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	δ/α ²	δ/α ²

¹ Οι συμμετοχικοί τίτλοι σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων περιλαμβάνουν τίτλους που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές. Ελλείψει δεδομένων από ενεργές αγορές, η εύλογη αξία των τίτλων αυτών εκτιμάται με τη χρήση υποδειγμάτων προσέγγισης εισοδήματος ή αγοράς. Δεδομένης της διαφορετικής φύσης της επένδυσης σε κάθε μία από τις εταιρίες αυτές, δεν είναι πρακτικά εφαρμόσιμη η γνωστοποίηση του εύρους των σημαντικών μη παρατηρήσιμων δεδομένων.

² Η αποτίμηση του ενδεχόμενου μέρους των απαιτήσεων από τις πωλήσεις χαρτοφυλακίου δανείων και λοιπών συναλλαγών, έχει πραγματοποιηθεί χρησιμοποιώντας μια μεθοδολογία προεξοφλημένων ταμειακών ροών σύμφωνα με την προσέγγιση εισοδήματος και περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα μη παρατηρήσιμων εισροών, για τα οποία δεν είναι πρακτικά δυνατό να αναφέρεται ένα σχετικό εύρος μη παρατηρήσιμων εισροών, για σκοπούς γνωστοποίησης.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση Ευαισθησίας για τα σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα

Στα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων συμπεριλαμβάνονται δομημένα παράγωγα, για τα οποία μια σημαντική μεταβολή στις μεταβλητές συσχέτισης (δηλ. στο βαθμό συσχέτισης μεταξύ δύο διαφορετικών επιτοκίων ή μεταξύ επιτοκίων και συναλλαγματικών ισοτιμιών) ενδεχομένως να επέφερε σημαντική μεταβολή στην εύλογη αξία των μεμονωμένων χρηματοοικονομικών μέσων, όμως η σημαντικότητα και η κατεύθυνση της μεταβολής εξαρτάται από το αν ο Όμιλος κατέχει θέση αγοράς (“long position”) ή θέση πώλησης (“short position”) στα προϊόντα αυτά, καθώς και από άλλους παράγοντες. Εξαιτίας της περιορισμένης έκθεσης του Ομίλου στα συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά μέσα, μια εύλογη μεταβολή στα μη παρατηρήσιμα δεδομένα που χρησιμοποιούνται για την αποτίμησή τους δεν θα επέφερε σημαντική μεταβολή στα αποτελέσματα του Ομίλου. Στην ίδια κατηγορία περιλαμβάνονται τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα επί επιτοκίων για τα οποία η προσαρμογή λόγω BCVA είναι σημαντική σε σχέση με την εύλογη αξία των μέσων αυτών. Η προσαρμογή λόγω πιστωτικού κινδύνου του αντισυμβαλλομένου στις περιπτώσεις αυτές εξαρτάται κυρίως από την εσωτερική πιστοληπτική αξιολόγηση του εν λόγω αντισυμβαλλομένου. Μια εύλογη μεταβολή στο περιθώριο πιστωτικού κινδύνου των αντισυμβαλλόμενων αυτών δεν θα επέφερε σημαντική μεταβολή στην εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων του Ομίλου και της Τράπεζας.

Στην κατηγορία Λοιπά Παράγωγα περιλαμβάνονται παράγωγα για τα οποία η προσαρμογή λόγω BCVA είναι σημαντική σε σχέση με την εύλογη αξία των μέσων αυτών. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η προσαρμογή λόγω πιστωτικού κινδύνου του αντισυμβαλλομένου εξαρτάται κυρίως από την εσωτερική πιστοληπτική αξιολόγηση του εν λόγω αντισυμβαλλομένου. Μια εύλογη μεταβολή στο περιθώριο πιστωτικού κινδύνου των αντισυμβαλλόμενων των μέσων αυτών δεν θα επέφερε σημαντική μεταβολή στην εύλογη αξία τους για τον Όμιλο και την Τράπεζα.

Η μέθοδος αποτίμησης των δανείων τα οποία επιμετρώνται υποχρεωτικά σε EAMA περιλαμβάνει ως μη παρατηρήσιμο δεδομένο το περιθώριο πιστωτικού κινδύνου των πελατών. Μια εύλογη μεταβολή στο αντίστοιχο περιθώριο πιστωτικού κινδύνου δεν έχει σημαντική επίπτωση στην εύλογη αξία των εν λόγω δανείων για τον Όμιλο και την Τράπεζα.

Η αποτίμηση της μελλοντικής απαίτησης που περιλαμβάνεται στις απαιτήσεις από πώληση δανειακών χαρτοφυλακίων, υποχρεωτικά σε EAMA, περιλαμβάνει εύρος μη παρατηρήσιμων δεδομένων. Μια εύλογη μεταβολή στα μη παρατηρήσιμα δεδομένα δεν έχει σημαντική επίπτωση στην εύλογη αξία των εν λόγω απαιτήσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20 Εξαγορές, πωλήσεις και λοιπές συναλλαγές

Πώληση της «Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών “Η Εθνική”»

Την 24 Μαρτίου 2021, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ενέκρινε την πώληση του 90,01% από το 100,00% της συμμετοχής της στην «Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών “Η Εθνική”» («Α.Ε.Ε.Γ.Α.») και εξουσιοδότησε τη Διοίκηση της Τράπεζας να προχωρήσει στην υπογραφή της Σύμβασης Πώλησης με τη CVC Capital Partners (“CVC”), την 26 Μαρτίου 2021.

Την 31 Μαρτίου 2022, η Τράπεζα απώλεσε τον έλεγχο της Α.Ε.Ε.Γ.Α. και προχώρησε στην παύση αναγνώρισης των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού, λόγω του γεγονότος ότι κατά την ημερομηνία αυτή πληρούνταν όλοι οι όροι που είχαν συμφωνηθεί μεταξύ της ΕΤΕ και της CVC. Το τίμημα μείον τα έξοδα πώλησης πλέον την εύλογη αξία της επένδυσης που διατηρήθηκε στην Α.Ε.Ε.Γ.Α. ανήλθε σε €314 εκατ.

Περίοδος που έληξε την
31 Μαρτίου 2022

Ενεργητικό	
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	93
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	25
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	16
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	3.031
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	53
Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	702
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	114
Σύνολο ενεργητικού	4.034
Παθητικό	
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	175
Υποχρεώσεις από παροχές συνταξιοδότησης στο προσωπικό	66
Ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις	2.905
Λοιπά στοιχεία παθητικού	573
Σύνολο παθητικού	3.719
Καθαρή θέση που μεταβιβάστηκε	315

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Κέρδος από την πώληση της Α.Ε.Ε.Γ.Α.

Περίοδος που έληξε την
31 Μαρτίου 2022

Τίμημα που εισπράχθηκε μείον τα έξοδα πώλησης	288
Εύλογη αξία της 9,99% επένδυσης που διατηρήθηκε	26
Καθαρή θέση που μεταβιβάστηκε	(315)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	1
Σωρευμένη ζημία από συναλλαγματικές διαφορές αναφορικά με την καθαρή θέση της Α.Ε.Ε.Γ.Α., η οποία αναταξινομήθηκε από την καθαρή θέση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(4)
Σωρευμένο κέρδος από επενδυτικό χαρτοφυλάκιο αποτιμώμενο στην εύλογη αξία μέσω συνολικών λοιπών εσόδων το οποίο αναταξινομήθηκε από την καθαρή θέση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	38
Κέρδος από την πώληση	34

Το κέρδος από την πώληση ποσού €34 εκατ. σε επίπεδο Ομίλου, περιλαμβάνεται στα κέρδη/(ζημιές) της περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες (βλ. Σημείωση 11 «Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες»).

Οι καθαρές ταμειακές εισροές από την πώληση της Α.Ε.Ε.Γ.Α. ανήλθαν σε €142 εκατ.

Πώληση της CAC Coral Ltd

Στις 16 Οκτωβρίου 2020, η Τράπεζα υπέγραψε σύμβαση με την Bain Capital για την πώληση του 100% της CAC Coral Ltd, η οποία διαχειρίζεται χαρτοφυλάκιο μη εξυπηρετούμενων εταιρικών δανείων, δανείων προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις, καθώς επίσης και καταναλωτικών και στεγαστικών δανείων.

Στις 15 Ιουλίου 2022, ολοκληρώθηκε η συναλλαγή, μετά την έγκριση της συναλλαγής από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές. Το τίμημα μείον τα έξοδα πώλησης ανήλθε σε €73 εκατ.

Περίοδος που έληξε την
15 Ιουλίου 2022

Ενεργητικό	
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	1
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	77
Σύνολο ενεργητικού	78
Παθητικό	
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	70
Λοιπά στοιχεία παθητικού	1
Σύνολο παθητικού	71
Καθαρή θέση που μεταβιβάστηκε	7

Ζημία από την πώληση της CAC Coral Ltd

Περίοδος που έληξε την
15 Ιουλίου 2022

Τίμημα που εισπράχθηκε μείον τα έξοδα πώλησης	73
Καθαρή θέση που μεταβιβάστηκε	(7)
Μεταφορά δανείου στην Bain Capital	(70)
Ζημιά από την πώληση	(4)

Η ζημιά από την πώληση ποσού €4 εκατ. σε επίπεδο Ομίλου, περιλαμβάνεται στα κέρδη/(ζημιές) της περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες (βλ. Σημείωση 11 «Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες»).

Οι καθαρές ταμειακές εισροές από την πώληση της CAC Coral Ltd ανήλθαν σε €72 εκατ.

Απόσχιση του Κλάδου Αποδοχής Πράξεων Πληρωμής και πώληση του 51% του μετοχικού κεφαλαίου της NBG Pay A.E. στην EVO Payments, Inc

Στις 17 Δεκεμβρίου 2021 η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι σύναψε μακροπρόθεσμη στρατηγική συνεργασία με την EVO Payments, Inc. ("EVO"), κορυφαίο παγκόσμιο πάροχο τεχνολογιών και υπηρεσιών πληρωμής, για την παροχή, σε εμπόρους, υπηρεσιών πληρωμής και αποδοχής καρτών.

Σύμφωνα με τους όρους της συμφωνίας, η Τράπεζα και η EVO θα δημιουργήσουν από κοινού εταιρεία παροχής υπηρεσιών πληρωμής και αποδοχής καρτών. Η Τράπεζα θα εισφέρει σε νέα εταιρεία, με την επωνυμία NBG Pay A.E, τη δραστηριότητα αποδοχής πράξεων πληρωμής μέσω απόσχισης κλάδου και η EVO θα αποκτήσει το 51% αυτής της εταιρείας. Η συναλλαγή αυτή περιλαμβάνει μια στρατηγική συνεργασία

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

όπου η Τράπεζα θα προωθεί αποκλειστικά πελάτες στην NBG Pay A.E. και η EVO θα τη διαχειρίζεται και θα παρέχει τις κορυφαίες, στην αγορά, λύσεις αποδοχής καρτών μέσω των αποκλειστικών της προϊόντων και των συστημάτων επεξεργασίας της. Η EVO συμφώνησε να πληρώσει €158 εκατ. για την απόκτηση της συμμετοχής της στην NBG Pay A.E. Βάσει της συμφωνίας, τα μέρη θα έχουν κοινό έλεγχο και δικαιώματα επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της NBG Pay A.E.

Την 23 Μαΐου 2022, ιδρύθηκε η κατά 100% θυγατρική της Τράπεζας με την επωνυμία NBG Pay A.E. Το αρχικό μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ανήλθε σε 125 χιλιάδες ευρώ. Στις 7 Δεκεμβρίου 2022, βάσει της συμφωνίας, η Τράπεζα απόσχισε τον κλάδο αποδοχής πράξεων πληρωμής και τον εισέφερε στην NBG Pay A.E. και στις 8 Δεκεμβρίου 2022, μετά τη λήψη όλων των απαιτούμενων ρυθμιστικών εγκρίσεων, η Τράπεζα ολοκλήρωσε την πώληση του 51% του μετοχικού κεφαλαίου της NBG Pay A.E. στην EVO, έναντι τιμήματος €158 εκατ. Η εύλογη αξία του κλάδου που αποσχίστηκε εκτιμήθηκε σε €308 εκατ. Η πώληση αντιμετωπίστηκε, από την Τράπεζα, ως απώλεια ελέγχου της NBG Pay A.E. και η Τράπεζα:

- Έπαυσε να αναγνωρίζει τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού της NBG Pay A.E. στην ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης.
- Αναγνώρισε την επένδυση, που διακράτησε στην NBG Pay A.E., στην εύλογη αξία, κατά την ημερομηνία απώλειας του ελέγχου.
- Αναγνώρισε το κέρδος που σχετίζεται με την απώλεια ελέγχου που αναλογεί στην πρώτην ελέγχουσα συμμετοχή (ο υπολογισμός του εσόδου παρατίθεται παρακάτω).

Σε επίπεδο Ομίλου και Τράπεζας το κέρδος από την ως άνω συναλλαγή ανήλθε σε €294 εκατ. και προσδιορίστηκε ως εξής:

Όμιλος

	Περίοδος που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2022
Τίμημα που εισπράχθηκε	158
Εύλογη αξία του 49% της επένδυσης που διατηρήθηκε στην NBG Pay A.E.	155
Έξοδα πώλησης	(8)
Καθαρή θέση που αποαναγνωρίστηκε	(11)
Κέρδος από την πώληση	294

Τράπεζα

	Περίοδος που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2022
Εύλογη αξία του κλάδου που αποσχίστηκε	308
Αρχικό κόστος περιλαμβανομένων των εξόδων ίδρυσης	8
Συνολικό κόστος της επένδυσης πριν τη μεταβίβαση του 51%	316
Κέρδος από την απόσχιση και την εισφορά του κλάδου αποδοχής πράξεων πληρωμής στην NBG Pay A.E.	
Εύλογη αξία του κλάδου που αποσχίστηκε	308
Μείον: Καθαρή λογιστική αξία του κλάδου που αποσχίστηκε	(11)
Κέρδος από την απόσχιση του κλάδου (A)	297
Τίμημα που εισπράχθηκε από την πώληση του 51%	158
Λογιστική αξία της επένδυσης που μεταβιβάστηκε	(161)
Ζημία από την πώληση του 51% της επένδυσης στην EVO (B)	(3)
Συνολικό κέρδος από την απόσχιση του κλάδου και από την πώληση του 51% της επένδυσης στην EVO (A+B)	294

Το συνολικό κέρδος €294 εκατ. από την απόσχιση και την μεταβίβαση του 51% της συμμετοχής της NBG Pay A.E. στην EVO σε επίπεδο Ομίλου και Τράπεζας περιλαμβάνεται στα Καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα) (βλέπε Σημείωση 9 «Καθαρά λοιπά έσοδα (έξοδα) της ετήσιας χρηματοοικονομικής έκθεσης 2022»).

Η Τράπεζα λογιστικοποιεί την επένδυσή της στην NBG Pay A.E. στις Ενοποιημένες και Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της καθαρής θέσης και τη μέθοδο του κόστους, αντίστοιχα.

Στη συμμετοχή περιλαμβάνεται υπεραξία ποσού €145 εκατ.

Λοιπές συναλλαγές

Ίδρυση της εταιρείας Stopanska Leasing DOOEL - Skorje

Στις 24 Φεβρουαρίου 2022, ιδρύθηκε η κατά 100% θυγατρική της Stopanska Banka A.D. – Skorje με την επωνυμία Stopanska Leasing DOOEL - Skorje. Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ανέρχεται σε MKD 15 εκατ.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21 Ενοποιούμενες εταιρείες

Θυγατρικές	Έδρα	Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις	Όμιλος		Τράπεζα	
			30.06.2023	31.12.2022	30.06.2023	31.12.2022
Εθνική Χρηματοπιστηριακή Μονοπρόσωπη Α.Ε.Π.Ε.Υ.	Ελλάδα	2017-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.	Ελλάδα	2017-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Leasing Α.Ε.	Ελλάδα	2012-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Ακινήτων Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	2017-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Προνομίωχος Ανώνυμος Εταιρεία Γενικών Αποθηκών Ελλάδος Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	2012-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΚΑΔΜΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	2012-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΔΙΟΝΥΣΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	2012-2022	99,91%	99,91%	99,91%	99,91%
Κτηματική Κατασκευαστική Μονοπρόσωπη Α.Ε. «ΕΚΤΕΝΕΠΟΛ»	Ελλάδα	2012-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΠΡΟΤΥΠΟΣ Κτηματική Τουριστική Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	2012-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Ελληνικά Τουριστικά Έργα Α.Ε.	Ελλάδα	2012-2022	78,34%	78,34%	78,34%	78,34%
Εθνική Κτηματικής Εκμετάλλευσης Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	2012-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Factors Α.Ε.	Ελλάδα	2017-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
I-Bank Direct Α.Ε. ⁽¹⁾	Ελλάδα	-	-	100,00%	-	99,90%
Probank Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε. ⁽²⁾	Ελλάδα	2012-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG Μεσίτες Ασφαλίσεων Α.Ε.	Ελλάδα	2017-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG Malta Holdings Ltd ⁽³⁾	Μάλτα	2013-2022	100,00%	100,00%	-	-
NBG Malta Ltd ⁽³⁾	Μάλτα	2013-2022	100,00%	100,00%	-	-
ARC Management Two EAD (Special Purpose Entity)	Βουλγαρία	2017-2022	100,00%	100,00%	99,55%	99,55%
Bankteco E.O.O.D.	Βουλγαρία	2017-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG Leasing S.R.L.	Ρουμανία	2018-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ARC Management One SRL (Special Purpose Entity)	Ρουμανία	2013-2022	100,00%	100,00%	99,63%	99,51%
Stopanska Banka A.D.-Skopje	Βόρεια Μακεδονία	2014-2022	94,64%	94,64%	94,64%	94,64%
Stopanska Leasing DOOEL Skopje	Βόρεια Μακεδονία	2022	94,64%	94,64%	-	-
NBG Greek Fund Ltd	Κύπρος	2021-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ	Κύπρος	2012-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
National Securities Co (Cyprus) Ltd ⁽³⁾	Κύπρος	-	100,00%	100,00%	-	-
NBG Management Services Ltd	Κύπρος	2021-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Merbolium Limited (Special Purpose Entity)	Κύπρος	2022	100,00%	100,00%	-	-
Cortelians Limited (Special Purpose Entity)	Κύπρος	2022	100,00%	100,00%	-	-
Ovelicium Ltd (Special Purpose Entity)	Κύπρος	2022	100,00%	100,00%	-	-
Pacolia Holdings Ltd (Special Purpose Entity)	Κύπρος	2022	100,00%	100,00%	-	-
NBG Asset Management Luxemburg S.A.	Λουξεμβούργο	2017-2022	100,00%	100,00%	94,67%	94,67%
NBG International Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	2003-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBGI Private Equity Ltd ⁽³⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	2003-2022	100,00%	100,00%	-	-
NBG Finance Plc	Ηνωμένο Βασίλειο	2003-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG Finance (Dollar) Plc ⁽³⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	2008-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG Finance (Sterling) Plc ⁽³⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	2008-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG International Holdings B.V.	Ολλανδία	2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Σημείωση:

⁽¹⁾ Η εκκαθάριση της I-Bank Direct Α.Ε. ολοκληρώθηκε στις 10 Μαρτίου 2023.

⁽²⁾ Η Probank Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε. έχει αναταξινομηθεί ως «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση» (βλ. Σημείωση 11 "Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπιές δραστηριότητας").

⁽³⁾ Υπό εκκαθάριση.

Οι συμμετοχές του Ομίλου με τη μέθοδο της καθαρής θέσης είναι οι εξής:

Επωνυμία συνδεδεμένων εταιρειών	Έδρα	Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις	Όμιλος		Τράπεζα	
			30.06.2023	31.12.2022	30.06.2023	31.12.2022
Α.Ε.Δ.Α.Κ. Ασφαλιστικών Οργανισμών	Ελλάδα	2017-2022	20,00%	20,00%	20,00%	20,00%
ΛΑΡΚΟ Α.Ε.	Ελλάδα	2012-2022	33,36%	33,36%	33,36%	33,36%
ΕΒΙΟΠ ΤΕΜΠΟ Α.Ε.	Ελλάδα	2017-2022	21,21%	21,21%	21,21%	21,21%
ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	2012-2022	39,93%	39,93%	39,93%	39,93%
PLANET Α.Ε.	Ελλάδα	2017-2022	36,99%	36,99%	36,99%	36,99%
ΠΥΡΡΙΧΟΣ Α.Ε. ΑΚΙΝΗΤΩΝ	Ελλάδα	2012-2022	21,83%	21,83%	21,83%	21,83%
ΣΑΤΟ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΚΑΙ ΣΠΙΤΙΟΥ	Ελλάδα	2017-2022	23,74%	23,74%	23,74%	23,74%
ΟΛΓΑΝΟΣ Α.Ε. ΑΚΙΝΗΤΩΝ	Ελλάδα	2012-2022	33,60%	33,60%	33,60%	33,60%
ΠΕΡΙΓΕΝΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	2020-2022	28,50%	28,50%	28,50%	28,50%
NBG Pay Α.Ε.	Ελλάδα	2022	49,00%	49,00%	49,00%	49,00%

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22 Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού

Τα γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού, είναι τα ακόλουθα:

2023 EBA Ευρωπαϊκά Stress Test

Την 28 Ιουλίου 2023, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών («ΕΒΑ») δημοσίευσε τα αποτελέσματα του Ευρωπαϊκού Stress Test. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα για την ΕΤΕ δείτε τη Σημείωση 18 «Κεφαλαιακή Επάρκεια».